

KEMENTERIAN KEWANGAN
MALAYSIA

BAJET
2022

TINJAUAN EKONOMI 2022

Tinjauan Ekonomi 2022

Hakcipta Terpelihara

Semua hak terpelihara. Tiada mana-mana bahagian jua daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan dalam bentuk yang boleh diperoleh semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman dan/ atau sebaliknya tanpa mendapat izin daripada:

Ketua Ekonomi,
Bahagian Fiskal dan Ekonomi,
Kementerian Kewangan Malaysia,
Aras 9, Blok Tengah,
Kompleks Kementerian Kewangan,
No. 5, Persiaran Perdana,
Presint 2,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62592 Putrajaya

Faks : 03-88823881
e-mel : bfe@mof.gov.my

Tinjauan Ekonomi diterbitkan setiap tahun dan dikeluarkan pada hari pembentangan Bajet Tahunan.

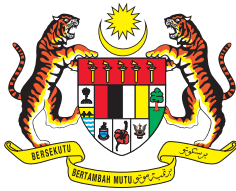
Edisi 2022 diterbitkan pada 29 Oktober 2021.

Naskhah jualan boleh diperoleh daripada:
www.pnmb2u.com dan MPH Book Store.

Naskhah ini juga boleh dimuat turun di:
www.mof.gov.my

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
KUALA LUMPUR, 2021
www.printnasional.com.my
email: cservice@printnasional.com.my
Tel.: 03-92366895 Faks: 03-92224773

KATA PENGANTAR

**PERDANA MENTERI
MALAYSIA**

Virus COVID-19 yang mula menular sejak Mac 2020 terus menggugat kehidupan dan mata pencarian berikutan gelombang jangkitan baharu di seluruh dunia lantas memaksa pelaksanaan semula langkah pembendungan bagi mengekang penularan wabak tersebut. Malaysia juga tidak terkecuali. Kerajaan terpaksa mengisytiharkan perintah darurat sementara diikuti dengan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) penuh di seluruh negara pada pertengahan tahun ini. Langkah tersebut bertujuan melindungi nyawa rakyat dan meredakan tekanan ke atas sistem kesihatan awam negara. Pelbagai langkah kawalan yang dikuatkuasakan seperti sekatan perjalanan domestik dan antarabangsa serta larangan beroperasi bagi industri perkhidmatan berasaskan aktiviti bersemuka menyaksikan hampir kesemua sektor ekonomi terjejas. Oleh yang demikian, unjuran pertumbuhan KDNK bagi 2021 telah disemak semula antara 3% hingga 4%.

Bagi mengurangkan kesan negatif ini, Kerajaan telah mengambil tindakan segera dengan melaksanakan pemberian bantuan dan pakej rangsangan ekonomi berjumlah RM530 bilion sejak penularan pandemik COVID-19 dengan RM225 bilion diperuntukkan pada 2021. Dalam tempoh 19 bulan ini, pakej bantuan dan rangsangan ekonomi tersebut telah menyelamatkan 2.7 juta pekerjaan dan memanfaatkan lebih 20 juta orang dan 2.4 juta perniagaan.

Saya sangat yakin bahawa keadaan akan bertambah baik. Pelaksanaan Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan (PICK) yang diberi fokus oleh Kerajaan telah mengurangkan tekanan secara beransur-ansur ke atas kadar kemasukan pesakit ke hospital dan unit rawatan rapi (ICU) pada September 2021. Keyakinan ini diperkukuh dengan Pelan Pemulihan Nasional (PPN) yang memperincikan strategi jelas untuk keluar daripada pandemik ini secara selamat dan bersestematik berpandukan sains dan data yang sahih. Meskipun berhadapan dengan isu bekalan vaksin pada peringkat awal, momentum PICK kemudiannya menjadi lebih pantas seterusnya mempercepat jangkaan penerimaan dos lengkap vaksin bagi populasi dewasa negara menjelang akhir Oktober. Lebih banyak sektor ekonomi dan aktiviti sosial juga telah dibenarkan beroperasi secara berperingkat apabila kes COVID-19 yang serius terus berkurangan.

Dengan nilai ambang PPN bagi setiap negeri diurus dan dipantau secara rapi, ekonomi domestik dijangka dibuka sepenuhnya pada suku keempat 2021 dan meneruskan trajektori pertumbuhan prapandemik menjelang 2022. Kerajaan komited untuk memastikan kita kembali pulih pada tahun hadapan disokong oleh Bajet 2022 yang memberi tumpuan dalam memacu pemulihan ekonomi, membangunkan semula daya tahan negara dan memangkin perubahan.

Sebagaimana kita berhasrat untuk mencapai pertumbuhan ekonomi dalam jangka masa pendek, Kerajaan juga komited bagi memenuhi agenda reformasi dan pembangunan negara yang lebih besar seperti yang digariskan dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 - 2025 (RMKe-12): Keluarga Malaysia - Makmur, Inklusif, Mampan. Sehubungan itu, Kerajaan akan terus memacu pertumbuhan negara dalam jangka masa sederhana dan panjang melalui pelaksanaan dasar seperti Dasar 4IR Negara, MyDIGITAL (termasuk pelaksanaan 5G), Perumahan Mampu Milik, Pendidikan, Perubahan Iklim dan lain-lain supaya perkongsian dalam keupayaan menjana kekayaan yang lebih saksama dan matlamat kemampanan negara dapat dicapai seperti yang diwacanakan dalam RMKe-12. Asas untuk menjadikan Malaysia lebih berjaya, inklusif dan mampan juga akan direalisasikan melalui ikrar untuk menjadi negara neutral karbon menjelang 2050 serta melalui langkah perubahan yang digariskan dalam inisiatif Perkukuh Pelaburan Rakyat (PERKUKUH) diterajui oleh syarikat pelaburan berkaitan Kerajaan. Secara keseluruhan, Bajet 2022 akan menyokong semua dasar tersebut seterusnya memacu pertumbuhan jangka masa pendek di samping membina asas pembangunan masa hadapan dan yang lebih penting, daya tahan sosioekonomi.

Sungguhpun disokong dasar dan perancangan yang dijangka melonjakkan Malaysia ke hadapan, impak COVID-19 masih membelenggu seluruh lapisan masyarakat terutamanya bagi yang kurang berupaya menanggung beban. Pandemik ini terus memberi impak kepada rakyat secara keseluruhan khususnya perusahaan mikro, kecil dan sederhana serta industri seperti pelancongan dan perkhidmatan. Memandangkan terdapat keperluan untuk mencapai kemampanan fiskal, Kerajaan menyeru sektor swasta untuk turut sama menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi dan pembangunan negara agar kita dapat mengembalikan semula kehidupan dan mata pencarian seperti sedia kala secepat mungkin di samping secara beransur-ansur menerima hakikat COVID-19 sebagai endemik.

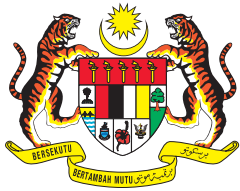
Saya amat berterima kasih khususnya kepada para petugas barisan hadapan dan sukarelawan atas segala khidmat bakti yang dicurahkan tanpa mengenal erti penat lelah dan terutamanya kepada rakyat daripada semua lapisan masyarakat atas segala kesabaran, ketabahan dan kerjasama untuk tampil ke hadapan bagi menerima vaksin demi memastikan negara kita selamat dan sejahtera. Semakin pantas normalisasi dan pertumbuhan ekonomi dipulihkan, semakin cepat negara akan kembali seperti sedia kala. Kesemua usaha tersebut jelas membuktikan kesungguhan rakyat kita untuk bersatu hati tanpa mementingkan diri bagi memastikan pemulihan Malaysia.

Perjuangan memerangi COVID-19 masih belum berakhir. Kita tidak tahu apa lagi kejutan yang akan dibawa oleh virus tersebut pada masa hadapan. Namun, apa yang kita tahu adalah dengan berdiri teguh bersama-sama, kita bukan sahaja berjaya mengharungi antara episod yang paling mencabar dihadapi negara bahkan mempamerkan maksud sebenar semangat perpaduan rakyat Malaysia.

Melangkah ke hadapan, seandainya semangat juang tinggi rakyat yang dizahirkan sepanjang 19 bulan yang lalu dan persefahaman dwipartisan baru-baru ini merupakan sesuatu yang dapat dikekalkan, saya yakin tanpa mengira bangsa, warna kulit, kepercayaan dan ideologi politik, #KeluargaMalaysia akan menempatkan negara kita yang tercinta pada kedudukan yang kukuh dalam mengharungi perjalanan untuk kembali sembuh dan pulih agar kita boleh dan mampu memenangi sebarang perjuangan terhadap COVID-19 pada tahun mendatang, *Insyaa-Allah*.

DATO' SRI ISMAIL SABRI BIN YAAKOB
Perdana Menteri Malaysia
29 Oktober 2021

PRAKATA

**MENTERI KEWANGAN
MALAYSIA**

Memasuki tahun kedua penularan COVID-19, kehidupan rakyat masih lagi terjejas dan belum pulih seperti sediakala. Namun begitu, pengurusan program vaksin Kerajaan yang digabungkan dengan sokongan fiskal yang besar telah membantu mengawal pengangguran, memastikan perniagaan kekal bertahan serta melindungi golongan mudah terjejas sejak 19 bulan yang lalu.

Walaupun virus tersebut telah bermutasi kepada pelbagai varian, Pelan Pemulihan Negara (PPN) yang berpandukan sains dan data telah menunjukkan pencapaian yang menggalakkan. Negeri-negeri kini telah beralih secara beransur kepada fasa yang membenarkan lebih banyak aktiviti ekonomi dan sosial dilaksanakan. Perkembangan ini sudah tentunya sangat dinantikan oleh rakyat dan perniagaan.

Sebagai Kerajaan yang responsif dan prihatin, pelbagai inisiatif dilaksanakan untuk menyelamatkan nyawa dan mata pencarian rakyat, namun keseimbangan tersebut sukar dicapai semasa usaha pemulihan dalam tempoh kritikal ini. Walaupun berdepan dengan cabaran fiskal, Kerajaan telah menyediakan empat pakej rangsangan ekonomi iaitu PERMAI, PEMERKASA, PEMERKASA+ dan PEMULIH pada 2021 yang terdiri daripada langkah fiskal dan bukan fiskal berjumlah RM225 bilion atau 14.8% daripada KDNK.

Sehingga kini, kerjasama bersepadu oleh sektor awam dan swasta telah menunjukkan tanda pemulihan ekonomi yang memberangsangkan dengan peningkatan KDNK sebanyak 7.1% pada separuh pertama 2021 berbanding penguncupan 8.4% pada separuh pertama 2020. Nilai perdagangan negara bertambah baik, meningkat kepada 26% dan melebihi RM1.0 trilion pada separuh pertama 2021 dengan eksport dan import pasaran utama menunjukkan peningkatan.

Walaupun masih terdapat keperluan berterusan bagi langkah kawalan bersasar untuk mengekang penularan COVID-19, namun tinjauan ekonomi untuk separuh kedua 2021 kekal positif disokong oleh pembukaan semula sektor ekonomi dan sosial secara beransur-ansur. Perkembangan tersebut di samping peralihan lebih banyak negeri secara berperingkat ke fasa PPN berikutnya menyumbang kepada unjuran semula pertumbuhan ekonomi Malaysia antara 3% hingga 4% bagi 2021.

COVID-19 telah memberi beberapa pengajaran berharga dan mendorong kita menjadi lebih kreatif dalam memastikan pemulihan dan pertumbuhan ekonomi. Pertama, kita harus berfikir secara strategik bukan hanya dalam menangani COVID-19 tetapi untuk bangkit menjadi lebih berdaya tahan pascapandemik. Walaupun pandemik ini mungkin bukan yang terakhir kita akan hadapi, namun kita harus berusaha memastikan ini adalah kali terakhir kita terpaksa membuat pilihan antara menyelamatkan nyawa atau mata pencarian rakyat di mana kapasiti kesihatan awam diuji sehingga melepasi hadnya. Dalam erti kata lain, kita hendaklah bersedia menghadapi hari esok mulai hari ini dan kita laksanakannya dengan komitmen pelaburan yang mencukupi dalam penjagaan kesihatan awam.

Kedua, di samping mencapai matlamat jangka masa pendek untuk mengelakkan kemelesetan ekonomi, kita juga perlu mengambil peluang ini untuk menangani isu struktural jangka masa sederhana dan panjang. Dengan semangat tersebut, penting bagi kita mengambil kesempatan dalam krisis ini untuk menambah baik ekosistem penyampaian perkhidmatan awam; sekuriti pekerjaan, makanan dan sosial; serta keupayaan pendidikan awam dan perindustrian.

Ketiga, walaupun penerimgunaan digital adalah lebih pantas disebabkan oleh pandemik, namun jurang pendapatan antara bandar dengan luar bandar tidak akan dapat dirapatkan tanpa ditunjangi infrastruktur digital yang sempurna di seluruh negara. Ekosistem pendigitalan negara membantu menghalang ekonomi daripada lumpuh semasa pelaksanaan pelbagai fasa sekatan pergerakan. Kini, kita mesti berusaha untuk memastikan setiap rakyat Malaysia mempunyai keupayaan digital agar mendapat peluang yang sama untuk melibatkan diri dalam pembangunan negara. Inisiatif ini akan melahirkan generasi #KeluargaMalaysia yang kental untuk kekal kompetitif pada masa hadapan terutamanya melalui inisiatif MyDIGITAL.

Kita mesti menggerakkan negara ke arah ekonomi digital termasuk menerusi 5G, mengikut kesesuaian, selari dengan Revolusi Perindustrian Keempat (4IR) antara lain untuk menyokong norma baharu pekerjaan dan pembelajaran; pengurusan pandemik dan bencana yang lebih baik melalui data masa nyata; dan proses yang lebih kos efisien. Langkah ini juga selari dengan pembaharuan struktural jangka masa sederhana yang berterusan seperti rangka kerja Aspirasi Pelaburan Nasional (NIA) serta inisiatif Perkukuh Pelaburan Rakyat (PERKUKUH) untuk menyokong perkembangan ekonomi negara yang lebih mampan, memperkukuh sosioekonomi yang inklusif dan menambah baik kelestarian alam sekitar untuk jangka masa sederhana dan panjang.

Kerajaan akan mengutamakan ekonomi dan sumber pertumbuhan baharu bagi menjamin kesejahteraan rakyat pada 2022. Dasar fiskal mengembang akan dikekalkan untuk merangsang ekonomi dengan inisiatif Bajet 2022 menumpukan kepada mempercepat pemulihan, memperkukuh daya tahan ekonomi dan memangkin pembaharuan. Langkah ini juga selari dengan tema dan teras utama Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) yang baru diumumkan.

Melangkah ke hadapan, meskipun berhadapan dengan ketidaktentuan, Kerajaan yakin bahawa ekonomi negara dapat bertahan daripada sebarang cabaran yang mendatang kerana mempunyai asas yang kukuh. Pertumbuhan KDNK diunjurkan berkembang antara 5.5% hingga 6.5% pada 2022 berikutan pembukaan semula sektor ekonomi dan sosial secara lebih menyeluruh serta peningkatan permintaan luar dari rakan dagang utama. Pemacu pertumbuhan lain termasuk harga komoditi yang lebih tinggi, persekitaran pasaran buruh yang bertambah baik, peralihan pantas kepada pendigitalan serta pelaksanaan projek infrastruktur dengan kesan pengganda yang tinggi.

Dengan hampir semua penduduk dewasa negara disasarkan lengkap divaksin menjelang penghujung Oktober, akhirnya kita dapat melihat sinar di sebalik pandemik COVID-19. Kepada seluruh rakyat Malaysia, ucapan terima kasih yang tidak terhingga dari saya atas sokongan anda dalam memerangi musuh yang tidak dapat dilihat ini. Namun, kita tidak seharusnya berasa selesa dengan kejayaan yang dikecapi kerana perjalanan kita baru sahaja bermula. Kita mesti terus bersama-sama membina semula keamanan dan kedamaian negara tercinta. Kesihatan, kesejahteraan dan kemakmuran #KeluargaMalaysia berada di dalam genggaman kita dan kita pasti akan menang bersama, *Insyallah*.

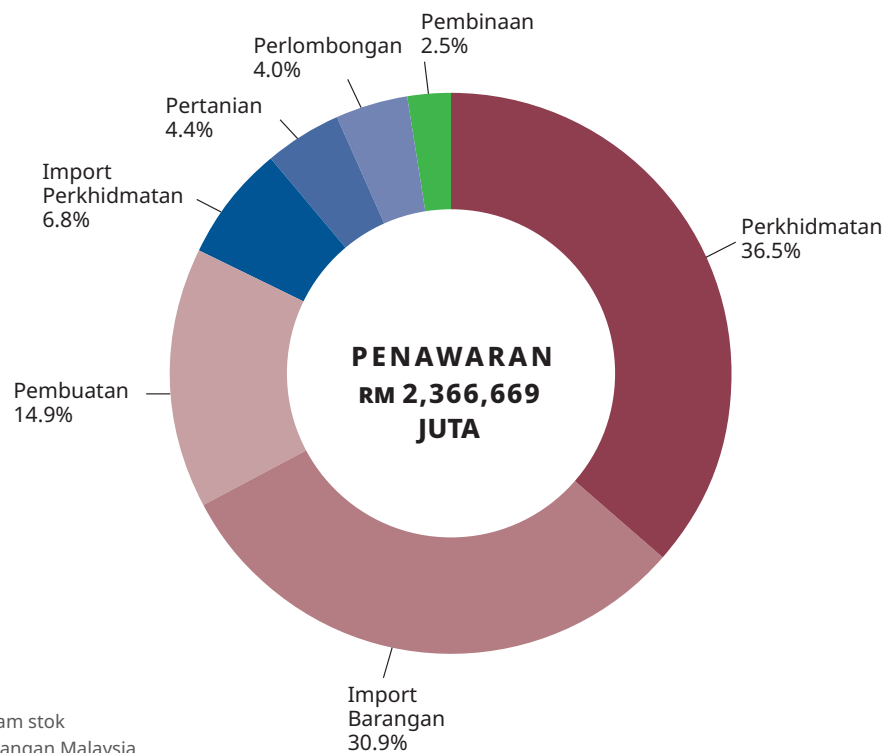
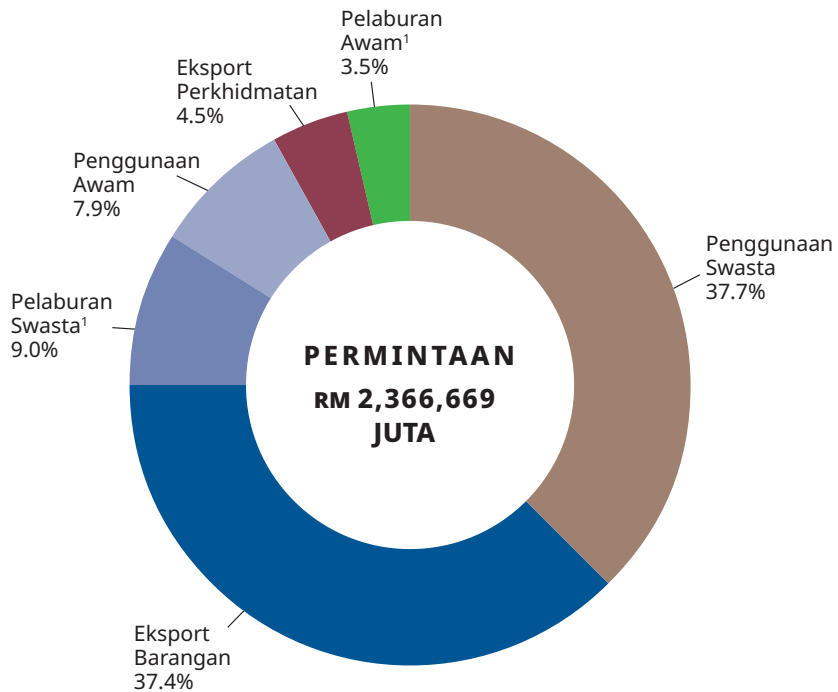

SENATOR TENGKU DATUK SERI UTAMA ZAFRUL AZIZ

Menteri Kewangan

29 Oktober 2021

EKONOMI NEGARA 2022
pada harga malar 2015
(bahagian kepada jumlah dalam %)

¹Termasuk perubahan dalam stok
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

MALAYSIA: PERANGKAAN PENTING DAN UNJURAN (samb.)

	2020		2021		2022	
	RM juta	% KDNK	RM juta	% KDNK	RM juta	% KDNK
Hutang Kerajaan Persekutuan⁶	879,560	62.1	958,388	63.3	-	-
Hutang dalam negeri	851,284	60.1	924,784	61.1	-	-
Bil perbendaharaan	15,500	1.1	34,000	2.3	-	-
Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia	375,266	26.5	391,266	25.8	-	-
Sekuriti Kerajaan Malaysia	436,418	30.8	475,418	31.4	-	-
Sukuk Perumahan Kerajaan	24,100	1.7	24,100	1.6	-	-
Pinjaman luar pesisir	28,276	2.0	33,604	2.2	-	-
Pinjaman pasaran	23,055	1.6	28,703	1.9	-	-
Pinjaman projek	5,221	0.4	4,901	0.3	-	-
	2020¹⁰		2021¹¹		2022¹²	
IMBANGAN PEMBAYARAN (BERSIH)	RM juta		RM juta		RM juta	
Imbangan akaun semasa	60,007		56,656		55,578	
Barangan	138,709		170,391		178,927	
Perkhidmatan	-47,448		-61,011		-57,648	
Pendapatan primer	-28,584		-40,003		-54,370	
Pendapatan sekunder	-2,670		-12,722		-11,331	
Imbangan akaun modal dan kewangan	-76,583		-		-	
Kesilapan dan ketinggalan bersih	-2,721		-		-	
Imbangan keseluruhan	-19,297		-		-	
PERDAGANGAN LUAR NEGERI	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)
Eksport kasar	983,827	-1.1	1,152,140	17.1	1,169,422	1.5
<i>antaranya:</i>						
Pembuatan	849,498	1.1	1,000,909	17.8	1,016,307	1.5
Pertanian	71,724	8.7	85,125	18.7	86,138	1.2
Perlombongan	58,414	-28.3	60,834	4.1	61,659	1.4
Import kasar	800,481	-5.8	932,447	16.5	948,299	1.7
<i>antaranya:</i>						
Barangan pengantara	429,190	-8.1	510,686	19.0	516,752	1.2
Barangan modal	90,733	-9.4	99,932	10.1	102,382	2.5
Barangan penggunaan	74,134	-0.03	84,482	14.0	86,228	2.1
Jumlah dagangan	1,784,308	-3.3	2,084,587	16.8	2,117,721	1.6
Imbangan dagangan	183,345	25.9	219,693	19.8	221,123	0.7
HARGA	Indeks	perubahan (%)	Indeks	perubahan (%)	Indeks	perubahan (%)
Indeks Harga Pengguna (2010 = 100)	120.1	-1.2	-	2.4	-	2.1
Indeks Harga Pengeluar: Pengeluaran Tempatan (2010 = 100)	102.4	-2.7	110.7 ¹⁵	8.2 ¹⁵	-	-
BURUH	Ribu	perubahan (%)	Ribu	perubahan (%)	Ribu	perubahan (%)
Tenaga buruh	15,667.67	0.6	15,847.9	1.2	16,117.3	1.7
Pengangguran ⁷	711.0	(4.5)	731.2	(4.6 - 4.8)	648.7	(4.0)

MALAYSIA: PERANGKAAN PENTING DAN UNJURAN (samb.)

PASARAN KEWANGAN DAN MODAL	2020 Akhir Ogos		2021 Akhir Ogos	
	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)
Bekalan wang				
M1	502,304	17.8	551,831	9.9
M2	2,026,995	6.9	2,098,884	3.5
M3	2,031,377	6.4	2,104,910	3.6
Sistem perbankan (termasuk bank Islam)				
Dana ⁸	2,074,029	4.4	2,146,027	3.5
Pinjaman	1,704,889	3.6	1,736,647	1.9
Nisbah pinjaman kepada dana (%)	82.2		80.9	
Kadar faedah (kadar purata, %)	Ogos		Ogos	
Antara bank 3 bulan	1.96		1.90	
Bank perdagangan				
Deposit tetap: 3-bulan	1.62		1.55	
12-bulan	1.78		1.70	
Deposit tabungan	0.48		0.58	
Kadar asas (BR) purata berwajaran	2.43		2.43	
Kadar pinjaman asas (BLR)	5.49		5.49	
Bil Perbendaharaan (3-bulan)	-		-	
Sekuriti Kerajaan Malaysia ⁹				
1-tahun	1.70		1.78	
5-tahun	2.11		2.68	
Pergerakan ringgit	Akhir September		Akhir September	
	RM bagi seunit	perubahan¹⁶ (%)	RM bagi seunit	perubahan¹⁶ (%)
Hak Pengeluaran Khas (SDR)	5.8522	-2.4	5.9199	-1.1
Dolar AS	4.1585	0.7	4.1880	-0.7
Euro	4.8775	-6.1	4.8598	0.4
100 yen Jepun	3.9378	-1.5	3.7423	5.2
Bursa Malaysia				
FBM KLCI	1,504.82		1,537.80	
Nilai permodalan pasaran (RM bilion)	1,638.72		1,802.13	

¹ Termasuk Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Wilayah Persekutuan Putrajaya

² Termasuk Wilayah Persekutuan Labuan

³ Termasuk pelaburan oleh syarikat awam

⁴ Kumpulan wang amanah khusus di bawah Akta Langkah-Langkah Sementara bagi Pembiayaan Kerajaan (Penyakit Koronavirus 2019 (COVID-19)) 2020 untuk membiayai pakej rangsangan dan pelan pemulihan ekonomi

⁵ Data positif menunjukkan penggunaan aset; negatif menunjukkan pertambahan aset

⁶ Pada 2021, data adalah sehingga akhir September 2021

⁷ Angka dalam kurungan menunjukkan kadar pengangguran

⁸ Dana terdiri daripada deposit (tidak termasuk deposit yang diterima daripada institusi perbankan dan Bank Negara Malaysia) dan semua instrumen hutang (termasuk hutang subordinat, sijil hutang/sukuk yang diterbitkan, kertas komersial dan nota berstruktur)

⁹ Hasil indikatif pasaran

¹⁰ Awalan

¹¹ Anggaran

¹² Unjuran

¹³ Anggaran disemak

¹⁴ Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Belanjawan 2022

¹⁵ Januari hingga Ogos 2021

¹⁶ Kadar tahunan penambahan nilai (+) atau penyusutan nilai (-) bagi ringgit

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

KANDUNGAN

KATA PENGANTAR	iii
PRAKATA	vi
AKRONIM DAN SINGKATAN	xix
BAB 1	PENGURUSAN DAN PROSPEK EKONOMI
Menguruskan Dwi-Krisis: Kesihatan dan Ekonomi	3
Rencana 1.1 – Impak Pandemik COVID-19 ke atas Isi Rumah dan Perusahaan Mikro dan Kecil	6
Rencana 1.2 – Memetakan Perbelanjaan Pembangunan kepada Matlamat Pembangunan Mampan	13
Rencana 1.3 – Pembiayaan bagi Pembangunan Mampan	16
Tinjauan	19
Isu dan Cabaran	20
Rencana 1.4 – Masa Hadapan Pekerjaan Pascapandemik COVID-19	22
Rencana 1.5 – Iktibar daripada Pandemik COVID-19	29
Rencana 1.6 – Pendekatan Baharu dalam Mengukur dan Meningkatkan Produktiviti Sektor Awam di Malaysia	36
Inisiatif Strategik - Bajet 2022	41
Kesimpulan	43
Rujukan	44
BAB 2	TINJAUAN MAKROEKONOMI
Perspektif Keseluruhan	49
Ekonomi 2021	50
Ekonomi Global	50
Rencana 2.1 – ASEAN <i>Catalytic Green Finance Facility</i>	51
Ekonomi Domestik	54
Rencana 2.2 – Ekonomi Digital: Transformasi ke arah Negara Berdaya Tahan	57

Tinjauan 2022	82
Tinjauan Global	82
Rencana 2.3 – Jaringan Keselamatan Kewangan Serantau: <i>The Chiang Mai Initiative Multilateralisation</i>	83
Tinjauan Domestik	86
Rencana 2.4 – Memperkasa Sekuriti Makanan Melalui Kemampuan Sektor Pertanian	88
Rencana 2.5 – Menggalakkan Pelaburan Berkualiti bagi Mencapai Pembangunan Mampan	94
Kesimpulan	103
Rujukan	104

BAB 3 PERKEMBANGAN MONETARI DAN KEWANGAN

Perspektif Keseluruhan	111
Perkembangan Monetari	111
Prestasi Ringgit	112
Prestasi Sektor Perbankan	113
Rencana 3.1 – Amalan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus: Ke Arah Meningkatkan Daya Tahan Korporat di Malaysia	116
Prestasi Pasaran Modal	122
Sisipan 3.1 – Inisiatif Utama Pasaran Modal	127
Prestasi Perbankan dan Pasaran Modal Islam	128
Kesimpulan	130
Rujukan	131

JADUAL PERANGKAAN 135

ORGANISASI KEMENTERIAN KEWANGAN MALAYSIA 185

RAJAH

Ekonomi Negara 2022

Rajah 2.1.	Pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar Benar, Perdagangan dan Inflasi Global	50
Rajah 2.2.	Penunjuk Terpilih Sektor Perkhidmatan	56
Rajah 2.3.	Pengeluaran Sektor Pembuatan	66
Rajah 2.4.	Penunjuk Penawaran Harta Tanah Kediaman	69
Rajah 2.5.	Indeks Harga Rumah	69
Rajah 2.6.	Penunjuk Penawaran Harta Tanah Bukan Kediaman	69
Rajah 2.7.	Jurang Tabungan-Pelaburan	71
Rajah 2.8.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan	72
Rajah 2.9.	Rakan Dagang 10 Teratas	75
Rajah 2.10.	Rizab Antarabangsa	78
Rajah 2.11.	Trend Indeks Harga Pengguna dan Indeks Harga Pengeluar	80
Rajah 3.1.	Agregat Monetari	112
Rajah 3.2.	Prestasi Ringgit Berbanding Mata Wang Terpilih	113
Rajah 3.3.	Sistem Perbankan: Pinjaman Terjejas dan Nisbah Pinjaman Terjejas Bersih	113
Rajah 3.4.	Kadar Hasil Indikatif Sekuriti Kerajaan Malaysia	124
Rajah 3.5.	Bahagian Pegangan Asing dalam Jumlah Sekuriti Kerajaan Malaysia Terkumpul	124
Rajah 3.6.	Kadar Hasil Bon Korporat 5-Tahun	124
Rajah 3.7.	Prestasi Bursa Malaysia	126
Rajah 3.8.	Prestasi Pasaran Saham Terpilih	126
Rajah 3.9.	Sukuk Global Terkumpul mengikut Negara	129

JADUAL

Jadual 1.1.	Pakej Bantuan dan Rangsangan Ekonomi semasa Pandemik COVID-19	4
Jadual 2.1.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Sektor	54
Jadual 2.2.	Prestasi Sektor Perkhidmatan	55
Jadual 2.3.	Indeks Pengeluaran Pembuatan	67
Jadual 2.4.	Nilai Ditambah Sektor Pertanian	68
Jadual 2.5.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Permintaan Agregat	70
Jadual 2.6.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan	72
Jadual 2.7.	Perdagangan Luar Negeri	74
Jadual 2.8.	Eksport Kasar	74
Jadual 2.9.	Eksport Barangan Pembuatan	75
Jadual 2.10.	Import Kasar mengikut Penggunaan Akhir	76
Jadual 2.11.	Akaun Semasa Imbangan Pembayaran	77
Jadual 2.12.	Indeks Harga Pengguna	79
Jadual 2.13.	Indeks Harga Pengeluar	79
Jadual 2.14.	Penunjuk Pasaran Buruh	81
Jadual 2.15.	Penduduk Bekerja mengikut Sektor	82
Jadual 3.1.	Faktor Penentu M3	112
Jadual 3.2.	Sistem Perbankan: Penunjuk Pinjaman	115
Jadual 3.3.	Sistem Perbankan: Pinjaman Terkumpul mengikut Sektor	115

Jadual 3.4. Pemerolehan Dana oleh Pasaran Modal	123
Jadual 3.5. Bon Korporat Baharu mengikut Sektor	123
Jadual 3.6. Bursa Malaysia: Penunjuk Terpilih	125
Jadual 3.7. Perbankan Islam: Penunjuk Utama	128

AKRONIM DAN SINGKATAN

#MyMudah	MalaysiaMudah	CBAM	Carbon Border Adjustment Mechanism
3D	kotor, bahaya dan sukar	CCPT	Perubahan Iklim dan Prinsip berasaskan Taksonomi
4IR	Revolusi Perindustrian Keempat	CIDB	Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia
5G	rangkaian selular generasi kelima	CKHT	Cukai Keuntungan Harta Tanah
ACGF	ASEAN Catalytic Green Finance Facility	CMI	Inisiatif Chiang Mai
ADB	Bank Pembangunan Asia	CMIM	Chiang Mai Initiative Multilateralisation
AFC	Krisis Kewangan Asia	CMIM-PL	CMIM Precautionary Line
AI	kecerdasan buatan	CMIM-SF	CMIM Stability Facility
AIF	Dana Infrastruktur ASEAN	CMP3	Pelan Induk Pasaran Modal Ketiga
AMRO	ASEAN+3 Macroeconomic Research Office	COVID-19	pandemik Coronavirus 2019
AMS	Negara Anggota ASEAN	CPO	minyak sawit mentah
AS	Amerika Syarikat	DAN	Dasar Agromakanan Nasional
ASEAN	Pertubuhan Negara-negara Asia Tenggara	DAN 2.0	Dasar Agromakanan Nasional 2.0
ASEAN+3	ASEAN Campur Tiga	DDI	pelaburan langsung domestik
ASEAN-5	Pertubuhan Negara-negara Asia Tenggara – 5	DE	perbelanjaan pembangunan
B40	kumpulan isi rumah berpendapatan 40% terendah	DFI	Institusi Kewangan Pembangunan
BCH	Bitcoin Cash	DOSM	Jabatan Perangkaan Malaysia
BDR	bekerja dari rumah	DSR	nisbah servis hutang
BFSN	Jaringan Keselamatan Kewangan Dua Hala	E&E	elektrik dan elektronik
BKC	Bantuan Khas COVID-19	ECF	pendanaan ramai berasaskan ekuiti
BNM	Bank Negara Malaysia	e-dagang	perdagangan elektronik
BNPL	buy now, pay later	EDI	Enabling Digitalisation Index
BOD5	Keperluan Oksigen Biokimia	EDSA	Epifanio de los Santos Avenue
BOP	imbangan pembayaran	EMDE	negara yang berkembang pesat dan negara membangun
BPN	Bantuan Prihatin Nasional		
BPR	Bantuan Prihatin Rakyat		

AKRONIM DAN SINGKATAN

ePOS	Titik Jualan Elektronik	GIIW	Green and Inclusive Infrastructure Window
eRights	hak secara elektronik	GLOW	Global Online Workforce
ESG	alam sekitar, sosial dan tadbir urus	GVATI	Nilai Tambah Kasar Industri Pelancongan
ETS	Skim Perdagangan Pelepasan	HDC	Halal Development Corporation Berhad
EU	Kesatuan Eropah	HMA	Hong Kong Monetary Authority
F4GBM	FTSE4Good Bursa Malaysia	HOC	Kempen Pemilikan Rumah
F4GBMS	Indeks Syariah FTSE4Good Bursa Malaysia	HRDF	Dana Pembangunan Sumber Manusia
FAO	Food and Agriculture Organisation of the United Nations	IBS	Sistem Pembinaan Berindustri
FBM KLCI	Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia	ICCO	Pejabat Penyelarasan dan Kerjasama Insentif
FBM70	Indeks Pertengahan 70 FTSE Bursa Malaysia	ICM	Pasaran Modal Islam
FBMSCAP	Indeks Bermodal Kecil FTSE Bursa Malaysia	ICT	teknologi maklumat dan komunikasi
FDI	pelaburan langsung asing	IDLP	IMF-delinked portion
Fed	Rizab Persekutuan AS	IHP	Indeks Harga Pengguna
FFB	buah tandan segar	IHPR	Indeks Harga Pengeluar
FIKRA	Islamic Fintech Accelerator	ILMIA	Institut Maklumat dan Analisis Pasaran Buruh
FinTech	teknologi kewangan	ILP	IMF linked portion
FPKO	Kontrak Niaga Hadapan Minyak Isirong Sawit Mentah	IMF	Tabung Kewangan Antarabangsa
G2B	Kerajaan kepada Perniagaan	IndSF	Kerangka Kemahiran Industri
G2C	Kerajaan kepada Rakyat	INFF	Integrated National Financing Framework
G2E	Kerajaan kepada Pekerja	IoT	internet benda
G2G	Kerajaan kepada Kerajaan	IPO	Tawaran Awam Awal
GAIN	Program Pemecut Global	IPR	hak harta intelek
GFSI	Global Food Security Index	IPU	Indeks Pencemaran Udara
GFSN	Jaringan Keselamatan Kewangan Global	JC3	Jawatankuasa Bersama Mengenai Perubahan Iklim
GGP	Perolehan Hijau Kerajaan	JENDELA	Jalinan Digital Negara
GHG	Gas Rumah Kaca		

KASA	Kementerian Alam Sekitar dan Air	MPC	Perbadanan Produktiviti Malaysia
KDNK	Keluaran Dalam Negeri Kasar	MRT2	Transit Aliran Massa Laluan 2
KeTSA	Kementerian Tenaga dan Sumber Asli	MRT3	Transit Aliran Massa Laluan 3
KeTTHA	Kementerian Tenaga Teknologi Hijau dan Air	MyCIF	Malaysia Co-investment Fund
KITA PRIHATIN	Kerangka Inisiatif Tambahan PRIHATIN	MyDIGITAL	Rangka Tindakan Ekonomi Digital Malaysia
KJA	kementerian, jabatan dan agensi	MyROL	My Rubber Online
KVDT 2	Landasan Keretapi Berkembar Elektrik Lembah Klang Fasa 2	NDCs	Nationally Determined Contributions
KWAP	Kumpulan Wang Persaraan (Diperbadankan)	NFSN	Jaringan Keselamatan Kewangan Nasional
KWSP	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja	NGO	badan bukan kerajaan
LAKSANA	Agensi Pelaksanaan Ekonomi dan Koordinasi Strategik Nasional	NH3-N	Ammonia Nitrogen
LKK	lebih kendalian kasar	NIA	Aspirasi Pelaburan Nasional
LNG	gas asli cecair	NRE	Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar
LRT3	Transit Aliran Ringan Laluan 3	OPEC+	Pertubuhan Negara-negara Pengeksport Petroleum dan sekutunya
M&E	bahan kimia, mesin & peralatan	OPR	Kadar Dasar Semalaman
M1	10 persentil terendah M40	OSC	Pusat Sehenti
M40	kumpulan isi rumah berpendapatan 40% pertengahan	P2P	antara rakan setara
MARRIS	Sistem Maklumat Rekod-Rekod Jalan Raya Malaysia	PACU	Unit Penyelarasan dan Kemajuan Projek
MDEC	Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia	PBB	Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu
MFSN	Jaringan Keselamatan Kewangan Pelbagai Hala	PEMERKASA	Program Strategik Memperkasa Rakyat dan Ekonomi
MGII	Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia	PEMERKASA+	Program Strategik Memperkasa Rakyat dan Ekonomi Tambahan
MGS	Sekuriti Kerajaan Malaysia	PEMULIH	Pakej Perlindungan Rakyat dan Pemulihan Ekonomi
MHTC	Malaysia Healthcare Travel Council	PENJANA	Pelan Jana Semula Ekonomi Negara
		PERKUKUH	Perkukuh Pelaburan Rakyat
		PERMAI	Perlindungan Ekonomi dan Rakyat Malaysia

AKRONIM DAN SINGKATAN

PICK	Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan	RFSN	Jaringan Keselamatan Kewangan Serantau
PIKAS	Program Imunisasi Industri COVID-19 Kerjasama Awam-Swasta	RMKe-12	Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025
PKP	Perintah Kawalan Pergerakan	RMKe-6	Rancangan Malaysia Keenam, 1991 – 1995
PKP 2.0	Perintah Kawalan Pergerakan 2.0	RMO-DAX	Pengendali Pasaran Yang Diiktiraf – Pertukaran Aset Digital
PKPB	Perintah Kawalan Pergerakan Bersyarat	RTS	Sistem Transit Rapid Johor-Singapura
PKPP	Perintah Kawalan Pergerakan Pemulihan	SAARC	South ASEAN Association for Regional Cooperation
PKS	perusahaan kecil dan sederhana	SC	Suruhanjaya Sekuriti Malaysia
PMK	perusahaan mikro dan kecil	SDG	Matlamat Pembangunan Mampan
PMKS	perusahaan mikro, kecil dan sederhana	SDG2	Kebuluran Sifar
PMTK	pembentukan modal tetap kasar	SDG4	Pendidikan Berkualiti
PNK	pendapatan negara kasar	SDG5	Kesaksamaan Gender
pp	pampasan pekerja	SDG6	Air Bersih dan Sanitasi
PPE	peralatan perlindungan diri	SDG7	Tenaga Mampu Bayar dan Bersih
PPN	Pelan Pemulihan Negara	SDG8	Pekerjaan Baik dan Pertumbuhan Ekonomi
PPV	Pusat Pemberian Vaksin	SDG9	Industri, Inovasi dan Infrastruktur
PRI	Prinsip Pelaburan Bertanggungjawab	SDG11	Bandar dan Komuniti Mampan
PRIHATIN	Pakej Rangsangan Ekonomi Prihatin Rakyat	SDG12	Penggunaan dan Pengeluaran yang Bertanggungjawab
PRIHATIN PKS+	PRIHATIN Tambahan kepada perusahaan kecil dan sederhana	SDG13	Tindakan Iklim
PRS	Skim Persaraan Swasta	SDG14	Kehidupan di Bawah Air
PTF	Pembiayaan Pelancongan PENJANA	SDG16	Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Teguh
R&D	penyelidikan dan pembangunan	SDG17	Kerjasama Demi Matlamat
R&D&D	penyelidikan, pembangunan dan reka bentuk	SEA	Asia Tenggara
REITs	Amanah Pelaburan Hartanah	SFA	Agensi Makanan Singapura
		SIP	Skim Insurans Pekerjaan

SJPD	Skim Jaminan PRIHATIN Danajamin	UNCDF	Dana Pembangunan Modal Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu
SJPP	Syarikat Jaminan Pembiayaan Perniagaan	UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
SME Corp. Malaysia	SME Corporation Malaysia	UNDP	United Nations Development Programme
SOP	prosedur operasi standard	UNFCCC	Persidangan Rangka Kerja Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu mengenai Perubahan Iklim
SRF	pakej pembiayaan khas	UNWTO	Organisasi Pelancongan Dunia
SRI	Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab	US SIF	Forum for Sustainable and Responsible Investment
SRR	Keperluan Rizab Berkanun	USD	Dolar Amerika Syarikat
SSA	Syarikat Senaraian Awam	VBI	Pengantaraan berasaskan Nilai
SSR	kadar sara diri	VBIAF	Rangka Kerja Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan berasaskan Nilai
T20	kumpulan isi rumah berpendapatan 20% teratas	WDR	World Development Report
TNK	tabungan negara kasar	WGI	Worldwide Governance Indicator
TRP	Pelan Pemulihan Pelancongan	WHO	Pertubuhan Kesihatan Sedunia
TRRF	Bantuan dan Pemulihan Bersasar	WKB 2030	Wawasan Kemakmuran Bersama 2030
TVET	Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional		
UK	United Kingdom		

BAB 1

Pengurusan dan Prospek Ekonomi

03 MENGURUSKAN DWI-KRISIS: KESIHATAN DAN EKONOMI

Rencana 1.1 – Impak Pandemik COVID-19 ke atas Isi Rumah dan Perusahaan Mikro dan Kecil

Rencana 1.2 – Memetakan Perbelanjaan Pembangunan kepada Matlamat Pembangunan Mampan

Rencana 1.3 – Pembiayaan bagi Pembangunan Mampan

19 TINJAUAN

20 ISU DAN CABARAN

Rencana 1.4 – Masa Hadapan Pekerjaan Pascapandemik COVID-19

Rencana 1.5 – Iktibar daripada Pandemik COVID-19

Rencana 1.6 – Pendekatan Baharu dalam Mengukur dan Meningkatkan Produktiviti Sektor Awam di Malaysia

41 INISIATIF STRATEGIK - BAJET 2022

43 KESIMPULAN

44 RUJUKAN

BAB 1

Pengurusan dan Prospek Ekonomi

Menguruskan Dwi-krisis: Kesihatan dan Ekonomi

Negara di seluruh dunia berdepan cabaran daripada pelbagai aspek terutamanya dalam pengurusan kesihatan awam dan ekonomi bagi memerangi antara krisis terburuk dalam sejarah manusia. Pandemik COVID-19 telah mengakibatkan 4.9 juta kematian di seluruh dunia dan penguncupan pertumbuhan ekonomi global sebanyak 3.2% pada 2020. International Labour Organization (2021) menganggarkan bahawa pandemik COVID-19 telah mengakibatkan kehilangan 8.8% jam bekerja global yang bersamaan dengan 255 juta pekerjaan sepenuh masa pada 2020. Walaupun 2021 dijangka menjadi tahun pemulihan dengan pemberian vaksin dilaksanakan dengan pantas, namun semua negara masih bergelut memerangi pandemik yang menjadi penghalang kepada proses pemulihan. Beberapa industri terutamanya aktiviti berkaitan pelancongan yang memerlukan kehadiran fizikal termasuk hotel, pengangkutan, rekreasi dan restoran terus terkesan sehingga menjejaskan sumbangan industri tersebut kepada ekonomi.

Pandemik ini telah merencatkan aspirasi Malaysia untuk mencapai pembangunan ekonomi yang lebih pesat. Memandangkan 2021 merupakan tahun asas bagi Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 (RMKe-12) dan Wawasan Kemakmuran Bersama 2030 (WKB 2030), keberkesanan pelaksanaan pelbagai program dan projek amat penting dalam membantu negara mencapai matlamat pembangunan. Walaupun perancangan bagi jangka masa sederhana dan panjang masih diteruskan, namun pandemik ini telah menjejaskan kemajuan dan mengakibatkan trajektori pertumbuhan tersasar daripada landasan. Sehubungan itu, Kerajaan bertekad menyediakan bantuan yang diperlukan kepada rakyat dan perniagaan serta memacu ekonomi kembali ke trajektori pertumbuhan. Keselamatan rakyat menjadi keutamaan Kerajaan melalui pelaksanaan pelbagai langkah Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) di seluruh negara. Namun demikian, pelaksanaan PKP tersebut telah menjejaskan kehidupan rakyat, mengehadkan aktiviti perniagaan dan memberi kesan kepada ekonomi. Justeru, Kerajaan telah menyediakan pelbagai bantuan sejak penularan pandemik bermula pada Mac 2020 bagi meringankan beban rakyat dan membantu perniagaan melalui lapan pakej rangsangan dan bantuan ekonomi berjumlah RM530 bilion.

JADUAL 1.1. Pakej Bantuan dan Rangsangan Ekonomi semasa Pandemik COVID-19

	OBJEKTIF	PAKEJ BANTUAN DAN RANGSANGAN EKONOMI	JUMLAH (RM BILION)
	RAKYAT		
1.	Membantu kesejahteraan rakyat	Bantuan Prihatin Nasional: PRIHATIN & KITA PRIHATIN	18.30
		Akses Internet bagi Pendidikan dan Produktiviti: PENJANA & PEMULIH	3.50
		Program Peningkatan Kemahiran dan Latihan Semula: PENJANA	2.00
		Bantuan Prihatin Rakyat: PERMAI & PEMERKASA	4.50
		Kenaikan bantuan Kebajikan Masyarakat: PERMAI	2.20
2.	Membantu aliran tunai rakyat	Moratorium: PRIHATIN, PEMERKASA & PEMULIH	95.00
		i-Lestari: PRIHATIN	40.00
		Penurunan kadar caruman KWSP: PRIHATIN & PERMAI	19.20
		Bantuan Khas Penjawat Awam: PRIHATIN	1.90
		i-Citra: PEMULIH	30.00
		Bantuan Khas COVID-19 (BKC) dan Kehilangan Pekerjaan: PEMULIH	5.10
		Diskaun bil elektrik pada kadar 2% – 50%: PRIHATIN	1.35
		Harga siling minyak masak 5kg pada RM30: PEMULIH	1.00
		Program ePENJANA dan eBELIA: PENJANA & PERMAI	0.80
		Bantuan lain di bawah semua pakej termasuk Skim Persaraan Swasta (PRS), elaun barisan hadapan, bantuan pelajar IPT, bantuan OKU, ibu tunggal dan bakul makanan.	9.90
	Jumlah		234.75
	PERNIAGAAN		
3.	Membantu aliran tunai perniagaan	Subsidi Upah dan Insentif Pekerjaan: PRIHATIN, PRIHATIN PKS+, PENJANA, KITA PRIHATIN, PERMAI, PEMERKASA, PEMERKASA+ & PEMULIH	24.90
		Pakej pembiayaan khas (SRF) dan Kemudahan Bantuan dan Pemulihan Bersasar (TRRF): Semua pakej	16.00
		Moratorium Pinjaman (Biz): PRIHATIN, PEMULIH	115.00
		Program Bantuan Majikan KWSP: PRIHATIN	10.00
		SME GO: PENJANA	1.60
		Diskaun bil elektrik sehingga 15%: PRIHATIN, PEMERKASA & PEMULIH	2.00
4.	Memberi sokongan kepada perniagaan terutamanya PKS dan PMKS	Pembiayaan Mikro: PRIHATIN, PEMERKASA, & PEMULIH	4.26

	OBJEKTIF	PAKEJ BANTUAN DAN RANGSANGAN EKONOMI	JUMLAH (RM BILION)
5.	Memberi sokongan kepada perniagaan	Geran Khas Prihatin: PRIHATIN PKS+, KITA PRIHATIN, PERMAI, PEMERKASA, PEMERKASA+ & PEMULIH DanaJamin: PRIHATIN Kemudahan semua sektor ekonomi: PRIHATIN MyCIF: PRIHATIN Bantuan Tekanan Kewangan bagi Perniagaan PKS: PENJANA Pembiayaan Pelancongan PENJANA (PTF): PENJANA Dana Automasi dan Digitalisasi: PENJANA & PEMERKASA Skim Jaminan Pembiayaan Syarikat Jaminan Pembiayaan Perniagaan (SJPP) dan Skim Jaminan PRIHATIN Danajamin (SJPD): PRIHATIN & PEMULIH Dana bagi PKS: PEMULIH Pakej lain: Pelepasan cukai bagi perbelanjaan berkaitan COVID-19, Dana pembiayaan usahawan bumiputera, menggalakkan penubuhan perniagaan baharu, kempen e-dagang bagi mikro dan PKS dan lain-lain.	6.08 50.00 1.00 0.50 2.00 1.00 1.00 30.00 1.40 6.56
Jumlah			273.30
	Ekonomi		
6.	Memberi nafas baharu kepada perniagaan dan ekonomi	Projek berskala kecil: PRIHATIN & PEMERKASA Lain-lain (termasuk mengembangkan MARRIS): PRIHATIN Insentif Cukai bagi pembelian hartanah: PENJANA Dana PENJANA Nasional: PENJANA	6.00 1.10 1.04 1.20
7.	Mengatasi impak COVID-19 dan meningkatkan pelaksanaan pelbagai langkah, subsidi dan insentif sedia ada	Perbelanjaan berkaitan COVID-19: PRIHATIN, PERMAI & PEMERKASA+ Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan (PICK): PERMAI, PEMERKASA & PEMULIH Lain-lain (Program Vaksinasi Bergerak, Program MyMedic): PEMULIH & PERMAI Dana Jaminan Makanan: PRIHATIN	3.50 5.80 0.04 1.00
8.	Membantu aliran tunai	Insentif cukai bagi kereta penumpang: PENJANA Lain-lain - Bantuan sektor seni, budaya, hiburan dan sokongan sektor pameran; sokongan sektor komoditi; teknologi dan lain-lain	0.90 1.37
Jumlah			21.95
Jumlah Besar Bantuan			530.00

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran.

Agensi Pelaksanaan Ekonomi dan Koordinasi Strategik Nasional (LAKSANA) telah ditubuhkan pada Mac 2020 untuk memantau, menilai dan menambah baik penyampaian perkhidmatan awam bagi memastikan bantuan sampai kepada kumpulan sasar. Usaha tersebut termasuk melaksanakan pelbagai kajian untuk menilai keberkesanan program dan projek yang dijalankan serta mengenal pasti jurang

pelaksanaan dan langkah untuk memudahcara mekanisme penyampaian. Langkah ini selari dengan objektif Kerajaan untuk menerapkan pendekatan yang lebih bersasar dan tersusun untuk memastikan bantuan sampai kepada golongan yang paling memerlukan. Sehingga Julai 2021, sejumlah 20 juta penerima dan 2.4 juta perniagaan telah mendapat manfaat daripada program-program ini.

RENCANA 1.1

Impak Pandemik COVID-19 ke atas Isi Rumah dan Perusahaan Mikro dan Kecil

Pengenalan

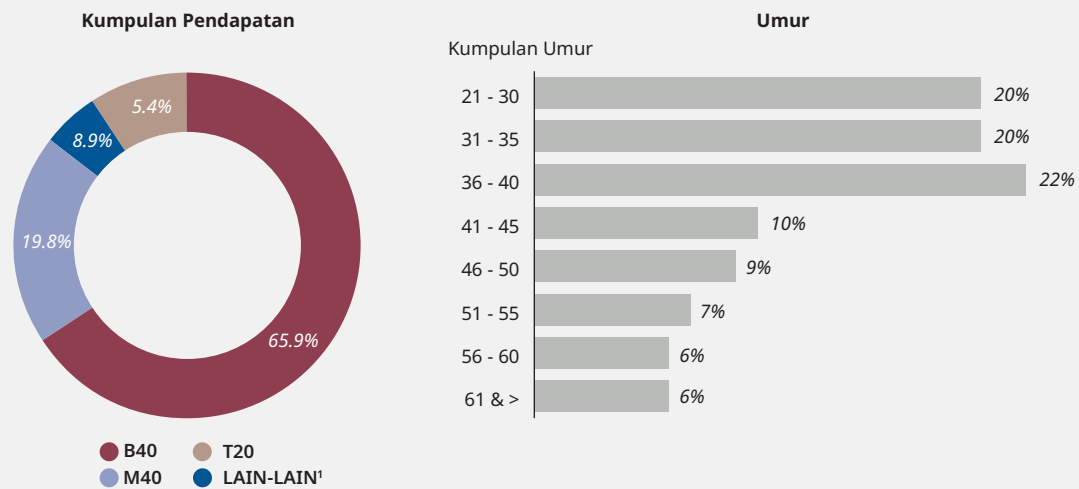
Pandemik COVID-19 dan pelaksanaan pelbagai Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) di seluruh negara telah memberi kesan buruk kepada rakyat dan perniagaan terutamanya perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS). Beberapa sektor tidak dapat beroperasi seperti biasa berikutan sekatan pergerakan dan perubahan tingkah laku pengguna sehingga memberi kesan kepada pekerjaan dan daya tahan ekonomi. Sehubungan itu, Kerajaan telah menyediakan sejumlah besar bantuan untuk mengurangkan beban rakyat dan perniagaan. Bantuan bernilai RM530 bilion telah disediakan melalui lapan pakej bantuan dan rangsangan ekonomi sejak Mac 2020. Rencana ini bertujuan untuk menilai impak pandemik COVID-19 ke atas isi rumah dan perniagaan, kesediaan mereka menghadapi pandemik dan keberkesanan bantuan Kerajaan dalam meringankan kesukaran mereka.

Metodologi

Dua kajian telah dilaksanakan pada 2020 dan 2021 bagi menilai impak PKP terhadap pendapatan isi rumah dan perniagaan, keberkesanan bantuan Kerajaan dan cadangan penambahbaikan dalam penyampaian bantuan. Kajian pertama telah dilaksanakan dari Ogos hingga Oktober 2020 sementara kajian kedua dari Julai hingga Ogos 2021. Kajian ini membandingkan impak pandemik sepanjang dua tempoh tersebut dengan situasi prapandemik. Kajian pertama meliputi pakej bantuan dan rangsangan ekonomi seperti Pakej Rangsangan Ekonomi Prihatin Rakyat (PRIHATIN), PRIHATIN Perusahaan Kecil dan Sederhana Tambahan (PRIHATIN PKS+), Pelan Jana Semula Ekonomi Negara (PENJANA) dan Kerangka Inisiatif Tambahan Khas PRIHATIN (KITA PRIHATIN) manakala kajian kedua merangkumi Pakej Perlindungan Ekonomi dan Rakyat Malaysia (PERMAI) dan Program Strategik Memperkasakan Rakyat dan Ekonomi (PEMERKASA) yang dijalankan oleh agensi penyelidikan bebas swasta.

Kajian merangkumi dua segmen responden iaitu isi rumah dan perusahaan mikro dan kecil (PMK). Kajian pertama melibatkan 5,374 responden manakala 4,915 responden mengambil bahagian dalam kajian kedua. Responden dalam kajian tersebut terdiri daripada ketua isi rumah yang bekerja (pekerja bergaji atau bekerja sendiri) dan individu tidak bekerja. Sekitar 350 responden daripada setiap negeri mengambil bahagian dalam kajian tersebut. Wajaran khusus digunakan untuk memastikan kesesuaian perwakilan berasaskan negeri dan bahagian populasi. Profil responden kajian seperti dalam Rajah 1.1.1.

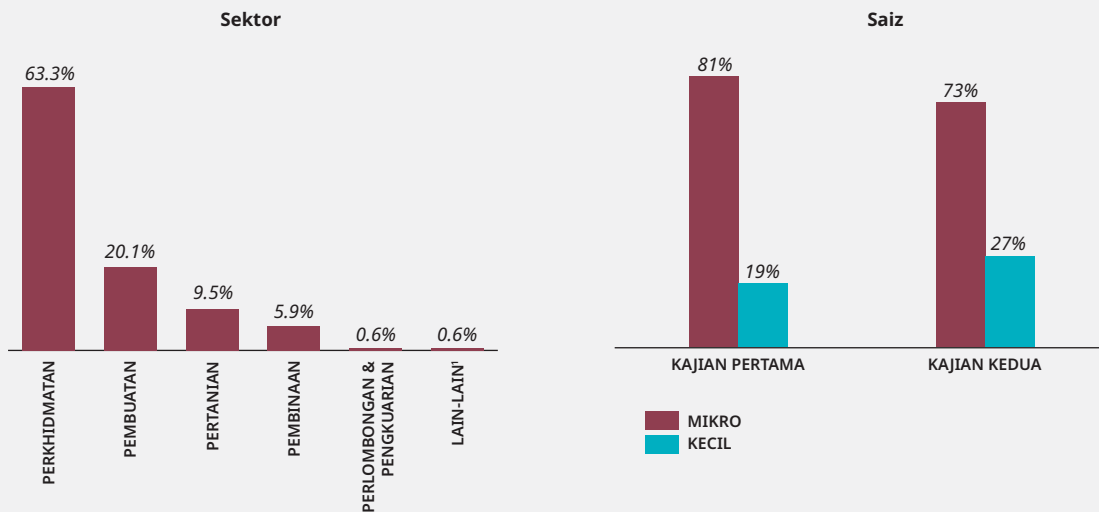
RAJAH 1.1.1. Profil Isi Rumah mengikut Kumpulan Pendapatan dan Umur

¹Lain-lain merujuk kepada responden yang tidak pasti mengenai pendapatan isi rumah atau enggan mendedahkan pendapatan
 Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia (2020 dan 2021)

Kajian pertama melibatkan 500 perusahaan berbanding 507 responden dalam kajian kedua. Responden merupakan pemilik atau pegawai kanan pengurusan PMK. Pemilihan responden berdasarkan sektor dan subsektor yang dijalankan menggunakan kriteria Garis Panduan bagi Definisi Baharu PKS 2013 (kemas kini 2016) seperti yang digariskan oleh Perbadanan Perusahaan Kecil dan Sederhana Malaysia (SME Corp. Malaysia). Kajian kedua melibatkan 329 responden (65%) yang telah mengambil bahagian dalam kajian pertama (responden yang sama) manakala 178 (35%) merupakan responden baharu. Data yang dikumpulkan adalah melalui temuduga panggilan telefon dan kajian secara dalaman menggunakan soal selidik kuantitatif. Kadar respons kajian isi rumah mencatat 31% manakala perusahaan 24%. Profil PMK yang terlibat dalam kajian ini seperti dalam Rajah 1.1.2.

RAJAH 1.1.2. Profil Perusahaan Mikro dan Kecil mengikut Sektor dan Saiz

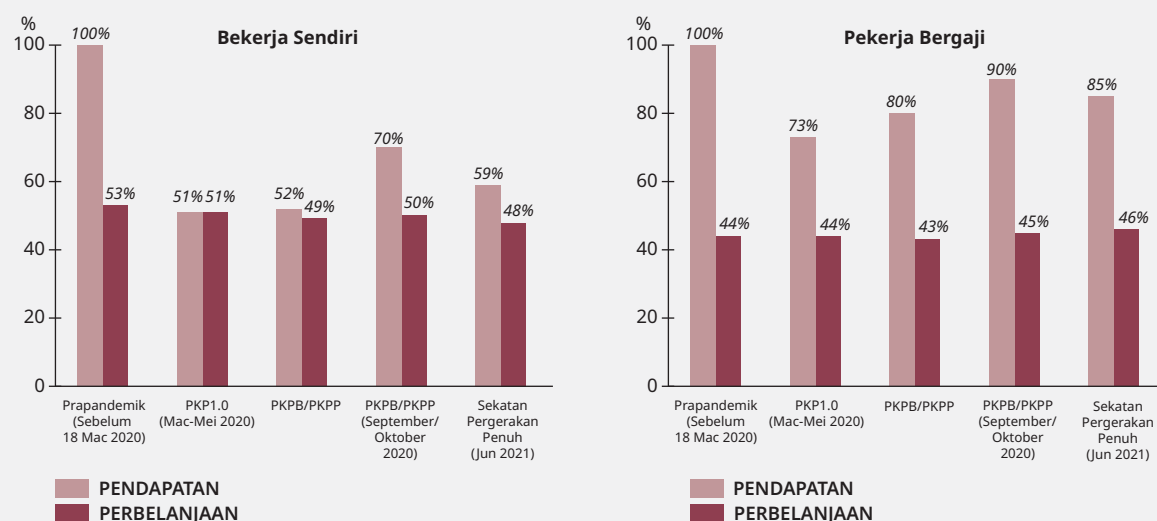
¹Lain-lain merujuk kepada responden yang tidak pasti mengenai penglibatan bidang sektor
 Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia (2020 dan 2021)

Hasil Kajian

Isi Rumah

Kajian mendapati pandemik telah menyebabkan ketidakstabilan pendapatan isi rumah bermula pada 2020 manakala perbelanjaan kekal pada tahap yang sama sepanjang tempoh kajian. Pendapatan responden bekerja sendiri berkurang dengan ketara kepada 51% daripada tahap prapandemik dalam kajian pertama manakala pendapatan pekerja bergaji berkurang kepada 73%. Dalam kajian kedua, pendapatan bekerja sendiri berkurang kepada 59% manakala pekerja bergaji 85% berbanding dengan tahap prapandemik seperti dalam Rajah 1.1.3. Penambahbaikan pendapatan semasa kajian kedua berbanding kajian pertama adalah berikutan bantuan yang disediakan oleh Kerajaan dan peningkatan aktiviti ekonomi yang membantu mengurangkan impak PKP ke atas pekerja bergaji dan bekerja sendiri.

RAJAH 1.1.3. Tahap Pendapatan bagi Bekerja Sendiri dan Pekerja Bergaji

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia (2020 dan 2021)

Kajian tersebut turut mendapati semua responden di bawah kategori isi rumah yang mudah terjejas¹ menerima bantuan Kerajaan sepanjang tempoh kajian berkenaan. Bantuan yang diterima merangkumi bantuan pendapatan iaitu Bantuan Prihatin Nasional (BPN) atau Bantuan Prihatin Rakyat (BPR) serta bantuan perbelanjaan seperti moratorium pinjaman, pengeluaran dana Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP), diskaun bil elektrik, bantuan bakul makanan dan Jaringan Prihatin. Melalui kajian pertama, 69% responden menggunakan bantuan tunai untuk keperluan asas berbanding 74% dalam kajian kedua. Walau bagaimanapun, hanya 19% daripada responden kumpulan isi rumah berpendapatan 40% terendah (B40) dalam kajian kedua menerima bantuan bakul makanan.²

¹ Isi rumah yang mudah terjejas ditakrifkan sebagai responden yang mempunyai perbelanjaan lebih tinggi daripada tahap pendapatan dan tahap simpanan di bawah garis kemiskinan.

² Program Bakul Makanan hanya disediakan mulai 28 Jun 2021.

Berdasarkan perbelanjaan, 42% responden dalam kajian kedua mengeluarkan simpanan KWSP berbanding hanya 25% dalam kajian pertama. Peningkatan pengeluaran ini menunjukkan isi rumah semakin bergantung kepada simpanan KWSP untuk membeli keperluan asas dan memenuhi tanggungjawab kewangan. Selain itu, kajian mendapati 70% responden B40, 50% responden kumpulan isi rumah berpendapatan 40% pertengahan (M40) dan 100% responden kumpulan isi rumah berpendapatan 20% tertinggi (T20) yang mengeluarkan simpanan sebanyak RM5,000 dan ke bawah menyatakan pengeluaran KWSP hanya cukup untuk membantu sehingga tiga bulan. Sehubungan itu, 91% responden telah mencadangkan pelanjutan moratorium pinjaman. Kajian tersebut turut menunjukkan responden yang tidak bekerja³ sanggup bekerja dengan gaji yang lebih rendah termasuk dalam sektor pekerjaan baharu. Kajian ini juga mendapati kebanyakan responden yang tidak bekerja tidak memohon Skim Insurans Pekerjaan (SIP) dengan pelbagai sebab termasuk kurang kesedaran dan kesukaran proses permohonan.

Perusahaan Mikro dan Kecil

Purata pendapatan bulanan PMK dalam kajian pertama berkurang sebanyak 60% berbanding tempoh prapandemik berikutan sekatan pergerakan dan prosedur operasi standard (SOP) yang ketat. Walau bagaimanapun, kajian kedua mendapati pengurangan pendapatan yang lebih rendah iaitu 49% berbanding dengan tempoh prapandemik disokong oleh pelanjutan waktu operasi terutamanya dalam sektor perkhidmatan dan pembuatan. Namun begitu, pendapatan perusahaan mengalami peningkatan dan penurunan mengikut tahap sekatan aktiviti ekonomi dan sosial. Perbelanjaan bagi perusahaan kekal berada pada tahap yang hampir sama dengan tempoh prapandemik sama seperti perbelanjaan isi rumah.

Secara keseluruhan, analisis mendapati jumlah perusahaan yang mudah terjejas⁴ berkurang kepada 40% dalam kajian kedua berbanding 58% dalam kajian pertama didorong oleh situasi kewangan yang semakin baik berikutan waktu operasi yang lebih lama. Faktor lain yang menyumbang kepada pengurangan ini termasuk bantuan yang disediakan oleh Kerajaan iaitu 75% (kajian pertama) dan 76% (kajian kedua) responden dalam kalangan perusahaan yang mudah terjejas menyifatkan bahawa bantuan tersebut telah memberi manfaat kepada perusahaan. Selanjutnya, kebanyakan responden bagi kajian tersebut bersetuju terhadap keberkesanan saluran komunikasi Kerajaan dalam menyalurkan maklumat kepada orang awam.

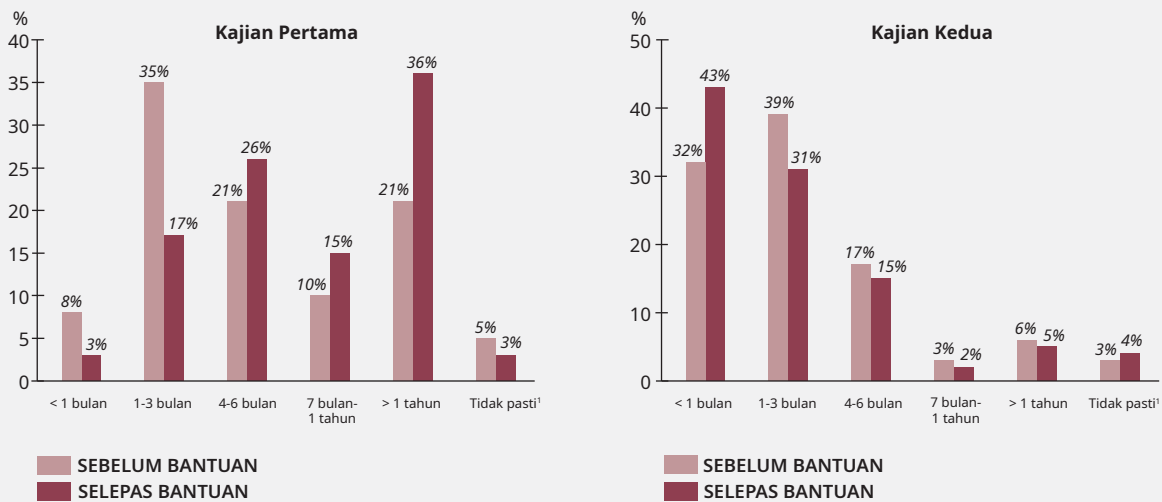
Meskipun mendapat maklum balas positif, kajian mendapati terdapat beberapa kekurangan dalam penyampaian perkhidmatan Kerajaan. Kajian kedua menunjukkan 40% responden tidak menyedari bantuan yang disediakan oleh Kerajaan dan institusi kewangan. Pada masa yang sama, 99% responden tidak mengetahui bantuan pembiayaan mikro seperti Skim SME Go dan Dana Pembiayaan Bumiputera berbanding bantuan seperti Geran Khas Prihatin (45.5%), moratorium pinjaman (61.5%) dan Program Subsidi Upah (77.5%).

Dalam kalangan PMK, 70% responden kajian pertama berpuas hati dengan sokongan Kerajaan berbanding hanya 30% dalam kajian kedua. Ketidakpuasan responden dalam kajian kedua terutamanya termasuk proses permohonan yang panjang dan jumlah bantuan yang terhad. Sementara itu, 77% responden dalam kajian pertama yakin bahawa bantuan Kerajaan dapat membantu perusahaan bertahan lebih daripada empat bulan. Sebaliknya, 74% responden dalam kajian kedua berpendapat perusahaan hanya mampu bertahan tiga bulan dengan bantuan Kerajaan seperti dalam Rajah 1.1.4.

³ Responden yang tidak bekerja merujuk kepada mereka yang tidak mempunyai sumber pendapatan semasa kajian tetapi mempunyai pengalaman kerja sebelum kajian dijalankan.

⁴ Perusahaan yang mudah terjejas ditakrifkan sebagai perniagaan dengan perbelanjaan melebihi pendapatan dan mempunyai baki tunai di bawah kos operasi.

RAJAH 1.1.4. Kelangsungan Perusahaan Mikro dan Kecil Sebelum dan Selepas Bantuan Kerajaan

¹Tidak pasti merujuk kepada responden yang tidak dapat menyatakan tempoh mampu bertahan sebelum dan selepas menerima bantuan Kerajaan
 Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia (2020 dan 2021)

Berdasarkan prospek masa hadapan, 69% responden yakin ekonomi akan pulih setelah program vaksinasi nasional selesai. Cadangan utama responden merangkumi bantuan kewangan yang lebih tinggi (65%) dan memperluas peranan agensi pembiayaan mikro (48%) sebagai keutamaan Bajet 2022. Cadangan lain termasuk mewujudkan lebih banyak lokasi perniagaan (36%) dan melibatkan lebih ramai pemain industri dalam perancangan ekonomi (32%).

Melangkah Ke Hadapan

Penerimgunaan Teknologi dan Pendigitalan

Pandemik ini telah mendedahkan kepentingan penerimgunaan teknologi dan pendigitalan bagi memastikan kelangsungan hidup individu dan perusahaan era pascapandemik. Sudah tiba masanya semua pihak berkepentingan menerapkan normal baharu dalam perniagaan dan memacu momentum pemulihan yang mampan. Perusahaan perlu segera beralih dan mengoptimumkan penggunaan teknologi moden dan platform pendigitalan perniagaan untuk kekal relevan. Kerajaan akan menggalakkan peralihan ini melalui promosi agenda pendigitalan negara terutamanya dalam kalangan isi rumah B40 dan M40 dengan menyediakan platform keusahawanan atau bekerja sendiri sebagai sumber pendapatan alternatif. Tindakan segera termasuk mempunyai proses perniagaan dari awal hingga akhir yang berasaskan sistem digital dan automatik merangkumi pengurusan perolehan dan inventori, perakaunan, pemasaran digital, e-dagang dan sistem pembayaran digital.⁵ Laporan Bank Dunia dalam Malaysia's Digital Economy (2018) menyatakan penggunaan teknologi digital di Malaysia adalah meluas, namun penggunaan digital oleh perniagaan masih ketinggalan berbanding purata global. Hanya 29% perniagaan memiliki laman sesawang dengan hanya 5.2% terlibat dalam e-dagang pada 2015. Melangkah ke hadapan, Kerajaan telah menyediakan Rangka

⁵ Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia (2020) menyenaraikan lima bidang utama untuk pendigitalan iaitu perolehan dan inventori, perakaunan dan cukai, pemasaran digital, e-dagang serta Titik Jualan Elektronik (ePOS) dan sistem pembayaran tanpa sentuhan.

Tindakan Ekonomi Digital Malaysia dan Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) sebagai dasar yang inklusif bagi mendorong pendigitalan firma bagi semua saiz dan wilayah serta menghapuskan halangan pendigitalan.

Peningkatan Kemahiran dan Latihan Semula Guna Tenaga

Bagi menyokong kestabilan kewangan jangka masa panjang dan penjanaan pendapatan dalam kalangan individu, penilaian segera keperluan peningkatan kemahiran dan latihan semula guna tenaga akan membantu rakyat untuk kembali bekerja dengan selamat dan mengehendkan kesan pengangguran yang berpanjangan serta ketidakpadanan kemahiran. Kajian ini mendedahkan keperluan untuk guna tenaga dan perusahaan memperkukuhkan langkah peningkatan kemahiran dan latihan semula dalam mendepani norma baharu. Selari dengan strategi yang digariskan dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 (RMKe-12), usaha akan dipertingkatkan bagi memanfaatkan dan menggunakan teknologi dan pendigitalan dalam proses kerja. Selain itu, peningkatan kemahiran dan latihan semula bakat juga penting bagi memenuhi keperluan industri serta menyediakan akses kepada pembelajaran sepanjang hayat untuk semua segmen. Kerajaan akan terus menyediakan bantuan bersasar bagi yang bekerja sendiri melalui pelaksanaan inisiatif peningkatan kemahiran dan latihan semula selari dengan keutamaan nasional seperti ekonomi digital, Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET) dan Revolusi Perindustrian Keempat (4IR).

Sistem Perlindungan Sosial yang Komprehensif

Krisis ini telah menjejaskan rakyat dari segi keselamatan dan kesihatan serta kesejahteraan ekonomi yang menyumbang kepada pengurangan pendapatan serta peningkatan pengangguran dan kemiskinan. Pandemik ini turut mendedahkan sebahagian masyarakat tidak mempunyai perlindungan secukupnya daripada program keselamatan sosial seterusnya menekankan kepentingan sistem perlindungan sosial yang komprehensif sebagai penstabil automatik semasa krisis. Kajian ini antara lain menunjukkan kepentingan bantuan sosial dalam memastikan kesejahteraan kumpulan yang mudah terjejas. Selain itu, pangkalan data berpusat dan bersepadu diperlukan untuk membantu mengurus pelaksanaan dan penyelarasan langkah yang dirancang dengan berkesan di peringkat persekutuan dan negeri seterusnya menambah baik program perlindungan sosial dengan mengoptimumkan sumber. Pada masa yang sama, Kerajaan akan meneruskan usaha untuk meningkatkan kebolehpasaran dan mengurangkan kebergantungan kepada jaringan keselamatan sosial.

Mempertingkat Penyampaian Perkhidmatan Awam

Kerajaan terus memantau dan mengkaji pelaksanaan tindakan jangka masa pendek, sederhana dan panjang melalui platform peringkat tertinggi bagi memastikan pembaharuan dan pemulihan ekonomi diselaraskan dengan baik. Dalam jangka masa panjang, pendekatan yang diperbaharui akan menyokong belanjawan tahunan, RMKe-12 dan Wawasan Kemakmuran Bersama 2030 (WKB 2030) melalui pemantauan berterusan ke atas inisiatif pemulihan dan pembaharuan.

Kerajaan akan memperkukuh saluran komunikasi pada setiap peringkat untuk memastikan maklumat mengenai bantuan dan program disebarluaskan dengan berkesan. Selain itu, proses permohonan akan dipermudahkan. Perkhidmatan sokongan akan dapat diakses secara meluas oleh rakyat termasuk memenuhi keperluan golongan tertentu seperti ibu tunggal, anak yatim, orang tua dan orang kelainan upaya. Peranan dan penglibatan jentera kerajaan pada peringkat akar umbi, komuniti dan badan bukan kerajaan (NGO) akan dipertingkatkan.

Kesimpulan

Terdapat beberapa penemuan penting yang diperoleh menerusi kajian tersebut. Antaranya adalah pandemik COVID-19 dan pelaksanaan PKP memberi kesan buruk kepada isi rumah dan perniagaan dengan sebahagian pihak lebih terkesan berbanding yang lain. Selain itu, kajian tersebut mendapati bantuan yang disediakan oleh Kerajaan telah memanfaatkan sebahagian besar penduduk. Walau bagaimanapun, kajian tersebut juga mendedahkan terdapat bantuan yang tidak sampai kepada penerima yang layak atas pelbagai sebab termasuk kurang kesedaran mengenai inisiatif Kerajaan dan kesukaran proses permohonan. Melangkah ke hadapan, Kerajaan akan meningkatkan keberkesanan program bantuan dengan menambah baik penyampaian perkhidmatan dan saluran komunikasi serta melaksanakan pendekatan yang bersasar dalam memastikan bantuan yang disediakan dapat memberi manfaat kepada penerima yang layak.

Selain daripada bantuan kewangan, Kerajaan juga telah mengambil langkah sewajarnya untuk mengembalikan ekonomi kepada keadaan normal. Pelan Pemulihan Negara (PPN) dengan empat fasa pelaksanaan diumumkan pada 15 Jun 2021 menjadi panduan kepada rakyat, perniagaan dan pelabur berkaitan garis masa dan parameter pembukaan ekonomi secara berfasa dan sistematik. Pelan ini menetapkan syarat tertentu bagi pelanggaran atau pemansuhan PKP dan prosedur operasi standard (SOP). Agenda PPN merangkumi pendekatan menyeluruh yang memerlukan kerjasama pelbagai pihak berkepentingan termasuk kerajaan negeri, petugas barisan hadapan, sukarelawan, pemilik perniagaan dan badan bukan kerajaan (NGO) untuk meluaskan liputan vaksinasi dalam kalangan penduduk dewasa. Sehingga 13 Oktober 2021, sebanyak 90.9% penduduk dewasa telah lengkap divaksin.

Memperkukuh Agenda Kewangan Mampan

Agenda mampan terus disokong meskipun berhadapan dengan krisis pandemik yang berlarutan. Sebagai usaha untuk melonjakkan Malaysia menjadi hab kewangan mampan, Kerajaan telah berjaya melancarkan sukuk kelestarian berdaulat pertama di dunia dalam dolar AS pada April 2021. Terbitan sukuk bertempoh matang 10-tahun bernilai USD800 juta dan sukuk bertempoh matang 30-tahun bernilai USD500 juta (Sukuk Wakalah) diagihkan secara menyeluruh merangkumi Asia, Eropah, Timur Tengah dan Afrika serta AS. Lebihan langganan sebanyak 6.4 kali bagi terbitan tersebut mencerminkan keyakinan pelabur terhadap negara. Dua tranche tersebut mendapat penarafan A3 oleh Moody's Investors Services dan A- oleh S&P Global Ratings.

Permintaan yang tinggi ini juga memberikan kadar kupon terendah bagi terbitan sukuk berdenominasi dolar AS oleh Malaysia serta mencerminkan keyakinan pasaran ke atas pemulihan dan prospek pertumbuhan ekonomi

negara. Hasil terbitan Sukuk Kelestarian akan digunakan untuk membiayai projek sosial dan berkonsep hijau selaras dengan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) yang menjadi keutamaan Kerajaan mulai Belanjawan 2021.

RENCANA 1.2

Memetakan Perbelanjaan Pembangunan kepada Matlamat Pembangunan Mampan

Pengenalan

Usaha mencapai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) 2030 adalah antara dasar utama Kerajaan. Negara perlu memahami dengan jelas landskap dan mengenal pasti jurang pembiayaan untuk mencapai SDG memandangkan 2030 hanya kurang sedekad sahaja lagi. Justeru, Kerajaan mula menyelaras pembiayaan kepada SDG dalam Belanjawan 2021. Usaha pemetaan awal ini bermula dengan analisis ke atas perbelanjaan pembangunan (DE) 2015 di bawah Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar (NRE) dan Kementerian Tenaga Teknologi Hijau dan Air (KeTTHA) berbanding DE 2019 di bawah Kementerian Alam Sekitar dan Air (KASA) dan Kementerian Tenaga dan Sumber Asli (KeTSA) yang telah dinamakan semula. Perbandingan DE ini dijalankan antara NRE dan KeTTHA dengan KASA dan KeTSA kerana Kementerian tersebut menjalankan fungsi dan tanggungjawab yang sama. Rencana ini meluaskan skop analisis SDG bagi DE yang telah dibelanjakan pada 2020 meliputi semua kementerian dan agensi. Analisis ini dapat mengenal pasti jurang pembiayaan bagi SDG di Malaysia.

Kaedah Pemetaan SDG bagi Program dan Projek Perbelanjaan Pembangunan

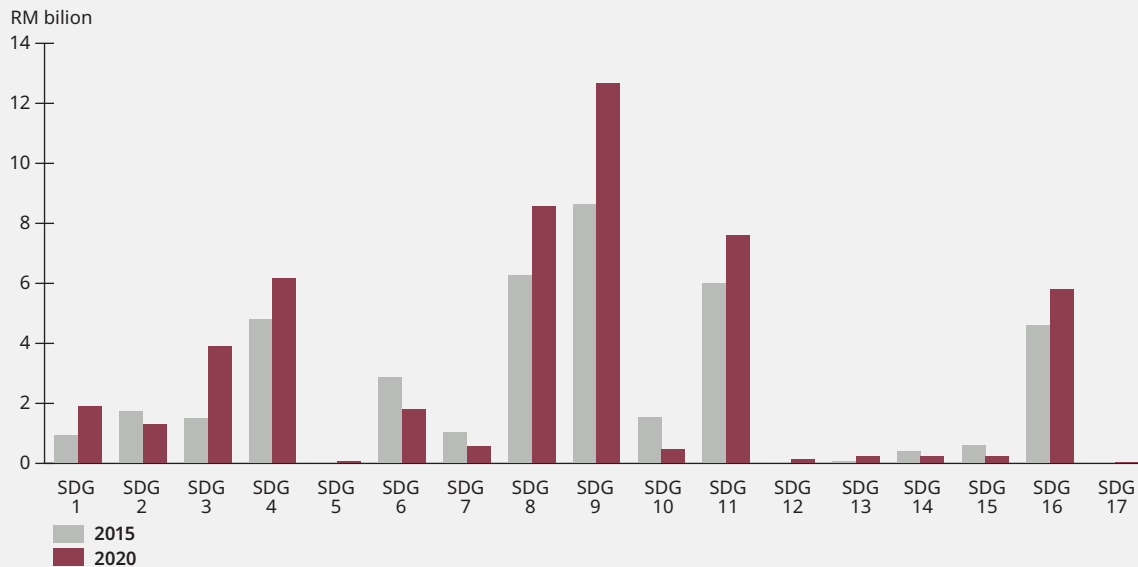
Pemetaan program dan projek DE bertujuan untuk mengenal pasti agihan DE bagi setiap SDG. Usaha ini masih dilaksanakan secara ex-post dan di peringkat percubaan merangkumi semua kementerian. Tahun asas yang dipilih ialah 2015 seiring dengan pelaksanaan Agenda 2030 manakala 2020 dipilih untuk mencerminkan perbelanjaan terkini yang diaudit.

Setiap program dan projek di bawah DE dipetakan kepada setiap SDG. Walau bagaimanapun, perbelanjaan tersebut akan diagihkan sama rata bagi setiap SDG sekiranya program atau projek melibatkan lebih dari satu SDG. Sebagai contoh, jika program atau projek menyumbang untuk pencapaian dua SDG maka jumlah peruntukan antara SDG akan diagihkan secara sama rata.

Hasil Kajian

Pada 2020, jumlah DE bagi semua Kementerian dan agensi berjumlah RM51.4 bilion berbanding RM40.8 bilion pada 2015 iaitu peningkatan purata tahunan sebanyak 4.7%. DE bagi 2015 dan 2020 mengikut SDG seperti dalam Rajah 1.2.1.

RAJAH 1.2.1. Perbelanjaan Pembangunan mengikut Matlamat Pembangunan Mampan, 2015 dan 2020

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Agihan DE lebih bertumpu kepada beberapa SDG bagi tahun tersebut dan lima SDG yang sama telah menerima peruntukan tertinggi melebihi 70% daripada jumlah DE. Tumpuan terus diberikan ke atas program atau projek berkaitan SDG9 (Industri, Inovasi dan Infrastruktur) diikuti oleh SDG8 (Pekerjaan Baik dan Pertumbuhan Ekonomi), SDG11 (Bandar dan Komuniti Mampan), SDG4 (Pendidikan Berkualiti) dan SDG16 (Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Teguh).

JADUAL 1.2.1. Perbelanjaan Pembangunan bagi 5 Matlamat Pembangunan Mampan Teratas, 2015 dan 2020

MATLAMAT PEMBANGUNAN MAMPAN		RM BILION		BAHAGIAN KEPADA KESELURUHAN DE (%)		PERTUMBUHAN PURATA TAHUNAN (%)
		2015	2020	2015	2020	
1	SDG9	8.6	12.6	21.1	24.6	7.9
2	SDG8	6.3	8.5	15.4	16.6	6.2
3	SDG11	6.0	7.6	14.7	14.8	4.8
4	SDG4	4.8	6.2	11.8	12.0	5.3
5	SDG16	4.6	5.8	11.3	11.3	4.8
Jumlah		30.3	40.7	74.3	79.3	6.1
Keseluruhan DE		40.8	51.4	4.7

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Walaupun lima SDG teratas bagi tahun tersebut adalah sama, namun jumlah DE yang dibelanjakan bagi setiap SDG meningkat dengan ketara pada 2020. Sebagai contoh, SDG9 menerima agihan tertinggi pada 2020 berjumlah RM12.6 bilion berbanding RM8.6 bilion pada 2015 iaitu meningkat sebanyak 7.9%. Dalam tempoh yang sama, agihan DE bagi SDG8, SDG11, SDG4 dan SDG16 meningkat secara purata antara 4% hingga 6%. Secara keseluruhannya, DE untuk lima SDG ini berjumlah RM40.7 bilion atau 79.3% daripada jumlah DE pada 2020. Sebagai perbandingan, lima SDG ini menerima RM30.3 bilion atau 74.3% daripada jumlah DE pada 2015.

Fokus DE pada lima SDG teratas menunjukkan peranan Kerajaan sebagai pemudah cara dan pemboleh daya pertumbuhan dalam pembiayaan program dan projek berkaitan infrastruktur, R&D dan pendidikan untuk menjana ekonomi dan mewujudkan pekerjaan. Selain itu, urbanisasi negara yang semakin pesat memerlukan DE untuk persekitaran tempat tinggal yang kondusif di bandar diberikan keutamaan. Pada masa yang sama, perbelanjaan DE yang tinggi juga direkodkan dalam usaha memastikan negara kekal aman.

Walaupun bagaimanapun, SDG5 (Kesaksamaan Gender), SDG12 (Penggunaan dan Pengeluaran yang Bertanggungjawab), SDG13 (Tindakan Iklim), SDG14 (Kehidupan di Bawah Air) dan SDG17 (Kerjasama Demi Matlamat) terus menerima peruntukan yang paling rendah. Pada 2015, lima SDG terbawah hanya diperuntukkan sebanyak RM150 juta atau 0.4% daripada jumlah DE. Walaupun SDG yang sama menerima peruntukan yang lebih tinggi pada 2020 berjumlah RM610 juta, namun bahagian keseluruhan masih kecil iaitu 1.2% daripada jumlah DE dan peruntukan SDG17 berkurang sebanyak 27.5%.

JADUAL 1.2.2. Perbelanjaan Pembangunan bagi 5 Matlamat Pembangunan Mampan Terbawah, 2015 dan 2020

MATLAMAT PEMBANGUNAN MAMPAN		RM BILION		BAHAGIAN KEPADA KESELURUHAN DE (%)		PERTUMBUHAN PURATA TAHUNAN (%)
		2015	2020	2015	2020	2015 - 2020
1	SDG13	0.04	0.2	0.1	0.4	38.0
2	SDG14	0.04	0.2	0.1	0.4	38.0
3	SDG17	0.02	0.004	0.05	0.01	-27.5
4	SDG5	0.02	0.05	0.05	0.1	20.1
5	SDG12	0.03	0.11	0.1	0.2	30.0
Jumlah		0.15	0.61	0.4	1.2	32.4
Keseluruhan DE		40.8	51.4	4.7

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Perbincangan

Kebanyakan SDG menerima DE yang lebih tinggi pada 2020 berbanding 2015 yang memberi penekanan kepada beberapa SDG seperti Tindakan Iklim dan Tiada Kemiskinan. Sebaliknya, SDG lain menerima agihan yang lebih rendah seperti Kesaksamaan Gender, Pengurangan Ketidaksamarataan, Kerjasama Demi Matlamat serta Penggunaan dan Pengeluaran Bertanggungjawab. Agihan yang lebih rendah tidak bermakna Kerajaan tidak memberikan keutamaan kepada SDG tersebut. Kebiasaannya SDG tersebut dibiayai oleh sumber lain seperti dana luaran dan sumbangan. Walaupun terdapat peralihan fokus Kerajaan yang jelas terhadap pembiayaan program dan projek berkaitan Tindakan Iklim pada 2020, namun tidak banyak tumpuan diberikan kepada program dan projek berkaitan Kehidupan di Bawah Air, Kesaksamaan Gender, Kerjasama Demi Matlamat serta Penggunaan dan Pengeluaran yang Bertanggungjawab.

Usaha perlu dipertingkatkan untuk mewujudkan opsyen pembiayaan lain kepada SDG yang menerima peruntukan DE yang rendah bagi melengkap peruntukan yang disediakan oleh Kerajaan. Oleh itu, Kerajaan dalam proses merangka Integrated National Financing Framework (INFF) yang merangkumi platform pembaharuan dalam pelbagai aspek seperti dasar, peraturan, instrumen kewangan, institusi dan kerjasama awam swasta. Kerajaan juga merancang untuk membangunkan

rangka kerja yang lebih lengkap, seragam dan eksplisit bagi kewangan mampan melalui Sustainable Finance Roadmap untuk melengkapinya. Inisiatif tersebut membolehkan Kerajaan mengenal pasti jurang dan pembiayaan yang bersesuaian bagi program dan projek berkaitan SDG. Justeru, inisiatif ini dapat membantu penyelarasan sumber pembiayaan seluruh negara dengan lebih baik bagi memastikan kewangan yang mencukupi dan mampan untuk pembangunan negara dalam usaha mencapai SDG menjelang 2030.

Kesimpulan

Penekanan yang diberikan oleh sesebuah negara dalam mencapai SDG secara umumnya dicerminkan melalui keutamaan program dan projek yang dilaksanakan. Beberapa SDG telah diberi lebih penekanan oleh Kerajaan berdasarkan analisis DE bagi 2015 dan 2020. Sehubungan itu, usaha perlu dilaksanakan untuk mengenal pasti punca perbezaan keutamaan, jurang kewangan dan sumber pembiayaan alternatif. Pendekatan semasa terlalu ringkas terutamanya dalam menggunakan pakai pengukur yang sama dalam agihan DE bagi program dan projek yang menyokong pelbagai SDG. Oleh itu, penambahbaikan dalam metodologi masih perlu dilaksanakan.

Kerajaan juga telah mencapai kemajuan dari pelbagai sudut pengurusan fiskal dan ekonomi. Usaha tersebut termasuk merangka Akta Tanggungjawab Fiskal yang dijangka dibentangkan di Parlimen pada 2022. Akta ini akan menginstitusikan pengurusan fiskal berhemah, tadbir urus dan ketelusan berdasarkan amalan terbaik global. Selain menerbitkan Sukuk Kelestarian, Kerajaan juga menubuhkan Dana Amanah MySDG dengan kerjasama Pertubuhan Bangsa-

Bangsa Bersatu (PBB) di Malaysia. Inisiatif ini menyediakan platform kepada pelbagai pihak termasuk Kerajaan, sektor swasta, NGO, individu serta entiti domestik dan antarabangsa untuk menyumbang dalam pencapaian SDG di Malaysia. Kerajaan terus menyelaraskan dan memperkemas pengurusan pembiayaan menerusi belanjawan tahunan bagi membolehkan pembiayaan program dan projek berkaitan alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) dilaksanakan secara sistematik, komprehensif dan efektif.

RENCANA 1.3

Pembiayaan bagi Pembangunan Mampan

Pengenalan

Pandemik COVID-19 dan risiko berkaitan iklim memberi impak buruk yang sama kepada kebanyakan negara. Seperti COVID-19, perubahan iklim melangkaui sempadan dan boleh membawa pelbagai kesan terhadap nyawa dan kehidupan. Sehubungan itu, terdapat keperluan yang mendesak dalam menangani perubahan iklim di seluruh dunia sejak beberapa tahun kebelakangan ini disebabkan oleh pelbagai faktor.

Impak perubahan iklim ini dapat dilihat apabila cuaca melampau telah mengakibatkan banjir dan kemarau seterusnya menyebabkan krisis kesihatan serta gangguan sekuriti makanan dan rantaian bekalan di samping ketidakstabilan ekonomi dan kewangan. Selain itu, terdapat peningkatan permintaan daripada rakan dagang dan pelabur bagi jaminan produk mesra iklim dan biodiversiti serta peralihan yang lancar bagi mencapai sasaran sifar karbon. Pelabur juga menuntut perincian strategi tindakan iklim yang tegas dan teliti daripada pelanggan. Kegagalan dalam menyediakan

perincian strategi akan menyebabkan penurunan penarafan berdaulat, peningkatan premium insurans semula dan pertambahan pelarian akibat perubahan iklim. Terdapat juga risiko aset terkandas dalam sistem kewangan dan sektor lain yang tidak lestari seterusnya dijangka memberi kesan domino terhadap ekonomi.

Malaysia sedang berusaha untuk menjadi hab kewangan mampan yang membuka peluang kepada negara untuk mengguna pakai instrumen kewangan bagi mempercepat peralihan kepada ekonomi rendah karbon. Bagi memastikan kejayaan inisiatif ini, pendekatan inovatif dan inklusif perlu dilaksanakan bagi mencapai matlamat pembangunan jangka masa sederhana dan panjang seperti Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) dan Wawasan Kemakmuran Bersama 2030 (WKB 2030). Landskap dan reka bentuk pembiayaan sedia ada negara perlu difahami bagi mengenal pasti jurang dan kaedah terbaik bagi memastikan pembiayaan yang mampan. Sektor swasta boleh menyumbang kepada pembiayaan dan pelaburan hijau melalui amalan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus (ESG). Rencana ini menekankan beberapa inisiatif penting Kerajaan bagi mencapai pembiayaan yang mencukupi dalam pembangunan mampan negara.

Inisiatif Semasa

Pada masa kini, Kerajaan melaksanakan beberapa pilihan kewangan untuk mencapai pembangunan mampan seperti penerbitan sukuk, dana amanah, perolehan hijau, pembiayaan hijau dan penetapan harga karbon. Pada April 2021, Kerajaan telah menerbitkan sukuk kelestarian berdaulat melalui penerbitan sukuk bertempoh matang 10-tahun bernilai USD800 juta dan sukuk bertempoh matang 30-tahun bernilai USD500 juta (Sukuk Wakalah). Sukuk tersebut telah dilanggan lebih daripada 6.4 kali mencerminkan keyakinan pelabur global ke atas pemulihan dan prospek pertumbuhan ekonomi Malaysia meskipun berdepan dengan cabaran dan risiko berikutan pandemik COVID-19. Terbitan sukuk tersebut antara lain akan membantu membiayai program dan projek mampan negara.

Kerajaan akan menubuhkan Dana Amanah MySDG selaras dengan pengumuman Belanjawan 2021. Dana ini merupakan platform yang membolehkan pelbagai pihak termasuk sektor swasta, individu atau entiti dari dalam dan luar negara untuk menyumbang dan mengambil bahagian dalam usaha negara mencapai SDG. Penubuhan dana ini akan merapatkan jurang pembiayaan dan melengkapi peruntukan belanjawan tahunan yang disediakan oleh Kerajaan dalam membiayai program dan projek berkaitan SDG. Kerajaan memperuntukkan RM20 juta sebagai sumbangan awal kepada Dana Amanah MySDG dan bekerjasama dengan pejabat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) di Malaysia untuk mengurus dana ini secara bersama bagi menarik lebih banyak sumbangan dari dalam dan luar negara. Berdasarkan piawaian tinggi pengurusan dana dan projek yang diamalkan oleh PBB serta penawaran insentif cukai yang menarik, Dana ini dijangka memperolehi sumbangan yang tinggi daripada penyumbang berpotensi. Seterusnya, dana ini akan membantu pembiayaan program dan projek berkaitan SDG yang berimpak tinggi dan mempercepat pencapaian SDG menjelang 2030 atau lebih awal.

Kerajaan juga menerapkan inisiatif Perolehan Hijau Kerajaan (GGP) untuk menyokong penggunaan produk dan perkhidmatan hijau. Inisiatif ini mengintegrasikan kriteria penilaian berkaitan alam sekitar dalam perolehan Kerajaan dengan mengambil kira perlindungan alam semula jadi, pengurangan pencemaran dan pemuliharaan sumber. Pada 2018, Kerajaan menerbitkan Garis Panduan GGP 2.0 sebagai rujukan terkini merangkumi 20 kriteria GGP untuk produk dan perkhidmatan hijau seperti peralatan ICT, sistem penyaman udara dan perkhidmatan pembersihan. Kerajaan akan terus mengembangkan inisiatif ini dan menambah baik garis panduan GGP untuk meningkatkan pelaksanaan inisiatif hijau dalam sektor awam. Sehingga 2019, GGP dianggarkan bernilai RM290 juta melibatkan 25 kementerian seterusnya meningkat kepada RM559 juta melibatkan 26 kementerian pada 2020.

Terdapat juga inisiatif lain yang dilaksanakan oleh agensi Kerajaan seperti Bank Negara Malaysia (BNM) dan Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC) dalam menangani perubahan iklim. Pada 2019, BNM telah mengumumkan penubuhan Jawatankuasa Bersama Mengenai Perubahan Iklim (JC3) bagi membantu pembiayaan swasta ke arah mencapai pembangunan mampan. Jawatankuasa ini yang dipengerusikan secara bersama oleh BNM dan SC bertujuan mengambil tindakan kolaboratif untuk membangunkan ketahanan iklim dalam sektor kewangan di Malaysia. Ia juga mengenal pasti keperluan untuk mempercepat tindak balas dalam memastikan peralihan yang lancar dan teratur ke arah ekonomi rendah karbon. Keperluan ini termasuk menguruskan pendedahan risiko berkaitan iklim dan memudahkan perniagaan beralih kepada amalan lestari.

Pelbagai inisiatif telah dilakukan oleh BNM untuk meningkatkan ketersediaan sektor kewangan dalam mengurus risiko berkaitan iklim dan menyokong peralihan yang teratur kepada ekonomi hijau. Inisiatif ini termasuk menerbitkan Kertas Rundingan Industri mengenai Panduan dalam Pengurusan Risiko Iklim dan Analisis Senario, menyelesaikan dan melaksanakan Perubahan Iklim dan Prinsip berasaskan Taksonomi (CCPT) serta mengeluarkan panduan sektoral Rangka Kerja Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBIAF) mengenai tenaga boleh baharu, kecekapan tenaga, minyak sawit, pembuatan, pembinaan dan infrastruktur.

Pelbagai usaha dan inisiatif dilaksanakan oleh SC dalam menggerakkan pembiayaan sektor swasta ke arah pembangunan lestari termasuk menerbitkan Sukuk Pelaburan Bertanggungjawab dan Mampan (SRI) bernilai RM5.39 bilion pada 2020. Inisiatif lain pula ialah penerbitan Sukuk Sosial Pertama di Malaysia bernilai RM1 bilion oleh Khazanah Nasional pada 2015 dan Sukuk Hijau pertama di dunia dengan terimaan terbitan bernilai RM250 juta bagi membiayai pembinaan projek solar berskala besar pada 2017. Di samping itu, bon berdenominasi Ringgit bernilai RM635 juta dan bon berdenominasi mata wang asing bernilai USD680 juta telah diterbitkan pada 2018 di bawah Piawaian Bon Hijau, Sosial dan Kelestarian ASEAN. Sejak 2015, SC telah mengumumkan pelbagai dana termasuk 20 dana yang memenuhi syarat SRI dalam pasaran merangkumi 14 Amanah Saham, empat Dana Borong dan dua Dana Aset Campuran. Inisiatif tersebut telah menggalakkan dan memudahkan banyak syarikat tenaga boleh baharu tersenarai di pasaran saham Bursa Malaysia.

Inisiatif Masa Hadapan

Di peringkat global, pelbagai usaha telah dilakukan bagi menangani isu perubahan iklim dan mempercepat peralihan perniagaan ke arah pelaksanaan aktiviti rendah karbon. Sebagai contoh, EU akan melaksanakan Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) mulai 2023. Mekanisme ini bertujuan mengenakan harga karbon ke atas barang import sebagai kaedah untuk menyamakan kos industri di Eropah yang mungkin telah memindahkan fasiliti pengeluaran ke negara yang tidak menguatkuasakan peraturan karbon. Pengenaan harga karbon akan memberi kesan negatif terhadap daya saing pengeksport Malaysia memandangkan struktur kos keseluruhan produk yang memasuki pasaran EU perlu mengambil kira cukai tambahan ini seterusnya meningkatkan harga barang. Pada masa kini, AS juga sedang mempertimbangkan pelaksanaan inisiatif serupa dikenali sebagai “fi import pencemar” yang mungkin memberi impak yang besar kepada pengeksport di Malaysia memandangkan EU dan AS merupakan antara rakan dagang penting negara. Justeru, usaha perlu dipergiat bagi meningkatkan kesedaran dalam kalangan pemain industri untuk mengambil kira perkembangan baharu ini dan segera menerapkan pelaksanaan aktiviti rendah karbon dalam operasi perniagaan atau berdepan risiko kehilangan daya saing eksport.

Berdasarkan perkembangan ini, Kerajaan sedang mengkaji beberapa inisiatif termasuk penggunaan instrumen ekonomi bagi penetapan harga karbon seperti cukai karbon dan pelaksanaan Skim Perdagangan Pelepasan (ETS) untuk mendorong industri beralih ke arah aktiviti rendah karbon. Kajian juga telah dijalankan untuk mencadangkan mekanisme terbaik bagi pelaksanaan cukai karbon di Malaysia. Kerajaan sedang menilai mekanisme ETS paling sesuai yang dapat dilaksanakan bagi menarik minat industri untuk terlibat dalam perdagangan karbon domestik. Mekanisme itu

juga perlu memenuhi Nationally Determined Contributions (NDCs)¹ yang ditetapkan di bawah Perjanjian Paris semasa Persidangan Rangka Kerja Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu mengenai Perubahan Iklim (UNFCCC) pada 2015. Oleh itu, inisiatif tersebut bertindak sebagai faktor penarik dan penolak dalam mempercepat peralihan industri ke arah aktiviti rendah karbon. Inisiatif ini juga akan membantu industri memenuhi syarat yang dikenakan oleh negara lain pada masa hadapan tanpa memberi kesan kepada komitmen NDCs negara.

Melangkah ke hadapan, Kerajaan bekerjasama dengan pelbagai pihak termasuk badan antarabangsa untuk memperkukuh kemampuan pembiayaan Malaysia bagi memenuhi keperluan pembangunan mampan. Satu daripada usaha kolaborasi MOF dengan United Nations Development Programme (UNDP) ialah mengguna pakai Integrated National Financing Framework (INFF) yang merangkumi platform pembaharuan dalam pelbagai aspek meliputi dasar, peraturan, instrumen kewangan serta kerjasama institusi awam dan swasta. Bagi melengkapi usaha ini, Kerajaan sedang membangunkan rangka kerja yang menyeluruh, bersepadu dan eksplisit melalui pembangunan Sustainable Finance Roadmap untuk mencapai kewangan mampan. Outcome dan output daripada projek tersebut akan membolehkan Kerajaan mengenal pasti jurang pembiayaan serta membuat pilihan pembiayaan yang bersesuaian. Inisiatif ini akan membantu penyelarasan sumber pembiayaan sedia ada dalam negara untuk memastikan pembiayaan yang mencukupi bagi pembangunan hijau dan mampan.

Kesimpulan

Selain daripada pandemik COVID-19, negara juga berdepan dengan pelbagai cabaran termasuk risiko perubahan iklim. Malaysia telah membina kerangka pembangunan ke arah mencapai matlamat jangka masa panjang seperti WKB 2030 dan SDG. Pelbagai inisiatif telah dan sedang dilaksanakan Kerajaan bagi memastikan pembiayaan yang mencukupi untuk mencapai pembangunan mampan. Namun, masih terdapat keperluan untuk menyediakan pelan hala tuju dan membangunkan rangka kerja pembiayaan yang bersepadu, holistik dan sistematik bagi memastikan inisiatif pembangunan mampan mendapat sokongan pembiayaan yang mencukupi.

¹ Komitmen NDC Malaysia adalah pengurangan intensiti pelepasan Gas Rumah Kaca (GRK) kepada KDNK sebanyak 45% menjelang 2030 berbanding 2005.

Tinjauan

Ekonomi Global

Pertumbuhan global diunjur kembali pulih pada 2021 dan menyederhana pada 2022 selepas mencatat penguncupan ketara sebanyak 3.1% pada 2020 terutamanya disebabkan oleh kesan pandemik COVID-19 di seluruh dunia dan penutupan sektor ekonomi bagi mengekang penularan. Usaha untuk mengawal kesan pandemik melalui rangsangan fiskal dan dasar kewangan yang akomodatif dijangka dapat menambah baik sentimen dalam kalangan perniagaan dan pengguna di seluruh dunia. Walau bagaimanapun, wujud risiko pertumbuhan yang perlahan berikutan

ketidaktentuan situasi pandemik COVID-19 termasuk pewujudan dan penyebaran pelbagai jenis varian baharu yang lebih berbahaya.

Perbezaan pelaksanaan program vaksinasi dan sokongan dasar telah menyebabkan pemulihan ekonomi yang tidak sekata di seluruh dunia. Berdasarkan Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO), sejumlah 6.5 bilion dos vaksin telah diberikan secara global dengan anggaran 46.5% penduduk dunia telah lengkap divaksin (Our World in Data, 2021). Pelaksanaan program vaksinasi yang pantas dapat menyokong pembukaan semula lebih banyak sektor ekonomi dan sosial yang akan meningkatkan prospek pemulihan ekonomi global dengan lebih baik.

Ekonomi Domestik

Ekonomi Malaysia berkembang sebanyak 7.1% pada separuh pertama 2021. Pertumbuhan ekonomi dijangka berterusan pada separuh kedua tahun ini terutamanya pada suku keempat dengan lebih banyak sektor ekonomi dan sosial beroperasi dengan kapasiti penuh. Trajektori pertumbuhan dijangka sejajar dengan kejayaan program vaksinasi di bawah Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan (PICK) serta pelbagai pakej rangsangan untuk membantu rakyat dan membina semula ekonomi. Secara keseluruhan, pertumbuhan ekonomi dijangka berkembang antara 3% hingga 4% pada 2021. Kesenambungan pakej tersebut bagi menangani impak COVID-19 akan memberi kesan limpahan dan sokongan tambahan kepada ekonomi pada 2022. Justeru, ekonomi diunjur berkembang antara 5.5% hingga 6.5% pada 2022 berdasarkan asas ekonomi yang kukuh dan kepelbagaian struktur ekonomi. Walau bagaimanapun, prospek yang lebih baik turut bergantung kepada faktor lain termasuk kejayaan mengawal pandemik, keberkesanan pelaksanaan PICK dan ekonomi global yang kukuh.

Perkembangan Monetari dan Kewangan

Dasar monetari kekal akomodatif dalam mengatasi kesan negatif ekoran penutupan ekonomi negara yang berpanjangan serta pada masa yang sama menyokong pemulihan ekonomi. Dasar ini juga memastikan tekanan inflasi kekal terkawal. Kadar Dasar Semalaman (OPR) dan Keperluan Rizab Berkanun (SRR) kekal stabil pada tujuh bulan pertama 2021 pada 1.75% dan 2.00%. Usaha untuk meningkatkan mudah tunai dalam pasaran termasuk fleksibiliti yang diberikan kepada institusi perbankan untuk menggunakan Sekuriti Kerajaan Malaysia (MGS) dan Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia (MGII) bagi mematuhi SRR sehingga akhir 2022. Sektor perbankan kekal teguh disokong oleh mudah tunai mencukupi dan penampakan modal yang

kukuh sementara pasaran modal terus berdaya tahan disokong oleh mudah tunai domestik yang mencukupi dan persekitaran dasar yang memberangsangkan. Pelancaran Pelan Induk Pasaran Modal 3, 2021 – 2025 akan memastikan pasaran modal kekal relevan, cekap dan pelbagai bagi mempercepat pertumbuhan ekonomi mampan dan inklusif (Suruhanjaya Sekuriti Malaysia, 2021). Kedudukan dasar kewangan pada masa hadapan akan terus dipandu oleh data dan maklumat baharu serta kesan terhadap keseluruhan prospek inflasi dan pertumbuhan domestik.

Pengurusan Ekonomi

Kerajaan akan terus memberi tumpuan dalam memastikan kesejahteraan rakyat, meningkatkan perniagaan dan memudah cara aktiviti ekonomi dengan segera dalam norma baharu pascapandemik selaras dengan peralihan Malaysia ke fasa endemik COVID-19. Kerajaan sedang berada dalam fasa terakhir daripada enam tahap strategi¹ iaitu Menyusun Semula yang merangkumi pelaksanaan RMKe-12 melalui belanjawan tahunan dan pelan induk sektoral lain. Pada tahap ini, Kerajaan akan memberi tumpuan kepada penyusunan semula bagi menangani pelbagai cabaran struktural yang menghalang wawasan untuk menjadi negara makmur, inklusif dan mampan.

Isu dan Cabaran

Malaysia berdepan beberapa isu dan cabaran yang boleh mempengaruhi usaha mencapai wawasan negara. Isu tersebut termasuk keadaan yang memberi kesan langsung kepada rakyat seperti kesan kekal pandemik COVID-19 ke atas pendapatan, pertambahan golongan mudah terjejas serta guna tenaga tidak penuh dan perlindungan sosial yang tidak mencukupi. Di samping itu, beberapa cabaran ekonomi termasuk usaha untuk merencanakan semula industri pelancongan, landskap baharu

¹ Enam tahap strategi yang diperkenalkan Kerajaan pada 2020 termasuk Ketegasan, Ketahanan, Memulakan Semula, Pemulihan, Memperkasa dan Menyusun Semula.

perniagaan pascapandemik, asas hasil yang mengecil dan kemerosotan daya saing negara. Perubahan iklim juga akan menjadi ancaman baharu dengan kesan berbahaya seperti kesan pandemik COVID-19.

Kesan Kekal COVID-19 ke atas Pendapatan

Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) melaporkan pendapatan per kapita pada 2020 berkurang sebanyak 6.5% kepada RM43,475 daripada RM46,450 pada 2019. Pada masa yang sama, purata gaji dan upah² berkurang sebanyak 9% daripada RM3,224 pada 2019 kepada RM2,933 pada 2020. Oleh itu, kebanyakan isi rumah dalam kumpulan isi rumah berpendapatan 40% pertengahan (M40) kini tersenarai di bawah kategori kumpulan isi rumah berpendapatan 40% terendah (B40). Jumlah penganggur juga meningkat sebanyak 39.9% daripada 508,200 orang pada 2019 kepada 711,000 orang pada 2020. Kemerosotan yang ditunjukkan dalam statistik tersebut telah menyebabkan penguncupan ekonomi sebanyak 5.6% pada 2020. Walaupun pelbagai pakej bantuan dan rangsangan telah mengekalkan kadar pengangguran di bawah 5%, namun terdapat kebimbangan mengenai kesan jangka masa panjang pandemik tersebut terhadap nyawa dan kehidupan rakyat.

Pertambahan Golongan Mudah Terjejas

Pandemik ini telah memberi kesan kepada setiap isi rumah di Malaysia yang merangkumi kumpulan B40, M40 dan isi rumah berpendapatan 20% teratas (T20). Laporan Anggaran Pendapatan Isi Rumah dan Insiden Kemiskinan Malaysia 2020 (2021) menyatakan sejumlah 12.8% isi rumah T20 dan 20% isi rumah M40 kini tergolong dalam kategori berpendapatan yang lebih rendah. Secara khususnya jika dibandingkan dengan kumpulan B40, golongan M1 iaitu 10 persentil terendah M40 menerima kesan yang lebih

teruk sepanjang pandemik berikutan komitmen kewangan dan perbelanjaan isi rumah yang tinggi. Data menunjukkan bahawa sekitar 600,000 hingga satu juta isi rumah M40 telah tergolong dalam kelompok pendapatan B40 berikutan pemberhentian pekerja dan potongan gaji.

Guna Tenaga Tidak Penuh dan Perlindungan Sosial yang Tidak Mencukupi

Pengangguran belia dan guna tenaga tidak penuh telah meningkat setiap tahun dengan pengangguran belia meningkat kepada 12% daripada jumlah tenaga buruh belia atau 314,000 orang pada 2020 (2019: 10.5% atau 295,800 orang). Guna tenaga tidak penuh berkaitan masa pada 2020 juga meningkat kepada 2.2% daripada jumlah penduduk bekerja atau 334,000 orang (2019: 1.3% atau 191,600 orang) berikutan tidak mampu untuk memenuhi peningkatan permintaan pencari kerja terutamanya graduan baharu dan golongan yang diberhentikan kerja semasa pandemik. Di samping itu, aturan kerja semasa yang tidak fleksibel tidak menarik minat penglibatan lebih ramai wanita dalam aktiviti ekonomi. Kebergantungan berterusan kepada pekerja asing terutamanya yang berkemahiran rendah serta upah yang tidak menarik telah menyebabkan kurang penglibatan rakyat Malaysia dalam pekerjaan tertentu. Pandemik ini juga telah mendorong peralihan ketara untuk bekerja dari rumah dan bekerja secara jarak jauh yang memerlukan kemahiran digital dan penggunaan teknologi dalam kebiasaan baharu. Selain itu, kekurangan perlindungan keselamatan sosial bagi sesetengah pekerja terutamanya golongan bekerja sendiri dan pekerja dalam sektor informal telah menjejaskan golongan tersebut semasa pandemik. Sehingga Jun 2021, Pertubuhan Keselamatan Sosial melaporkan hanya 6.5% daripada 2.5 juta orang yang bekerja sendiri berdaftar di bawah Akta Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri 2017 [Akta 789] menunjukkan situasi yang membimbangkan.

² Merujuk kepada rakyat Malaysia sahaja.

RENCANA 1.4**Masa Hadapan Pekerjaan Pascapandemik COVID-19**

Pengenalan

Lebih 18 bulan telah berlalu sejak Pertubuhan Kesihatan Sedunia mengumumkan novel coronavirus (COVID-19) sebagai pandemik global. Ratusan juta penduduk terpaksa hidup dalam perintah kawalan pergerakan untuk menghentikan penularan virus. Ramai yang telah beralih secara mendadak kepada bekerja dari rumah manakala jutaan lagi telah kehilangan pekerjaan. Masa hadapan kelihatan tidak menentu. Malah, tidak diketahui sama ada cara kehidupan kita akan kembali normal seperti sebelum ini atau apakah kesan yang akan ditinggalkan oleh pandemik.

Seperti di negara lain, pandemik telah memberi impak kepada ekonomi Malaysia dan memberi kesan negatif kepada pasaran buruh. Impak ini khususnya dapat dilihat apabila lebih 100,000 pemberhentian pekerja dicatatkan pada 2020 dan bagi tempoh Januari hingga Jun 2021 angka tersebut hampir mencecah 35,000. Selain itu, pengangguran merekodkan kadar tertinggi sejak 1990 iaitu 5.3% pada Mei 2020 dan 4.5% pada keseluruhan 2020 iaitu lebih tinggi daripada purata tahunan kadar guna tenaga penuh 3.4% yang dicatatkan sebelum COVID-19.

Walaupun negara masih berada di bawah kawalan pergerakan, namun kes yang dilaporkan masih meningkat. Dalam tempoh beberapa bulan ini, kes jangkitan harian yang direkodkan di Malaysia telah melepasi lima angka. Justeru, pelaksanaan norma baharu bekerja dari rumah dan prosedur operasi standard yang ketat di tempat kerja dijangka berterusan sehingga negara bersedia untuk beralih ke fasa yang lebih longgar dalam Pelan Pemulihan Negara.

Walaupun begitu, bekerja dari rumah telah mempercepat penggunaan kaedah digitalisasi sepenuhnya dan mewujudkan proses pembelajaran melalui video dan perkongsian sosial secara langsung. Ramai berpendapat bahawa situasi ini telah mengubah struktur guna tenaga terutamanya kemahiran yang diperlukan dalam pasaran buruh Malaysia. Justeru, rencana ini bertujuan untuk melihat struktur guna tenaga sebelum dan semasa pandemik, bagaimana pandemik telah menormalkan amalan kerja jarak jauh dan permintaan pekerjaan pasca COVID-19.

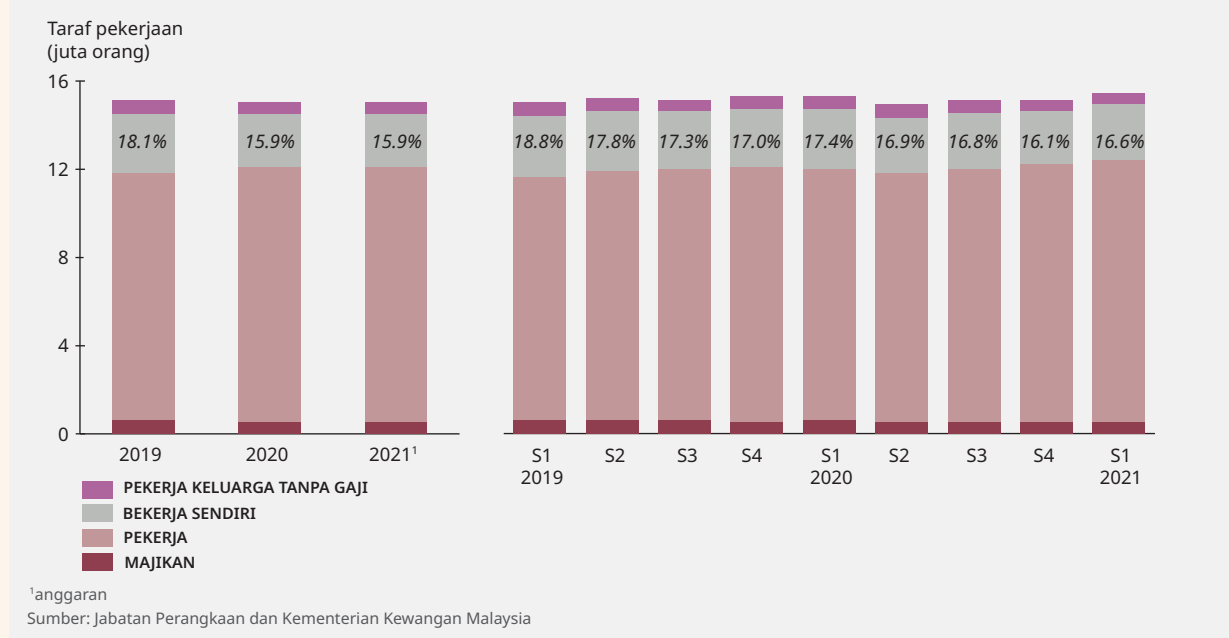
Analisis Situasi

Trend penunjuk utama pasaran buruh telah dikaji bagi mengenal pasti sama ada wujud perubahan dalam struktur pasaran buruh semasa tempoh pandemik. Analisis ini membandingkan tempoh sebelum dan sejak langkah kawalan penularan yang pertama iaitu Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) yang dilaksanakan pada 18 Mac 2020 sehingga 12 Mei 2020. Pada peringkat awal PKP, hanya perkhidmatan perlu yang dibenarkan beroperasi manakala perkhidmatan bukan keperluan utama tidak dibenarkan beroperasi. Lanjutan daripada itu, beberapa fasa PKP telah dilaksanakan secara berperingkat untuk memastikan ekonomi terus beroperasi di samping terus mengekalkan tahap keselamatan dan perlindungan kesihatan dalam negara.

Akibatnya, pasaran buruh mengalami trend di luar jangkaan dengan merekodkan kadar pengangguran melebihi 4% iaitu jauh daripada tahap guna tenaga penuh. Berdasarkan trend suku tahunan, kadar pengangguran merekodkan kadar tertinggi iaitu 5.1% pada suku kedua 2020

berbanding tempoh sebelum krisis iaitu 3.4%. Prestasi perniagaan yang tidak memberangsangkan pada 2020 telah menyebabkan peningkatan pemberhentian pekerja serta pembekuan pengambilan pekerja baharu. Oleh itu, permintaan buruh menjadi lebih perlahan dengan jumlah peluang guna tenaga yang lebih rendah. Pekerja yang bekerja sendiri juga berkurang kepada 2.4 juta pada suku pertama 2021 berbanding 2.7 juta pada suku pertama 2020 seperti ditunjukkan dalam Rajah 1.4.1. Golongan bekerja sendiri yang kebanyakannya terdiri daripada perniagaan berskala kecil dan usahawan yang tidak berdaftar merupakan antara golongan mudah terjejas yang paling terkesan oleh pandemik.

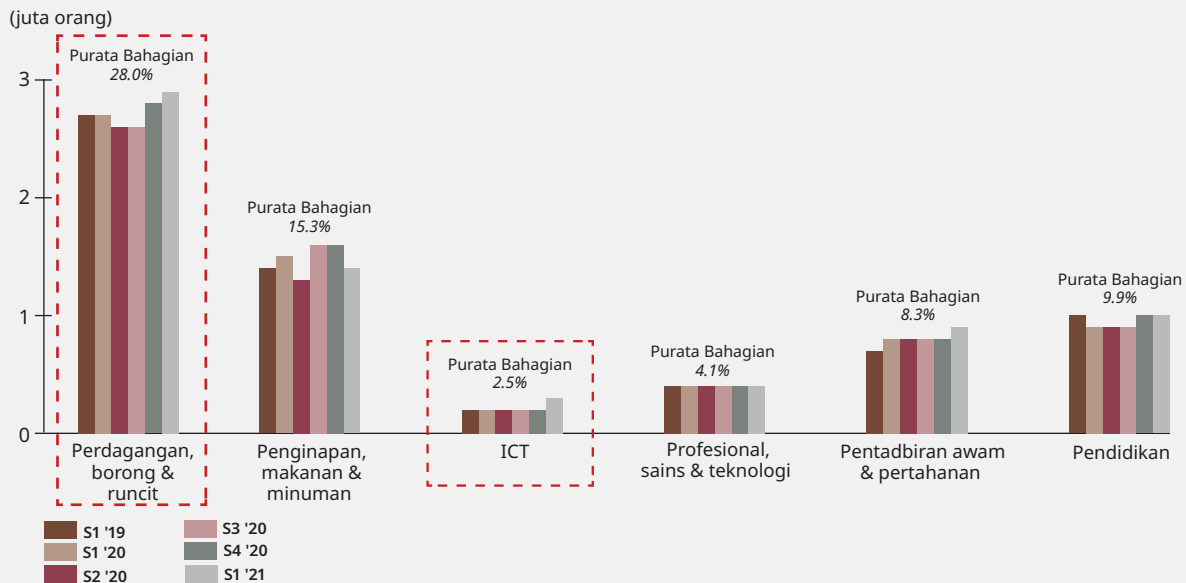
RAJAH 1.4.1. Penduduk Bekerja Mengikut Taraf Pekerjaan Sebelum dan Semasa Pandemik

Walaupun bilangan guna tenaga menunjukkan peningkatan secara marginal pada setiap suku tahun, namun komposisi guna tenaga mengikut sektor kekal sama dengan sebahagian besar bertumpu dalam sektor perkhidmatan diikuti sektor pembuatan dan sektor pertanian. Dalam sektor perkhidmatan, subsektor perdagangan borong dan runcit merekodkan bahagian guna tenaga tertinggi iaitu sebanyak 28% diikuti oleh penginapan dan makanan dan minuman (15.3%) serta subsektor pendidikan (9.9%). Sementara itu, subsektor ICT hanya mencatatkan 2.5% seperti ditunjukkan dalam Rajah 1.4.2.

Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia (MDEC) menyatakan bahawa permintaan bagi pakar digital meningkat tiga kali ganda daripada sekitar 19,000 kekosongan pada Jun 2020 kepada 56,000 kekosongan pada April 2021. Pekerjaan yang paling popular ialah pembangunan perisian, data sains, perkhidmatan IT, keselamatan digital dan e-dagang. Walau bagaimanapun, pekerja dalam subsektor ICT hanya meningkat sebanyak 15,800 orang (6.6%) pada suku pertama 2021 berbanding tempoh yang sama tahun lalu. Peningkatan ini adalah amat kecil berbanding 200,300 orang (7.4%) dalam subsektor perdagangan borong dan runcit dan 98,400 orang (12.5%) dalam subsektor pentadbiran awam dan pertahanan, aktiviti keselamatan sosial wajib.

RAJAH 1.4.2. Bahagian Guna Tenaga Mengikut Subsektor Perkhidmatan Terpilih

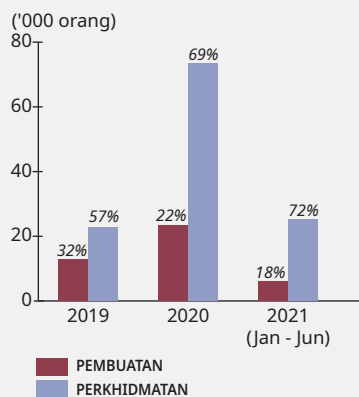

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

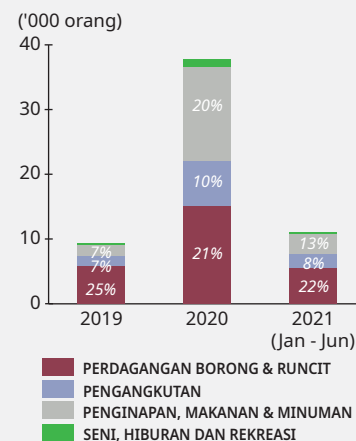
Berdasarkan pemberhentian pekerja mengikut sektor, kadar tertinggi dicatatkan dalam sektor perkhidmatan dan pembuatan berikutan operasi perniagaan yang terhad telah menjejaskan waktu bekerja serta pendapatan perniagaan. Kebanyakan pemberhentian pekerja dalam sektor perkhidmatan terutamanya daripada subsektor penginapan, makanan dan minuman berikutan sekatan dalam aktiviti perjalanan yang telah memberi impak kepada perkhidmatan pengangkutan dan semua aktiviti berkaitan pelancongan. Daripada lebih 34,700 orang yang diberhentikan sehingga Jun 2021, sebanyak 64.6% adalah dalam kalangan pekerja mahir dan separuh mahir (27.6%) seperti ditunjukkan dalam Rajah 1.4.3.

RAJAH 1.4.3. Pemberhentian Pekerja Sebelum dan Semasa Pandemik

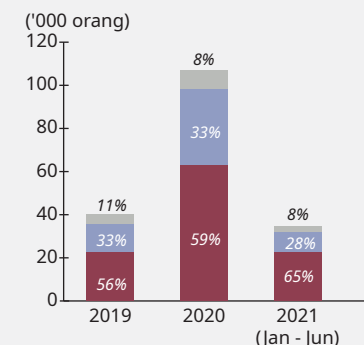
Pemberhentian mengikut Sektor % daripada Jumlah Pemberhentian

Pemberhentian bagi Aktiviti Berkaitan Pelancongan % daripada Jumlah Pemberhentian Sektor Perkhidmatan

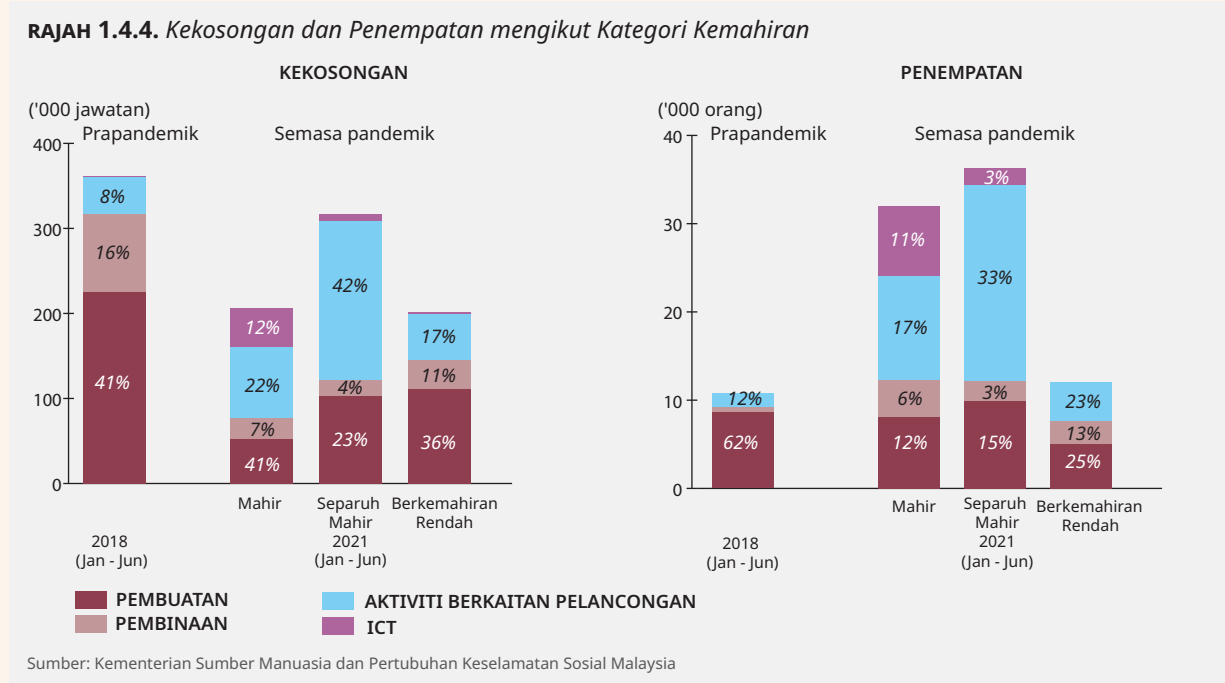

Pemberhentian mengikut Kategori Kemahiran % daripada Jumlah Pemberhentian

Sumber: Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia

Kekosongan dan penempatan pekerjaan juga tidak menunjukkan perubahan ketara memandangkan kebanyakan kekosongan dan penempatan masih berlaku terutamanya dalam sektor pembuatan, subsektor penginapan, makanan dan minuman serta subsektor perdagangan borong dan runcit seperti ditunjukkan dalam Rajah 1.4.4.

Analisis oleh Institut Maklumat dan Analisis Pasaran Buruh (ILMIA) pada 2020 menunjukkan bahawa lima pekerjaan teratas dengan kekosongan tertinggi semasa tempoh pandemik termasuk operator mesin dan loji pegun; profesional pengiklanan dan pemasaran; penasihat kewangan dan pelaburan; kerani am pejabat; dan pengarah urusan dan ketua eksekutif. Lima pekerjaan teratas ini mewakili 33% daripada jumlah kekosongan jawatan pada suku ketiga 2020¹. Pekerjaan yang disenaraikan oleh ILMIA dan MDEC juga merupakan sebahagian daripada Senarai Pekerjaan Kritikal² yang mendapat permintaan tinggi daripada majikan pada 2019 dan 2020 kecuali jawatan kerani am pejabat.

Perspektif Permintaan Buruh

Walaupun analisis menunjukkan tiada perubahan ketara dalam struktur guna tenaga, namun amalan kerja jarak jauh yang dilaksanakan secara meluas oleh industri disokong oleh Revolusi Perindustrian Keempat (4IR) dan kemajuan pendigitalan dijangka membawa perubahan dalam struktur guna tenaga dan pekerjaan masa hadapan pascapandemik. Forum Ekonomi Dunia (2018) menjangkakan berlaku kemunculan teknologi dalam beberapa tahun akan datang. Laporan tersebut menerangkan bahawa pemesinan automatik menyumbang sebanyak 29% daripada kerja yang disiapkan dan dijangka meningkat kepada 42% pada 2022 dan 52% menjelang 2025. Dalam erti kata lain, lebih daripada separuh tugas kerja akan diautomasi sepenuhnya dan disiapkan oleh mesin dalam tempoh tujuh tahun akan datang. Justeru, syarikat dan organisasi perlu mula

¹ Job Market Insights (Suku Ketiga 2020).

²Laporan Senarai Pekerjaan Kritikal 2019/2020.

mengubah suai perancangan masa hadapan untuk memenuhi trend tersebut dengan meningkatkan pelaburan sumber dalam bidang automasi dan teknologi yang merupakan norma baharu. Laporan tersebut juga menyenaraikan beberapa pekerjaan yang akan diganti dengan automasi dalam waktu terdekat termasuk kemasukan data, perakaunan, simpan kira, pembayaran gaji, pentadbiran, kerja perkilangan, perkhidmatan perniagaan dan pentadbiran, pengurusan serta pengauditan.

Berdasarkan QS Top Universities (2020), dua per tiga daripada pekerjaan pada 2030 terdiri daripada pekerjaan berintensifkan kemahiran insani (soft-skill). Kemahiran ini merangkumi nilai kepimpinan yang baik; fleksibel dan mudah menyesuaikan diri dengan perubahan dan tekanan kerja; pemikiran kritis dan objektif dalam membuat keputusan; celik teknologi; kompeten dalam komunikasi dan memiliki kecerdasan emosi yang tinggi; serta mempunyai pemikiran yang kreatif dan inovatif. Justeru, institusi pengajian tinggi perlu memastikan bekalan tenaga kerja masa hadapan dilengkapi dengan kemahiran insani yang amat diperlukan.

Laporan oleh Organisation for Economic Co-operation and Development (2019) juga mengetengahkan beberapa perkara penting yang perlu diberi keutamaan oleh majikan untuk menempuhi era pendigitalan. Pertama, majikan perlu mempersiapkan pekerja untuk menghadapi pekerjaan masa hadapan dan perubahan dalam pekerjaan sedia ada kerana transformasi digital boleh menyebabkan pekerjaan tertentu terhapus. Kedua, majikan perlu memperkasakan pekerja dengan pelbagai set kemahiran untuk berjaya dalam dunia pekerjaan digital. Tumpuan yang lebih perlu diberikan kepada kemahiran kognitif termasuk kemahiran digital, kemahiran sosial dan emosi, kemahiran khusus pekerjaan dan yang paling penting motivasi untuk menghadapi perubahan. Ketiga, majikan perlu bersedia mendepani cabaran besar dalam menyediakan latihan termasuk peluang pembelajaran sepanjang hayat khususnya kepada pekerja berkemahiran rendah. Akhir sekali, majikan perlu menambah baik perlindungan sosial kepada pekerja bagi memastikan tiada pekerja yang ketinggalan daripada menerima perlindungan sosial.

Perspektif Penawaran Buruh

Meskipun demikian, persoalan juga mungkin timbul sama ada majikan dan tenaga kerja akan datang bersedia untuk mendepani pekerjaan masa hadapan dalam era pascapandemik. Analisis permintaan buruh menunjukkan bahawa pekerjaan yang mempunyai permintaan tinggi dalam pasaran semasa pandemik ialah profesional pengiklanan dan pemasaran; penasihat kewangan dan pelaburan; pengarah urusan dan ketua eksekutif; serta pakar digital dalam pembangunan perisian, data sains, perkhidmatan IT, keselamatan digital dan e-dagang. Walau bagaimanapun, laporan Kajian Pengesanan Graduan Kementerian Pengajian Tinggi menunjukkan bahawa daripada lebih 305,000 keluaran siswazah pada 2020 sejumlah 11.3% merupakan siswazah dalam bidang sains, matematik dan komputer; 3.3% dalam kewangan, perbankan dan insurans; dan 1.9% dalam pemasaran dan pengiklanan. Justeru, institusi tertiar mungkin tidak dapat memenuhi keperluan pekerjaan masa hadapan seperti ditunjukkan dalam Rajah 1.4.5. Sebagai alternatif, pekerja mungkin perlu dilengkapi dengan kemahiran bagi pekerjaan masa hadapan melalui peningkatan kemahiran dan latihan semula.

RAJAH 1.4.5. Kekosongan dan Keluaran Institusi Pengajian Tinggi, 2020

Sumber: Kementerian Pengajian Tinggi dan Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia

Laporan Forum Ekonomi Dunia (2020) menerangkan terdapat beberapa strategi yang akan dilaksanakan oleh syarikat di Malaysia dalam menghadapi gelombang pendigitalan dan keperluan pekerjaan masa hadapan. Semua syarikat yang terlibat dalam kajian selidik menyatakan akan mempercepat pendigitalan proses kerja (seperti menggunakan alat digital, persidangan video, dll.) untuk pekerjaan masa hadapan; menyediakan lebih banyak peluang bekerja secara jarak jauh (75%); mempercepat aplikasi pendigitalan dalam program peningkatan kemahiran dan latihan semula (iaitu penyedia pendidikan teknologi) (58.3%); serta menempatkan semula pekerja bagi tugas berbeza buat sementara waktu (33.3%). Bagi mendepani perubahan dalam keperluan kemahiran, antara lain sebanyak 86% daripada syarikat yang dikaji selidik akan mengautomasi kerja; 86% akan mengambil kakitangan tetap baharu dengan kemahiran yang relevan dengan teknologi baharu; dan 86% menjangkakan pekerja sedia ada akan memperoleh kemahiran semasa bekerja. Syarikat juga akan memberi fokus kepada program peningkatan kemahiran dan latihan semula untuk melengkapkan pekerja dengan kemahiran terkini dan ilmu pengetahuan yang diperlukan termasuk pemikiran analitik dan inovatif; pemikiran kritis dan analisis; serta penggunaan, pemantauan dan pengawalan teknologi.

Inisiatif Semasa untuk Mendepani Pekerjaan Masa Hadapan

Transformasi digital bagi sesebuah negara merupakan satu perjalanan melalui pelbagai kemungkinan laluan. Malaysia telah memulakan proses mengintegrasikan teknologi digital meliputi semua bidang dalam ekonomi secara berfasa. Walau bagaimanapun, wujud rintangan bagi ekonomi untuk beralih sepenuhnya ke arah pendigitalan memandangkan lebih daripada 90% perniagaan di Malaysia merupakan perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS). Oleh itu, peniaga kecil juga perlu diperkasa dengan teknologi digital dalam pelbagai sektor menerusi program bantuan sedia ada. Sehingga kini, Kerajaan telah menyediakan bantuan tersebut melalui SME Digital Accelerator Grant, 100GoDigital dan Smart Automation Grant bagi menyokong PMKS untuk mengautomasi proses perniagaan dan beralih ke arah pendigitalan.

Individu dan usahawan mikro juga dibantu oleh MDEC untuk melaksanakan pendigitalan dalam proses kerja. Antara inisiatif pendigitalan MDEC ialah Global Online Workforce (GLOW), eUsahawan dan program eRezeki. Program tersebut memberi peluang kepada rakyat Malaysia terutamanya golongan berpendapatan rendah untuk menjana pendapatan tambahan dengan melakukan tugas secara digital melalui platform sumber khalayak (crowdsourcing).

Walaupun jumlah kekosongan jawatan dalam bidang digital adalah tinggi, namun kebanyakan kekosongan tersebut memerlukan bakat yang berpengalaman. Situasi ini merupakan cabaran kepada graduan yang baru menamatkan pengajian. Oleh itu, graduan boleh merapatkan jurang pengalaman dengan membuat kerja digital secara *freelance* sebagai latihan sebelum bekerja. Beberapa platform yang dapat digunakan ialah Upwork, Freelancer.com atau Fiverr. Pada masa yang sama, bakat muda boleh mempelajari beberapa kemahiran digital yang diperlukan pasaran seperti kemahiran analitik, pembangunan perisian, pelbagai bahasa pengaturcaraan dan pengkomputeran awan sebagai persiapan sebelum memasuki pasaran pekerjaan.

Direktori Latihan Kemahiran Digital yang dibangunkan oleh MDEC juga menyediakan kursus yang telah diperaku dan disahkan oleh pakar pengamal teknologi untuk membantu bakat baharu mengenal pasti kursus latihan yang bersesuaian. Pencari kerja boleh mendapat maklumat yang lebih tepat apabila merujuk direktori ini manakala pekerja sedia ada boleh meningkatkan kerjaya mereka dengan mengikuti kursus untuk mendapatkan kemahiran yang diperlukan oleh pasaran seperti dinyatakan sebelum ini. Usaha ini juga dapat membantu pelajar lepasan sekolah menengah atau pelajar prauniversiti dalam membuat keputusan mengenai jurusan pembelajaran yang ingin dipilih memandangkan direktori ini menunjukkan trend terkini dan peluang kerjaya dalam bidang berkaitan teknologi digital yang menjanjikan masa hadapan yang cerah.

Selain itu, HRD Corp telah membangunkan Kerangka Kemahiran Industri (IndSF) iaitu alat penilaian mengenai kemahiran dan kompetensi yang diperlukan mengikut kategori pekerjaan secara terperinci. Kerangka ini bertujuan untuk membantu majikan, pekerja dan penyedia latihan memahami perkembangan terkini mengenai kemahiran yang diperlukan. Set kemahiran yang dinyatakan dalam IndSF merangkumi pelbagai kemahiran insani dan kemahiran teknikal untuk setiap pekerjaan. Maklumat ini memberikan panduan yang baik kepada semua majikan dan pekerja kerana modul latihan akan dikemas kini secara berkala.

Di samping itu, bagi memastikan segenap lapisan masyarakat bersedia untuk mendepani gelombang pendigitalan dalam memenuhi keperluan kerja masa hadapan, Rangka Tindakan Ekonomi Digital Malaysia telah menggariskan strategi untuk mempercepat pencapaian Malaysia sebagai sebuah ekonomi maju dan berteknologi. Pelan pembangunan ini telah mengenal pasti enam teras strategik iaitu memacu transformasi digital di sektor awam; meningkatkan daya saing ekonomi melalui pendigitalan; membina infrastruktur digital yang menyokong, membangunkan bakat digital yang tangkas dan kompeten; mewujudkan masyarakat digital yang inklusif; dan membina persekitaran digital yang dipercayai, selamat dan beretika. Strategi tersebut akan menjadi landasan untuk meletakkan Malaysia di kedudukan yang strategik sebagai ekonomi berdaya saing di era baharu.

Kesimpulan

Struktur guna tenaga tidak mengalami perubahan yang ketara semasa tempoh pandemik. Walau bagaimanapun, pelaksanaan kerja jarak jauh secara meluas termasuk amalan bekerja dari rumah dan kemajuan pendigitalan dijangka mengubah landskap guna tenaga dan pekerjaan pada masa hadapan. Justeru, majikan perlu terus melatih pekerja mereka manakala pekerja perlu terus meningkatkan kemahiran sendiri untuk memenuhi keperluan kemahiran masa hadapan. Dari segi penawaran, institusi tertuari perlu memberi lebih penekanan kepada program berkaitan digital

dan menerapkan pemikiran analitik dan kemahiran insani lain dalam kursus sedia ada yang bukan berkaitan dengan bidang IT yang dapat memberi nilai tambah kepada tenaga kerja setelah memasuki pasaran pekerjaan. Semua inisiatif sedia ada yang menyumbang ke arah pendigitalan juga perlu diteruskan untuk menyokong perniagaan mengguna pakai alat teknologi dalam operasi harian. Usaha tersebut seterusnya akan membolehkan pemain dalam pasaran buruh beralih secara progresif ke arah automasi dan pendigitalan demi memenuhi keperluan pekerjaan masa hadapan.

Merencanakan Semula Industri Pelancongan

Pelancongan dan aktiviti yang berkaitan terus terjejas teruk disebabkan oleh pandemik. United Nations World Tourism Organization melaporkan pendapatan eksport global daripada pelancongan berkurang sebanyak USD930 bilion pada 2020. Jumlah kerugian ini sangat ketara memandangkan industri pelancongan menyokong satu daripada 10 pekerjaan dan menjadi sumber pendapatan kepada berjuta penduduk di negara membangun dan maju. Menurut World Travel and Tourism Council, pandemik COVID-19 berkemungkinan menyebabkan industri pelancongan kerugian hampir USD22 bilion dan kehilangan hampir 50 juta pekerjaan di seluruh dunia. Persatuan Hotel Malaysia menyatakan kerugian industri perhotelan berjumlah RM6.5 bilion pada 2020. Kadar purata penginapan dan caj harian pada 2020 berkurang kepada 27.5% dan RM196.69 (2019: 64.5% dan RM223.48). Walaupun pemulihan industri pelancongan bergantung kepada pembukaan sempadan dan sekatan

perjalanan, namun pemulihan juga bergantung kepada penyelesaian inovatif untuk membantu industri mengatasi krisis.

Landskap Baharu Perniagaan Pascapandemik

Antara kesan terbesar COVID-19 adalah bagaimana pandemik telah mengubah cara perniagaan dijalankan. Pandemik ini telah memaksa firma untuk mengguna pakai model perniagaan baharu berasaskan digital. Pascapandemik, Finbarr Toesland (2021) menyatakan bahawa peruncit berteknologi dapat menggandakan pendapatan sekiranya mereka terlibat dengan aktiviti 'phygital'.³ Walau bagaimanapun, model baharu ini memerlukan inovasi, kreativiti, keupayaan dan kesanggupan perniagaan untuk menerapkan perubahan tersebut dalam operasi perniagaan mereka. Perubahan ini akan menjadi cabaran dalam konteks Malaysia. Perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS) secara umumnya tidak bersedia beralih daripada norma perniagaan tradisional disebabkan oleh faktor seperti keperluan pelaburan dan aliran tunai yang tinggi.

RENCANA 1.5

Iktibar daripada Pandemik COVID-19

Pengenalan

Pandemik COVID-19 dan pelaksanaan pelbagai kaedah Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) di seluruh negara telah mengubah aktiviti harian orang ramai dan operasi perniagaan secara drastik. Rakyat bukan sahaja terjejas dari aspek keselamatan dan kesihatan malah dari segi ekonomi terutamanya akibat pengurangan pendapatan boleh guna dan peningkatan pengangguran. Industri dan perniagaan juga terkesan berikutan penutupan sempadan dan sekatan pergerakan serta aktiviti perniagaan yang telah mengehendak kapasiti pengeluaran dan hasil jualan. Walau bagaimanapun, tidak semua kesan pandemik bersifat negatif. Rencana ini menekankan beberapa iktibar daripada pandemik dari perspektif ekonomi dan kesan positif terhadap alam sekitar serta beberapa cadangan untuk negara melangkah ke hadapan.

³ Fizikal dan digital dihubungkan pada masa yang sama tanpa perlu hadir di premis peruncitan.

Isu Berbangkit berikutan Pandemik COVID-19

Pandemik ini telah menyingkap beberapa isu dalam kalangan individu dan industri. Krisis ini juga telah mendedahkan kesan kebergantungan yang tinggi terhadap pekerja asing, penggunaan teknologi yang rendah dalam sektor pembinaan, kebergantungan tinggi terhadap ketibaan pelancong dan terimaan pelancongan serta simpanan yang rendah oleh individu. Di samping itu, pandemik ini mendedahkan kesan aktiviti manusia dan perniagaan terhadap pencemaran alam sekitar.

Kebergantungan Tinggi Terhadap Pekerja Asing

Sebelum pandemik COVID-19, pelbagai kebimbangan telah diketengahkan mengenai kebergantungan negara yang tinggi terhadap pekerja asing tidak mahir dan berkemahiran rendah. Secara umum, rakyat Malaysia tidak berminat bekerja dalam pekerjaan 3D (kotor, bahaya dan sukar) yang mengakibatkan sektor tertentu dimonopoli oleh pekerja asing. Kebanyakan pekerja asing bekerja dalam sektor berintensif buruh seperti sektor pembuatan, pembinaan, perladangan, pertanian dan pembantu domestik (Bank Dunia, 2019). Pelaksanaan PKP, penutupan sementara dan sekatan ke atas kebanyakan aktiviti ekonomi telah menyebabkan pengurangan pekerja di lapangan serta jumlah pemberhentian pekerja yang tinggi terutamanya dalam kalangan pekerja asing. Inisiatif Kerajaan untuk menghantar pulang pekerja asing ke negara asal dan memperketat polisi kemasukan warga asing semasa pandemik turut menyumbang kepada kekurangan pekerja terutamanya dalam sektor pertanian dan pembinaan. Akibatnya berlaku penguncupan ketara dalam pertumbuhan KDNK dan produktiviti buruh pada 2020 seperti dalam Jadual 1.5.1.

JADUAL 1.5.1. Keluaran Dalam Negeri Kasar dan Produktiviti Buruh mengikut Sektor (% perubahan)

SEKTOR	KDNK		PRODUKTIVITI BURUH	
	2019	2020	2019	2020
Pertanian	2.0	-2.2	0.3	-1.8
Perlombongan	-0.6	-10.6	-0.2	-8.5
Pembuatan	3.8	-2.6	1.7	-2.6
Pembinaan	0.4	-19.4	3.6	-15.7
Perkhidmatan	6.2	-5.5	2.9	-6.0
KDNK/Jumlah Produktiviti	4.4	-5.6	2.3	-5.5

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia (CIDB) melaporkan bahawa nilai projek pembinaan yang diberi telah merosot sebanyak 22.6% kepada RM86.7 bilion bagi 2020 berbanding RM112 bilion pada tahun sebelumnya menyebabkan sektor pembinaan menguncup sebanyak 19.4% pada 2020. Seiring dengan itu, produktiviti buruh dalam sektor tersebut telah berkurang sebanyak 15.7% pada 2020. Produktiviti buruh dalam sektor pertanian pula merosot sebanyak 1.8% pada 2020 dengan pertumbuhan menyusut sebanyak 2.2%. Persekutuan Majikan-majikan Malaysia menyatakan bahawa industri perladangan melaporkan kekurangan 40,000 pekerja dengan kerugian sebanyak RM10 bilion dalam tempoh yang sama walaupun harga minyak sawit meningkat sebanyak 26% pada 2020.

Penggunaan Teknologi yang Rendah dalam Sektor Pembinaan

Operasi dan model perniagaan pembinaan di Malaysia adalah berintensif buruh. Penggunaan teknologi dalam sektor pembinaan jauh ketinggalan jika dibandingkan dengan sektor lain seperti pembuatan dan pertanian (Rusuli, M.S.C. et al., 2021). Jabatan Perangkaan Malaysia (2021)

menyatakan bahawa sektor pembinaan merekodkan penggunaan teknologi digital terendah dari segi analitik data (2.8%) diikuti oleh kolaborasi secara platform dalam talian (5.4%) dan perisian pengurusan (29.1%).

JADUAL 1.5.2. Penggunaan Teknologi Digital mengikut Sektor, 2019 (%)

SEKTOR	ANALITIK DATA	PERISIAN PENGURUSAN	KOLABORASI PLATFORM DALAM TALIAN
Pertanian	9.0	39.5	13.6
Perlombongan	3.4	40.5	34.8
Pembinaan	2.8	29.1	5.4
Pembuatan	4.3	48.4	8.6
Perkhidmatan	6.8	42.7	12.3

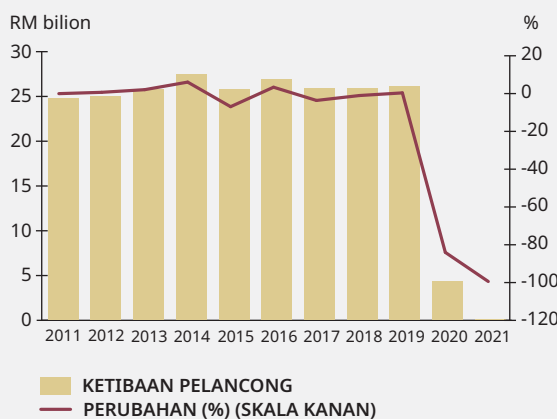
Nota: Data tersebut berdasarkan pada perusahaan berdaftar yang terlibat dalam sektor pertanian, perlombongan, pembuatan, pembinaan dan perkhidmatan. Keseluruhan liputan tinjauan terdiri daripada 1,081 industri mengikut 5 digit Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia (MSIC), 2008 Versi 1.0.

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Kebergantungan Tinggi kepada Industri Pelancongan

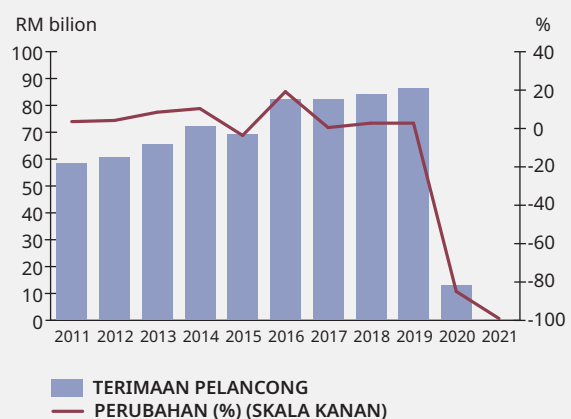
Industri pelancongan merupakan antara penyumbang utama kepada pertumbuhan ekonomi. Pada 2019, industri pelancongan terus mengekalkan momentum pertumbuhan yang kukuh dengan menyumbang 15.9% kepada KDNK atau RM240.2 bilion (DOSM, 2020). Malaysia menduduki tempat ke-14 di dunia bagi ketibaan pelancong dan kedudukan ke-23 bagi terimaan pelancongan (UNWTO, 2019). Walau bagaimanapun, pandemik COVID-19 telah memberi kesan buruk kepada industri pelancongan terutamanya disebabkan oleh sekatan pergerakan di seluruh dunia, pengelakan risiko perjalanan dan penutupan sempadan. Ketibaan pelancong yang menyusut di luar jangkaan sebanyak 83.4% kepada 4.3 juta serta terimaan pelancongan yang merosot 85.3% kepada RM12.7 bilion pada 2020 telah memberi kesan buruk kepada industri berkaitan pelancongan. Oleh itu, sumbangan nilai ditambah kasar industri pelancongan kepada KDNK menguncup sebanyak RM199.4 bilion atau 14.1% pada 2020 (DOSM, 2021). Prospek yang suram terus berlanjutan pada 2021. Sehingga Jun 2021, ketibaan pelancong terus merosot sebanyak 98.8% kepada 50,613 pelancong (Januari – Jun 2020: -68.2%; 4.3 juta pelancong) manakala terimaan pelancong pula menguncup 99.4% kepada RM80.2 juta (Januari – Jun 2020: -69.8%; RM12.7 bilion) seperti dalam Rajah 1.5.1 dan Rajah 1.5.2.

RAJAH 1.5.1. Ketibaan Pelancong di Malaysia

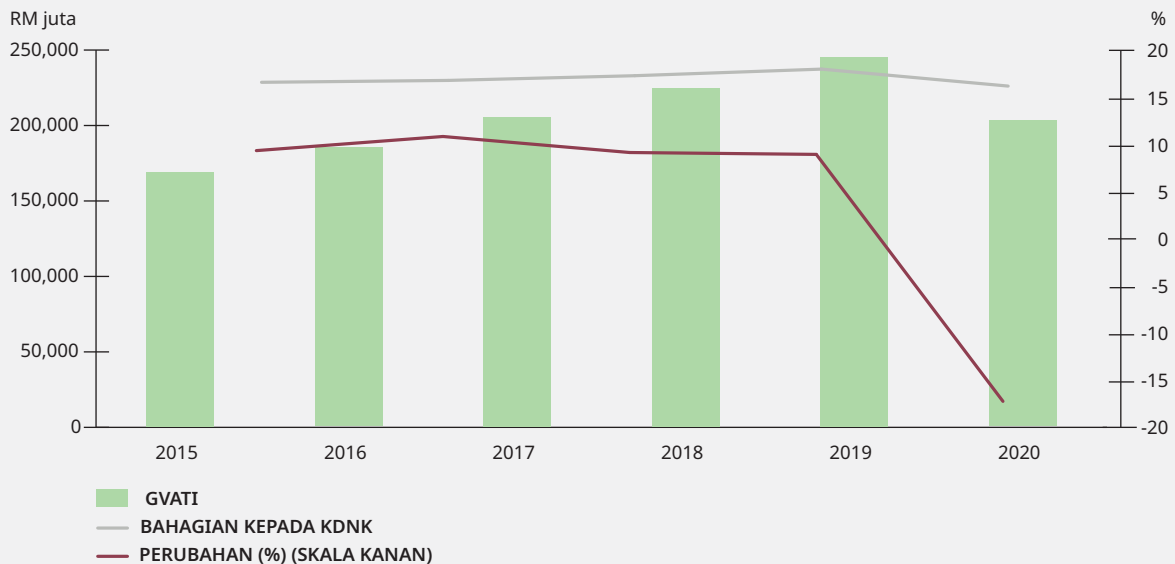
Sumber: Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia

RAJAH 1.5.2. Terimaan Pelancong

Sumber: Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia

RAJAH 1.5.3. Nilai Tambah Kasar Industri Pelancongan (GVATI)

Sumber: Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia

Simpanan yang Rendah oleh Individu

Simpanan individu sangat penting untuk kelangsungan hidup terutama dalam situasi krisis. Kaji selidik oleh DOSM pada Mac 2020 mendapati bahawa 71.4% individu yang bekerja sendiri hanya dapat bertahan selama satu bulan dengan hasil simpanan mereka manakala 77.2% majikan dan 82.7% pekerja di sektor swasta melaporkan bahawa simpanan mereka hanya mampu bertahan selama dua bulan. Sementara itu, 78.9% pekerja syarikat berkaitan kerajaan dan 75.2% pekerja syarikat multinasional melaporkan bahawa simpanan mereka hanya cukup untuk bertahan selama empat bulan. Statistik yang dilaporkan adalah data yang dikumpul pada awal pandemik. Oleh itu, situasi sekarang mungkin lebih teruk memandangkan pandemik dan pelaksanaan PKP telah dipanjangkan. Situasi ini menunjukkan pandemik ini telah memberi kesan yang besar kepada individu dan Kerajaan perlu memberi perlindungan sosial untuk mengurangkan impak.

Kualiti Alam Sekitar Sebelum dan Semasa COVID-19

Walaupun pelaksanaan pelbagai kaedah PKP bermula Mac 2020 telah memberi kesan negatif kepada ekonomi dan mendedahkan isu dalam beberapa industri, namun pandemik ini secara tidak langsung telah memberi kesan positif kepada alam sekitar. Berdasarkan data daripada Jabatan Alam Sekitar, kualiti alam sekitar sebelum COVID-19 jauh lebih rendah berbanding semasa pandemik. Analisis kualiti air sungai berdasarkan bahan pencemar utama menunjukkan bahawa jumlah lembangan sungai yang dianggap bersih telah meningkat secara mendadak pada 2020 (semasa pandemik) berbanding 2019. Seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 1.5.3, 28 lembangan sungai (19%) daripada 148 jumlah lembangan sungai yang dipantau pada 2020 dikategorikan bersih daripada ammonia nitrogen berbanding hanya 12 lembangan sungai (8%) pada 2019. Sementara itu, hanya 42 (28%) daripada lembangan sungai yang dianggap tercemar pada 2020 berbanding 58 lembangan sungai (39%) pada tahun sebelumnya.

JADUAL 1.5.3. Jumlah Lembangan Sungai Tercemar daripada 148 Pemerhatian

STATUS PENCEMARAN	AMMONIA NITROGEN (NH ₃ -N)		KEPERLUAN OKSIGEN BIOKIMIA (BOD ₅)		PEPEJAL TERAMPAI	
	bersih	Tercemar	Bersih	Tercemar	Bersih	Tercemar
2019	12	58	53	52	78	30
2020	28	42	83	15	110	20

Nota: Status pencemaran sungai dikategorikan kepada tiga iaitu bersih, separa-tercemar dan tercemar. Bagi kemudahan rujukan hanya lembangan sungai yang dikategorikan sebagai bersih dan tercemar ditunjukkan.
Sumber: Jabatan Alam Sekitar Malaysia

Analisis data mendapati bahawa selain daripada pengurangan bilangan lembangan sungai yang dicemari oleh ammonia nitrogen jumlah lembangan sungai yang dianggap bersih daripada keperluan oksigen biokimia dan pepejal terampai juga meningkat dengan ketara pada 2020. Sebaliknya, jumlah lembangan sungai yang tercemar dengan tiga bahan pencemar telah berkurang menandakan kualiti air yang lebih baik ketika pandemik. Keadaan ini disebabkan oleh sekatan operasi ke atas beberapa industri termasuk sektor pembuatan, pembinaan dan perladangan.

Selain itu, kualiti udara meningkat dengan ketara semasa pandemik. Data kualiti udara menunjukkan stesen kualiti udara di Selangor mencatatkan hanya tiga hari yang tidak sihat pada 2020 (dengan bacaan 101-200¹) berbanding 106 hari pada 2019 seperti dalam Jadual 1.5.4. Trend yang sama juga ditunjukkan di Wilayah Persekutuan iaitu hanya tujuh hari dicatatkan sebagai tidak sihat pada 2020 berbanding 71 hari sebelum pandemik pada 2019.

JADUAL 1.5.4. Jumlah Hari Tidak Sihat mengikut Stesen Kualiti Udara Terpilih, 2019 - 2020

STESEN	2019	2020
Kedah	12	0
• Alor Setar	1	-
• Kulim	5	-
• Langkawi	2	-
• Sungai Petani	4	-
Kelantan	4	0
• Kota Bharu	2	-
• Tanah Merah	2	-
Selangor	106	3
• Banting	19	-
• Kuala Selangor	13	-
• Klang	15	-
• Petaling Jaya	15	2
• Shah Alam	44	1
Terengganu	25	0
• Besut	1	-
• Kemaman	11	-
• Kuala Terengganu	6	-
• Paka	7	-
Wilayah Persekutuan	71	7
• Batu Muda, Kuala Lumpur	16	-
• Cheras, Kuala Lumpur	32	3
• Putrajaya	23	4

Sumber: Jabatan Alam Sekitar Malaysia

¹ Indeks Pencemaran Udara (IPU): Baik (0-50), Sederhana (51-100), Tidak Sihat (101-200), Sangat Tidak Sihat (201-300), Merbahaya (301-500), Kecemasan (500+).

Jadual 1.5.4 menunjukkan peningkatan kualiti udara bukan sahaja di Lembah Klang tetapi juga di seluruh negara seperti di Kedah, Kelantan dan Terengganu yang mencatatkan tiada hari yang tidak sihat pada 2020 berbanding 41 hari pada 2019. Penurunan jumlah lembangan sungai yang tercemar dan penurunan bilangan hari yang tidak sihat membuktikan bahawa kualiti alam sekitar telah meningkat dengan ketara semasa pandemik².

Cadangan Polisi

Pandemik ini menunjukkan keperluan mempunyai dasar pasaran buruh yang dinamik bagi menyelesaikan isu ketidakseimbangan pada peringkat industri. Pekerja yang telah diberhentikan daripada industri yang terjejas seperti hospitaliti dan runcit perlu dipindahkan kepada industri yang mengalami peningkatan permintaan buruh. Dalam jangka masa pendek, industri penting seperti kesihatan, pertanian dan pembuatan berasaskan makanan dijangka mengalami kekurangan pekerja akibat peningkatan permintaan. Pada masa yang sama, bagi mengurangkan kebergantungan terhadap pekerja asing, industri perlu beralih kepada teknologi tinggi dan tenaga buruh berkemahiran tinggi. Sektor yang terkesan perlu melabur dalam inisiatif peningkatan kemahiran dan latihan semula untuk meningkatkan produktiviti pekerja dan prestasi sektor berikutan kemahiran dan kepakaran diperlukan bagi penggunaan dan aplikasi teknologi.

Sebagai antara sektor yang paling terjejas akibat COVID-19, industri pembinaan boleh mengambil iktibar daripada pandemik dengan meningkatkan penggunaan Sistem Pembinaan Berindustri (IBS) yang dapat melonjakkan produktiviti. Teknologi IBS menggunakan automasi, mekanisasi dan komponen pasang siap yang membolehkan industri mengambil pekerja mahir seterusnya meningkatkan kecekapan dan produktiviti. Penggunaan teknologi ini menyumbang kepada tempoh penyelesaian yang lebih cepat, produktiviti yang lebih tinggi, kurang pembaziran dan kemalangan serta kos keseluruhan pembinaan yang lebih rendah bagi industri ini. Kerajaan telah menekankan kepentingan penggunaan teknologi dalam meningkatkan prestasi projek dan produktiviti. Pelbagai usaha juga telah dilaksanakan oleh Jabatan Kerja Raya dan CIDB untuk menerapkan penggunaan teknologi dalam kalangan industri.

Berikutan impak COVID-19 terhadap rakyat dan ekonomi, proses pengimbangan semula pertumbuhan ekonomi negara dengan kelestarian alam sekitar kekal satu proses yang rumit. Pandemik ini juga menekankan hubung kait positif antara sekatan pergerakan manusia dan aktiviti perniagaan yang terhad dengan peningkatan kualiti alam sekitar. Sehubungan itu, adalah penting untuk industri dan perniagaan mematuhi semua langkah kawalan pencemaran yang diperkenalkan dan dilaksanakan oleh pihak berkuasa. Negara bersedia menuju ke arah mencapai kualiti alam sekitar yang lebih baik melalui penambahbaikan berterusan yang dilaksanakan untuk menangani isu dalam pelbagai industri seperti pembinaan, perladangan, pembuatan dan pelancongan.

Pandemik COVID-19 telah menunjukkan keperluan untuk menambah baik sistem perlindungan sosial sedia ada berikutan isu simpanan individu yang rendah. Kebanyakan individu terutamanya golongan yang bekerja sendiri dan bekerja dalam sektor informal tidak mencarum dalam sebarang program perlindungan sosial. Sehubungan itu, kecelikan mengenai kepentingan ilmu kewangan dalam kalangan rakyat Malaysia perlu dipertingkatkan bagi menggalakkan amalan pengurusan kewangan yang baik.

² Walaupun kualiti udara pada 2019 terkesan akibat jerebu sepanjang bulan September, namun trend masih menunjukkan kualiti udara untuk bulan lain pada 2020 lebih baik daripada 2019.

Kesimpulan

Peningkatan ketara kualiti alam sekitar akibat pengurangan pergerakan manusia dan aktiviti perniagaan yang perlahan merupakan antara iktibar utama yang diperolehi daripada pandemik COVID-19 dan pelaksanaan PKP. Semua pihak berkepentingan perlu mengutamakan agenda ekonomi rendah karbon untuk mengekalkan momentum ini. Analisis ini juga mengesyorkan individu, perniagaan dan industri perlu mengguna pakai teknologi digital serta menerapkan kemahiran teknikal yang diperlukan untuk lebih berdaya tahan dalam menghadapi cabaran masa hadapan.

Asas Hasil yang Mengecil

Kerajaan berjaya mengurangkan defisit fiskal daripada 6.7% daripada Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) pada 2009 kepada 3.4% pada 2019. Dana yang besar telah diperuntukkan oleh Kerajaan melalui pelbagai pakej bantuan dan rangsangan ekonomi untuk mengurangkan beban rakyat dan perniagaan berikutan pandemik yang telah menyebabkan peningkatan defisit kepada 6.2% pada 2020. Kerajaan bertekad melaksanakan langkah konsolidasi defisit secara berperingkat dalam jangka masa sederhana. Langkah ini perlu untuk mengoptimumkan hasil dan merasionalisasi perbelanjaan. Sistem percukaian yang adil dan efektif serta asas cukai yang lebih luas diperlukan untuk mengoptimumkan hasil manakala rasionalisasi perbelanjaan perlu melihat kepada keseluruhan struktur perbelanjaan Kerajaan.

Kemerosotan Daya Saing Negara

Laporan IMD World Competitiveness Yearbook (2021) menyatakan bahawa tahap daya saing global Malaysia meningkat dua kedudukan kepada tempat ke-25 pada 2021 berbanding tempat ke-27 pada 2020. Meskipun demikian, laporan ini juga menyatakan Malaysia mencatat penurunan ketara dalam kestabilan kadar

tukaran, prestasi pelaburan, pertumbuhan penduduk dan perbelanjaan berkaitan penyelidikan dan pembangunan (R&D) serta peningkatan risiko ketidakstabilan politik. Laporan Bank Dunia *Aiming High: Navigating the Next Stage of Malaysia's Development* menyatakan bahawa Malaysia dijangka beralih daripada ekonomi berpendapatan sederhana kepada ekonomi berpendapatan tinggi dalam tempoh lima tahun walaupun mengalami kemelesetan ekonomi pada 2020. Namun, Bank Dunia juga menekankan bahawa pertumbuhan produktiviti perlu ditingkatkan untuk melonjak daya saing bagi membolehkan Malaysia mencapai status negara berpendapatan tinggi dan maju.

Laporan Produktiviti 2021 oleh Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) menyatakan produktiviti buruh pada 2020 menguncup sebanyak 0.2% berbanding 2.1% pada 2019 berikutan kekurangan guna tenaga berkemahiran tinggi dalam ekonomi. Justeru, Malaysia perlu menangani beberapa isu berkaitan perbelanjaan R&D yang rendah, penurunan pengkomersialan dalam output R&D, kekurangan hak harta intelek (IPR) dan ketidakupayaan menarik FDI berkualiti tinggi. Walaupun isu tersebut merupakan keutamaan dalam pelbagai rancangan pembangunan jangka masa pendek, sederhana dan panjang, namun ia kekal sebagai cabaran yang belum dapat diselesaikan.

RENCANA 1.6

Pendekatan Baharu dalam Mengukur dan Meningkatkan Produktiviti Sektor Awam di Malaysia

Pengenalan

Malaysia berhasrat untuk menjadi negara yang makmur, inklusif dan mampan. Bagi mencapai matlamat ini, sektor awam perlu lebih tangkas dan bergerak seiring dengan sektor swasta. Tindakan ini menjadi lebih penting dalam tempoh yang sukar berikutan jentera kerajaan perlu lebih efektif dan cekap bagi memenuhi cabaran landskap ekonomi yang terkesan oleh impak pandemik COVID-19. Berdasarkan pernyataan ini, Kerajaan memberi penekanan terhadap transformasi sektor awam agar lebih berpaksikan rakyat, efisien dan produktif. Hasrat negara untuk mencapai Wawasan Kemakmuran Bersama 2030 (WKB 2030) akan menjadi lebih sukar tanpa sektor awam yang dinamik, cekap dan produktif.

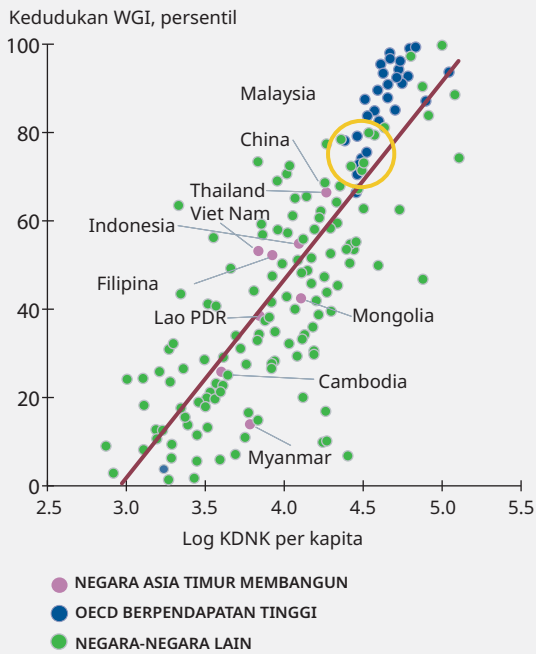
Kerajaan telah menjalankan kajian mengenai Pengukuran Produktiviti Sektor Perkhidmatan Awam pada 2020 yang melihat kepada empat sektor utama perkhidmatan awam secara menyeluruh. Memandangkan kajian berkenaan adalah berdasarkan kepada perspektif makro, terdapat keperluan untuk mengukur produktiviti sektor awam menggunakan pendekatan multidimensi. Berdasarkan Nota Dasar yang disediakan oleh Bank Dunia dengan kerjasama Kementerian Kewangan Malaysia, rencana ini mengkaji potensi impak bagi peningkatan produktiviti sektor awam terhadap ekonomi. Rencana ini juga menganggarkan tahap produktiviti dan kecekapan kementerian, jabatan dan agensi (KJA) serta mengenal pasti langkah dasar untuk meningkatkan pemantauan dan pengurusan produktiviti sektor awam.

Kepentingan Produktiviti Sektor Awam

Secara umumnya, produktiviti didefinisikan sebagai nisbah kuantiti output kepada kuantiti input yang mengukur kecekapan sumber (input seperti modal dan tenaga kerja) bagi menghasilkan barangan dan perkhidmatan (output). Produktiviti yang lebih tinggi akan meningkatkan kecekapan dalam penyampaian program, projek dan perkhidmatan kerajaan. Sektor awam merupakan komponen utama dalam kerangka institusi sesebuah negara yang memainkan peranan penting dalam menyokong pertumbuhan ekonomi melalui dasar, peraturan dan penyampaian perkhidmatan.

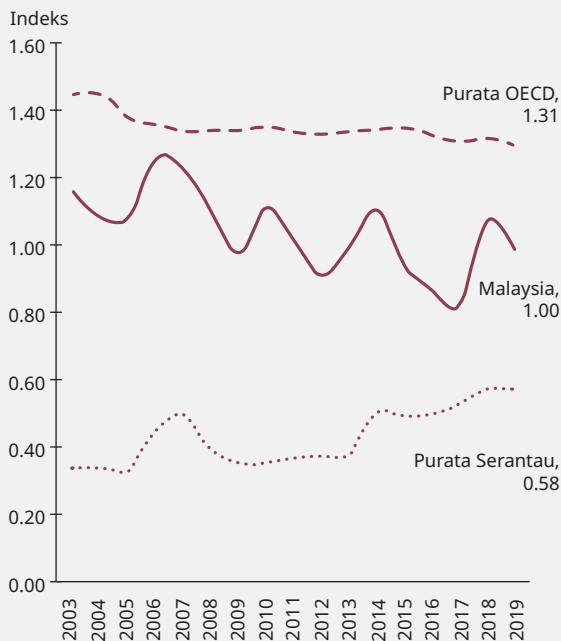
Sektor awam yang lebih berkesan dapat mempengaruhi tahap aktiviti ekonomi dan pertumbuhan masa hadapan sesebuah negara. Menurut Worldwide Governance Indicator (WGI), negara dengan skor indikator Keberkesanan Kerajaan yang lebih tinggi cenderung mempunyai kadar pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) per kapita lebih baik seperti dalam Rajah 1.6.1. Selain itu, World Development Report (WDR) pada 2004 dan 2017 yang menyentuh peranan sektor awam telah meletakkan penyampaian perkhidmatan, pembaharuan dan tadbir urus sektor awam sebagai elemen utama dalam proses pembangunan. Kenyataan ini disokong dengan bukti empirikal yang mengkaji hubungan antara kecekapan sektor awam dan pertumbuhan ekonomi dalam kalangan 38 negara (St. Aubyn, 2008).

RAJAH 1.6.1. Korelasi antara Keberkesanan Kerajaan dan Kadar Pertumbuhan KDNK Per Kapita

Sumber: Mason & Shetty (2019)

RAJAH 1.6.2. Prestasi Malaysia dalam Keberkesanan Kerajaan

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia (anggaran Bank Dunia) dan Bank Dunia (2019)

Usaha Berterusan Malaysia dalam Pembaharuan Sektor Awam

Peningkatan produktiviti sektor awam telah menjadi sebahagian daripada perbincangan dasar sejak tiga dekad yang lalu di Malaysia dan sering dikaitkan dengan agenda pembaharuan ekonomi sejak kebelakangan ini. Tumpuan ke atas peningkatan produktiviti sektor awam di peringkat nasional telah bermula sejak Rancangan Malaysia Keenam, 1991 – 1995 (RMKe-6). Sejak itu, pelbagai usaha telah dilaksanakan bagi mengaitkan prestasi sektor awam dan produktiviti. Pelbagai pembaharuan dan penambahbaikan institusi juga dilaksanakan untuk meningkatkan sumbangan sektor awam terhadap produktiviti negara. Berdasarkan indikator Keberkesanan Kerajaan dalam WGI, prestasi Malaysia berada di atas negara rakan serantau namun di bawah negara OECD berpendapatan tinggi seperti dalam Rajah 1.6.2. Walau bagaimanapun, berdasarkan isu yang berlarutan seperti tahap keberkesanan kerajaan dan ketidakstabilan politik terus menjejaskan prestasi sektor awam (IMD World Competitiveness Yearbook, 2021).

Pelbagai usaha telah diambil setiap tahun dalam mengukur dan menambah baik produktiviti sektor awam. Kesukaran menterjemahkan penemuan produktiviti sektor awam kepada pelaksanaan dasar dan ketiadaan penilaian impak empirikal yang mendalam ke atas pembaharuan merupakan cabaran dalam menentukan sasaran yang tepat bagi penambahbaikan. Melihat kepada kepentingan produktiviti sektor awam bagi menyokong peralihan Malaysia ke arah ekonomi berpendapatan tinggi, terdapat keperluan untuk memahami secara terperinci dan memperkukuh pendekatan pengukuran produktiviti. Kaedah pengukuran produktiviti yang ditambah baik akan

membantu menjelaskan perbezaan produktiviti merentasi pelbagai organisasi sektor awam dengan menyediakan perincian yang diperlukan dalam merancang intervensi lebih bersasar dan yang kos efektif.

Bukti di peringkat antarabangsa menunjukkan bahawa peningkatan produktiviti didorong oleh inisiatif pembaharuan sektor awam seperti berikut:

- Penambahbaikan kapasiti pentadbiran sumber manusia dengan memastikan pentadbiran awam mempunyai pegawai yang mencukupi dan kompeten serta sumber dalam memenuhi tuntutan tugas;
- Pengambilan pegawai berasaskan merit dapat memastikan pentadbiran awam diterajui oleh pegawai yang berkelayakan dan kompeten serta mampu menyelesaikan tugas dengan berkesan, mencapai standard yang tinggi serta menghasilkan inovasi dan idea baharu;
- Penambahbaikan amalan pengurusan memberi kesan signifikan kepada produktiviti sektor awam memandangkan pengurus dapat membuat keputusan ke atas agihan sumber dan bagaimana untuk memberi insentif serta memotivasikan pegawai;
- Pelaksanaan penyelesaian teknologi digital dalam Kerajaan dapat membantu mengurangkan kos pengurusan melalui peningkatan aliran maklumat dan sistem pemantauan seterusnya mengurangkan ketirisan dana, jenayah rasuah dan prestasi yang tidak memuaskan. Sebagai contoh pelaksanaan sistem perolehan elektronik; dan
- Pemberian insentif kewangan dan bukan kewangan dapat meningkatkan motivasi pegawai untuk mencapai dan mengekalkan tahap produktiviti yang tinggi. Insentif kewangan seperti memberi ganjaran berdasarkan prestasi manakala insentif bukan kewangan seperti ganjaran berbentuk peluang memilih lokasi tempat kerja juga berkesan dalam meningkatkan produktiviti.

Menyedari kepentingan pengukuran produktiviti dalam sektor awam, beberapa negara telah mengambil kira elemen ini dalam strategi perancangan ekonomi dan fiskal. Sebagai contoh, Kementerian Kewangan di Austria, Estonia, Denmark dan Sweden telah melaksanakan usaha memperluas kerangka pengukuran yang merangkumi ratusan indikator prestasi sektor awam. Elemen ini diterapkan dalam inisiatif nasional untuk meningkatkan produktiviti keseluruhan dan menjana pertumbuhan ekonomi yang stabil.

Melangkah ke Hadapan: Pendekatan Multidimensi untuk Memahami dan Meningkatkan Produktiviti Sektor Awam di Malaysia

Cabaran utama yang dihadapi dalam usaha menganalisis dan meningkatkan produktiviti sektor awam ialah kesukaran mengukur input dan output menggunakan kaedah pengukuran khusus. Pengukuran input sektor awam dan menghubungkannya dengan output dan outcome tertentu merupakan satu cabaran. Kebanyakan perkhidmatan yang disediakan oleh sektor awam adalah kompleks dan dilaksanakan merentasi individu dan organisasi serta mempunyai selang waktu antara pelaburan input dan realisasi output. Output sektor awam juga sukar dinilai dalam bentuk monetari kerana pada amnya transaksi dalam perkhidmatan awam adalah bukan berasaskan pasaran. Dalam kebanyakan kes, perkhidmatan disediakan secara percuma atau sebahagian besarnya diberikan subsidi. Walaupun terdapat banyak pendekatan untuk mengukur produktiviti sektor awam, namun setiap pendekatan tersebut mempunyai kelemahan.

Pendekatan multidimensi yang mengkaji pelbagai aspek sektor awam dan prestasinya dapat memberikan gambaran lebih komprehensif mengenai faktor yang mendorong produktiviti dan kesan kepada ekonomi secara lebih meluas. Melalui langkah ini, Kerajaan mengambil pendekatan baharu dalam memahami secara terperinci penentu produktiviti sektor awam di Malaysia serta potensi impak terhadap penyampaian perkhidmatan, aktiviti ekonomi dan ruang fiskal. Pendekatan ini termasuk menentukan tahap kecekapan pelbagai KJA, mengenal pasti pemacu dan penghalang produktiviti serta merancang pembaharuan peningkatan produktiviti. Pendekatan multidimensi untuk memahami produktiviti sektor awam merangkumi tiga komponen teras seperti dalam Rajah 1.6.3:

- Memahami bagaimana penambahbaikan produktiviti sektor awam dapat memberi impak ekonomi dan fiskal dalam jangka masa pendek, sederhana dan panjang;
- Pemahaman KJA terhadap tahap kecekapan dan peluang menambah baik kecekapan bagi setiap organisasi sektor awam adalah penting; dan
- Memantau dan mengenal pasti pemacu produktiviti sektor awam bagi memperkukuh pengumpulan data dan proses pemantauan prestasi serta produktiviti.

RAJAH 1.6.3. Pendekatan Multidimensi untuk Memahami Produktiviti Sektor Awam Malaysia

Ekonomi dan Fiskal

Sejauh manakah peningkatan produktiviti sektor awam berpotensi memberi impak kepada ekonomi?

- Saluran dan potensi impak untuk penjimatan fiskal langsung, keberkesanan kos, aktiviti ekonomi, penggunaan swasta dan pertumbuhan (contoh: perkhidmatan kerajaan, peraturan dan hasil)
- Pembaharuan yang menghasilkan produktiviti yang tinggi (contoh: ICT dan pembangunan keupayaan)

KJA

Sejauh manakah keseluruhan sektor awam produktif dan efisien?

- Menggunakan prestasi belanjawan sebagai indikator tersedia dan boleh dibanding merentasi kementerian
- Prestasi kemajuan program/projek

Sejauh manakah tahap kecekapan pelbagai entiti sektor awam dapat ditentukan?

- Kementerian - kecekapan aktiviti teras berdasarkan perjanjian program/program prestasi belanjawan
- Agensi - kecekapan aktiviti/output teras dan kadar penyelesaian tugas
- Kepelbagaian produktiviti dalam KJA yang sama dan merentasi lokasi

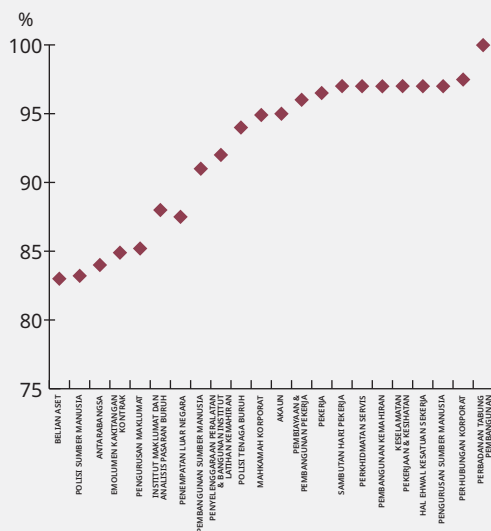
Pemantauan dan Pemacu Produktiviti

- Apakah indikator yang diperlukan bagi memperkukuh pengawasan terhadap kecekapan/produktiviti untuk pengurusan fiskal yang berkesan?
- Apakah faktor yang mendorong peningkatan produktiviti dan implikasinya terhadap dasar?

Sumber: Bank Dunia

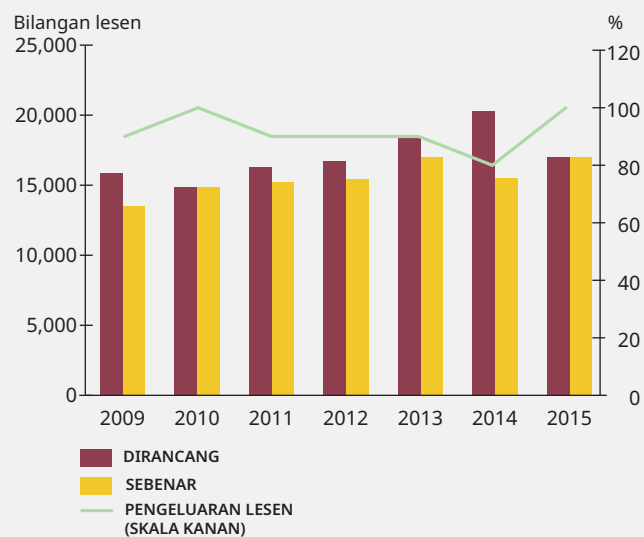
Perintegrasian pelbagai sumber data dalam kalangan KJA adalah penting bagi menilai produktiviti sektor awam melalui lensa yang holistik. Kaedah pengukuran tradisional secara makro yang dilengkapi dengan pengukuran mikro secara terperinci di peringkat organisasi dan setiap individu akan membolehkan pengesanan dan penandaarasan yang tepat mengenai prestasi KJA serta mengenal pasti pemacu utama produktiviti. Contoh analisis tersebut seperti dalam Rajah 1.6.4 dan Rajah 1.6.5. Pendekatan multidimensi dijangka dapat memperkukuh penggubalan dasar dalam meningkatkan produktiviti sektor awam termasuk mengenal pasti indikator yang diperlukan bagi pemantauan produktiviti yang lebih baik seterusnya menyumbang kepada pengurusan fiskal yang berkesan.

RAJAH 1.6.4. Prestasi Perbelanjaan Program Kementerian, 2019

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia (anggaran Bank Dunia)

RAJAH 1.6.5. Bilangan Lesen yang Dirancang dan Sebenar oleh Kementerian, 2009 — 2015

Walaupun terdapat bukti kukuh yang menghubungkan produktiviti sektor awam dengan prestasi ekonomi dan fiskal, namun masih wujud ruang untuk lebih banyak kajian empirikal dilaksanakan di peringkat nasional. Terdapat banyak data berkaitan pentadbiran sektor awam, seperti prestasi perbelanjaan dan prestasi kemajuan projek, yang boleh digunakan bagi mengenal pasti perbezaan produktiviti di antara organisasi dan menentukan faktor pendorong produktiviti. Penilaian sedemikian membantu memantapkan kerangka konsep produktiviti sektor awam serta mengenal pasti bidang untuk analisis dan penilaian impak masa hadapan.

Dalam jangka masa sederhana, lebih banyak data yang berkualiti dapat dikumpulkan menerusi kaji selidik secara berkala ke atas pegawai kerajaan dan rakyat serta pengembangan data melalui integrasi antara agensi menggunakan instrumen teknologi digital. Data boleh digabungkan bersama penilaian ke atas pembaharuan rintis dalam sektor awam untuk menguji keberkesanan, faktor keberkesanan dan keadaan terbaik yang menyokong pembaharuan tersebut. Inisiatif tersebut perlu digabungkan dengan program pembangunan keupayaan untuk mengukuhkan kompetensi dalam analisis data dan memanfaatkan sepenuhnya persekitaran baharu yang kaya dengan data.

Kesimpulan

Sektor awam memainkan peranan signifikan dalam agenda ekonomi negara melalui perancangan, pelaksanaan dan pemantauan pelbagai rancangan ekonomi dan pembangunan serta penyampaian perkhidmatan awam yang penting. Malaysia telah mengambil pelbagai langkah untuk meningkatkan produktiviti sektor awam. Langkah lain yang perlu dipertimbangkan termasuk menghubungkan produktiviti sektor awam dengan strategi ekonomi dan fiskal melalui pendekatan multidimensi. Justeru, terdapat keperluan bagi sektor awam untuk meningkatkan produktiviti selari dengan aspirasi Malaysia ke arah negara makmur, inklusif dan mampan.

Ancaman Perubahan Iklim

Perubahan iklim mempunyai kesan kemusnahan yang besar kepada manusia. Pelbagai usaha sedang dilaksanakan di peringkat global bagi menangani impak perubahan iklim dan mempercepat peralihan ke arah aktiviti rendah karbon. Kebanyakan negara telah melaksanakan pelbagai dasar untuk menggalakkan perubahan ke arah amalan hijau dengan beralih daripada pengeluaran berintensiti karbon. Pada Julai 2021, Suruhanjaya Eropah telah mengumumkan hasrat menyokong pelan induk yang bertujuan mengurangkan pelepasan karbon sebanyak 55% pada 2030 berbanding pelepasan pada 1990. Rancangan ini juga bertujuan untuk mengantarabangsakan dasar iklim Eropah bagi menempatkan firma supaya berada pada kedudukan yang setara dengan pesaing di negara yang mempunyai dasar karbon yang lemah. Sebagai contoh, Kesatuan Eropah (EU) akan melaksanakan Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) mulai 2023 untuk mengenakan cukai karbon ke atas barangan import bagi mengimbangi kos kepada industri Eropah yang telah memindahkan pengeluaran industri ke negara yang tidak melaksanakan dasar cukai karbon. Langkah ini akan memberi kesan kepada daya saing produk Malaysia yang memasuki pasaran EU sekiranya produk tidak “hijau” sepenuhnya. Negara AS juga sedang mempertimbangkan inisiatif serupa iaitu “fi import pencemar” yang juga memberi implikasi yang hampir sama. Langkah tersebut akan memberi kesan lebih besar kepada eksport Malaysia memandangkan AS dan EU merupakan antara rakan dagang penting negara. Justeru, usaha perlu dipergiat untuk meningkatkan kesedaran pemain industri mengenai keperluan mengamalkan aktiviti rendah karbon dengan segera. Pada masa yang sama, terdapat keperluan untuk membangunkan dasar dan rangka kerja yang membolehkan peralihan lancar industri ke arah aktiviti rendah karbon.

Inisiatif Strategik - Bajet 2022

Bajet 2022 memberi tumpuan dalam memacu pemulihan ekonomi, membina semula daya ketahanan negara dan memangkin pembaharuan merentasi sektor awam dan swasta. Di samping itu, usaha akan dipergiat untuk menambah baik penyampaian perkhidmatan awam bagi memenuhi keperluan pihak berkepentingan. Bajet ini juga penting kerana menjadi asas kepada pelaksanaan RMKe-12 dan WKB 2030.

Memacu Pemulihan Ekonomi

Usaha pemulihan negara pascapandemik memerlukan lebih tumpuan dalam memacu pertumbuhan ekonomi terutamanya industri pelancongan dan sektor berkaitan yang terjejas teruk. Perniagaan digalakkan untuk mempertingkatkan kelebihan daya saing dan meneroka bidang pertumbuhan baharu bagi membina daya tahan dalam mendepani masa hadapan yang sukar. Syarikat tempatan digalakkan untuk memanfaatkan kelebihan berbanding negara melalui ketersediaan infrastruktur, bakat dan sumber semula jadi. Dalam hal ini, produk dan perkhidmatan Islamik akan terus diperkukuh manakala industri pelancongan terutamanya ekopelancongan akan terus dipromosi. Selain itu, usaha akan dipergiat bagi membantu dan memperkasa segmen masyarakat yang mudah terjejas dan lemah, wanita, orang asli serta orang kelainan upaya. Justeru, pelbagai program akan diperkemas dan diselaraskan bagi memastikan mekanisme penyampaian yang berkesan.

Bajet 2022 juga akan memberi tumpuan kepada mewujudkan peluang pekerjaan baharu, memperkukuh modal insan dan mempersiapkan guna tenaga untuk bekerja dalam norma baharu. Sehubungan itu, pelaksanaan tindak balas segera akan

menangani pelbagai isu struktural pasaran buruh yang mempengaruhi ekonomi. Langkah ini termasuk memperkukuh pembelajaran sepanjang hayat, peningkatan kemahiran dan latihan semula bagi menyediakan guna tenaga masa hadapan yang kental.

Membina Semula Daya Tahan Negara

Pandemik ini telah menentang pelbagai isu struktural yang perlu ditangani. Bajet 2022 akan memberi tumpuan kepada membina semula daya tahan negara yang dimulakan dengan sistem kesihatan awam negara. Oleh itu, inisiatif PICK sedia ada akan dipertingkatkan untuk memastikan keseluruhan penduduk divaksinasi. Kapasiti untuk pembangunan vaksin tempatan juga akan ditambah baik bagi mempertingkatkan tahap kesiapsiagaan menghadapi sebarang pandemik pada masa hadapan. Usaha juga akan diambil untuk memperluas infrastruktur digital dan teknologi terutamanya dalam sektor perniagaan dan pendidikan serta di kawasan terpencil. Pelbagai program dan projek akan dilaksanakan bagi menyokong PMKS meningkatkan keberkesanan sumbangan kepada ekonomi.

Usaha transformasi digital dalam kalangan PMKS akan dipergiat dengan pembangunan infrastruktur 5G dan pelaksanaan program Revolusi Perindustrian Keempat (4IR) merentasi semua sektor. Selain itu, PMKS digalakkan untuk memanfaatkan platform perniagaan dalam talian. Secara keseluruhan, Kerajaan akan membantu dan menyediakan sokongan yang diperlukan bagi peralihan kepada model perniagaan baharu. Pembelajaran sepanjang hayat akan dipergiat melalui inisiatif peningkatan kemahiran dan latihan semula bagi menambah baik pendidikan dan memperkukuh modal insan. Inisiatif ini sangat penting dalam melengkapkan guna tenaga

dengan kemahiran digital dan teknologi yang sesuai untuk kekal relevan pascapandemik. Di samping itu, usaha akan dipergiat untuk menggalakkan peningkatan produktiviti melalui kerja dalam talian serta meningkatkan peluang guna tenaga dalam mendapatkan pekerjaan yang sesuai dalam era digital.

Memangkin Pembaharuan

Bajet 2022 menggariskan langkah yang akan memangkin pembaharuan ekonomi dengan tumpuan kepada pencapaian SDG serta objektif dalam RMKe-12 dan WKB 2030. Kerajaan juga akan memberi fokus kepada peningkatan kecekapan penyampaian perkhidmatan awam serta menekankan elemen ESG dalam perkhidmatan awam, badan berkanun dan syarikat berkaitan Kerajaan. Peranan perkhidmatan awam yang berfungsi sebagai jentera pentadbiran Kerajaan penting dalam memudahcara pemulihan negara daripada pandemik untuk menjadi negara makmur, inklusif dan mampan. Bagi mencapai wawasan tersebut, Kerajaan memperkenalkan konsep Keluarga Malaysia yang bertujuan merapatkan kerjasama dan kolaborasi antara semua pihak berkepentingan tanpa mengira perbezaan fahaman politik atau ideologi.

Sehubungan itu, Kerajaan telah memulakan libat urus secara lebih menyeluruh bagi memahami kehendak dan keperluan semua pihak berkepentingan. Susulan daripada maklum balas yang diterima, Kerajaan akan memberi tumpuan dalam digitalisasi proses kerja sektor awam bagi memenuhi aspirasi pihak berkepentingan. Usaha ini selari dengan Pelan Strategik Digitalisasi Sektor Awam, 2021 – 2025 yang menyediakan hala tuju dan garis panduan kepada pelbagai bidang perkhidmatan termasuk Kerajaan kepada Kerajaan (G2G), Kerajaan kepada Rakyat (G2C), Kerajaan kepada Perniagaan (G2B)

dan Kerajaan kepada Pekerja (G2E). Pelan ini menggariskan tonggak yang diperlukan untuk menambah baik inisiatif Digital Kerajaan sedia ada melalui peningkatan data, aplikasi, teknologi, keupayaan dan tadbir urus. Justeru, prosedur dan proses sedia ada akan dikaji semula untuk meningkatkan kecekapan dan kualiti penyampaian perkhidmatan awam bagi memenuhi kehendak pihak berkepentingan.

Sebagai strategi yang menyeluruh, Kerajaan akan mengambil pendekatan *whole-of-nation* untuk memangkin pembaharuan bagi menyediakan persekitaran perniagaan yang kondusif, mewujudkan sumber pertumbuhan baharu, meningkatkan produktiviti, memudah cara penglibatan lebih ramai wanita dalam guna tenaga dan mempromosi prinsip ESG merentasi semua ekonomi. Usaha juga akan difokuskan kepada peningkatan kerjasama dengan Sektor Ketiga ekonomi termasuk NGO dan pertubuhan masyarakat sivil sebagai rakan kongsi pembangunan Kerajaan. Kerajaan akan berkolaborasi dan bekerjasama erat dengan pelbagai organisasi bagi memperkasa pihak tersebut untuk turut serta dalam pembangunan negara. Secara keseluruhan, usaha bersepadu oleh semua pihak akan

memudahkan pencapaian SDG serta outcome RMKe-12 dan WKB 2030 bagi menjadikan Malaysia makmur, inklusif dan mampan.

Kesimpulan

Mengambil kira pelaksanaan beberapa langkah PKP berikutan kemunculan varian baharu COVID-19 pada suku ketiga, ekonomi diunjur berkembang antara 3% hingga 4% pada 2021. Sementara itu, ekonomi dijangka terus mengukuh antara 5.5% hingga 6.5% pada 2022 disokong oleh peningkatan signifikan dalam perdagangan global, harga komoditi yang stabil, pembendungan berterusan ke atas pandemik serta sentimen pengguna dan perniagaan yang meningkat secara beransur-ansur. Bajet 2022 akan menggariskan inisiatif yang akan memacu pemulihan ekonomi, mempertingkatkan daya tahan negara, memangkin pembaharuan di seluruh negara dan menambah baik penyampaian perkhidmatan awam. Program dan projek dalam Bajet 2022 akan disesuaikan dengan keutamaan dalam RMKe-12 dan WKB 2030 serta menyokong aspirasi negara untuk menjadi negara makmur, inklusif dan mampan.

Rujukan

- Abnett, K. (2021). *Reuters*. Dicapai daripada <https://www.reuters.com/business/environment/europe-unveil-sweeping-climate-change-policy-blueprint-2021-07-13/>
- Asian Development Bank. (2020). *COVID-19, Technology, and Polarizing Jobs*.
- Banerjee, Abhijit, Esther Duflo, Clément Imbert, Santhosh Mathew, and Rohini Pande. (2020). *E-Governance, Accountability, and Leakage in Public Programs: Experimental Evidence from a Financial Management Reform in India*. *American Economic Journal: Applied Economics*, 12 (4), 39-72.
- Bank Dunia. (2021). *Aiming High: Navigating the Next Stage of Malaysia's Development's Country Economic Memorandum*. Dicapai daripada <https://www.worldbank.org/en/country/malaysia/publication/aiminghighmalaysia>
- Bank Dunia. (2019). *Malaysia Economic Monitor, June 2019: Re-energizing the Public Service*. Dicapai daripada <https://www.worldbank.org/en/country/malaysia/publication/malaysia-economic-monitor-june-2019-re-energizing-the-public-service>
- Bank Dunia. (2019). *Malaysia: Estimating the Number of Foreign Workers*. Dicapai daripada <https://documents1.worldbank.org/curated/en/953091562223517841/pdf/Malaysia-Estimating-the-Number-of-Foreign-Workers-A-Report-from-the-Labor-Market-Data-for-Monetary-Policy-Task.pdf>
- Bank Dunia. (2019). *Worldwide Governance Indicators*. Dicapai daripada <https://info.worldbank.org/governance/wgi/>
- Bank Dunia. (2018). *Malaysia's Economy Digital: A New Driver of Development*. Dicapai daripada <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30383/129777.pdf>
- Bank Dunia. (2017). *World Development Report 2017: Governance and the Law*. Dicapai daripada <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2017>
- Bank Dunia. (2004). *World Development Report 2004: Making Services Work for Poor People*. Dicapai daripada <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/0-8213-5468-X>
- Basri, M. C., Felix, M, Hanna, R, and Olken, B.A. (2021). *Tax Administration vs. Tax Rates: Evidence from Corporate Taxation in Indonesia*. Dicapai daripada https://www.nber.org/system/files/working_papers/w26150/w26150.pdf
- BBC. (2021). *Coronavirus: How the World of Work May Change Forever?* Dicapai daripada <https://www.bbc.com/worklife/article/20201023-coronavirus-how-will-the-pandemic-change-the-way-we-work>
- Deloitte. (2017). *Digital Future Readiness: How Do Companies Prepare for the Opportunities and Challenges of Digitalisation?* Dicapai daripada <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ch/Documents/consumer-business/ch-cip-en-swiss-transformation.pdf>
- Forbes. (2020). *8 Job Skills to Succeed in a Post-Coronavirus World*. Dicapai daripada <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2020/04/17/8-job-skills-to-succeed-in-a-post-coronavirus-world/?sh=13bfd1b12096>
- Ganesan, V. (2021). *The Edge Markets*. Dicapai daripada <https://www.theedgemarkets.com/article/surviving-impact-covid19-tourism-industry-waits-cruise-out-doldrums>
- IMD World Competitiveness Center. *IMD World Competitiveness Yearbook*. (2021). Dicapai daripada <https://www.imd.org/news/updates/2021-world-competitiveness-ranking/>
- IMD World Competitiveness Center. *IMD World Competitiveness Yearbook*. (2020). Dicapai daripada <https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/rankings/>
- Institut Maklumat dan Analisis Pasaran Buruh. (2020). *Job Market Insights*. Dicapai daripada <https://www.ilmia.gov.my/index.php/en/bda-jmi>

- International Labour Organisation. (2020). *Guidelines on Rapid Assessment of Reskilling and Upskilling Needs in Response to the COVID-19 Crisis*. Dicapai daripada https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/--emp_ent/documents/publication/wcms_752822.pdf
- International Labour Organisation and World Bank. (2021). *Skills Development in the Time of COVID-19: Taking Stock of the Initial Responses in Technical and Vocational Education and Training*. Dicapai daripada https://www.ilo.org/skills/areas/skills-training-for-poverty-reduction/WCMS_766557/lang--en/index.htm
- International Labour Organisation (2021). *ILO Monitor: COVID-19 and the World of Work*. Seventh Edition.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2021). *Laporan Statistik Siswazah 2020*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2021). *Laporan Survei Tenaga Buruh 2020*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2021). *Small and Medium Enterprises (SMEs) Performance 2020*. Dicapai daripada https://www.dosm.gov.my/v1/index.php?r=column/cthemByCat&cat=159&bul_=KzdrS25pRTZ1VGFkcTINY0FEczBYUT09&menu_id=TE5CRUZCbH4ZTZMODZlBmk2aWRRQT09
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Akaun Negara, Keluaran Dalam Negeri Kasar 2015-2020*. Dicapai daripada <https://dosm.gov.my>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Akaun Satelit Teknologi Maklumat dan Komunikasi 2019*. Dicapai daripada <https://dosm.gov.my>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Laporan Survei Gaji & Upah*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Penggunaan ICT dan E-Dagang oleh Pertubuhan 2020*. Dicapai daripada <https://dosm.gov.my>
- Jobstreet. (2020). *COVID-19 Job Report*.
- Khan, M.Y. (2020). *Organizational Mission, Financial Rewards and Performance of Bureaucrats*. Dicapai daripada <https://extranet.sioe.org/uploads/sioe2020/khan.pdf>.
- KPMG. (2020). *The Work-From-Home Revolution*.
- Lars, F., Eric, H., Brian, R., & Kelly, U. (t.t.). *Periscope by Mckinsey*. Dicapai daripada <https://www.mckinsey.com/business-functions/marketing-and-sales/solutions/periscope/our-insights/surveys/reinventing-retail>
- Mason, Andrew D., Shetty, Sudhir. (2019). *A Resurgent East Asia: Navigating a Changing World. World Bank East Asia and Pacific Regional Report*. Dicapai daripada <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/30858>.
- Mathias Dolls, Clemens Fuest, Andreas Peichl. (2010). *Social Protection as an Automatic Stabilizer*. Dicapai daripada <https://ftp.iza.org/pp18.pdf>
- McKinsey & Company. (2020). *From Thinking About the Next Normal to Making It Work: What to Stop, Start and Accelerate*. Dicapai daripada <https://www.mckinsey.com/featured-insights/leadership/from-thinking-about-the-next-normal-to-making-it-work-what-to-stop-start-and-accelerate>
- McKinsey & Company. (2020). *To Emerge Stronger from the COVID-19 Crisis, Companies Should Start Reskilling Their Workforces Now*. Dicapai daripada <https://www.mckinsey.com/business-functions/organization/our-insights/to-emerge-stronger-from-the-covid-19-crisis-companies-should-start-reskilling-their-workforces-now>
- Murugiah, S. (2020). *The Edge Markets*. Dicapai daripada <https://www.theedgemarkets.com/article/factors-hindering-digital-adoption-among-smes-include-lack-knowledge-investments-and-cash>
- OCBC. (2021). *Future Global Job Prospects: Will You Lose Your Job To A Robot?* Dicapai daripada <https://www.ocbc.com.my/personal-banking/premier/news-articles/article-5-sinchew.html>

- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2019). *Preparing for the Changing Nature of Work in the Digital Era*.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2016). *Getting Skills Right: Assessing and Anticipating Changing Skills Need*.
- Our World in Data. (2021). Dicapai daripada <https://ourworldindata.org/covid-vaccinations>
- Perbadanan Produktiviti Malaysia (2020). *National Productivity Report*.
- Pertubuhan Keselamatan Sosial. (t.t.). Dicapai daripada www.perkeso.gov.my
- QS Universities. (2021). *To Succeed in a Post-Coronavirus Business World*. Dicapai daripada <https://www.topuniversities.com/student-info/careers-advice/9-skills-youll-need-succeed-post-coronavirus-business-world>.
- Rasul, Imran and Rogger, Daniel. (2016). *Management of Bureaucrats and Public Service Delivery: Evidence from the Nigerian Civil Service*. Dicapai daripada <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/ecoj.12418>.
- Rusuli, M. S. C., Halim, M. I. A., & Yaziz, M. F. A. (2021). *Attitudes, Awareness, Readiness and Barriers Towards the Internet of Things Adoption Among Construction Industry in East Cost Malaysia*. *Journal of Sustainable Management Studies*, (eISSN 2773-5516), 2(1), 7-15.
- St. Aubyn, Miguel. (2008). *Modernising Public Administration and Economic Growth*. (GPEARI Working Paper WP-001). Dicapai daripada https://www.ecb.europa.eu/events/pdf/conferences/ws_pubfinance/Paper_StAubyn.pdf
- Talent Corporation Malaysia Berhad. (2020). *Critical Occupation List 2019/2020*.
- Taylor, K. (2021). *Euractiv*. Dicapai daripada <https://www.euractiv.com/section/energy-environment/news/us-lawmakers-push-carbon-border-tariff-similar-to-eus-cbam/>
- The Edge. (2021). *Talent: Digital Job Vacancies Almost Tripled In Malaysia*. Dicapai daripada <https://www.theedgemarkets.com/article/talent-digital-job-vacancies-almost-tripled-malaysia>
- The Edge. (2020). *The Next Step In Malaysia's Digital Transformation*. Dicapai daripada <https://www.theedgemarkets.com/content/advertise/next-step-malysias-digital-transformation>
- The Straits Times. (2021). Dicapai daripada <https://www.straitstimes.com/world/covid-will-leave-deep-scars-in-world-economy-even-after-recovery>
- Toesland, F. Kaspersky. (t.t.). Dicapai daripada <https://www.kaspersky.com/blog/secure-futures-magazine/phygital-retail-physical-digital/40545/>
- Tong, A. & Gong, R. (2020). *LSE Southeast Asia Blog*. Dicapai daripada <https://blogs.lse.ac.uk/seac/2020/10/20/the-impact-of-covid-19-on-sme-digitalisation-in-malaysia/>
- Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. (2021). *Rancangan Malaysia Ke-12, 2021-2025*. Dicapai daripada <https://rmke12.epu.gov.my/>
- United Nation World Tourism Organisation. (t.t.). Dicapai daripada <https://www.unwto.org/tourism-and-covid-19-unprecedented-economic-impacts>
- World Economic Forum. (2021). *Building a Common Language for Skills at Work*.
- World Economic Forum. (2021). *Upskilling for Shared Prosperity*.
- World Economic Forum. (2020). *Future of Jobs*.
- World Economic Forum. (2018). *Future of Jobs*.
- Yi, V. Z. (2020). *Struggle of Malaysian SMEs During the COVID-19 Pandemic*. Kuala Lumpur: KSI Strategic Institute for Asia Pacific.

BAB 2

Tinjauan Makroekonomi

49 PERSPEKTIF KESELURUHAN

50 EKONOMI 2021

EKONOMI GLOBAL

Rencana 2.1 – ASEAN Catalytic Green Finance Facility

EKONOMI DOMESTIK

Rencana 2.2 – Ekonomi Digital: Transformasi ke arah Negara Berdaya Tahan

82 TINJAUAN 2022

TINJAUAN GLOBAL

Rencana 2.3 – Jaringan Keselamatan Kewangan Serantau: *The Chiang Mai Initiative Multilateralisation*

TINJAUAN DOMESTIK

Rencana 2.4 – Memperkasa Sekuriti Makanan Melalui Kemampuan Sektor Pertanian

Rencana 2.5 – Menggalakkan Pelaburan Berkualiti bagi Mencapai Pembangunan Mampan

103 KESIMPULAN

104 RUJUKAN

BAB 2

Tinjauan Makroekonomi

Perspektif Keseluruhan

Vaksinasi massa, pemangkin ke arah pemulihan ekonomi dalam norma baharu

Pertumbuhan global diunjur kembali meningkat pada 2021 selepas mencatat penguncupan ketara pada 2020 namun menyederhana pada 2022. Penurunan pada 2020 terutamanya disebabkan oleh impak pandemik COVID-19 di seluruh dunia. Pertumbuhan Kesihatan Sedunia (WHO) melaporkan sehingga 13 Oktober 2021 terdapat 238.5 juta kes COVID-19 yang disahkan termasuk 4.9 juta kematian global. Laporan WHO juga menyatakan kadar pemberian vaksin di peringkat global adalah sebanyak 6.4 bilion dos. Usaha membendung pandemik khususnya melalui pemberian vaksin, rangsangan fiskal dan sokongan dasar dijangka dapat memulihkan sentimen perniagaan dan pengguna serta merancakkan semula kegiatan ekonomi di negara maju serta negara yang berkembang pesat dan negara membangun (EMDE). Walau bagaimanapun, risiko prospek pertumbuhan yang rendah masih wujud berikutan ketidaktentuan situasi pandemik COVID-19. Penyebaran varian baharu dan mutasi virus serta perbezaan kadar pemberian vaksin di samping sokongan dasar dijangka menyebabkan pemulihan tidak sekata dalam kalangan ekonomi dunia.

Ekonomi Malaysia mengalami kesan negatif akibat pandemik COVID-19 pada 2020 dengan Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) benar menguncup sebanyak 5.6%. Walau bagaimanapun, terdapat beberapa tanda pemulihan ekonomi pada akhir 2020 disusuli peningkatan ketara KDNK sebanyak 16.1% pada suku kedua 2021 berbanding kemerosotan 17.2% pada suku yang sama tahun sebelumnya. Pertumbuhan ini disebabkan oleh kesan asas yang rendah, pemulihan permintaan luar dan pembukaan

semula sektor ekonomi secara berperingkat semasa pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) bagi membendung penularan virus. Pelaksanaan lapan pakej bantuan dan rangsangan ekonomi berjumlah RM530 bilion sejak 2020 serta langkah Belanjawan 2021 yang bertujuan mengurangkan kesan ke atas isi rumah dan perniagaan juga menyumbang kepada pertumbuhan tersebut. Momentum pertumbuhan dijangka berkembang sebanyak 0.4% pada separuh kedua 2021 dengan pelaksanaan Pelan Pemulihan Negara (PPN) yang merupakan strategi untuk keluar daripada krisis kesihatan dan ekonomi. Pelaksanaan PPN membabitkan pembukaan ekonomi secara berperingkat sejajar dengan kemajuan yang dicapai dalam menguruskan pandemik ini. Kepantasan pelaksanaan Program Imunisasi COVID-19 Kebangsaan (PICK) sebagai komponen penting dalam PPN dijangka membolehkan pembukaan ekonomi sepenuhnya pada suku keempat. Dengan prospek pertumbuhan yang lebih baik pada suku keempat, ekonomi dijangka berkembang antara 3% - 4% pada 2021.

Trajektori pertumbuhan ekonomi pada 2022 adalah berdasarkan kepada pengembangan berterusan aktiviti ekonomi global dan domestik didorong oleh liputan vaksinasi yang lebih meluas serta penambahbaikan berterusan dalam perdagangan barangan di samping pemulihan lebih perlahan dalam perdagangan perkhidmatan. Pemulihan permintaan domestik dijangka berterusan pada 2022 diterajui oleh penggunaan swasta berikutan pasaran buruh yang semakin baik susulan pelonggaran langkah pembendungan wabak, sentimen pengguna dan perbelanjaan yang lebih baik hasil daripada pelaksanaan program vaksinasi serta sokongan dasar yang disasarkan kepada isi rumah mudah terjejas. Kemajuan program vaksinasi yang pantas juga dijangka akan meningkatkan permintaan terutamanya bagi pelancongan domestik dan riadah seterusnya

menyokong pemulihan ekonomi. Permintaan luar yang kukuh terutamanya bagi komoditi utama dan produk elektrik & elektronik (E&E) dijangka menyokong lonjakan eksport seterusnya membantu mengekalkan lebih akaun semasa dalam imbalan pembayaran (BOP).

Dari sudut penawaran, hampir semua sektor ekonomi dijangka berkembang diterajui oleh sektor perkhidmatan dan pembuatan yang menyumbang lebih 80% kepada ekonomi. Walau bagaimanapun, sektor perlombongan diunjur merosot sebahagiannya disebabkan oleh kerja penyelenggaraan berjadual. Normalisasi aktiviti ekonomi didorong oleh pelaksanaan vaksinasi secara menyeluruh akan merencanakan subsektor perdagangan borong dan runcit serta aktiviti berkaitan pelancongan domestik. Unjuran pengeluaran produk pembuatan yang lebih tinggi juga adalah sejajar dengan jangkaan peningkatan permintaan daripada industri berorientasikan eksport dan domestik. Sentimen pengguna dan perniagaan yang positif serta jangkaan peningkatan pendapatan akan menyokong pemulihan pasaran buruh walaupun pada tahap yang lebih sederhana berbanding prapandemik. Kesinambungan pelbagai inisiatif bagi menstabilkan pasaran buruh dan kadar vaksinasi yang tinggi dijangka memberi keyakinan kepada majikan untuk mengekalkan pekerja. Mengambil kira keseluruhan faktor, KDNK negara dijangka berkembang antara 5.5% - 6.5% pada 2022.

Ekonomi 2021

Ekonomi Global

Prospek pertumbuhan secara berperingkat

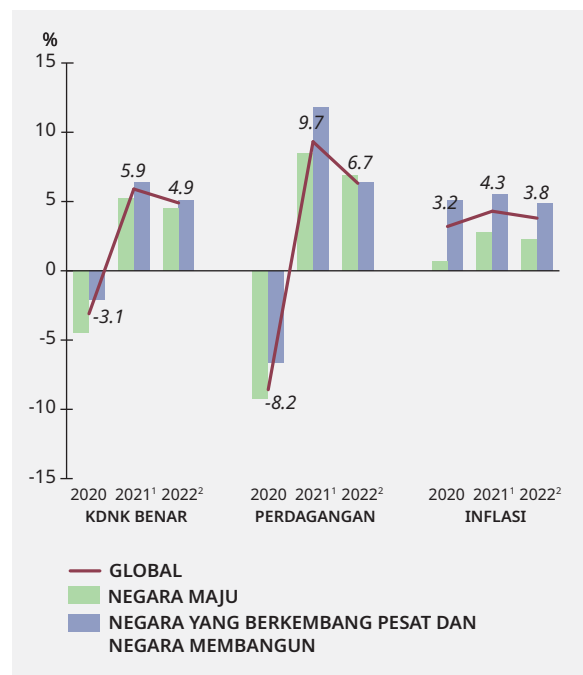
Ekonomi global dijangka berkembang 5.9% pada 2021. Pertumbuhan dijangka disokong oleh pemberian vaksin yang meluas dan sokongan dasar yang akomodatif serta kenaikan harga komoditi. Namun begitu, kadar jangkitan yang lebih tinggi dan varian baharu virus COVID-19 dijangka menjadi halangan kepada pemulihan ekonomi.

Pertumbuhan KDNK dalam kalangan negara maju dijangka berkembang sebanyak 5.2% pada 2021 dipacu oleh kelonggaran sekatan

berkaitan pandemik, pemberian vaksin yang pantas dan sokongan fiskal berskala besar. Ekonomi AS dianggar berkembang sebanyak 6% dengan pakej pemulihan yang telah diluluskan Senat berjumlah sekitar USD4 trilion dijangka akan memperkukuh jaringan keselamatan sosial, merencanakan pertumbuhan dan memberi limpahan positif yang ketara kepada rakan dagang. Pertumbuhan KDNK di kawasan euro dijangka meningkat sebanyak 5% dengan permintaan luar yang terus meningkat. Pertumbuhan ekonomi Singapura diunjur meningkat sebanyak 6% disokong oleh pelonggaran sekatan domestik dan sempadan berikutan peningkatan kadar vaksinasi yang berterusan. Ekonomi Republik Korea dijangka meningkat sebanyak 4.3% didorong oleh eksport dan pelaburan awam yang kukuh. Pada masa yang sama, KDNK Jepun dianggar meningkat 2.4% mencerminkan pemulihan aktiviti ekonomi domestik di samping permintaan luar yang teguh.

Pertumbuhan ekonomi dalam EMDE dijangka pulih sebanyak 6.4% disokong oleh kenaikan harga komoditi dan peningkatan permintaan

RAJAH 2.1. *Pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar Benar, Perdagangan dan Inflasi Global 2020 - 2022 (% perubahan)*

¹ Anggaran
² Unjuran
 Nota: Perdagangan bagi Negara Maju serta Negara yang Berkembang Pesat dan Negara Membangun merujuk kepada purata volum eksport dan import bagi barangan dan perkhidmatan
 Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa, *World Economic Outlook* (Oktober 2021)

luar. China dijangka menerajui pemulihan di rantau ini dengan pertumbuhan kukuh sebanyak 8% pada 2021 disokong oleh penggunaan swasta dan eksport yang lebih tinggi. Ekonomi India dianggar melonjak sebanyak 9.5% berikutan permintaan pengguna yang teguh. Pertumbuhan KDNK ASEAN-5 dijangka meningkat semula sebanyak 2.9% disokong oleh penggunaan domestik yang kukuh, pelaburan yang lebih tinggi dan persekitaran perdagangan yang menggalakkan. Ekonomi Indonesia diunjur pulih sebanyak 3.2% didorong oleh industri berorientasikan eksport dan berintensifkan buruh seperti automotif, pembinaan dan perlombongan.

Perdagangan dunia diunjur meningkat sebanyak 9.7% pada 2021 dipacu oleh peningkatan volum barang dagangan yang telah kembali kepada tahap prapandemik. Perdagangan di negara maju dijangka melonjak sebanyak 8.5% pada 2021. Rangsangan fiskal akan meningkatkan

pendapatan isi rumah dan perbelanjaan untuk barangan termasuk barangan import. Perdagangan dalam EMDE diunjur meningkat dengan ketara sebanyak 11.8% pada 2021 dipengaruhi pembekalan berterusan barangan pengguna dan perubahan dalam kuantiti yang besar oleh Asia ke pasaran global. Peningkatan aplikasi digital merupakan kesan positif pandemik ke atas rantau ini. Transformasi digital yang pesat telah membuka peluang yang lebih luas kepada perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS) tempatan dengan mewujudkan permintaan bagi pembekal digital dan perkhidmatan penghantaran. Transformasi tersebut merangkumi pelbagai perkhidmatan yang berkaitan dengan FinTech, e-dagang dan rantaian bekalan terutamanya di Asia Tenggara.

Inflasi global dijangka meningkat sedikit kepada 4.3% pada 2021 disebabkan oleh ketakpadanan penawaran-permintaan yang sementara serta peningkatan harga komoditi

RENCANA 2.1

ASEAN Catalytic Green Finance Facility

Perspektif Keseluruhan

Infrastruktur amat penting sebagai pemangkin pertumbuhan ekonomi dan mengurangkan kemiskinan. Sejak kebelakangan ini, gesaan ke arah pembangunan mampan telah meningkatkan permintaan untuk projek infrastruktur hijau. Bank Pembangunan Asia (ADB) menganggarkan Asia Tenggara memerlukan USD184 bilion setahun dari 2016 hingga 2030 untuk menyokong pelaburan projek infrastruktur. Jumlah ini akan meningkat kepada USD210 bilion setahun bagi membangunkan infrastruktur baharu dengan komponen mesra iklim. Belanjawan awam masih menjadi sumber pembiayaan utama bagi projek infrastruktur di Asia Tenggara terutamanya bagi sektor pengangkutan serta bekalan air dan sanitasi. Walau bagaimanapun, terdapat keperluan pelaburan swasta yang lebih besar dalam projek infrastruktur berikutan jurang pelaburan yang semakin luas dan belanjawan awam yang terhad.

Pada awalnya, Dana Infrastruktur ASEAN (AIF) ditubuhkan pada 2011 oleh negara anggota Persatuan Negara Asia Tenggara (ASEAN) dan ADB untuk mengurangkan jurang pembangunan yang besar antara negara maju dengan ASEAN. Bermodalkan ekuiti daripada pemegang saham,¹ AIF memulakan operasi pemberian pinjaman pada 2013 dengan menawarkan pembiayaan projek infrastruktur kepada negara anggota. Sebagai usaha memanfaatkan sumber ekuiti AIF yang terhad demi merapatkan jurang daya maju projek infrastruktur hijau dan menarik modal swasta ke dalam projek tersebut, AIF telah melaksanakan *Green and Inclusive Infrastructure Window* (GIIW) secara rintis selama tiga tahun dari 2019 hingga 2021. Projek rintis ini bertujuan mewujudkan cadangan nilai tambah ke atas pengoperasian dan hala tuju AIF. Kemudahan GIIW terdiri daripada ASEAN *Catalytic Green Finance Facility* (ACGF) untuk pembiayaan hijau yang ditawarkan kepada semua Negara Anggota ASEAN (AMS) dan *Inclusive Finance Facility* untuk pinjaman konsesi hijau yang ditawarkan khusus kepada Cambodia, Lao PDR dan Myanmar.

¹ Pemegang saham AIF terdiri daripada Brunei Darussalam, Cambodia, Filipina, Indonesia, Lao PDR, Malaysia, Myanmar, Singapura, Thailand, Viet Nam dan Bank Pembangunan Asia (ADB).

Keberhasilan Projek Rintis *Green and Inclusive Infrastructure Window*

Pelaksanaan projek rintis GIIW terbukti menyumbang kepada keberhasilan dalam menyokong hala tuju pengoperasian AIF. Berdasarkan tiga projek yang diluluskan iaitu projek *Greenways Epifanio de los Santos Avenue (EDSA)* oleh Filipina, *Sustainable and Inclusive Energy Program – Subprogram 3* (Indonesia) dan *Myanmar Railway Modernization Project* (Myanmar) yang melibatkan jumlah keseluruhan kos projek melebihi USD1.4 bilion, sekitar USD40 juta akan dibiayai oleh AIF manakala USD823 juta pembiayaan diperolehi daripada ADB. Tiga projek ACGF yang telah diluluskan tersebut juga dijangka akan mengurangkan 73,000 tan pelepasan karbon dioksida setahun. Pencapaian memberangsangkan turut direkodkan dalam pengurangan risiko apabila dana berjumlah USD278 juta daripada pihak swasta, komersial dan institusi telah dikenal pasti untuk projek ACGF. Terdapat 10 cadangan projek infrastruktur hijau telah dikenalpasti dan distruktur dengan sokongan daripada ACGF berbanding lima projek yang disasarkan manakala 12 projek infrastruktur hijau sedang dirancang untuk dilaksanakan melebihi lima projek yang disasarkan. Di samping itu, empat perbincangan meja bulat yang melibatkan pelabur dan institusi antarabangsa telah berjaya diadakan di bawah program peningkatan keupayaan dan pengetahuan.

Berikutan kejayaan dalam tempoh rintis tersebut, GIIW telah diurus perdana sebagai kemudahan pembiayaan tetap dikenali sebagai ACGF yang menerajui inisiatif pembiayaan hijau serantau. Kemudahan ACGF menawarkan pembiayaan biasa bagi projek hijau kepada semua negara ASEAN dan pembiayaan hijau secara konsesi yang terhad kepada Cambodia, Lao PDR dan Myanmar. Inisiatif ini membantu mempercepat kemajuan ke arah mencapai matlamat perubahan iklim dan kelestarian alam sekitar di negara Asia Tenggara melalui perancangan projek infrastruktur hijau dan penggembangan modal swasta untuk projek tersebut. Kemudahan ACGF menyediakan pinjaman dan geran bantuan teknikal daripada ekuiti AIF, ADB dan pembiaya bersama rakan pembangunan termasuk KfW Development Bank (Jerman) serta Agence Française de Développement (Perancis) untuk membiayai projek infrastruktur hijau di rantau ASEAN.

Pendekatan Reka Bentuk ASEAN *Catalytic Green Finance Facility*

Reka bentuk ACGF berdasarkan konsep “*green finance catalysing facility*” dengan pendekatan seperti dalam Rajah 2.1.1.

RAJAH 2.1.1. Pendekatan Reka Bentuk ASEAN *Catalytic Green Finance Facility*

Pemangkin

ACGF akan membantu mendapatkan pembiayaan swasta dalam jangka masa panjang bagi mengurangkan risiko kepada dana serta menjadikan projek lebih menguntungkan.

Selain memastikan pembangunan projek berimpak tinggi, ACGF akan membantu mewujudkan perancangan projek infrastruktur hijau yang kukuh di negara anggota ASEAN melalui kerjasama dengan kerajaan dan rakan pembangunan bagi mewujudkan peluang projek, menyediakan khidmat nasihat dan bantuan teknikal untuk menstruktur projek serta mendapatkan dana pembangunan dan sumber swasta untuk projek tersebut.

Hijau

ACGF akan menyokong projek infrastruktur hijau seperti projek tenaga, pengangkutan, air, perbandaran dan pelbagai sektor yang menyumbang secara aktif kepada matlamat kelestarian alam sekitar dan iklim.

Contoh infrastruktur hijau termasuk, tetapi tidak terhad kepada, tenaga boleh baharu, kecekapan tenaga, sistem pengangkutan lestari, bekalan air dan sanitasi.

Memanfaatkan Kemudahan

ACGF akan menggunakan baki ekuiti AIF dengan sokongan ADB dan rakan pembangunan lain.

Sebagai penyedia kemudahan pinjaman, ACGF akan membantu kerajaan di rantau ini dalam menggunakan dana awam dan dana konsesi dengan lebih baik agar setiap unit wang daripada dana tersebut dapat menggerakkan dana komersial kepada projek yang pada masa ini tidak berupaya mendapat sumber pembiayaan swasta.

Sumber: Asian Development Bank

Kemajuan ASEAN *Catalytic Green Finance Facility*

Projek EDSA *Greenways* oleh Filipina ialah projek pertama yang diluluskan di bawah ACGF yang mensasarkan penyediaan lintasan pejalan kaki yang selamat dan cekap dengan pembinaan laluan bertingkat, jejantas dan jalan sambungan yang berkualiti tinggi di tapak baharu sepanjang lima kilometer. Di samping itu, laluan hijau ini merangkumi pembinaan lif dan tanjakan untuk kemudahan orang kelainan upaya dan warga emas dalam jarak 800 meter dari kemudahan pengangkutan awam di sepanjang EDSA iaitu jalan utama di Manila. Projek ini menggalakkan peningkatan penggunaan pengangkutan awam, penambahbaikan aspek keselamatan jalan raya dan peningkatan kualiti udara dengan mengurangkan sekitar 886 tan pelepasan karbon dioksida setahun. Sehingga kini, sekurang-kurangnya lapan lagi projek hijau telah dikenal pasti untuk kelulusan di bawah ACGF.

Isu dan Cabaran

Sejumlah besar pelaburan swasta bagi infrastruktur hijau di Asia Tenggara terhalang akibat kekurangan projek komersial yang mampu memberi keuntungan dengan profil risiko-pulangan yang menarik. Tambahan pula, projek infrastruktur hijau pada umumnya dianggap berisiko tinggi disebabkan oleh penggunaan teknologi yang lebih maju mungkin mengakibatkan kos modal dan perbelanjaan operasi lebih besar. Secara umumnya, aliran pendapatan terutamanya bagi projek kemudahan awam bergantung kepada dasar awam dan peraturan yang seterusnya meningkatkan lagi profil risiko projek hijau.

Sehubungan itu, pewujudan pelaburan hijau yang menguntungkan dengan profil risiko-pulangan yang dapat menarik minat para pelabur memerlukan penggunaan pembiayaan awam yang strategik untuk menangani aspek risiko bagi projek hijau. Selain itu, projek perlu distruktur dengan baik sebagai projek hijau dengan mendapatkan khidmat nasihat perunding supaya layak mendapat pembiayaan hijau. Walau bagaimanapun, penstrukturan projek sebagai projek hijau akan lebih mencabar jika penasihat projek generik hanya menumpu kepada penyediaan teknikal projek dan tidak menggalakkan perubahan ke arah penggunaan alternatif hijau. Oleh itu, ACGF menangani cabaran ini dengan menyediakan sokongan teknikal untuk penstrukturan pembiayaan bagi mewujudkan projek hijau yang menguntungkan dan penggunaan dana konsesi yang inovatif dalam mengurangkan risiko projek. Kemudahan ACGF juga menyokong pembangunan perancangan projek serta membina keupayaan dalam pendekatan pembiayaan hijau dan inovatif.

Kesimpulan

Dalam mencapai matlamat pembangunan mampan dan perubahan iklim di rantau ASEAN, AMS boleh membangunkan projek infrastruktur yang direka, dibina dan dikendalikan mengikut prinsip pembangunan hijau yang mampan dan inklusif. Di samping itu, AMS boleh mengenal pasti dan menggunakan kemudahan pinjaman ACGF bagi melaksanakan projek hijau dengan bantuan rakan pembangunan hijau untuk beralih kepada pembangunan infrastruktur rendah karbon dan berdaya tahan terhadap perubahan iklim. Sehubungan itu, ACGF menyediakan sokongan yang diperlukan oleh AMS untuk merapatkan jurang daya maju projek infrastruktur hijau di rantau ASEAN dan memberi sumbangan positif kepada agenda perubahan iklim global.

berbanding 2020. Kadar inflasi di negara maju dianggap mencatat 2.8% pada 2021 berikutan kenaikan harga minyak, logam dan makanan. Inflasi dalam EMDE diunjur meningkat sebanyak 5.5% pada 2021 disebabkan oleh kenaikan harga tenaga dan komoditi global yang akan menyebabkan peningkatan harga pengguna.

Ekonomi Domestik

Sektoral

Sektor Perkhidmatan

Terus menyokong pertumbuhan

Sektor **perkhidmatan** merupakan sektor yang paling teruk terjejas pada 2020 ketika pandemik COVID-19 melanda Malaysia dengan penguncupan sebanyak 5.5%. Industri pelancongan paling teruk terkesan dengan Nilai Ditambah Kasar Industri Pelancongan¹ menguncup sebanyak 17.1% berikutan kemerosotan ketibaan pelancong melebihi 80% disebabkan oleh larangan perjalanan antarabangsa dan sekatan pergerakan

JADUAL 2.1. *Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Sektor, 2020 – 2022 (pada harga malar 2015)*

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
		2021 ¹	2020	2021 ¹
Perkhidmatan	57.2	-5.5	2.6	7.0
Pembuatan	23.9	-2.6	8.1	4.7
Pertanian	7.1	-2.2	-0.8	3.9
Perlombongan	6.7	-10.6	1.5	-0.3
Pembinaan	3.8	-19.4	-0.8	11.5
KDNK	100.0	-5.6	3.0 – 4.0	5.5 – 6.5

¹ Anggaran

² Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran dan tidak termasuk komponen duti import

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

domestik yang ketat. Di samping itu, guna tenaga industri pelancongan menguncup sebanyak 2.9% kepada 3.5 juta orang. Kemerosotan ketara industri ini terus menjejaskan prestasi sektor perkhidmatan pada 2021 memandangkan industri pelancongan menyumbang 24.4% kepada sektor perkhidmatan pada 2020. Industri pelancongan dijangka menguncup sebanyak 19.5% pada 2021 berikutan pandemik yang kian merebak dan pelaksanaan sekatan pergerakan.

Berikutan peningkatan jumlah kes baharu COVID-19 menjelang akhir 2020, Kerajaan telah melaksanakan semula PKP mulai Januari 2021 namun dengan pelaksanaan prosedur operasi standard (SOP) lebih longgar berbanding PKP 1.0. Oleh itu, sektor perkhidmatan meningkat 4.8% pada separuh pertama 2021 terutamanya disokong oleh subsektor perdagangan borong dan runcit; kewangan dan insurans; dan maklumat dan komunikasi. Peningkatan prestasi ini disumbangkan oleh pembukaan semula lebih banyak subsektor perkhidmatan dan pelonggaran PKP terutamanya kepada perniagaan yang menyediakan barang perlu. Prestasi ini turut disokong oleh peningkatan transaksi dan pembayaran dalam talian. Walaupun terdapat permintaan berterusan untuk pembelian makanan dalam talian, subsektor makanan & minuman dan penginapan merosot dengan ketara berikutan sekatan pergerakan yang menjejaskan aktiviti berkaitan pelancongan. Sektor perkhidmatan dianggarkan berkembang sebanyak 0.7% pada separuh kedua tahun ini disokong oleh pembukaan ekonomi secara beransur-ansur. Secara keseluruhan, sektor ini diunjur meningkat sebanyak 2.6% pada 2021 dengan sebahagian besar subsektor mencatat pertumbuhan positif.

Subsektor perdagangan borong dan runcit meningkat sebanyak 9.9% pada separuh pertama 2021 disokong oleh prestasi yang memberangsangkan dalam semua segmen.

¹ Jumlah nilai ditambah kasar semua pertubuhan dalam industri pelancongan, tanpa mengira sama ada output mereka disediakan kepada pelawat dan tahap pengkhususan proses pengeluaran. Pelawat merujuk kepada *traveller* yang melakukan aktiviti perjalanan ke destinasi utama di luar dari persekitaran biasa dalam tempoh tidak melebihi 12 bulan, selain daripada diambil bekerja oleh entiti residen negara tersebut atau tempat yang dilawati.

JADUAL 2.2. Prestasi Sektor Perkhidmatan, 2020 – 2022 (pada harga malar 2015)

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
	2021 ¹	2020	2021 ¹	2022 ²
Perdagangan borong dan runcit	29.2	-6.1	1.8	8.7
Kewangan dan insurans	13.1	2.7	8.9	5.5
Maklumat dan komunikasi	11.9	6.0	5.8	5.7
Hartanah dan perkhidmatan perniagaan	6.9	-15.2	-5.1	8.6
Pengangkutan dan penyimpanan	5.4	-21.9	2.3	9.5
Makanan & minuman dan penginapan	4.2	-26.5	-7.7	7.3
Utiliti	5.0	-1.3	5.1	6.7
Perkhidmatan lain	7.9	-10.5	-1.3	6.1
Perkhidmatan kerajaan	16.4	4.5	5.1	5.3
Perkhidmatan	100.0	-5.5	2.6	7.0

¹ Anggaran

² Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

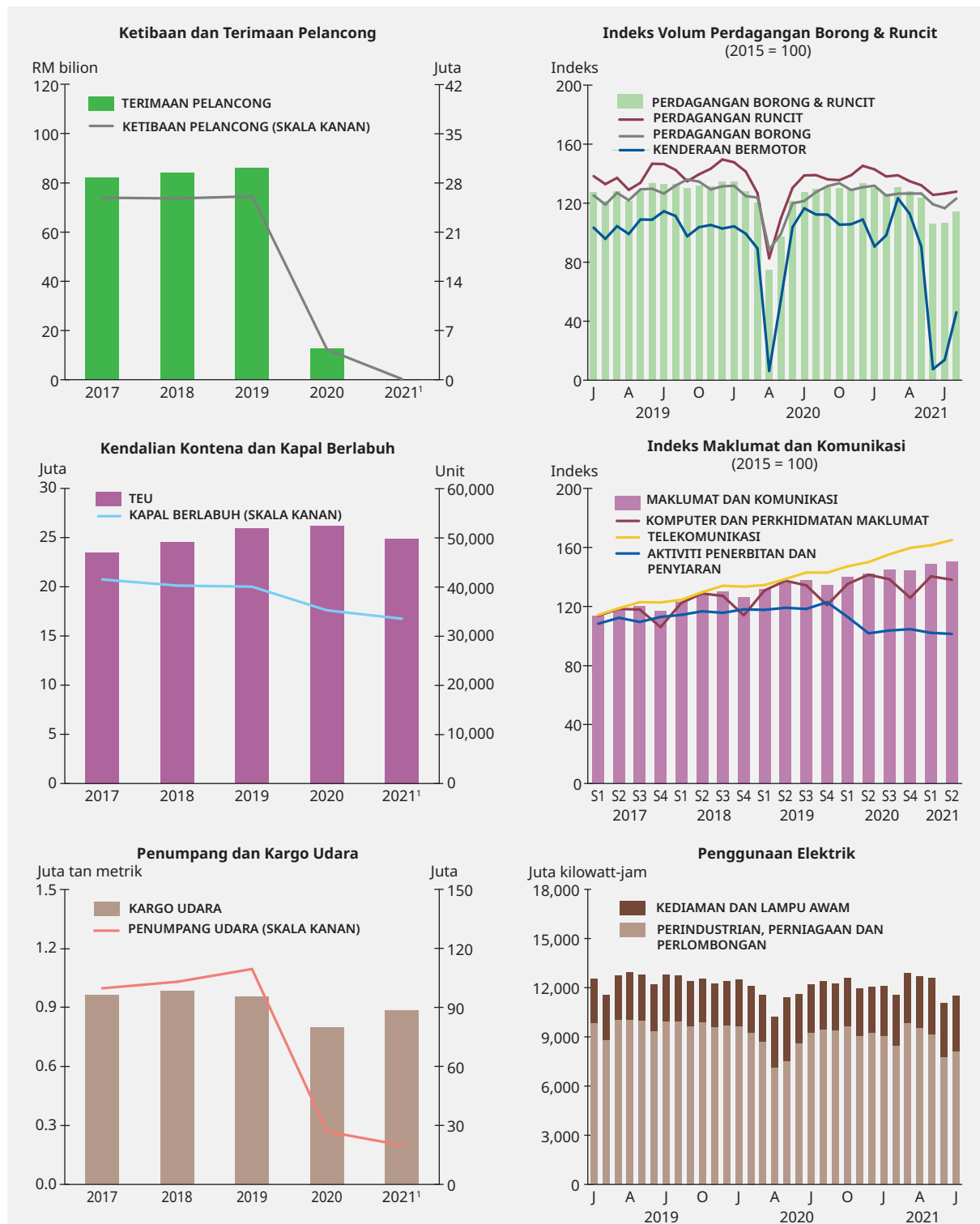
Prestasi segmen perdagangan borong dan perdagangan runcit yang kukuh terutamanya disumbangkan oleh perniagaan yang menjual barang perlu semasa tempoh pelaksanaan sekatan pergerakan. Di samping itu, segmen kenderaan bermotor turut menyumbang kepada prestasi separuh pertama dengan pertumbuhan dua digit berikutan pengecualian cukai jualan untuk kereta penumpang sehingga akhir tahun. Walau bagaimanapun, subsektor ini dijangka merosot sebanyak 5.1% pada separuh kedua disebabkan oleh penurunan dalam semua segmen berikutan pelanjutan sekatan pergerakan semasa PPN Fasa 1 terutamanya di negeri yang memberikan sumbangan yang tinggi kepada subsektor ini. Penguncupan subsektor ini terutamanya disebabkan oleh segmen kenderaan bermotor kerana kesan asas yang tinggi. Persatuan Automotif Malaysia (2021) menjangkakan penurunan yang ketara dalam penjualan kenderaan kepada 250,871 pada separuh

kedua 2021 berbanding 355,889 pada tempoh yang sama 2020. Mengambil kira prestasi yang kurang menggalakkan pada separuh kedua, pertumbuhan subsektor ini dijangka menyederhana pada 1.8% pada 2021.

Subsektor kewangan dan insurans dijangka mencatat pertumbuhan yang kukuh sebanyak 8.9% pada 2021 didorong oleh peningkatan dalam segmen kewangan dan insurans. Pada separuh pertama, subsektor ini melonjak dengan ketara sebanyak 16.9% disokong oleh segmen kewangan berikutan pengeluaran pinjaman yang lebih tinggi terutamanya kepada isi rumah susulan kadar faedah yang lebih rendah serta pengecualian cukai di bawah pelbagai pakej rangsangan ekonomi. Segmen insurans juga meningkat berikutan pendapatan premium insurans hayat yang lebih tinggi dan tuntutan yang lebih rendah. Subsektor ini terus menyokong aktiviti ekonomi terutamanya pada suku keempat dan dijangka berkembang sebanyak 1.6% pada separuh kedua.

Subsektor maklumat dan komunikasi meningkat sebanyak 6.1% pada separuh pertama 2021 didorong oleh peningkatan penggunaan digital dalam kalangan individu dan perniagaan terutamanya melalui aktiviti transaksi dalam talian, hiburan, pendidikan dan bekerja dari rumah (BDR). Subsektor ini diunjur meningkat sebanyak 5.5% pada separuh kedua tahun ini disokong oleh pelanjutan pelepasan cukai khas sehingga RM2,500 ke atas pembelian telefon bimbit, komputer dan tablet. Pemberian subsidi kepada penerima Bantuan Prihatin Rakyat (BPR) untuk membeli pelan internet jalur lebar dan telefon pintar daripada penyedia perkhidmatan telekomunikasi yang mengambil bahagian di bawah inisiatif Jaringan Prihatin juga dijangka menyokong pertumbuhan subsektor ini. Sehingga 7 Oktober, 4.1 juta individu telah melanggan pelan internet jalur lebar dan 1.6 juta peranti telah dibeli di bawah inisiatif ini dengan nilai sebanyak RM525.8 juta. Sehubungan itu, subsektor ini dijangka meningkat sebanyak 5.8% pada 2021.

RAJAH 2.2. Penunjuk Terpilih Sektor Perkhidmatan

¹ Anggaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia; Lapangan Terbang Antarabangsa Senai; Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia; Malaysia Airports Holding Berhad; dan tujuh pelabuhan utama (Bintulu, Johor, Klang, Kuantan, Kuching, Pulau Pinang dan Tanjung Pelepas)

Subsektor hartanah dan perkhidmatan perniagaan dijangka merosot sebanyak 5.1% pada 2021. Kemerostan prestasi tahunan ini disebabkan oleh penguncupan sebanyak 10.5% pada separuh pertama berikutan pajakan dan penyewaan harta tanah yang lebih perlahan dan permintaan untuk perkhidmatan profesional yang lebih rendah. Walau bagaimanapun, subsektor ini dijangka meningkat secara marginal sebanyak 0.6% pada separuh kedua berikutan pembukaan semula sektor ekonomi dan penggunaan pemasaran digital yang agresif oleh syarikat harta tanah. Pertumbuhan ini juga diunjur lebih baik disumbangkan oleh pelanjutan pengecualian Cukai Keuntungan Harta Tanah (CKHT) serta pengecualian duti setem dan potongan harga di bawah Kempen Pemilikan Rumah (HOC).

Subsektor pengangkutan dan penyimpanan berkembang sebanyak 3.4% pada separuh pertama 2021 terutamanya didorong oleh peningkatan yang ketara dalam semua

segmen khususnya perkhidmatan sokongan lain berikutan lonjakan pembelian dalam talian. Pertumbuhan ini juga disokong oleh permintaan luar yang kukuh dengan peningkatan jumlah perdagangan sebanyak 26% kepada RM1,056.1 bilion pada separuh pertama 2021 berbanding RM838.2 bilion pada tempoh yang sama 2020. Subsektor ini dijangka terus berkembang sebanyak 1.4% pada separuh kedua berikutan volum perdagangan yang tinggi selari dengan pergerakan kargo kontena yang semakin meningkat di seluruh dunia. Pada 2021, subsektor ini dijangka meningkat sebanyak 2.3% dengan lebih banyak negeri beralih ke fasa PPN berikutnya dan lebih banyak sektor ekonomi dibenarkan untuk beroperasi semula.

Subsektor makanan & minuman dan penginapan diunjurkan merosot sebanyak 7.7% pada 2021 disebabkan oleh penyusutan dalam semua segmen. Subsektor ini menguncup dengan ketara sebanyak 15.3% pada separuh pertama 2021 kesan daripada sekatan aktiviti

RENCANA 2.2

Ekonomi Digital: Transformasi ke arah Negara Berdaya Tahan

Pengenalan

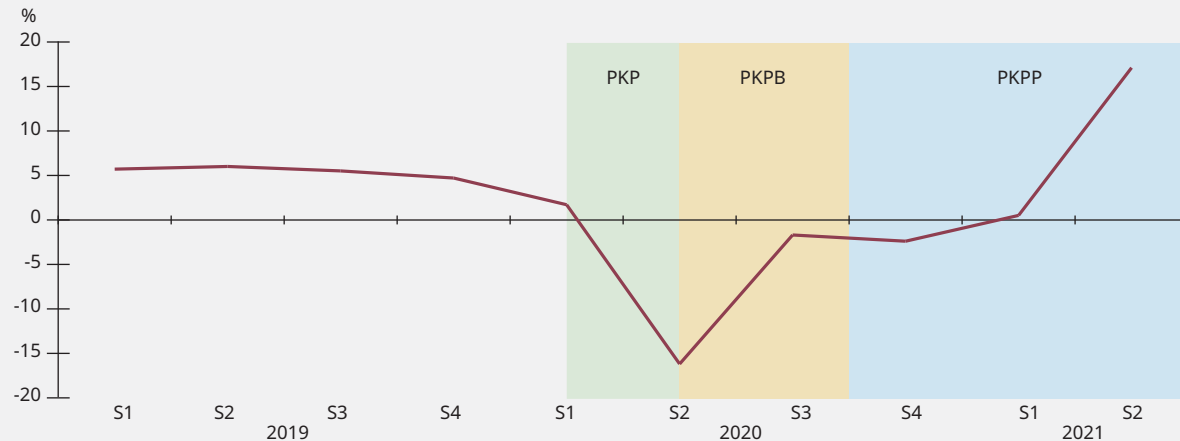
Sejak mencapai kemerdekaan, Malaysia telah berjaya mengharungi beberapa krisis ekonomi utama seperti Krisis Komoditi 1985 – 1986, Krisis Kewangan Asia 1997 – 1998 dan Krisis Kewangan Global 2008 – 2009. Terkini, penularan wabak COVID-19 yang menjadi pandemik global turut mencetuskan krisis ekonomi. Impak pandemik ini sangat besar dan mengakibatkan penurunan permintaan dan penawaran di seluruh dunia terutamanya disebabkan oleh gangguan dalam bekalan, pengeluaran dan rantaian perdagangan serta aktiviti perjalanan bagi tujuan perniagaan dan pelancongan yang terhad. Kebanyakan negara berhadapan dengan satu persatu kejatuhan pada keseluruhan sistem pengeluaran, kewangan dan pengangkutan berikutan daripada kombinasi kejutan terburuk dalam penawaran dan permintaan (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2020).

Kawalan pergerakan bagi mengekang penularan virus telah menyebabkan orang ramai terus kekal di rumah dan ini mendorong peningkatan penggunaan teknologi digital dalam pengurusan kehidupan seharian. Rencana ini memberi tumpuan kepada tahap ketersediaan digital ekonomi dan keperluan negara untuk melaksanakan transformasi ke arah ekonomi digital. Di samping itu, rencana ini mengetengahkan cabaran yang berkaitan dan komitmen Kerajaan dalam mempromosi pendigitalan serta mencadangkan langkah bagi mempercepat penggunaan digital dalam ekonomi.

Kesan COVID-19 terhadap Ekonomi Malaysia

Malaysia juga tidak terlepas daripada kesan buruk pandemik COVID-19. Ekonomi negara menerima kesan menyeluruh pada 2020 dengan Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) menyusut sebanyak 17.2% pada suku kedua 2020 (Rajah 2.2.1.). Penyusutan ini terutamanya disebabkan oleh pelaksanaan beberapa siri Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) bagi membendung penularan serta meratakan lengkungan COVID-19.

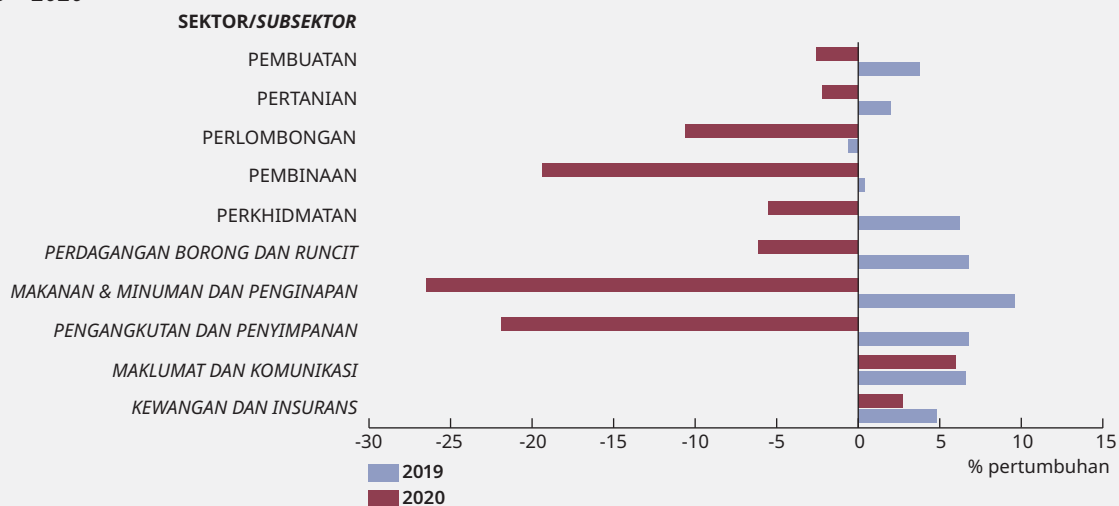
RAJAH 2.2.1. Keluaran Dalam Negeri Kasar Suku Tahunan, 2019 – 2021 (% perubahan)

Nota: PKP : Perintah Kawalan Pergerakan
 PKPB : Perintah Kawalan Pergerakan Bersyarat
 PKPP : Perintah Kawalan Pergerakan Pemulihan
 Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Penyusutan berlaku dalam semua sektor utama ekonomi khususnya sektor perlombongan dan pembinaan yang mengalami kemerosotan pertumbuhan sebanyak dua digit (Rajah 2.2.2.). Langkah sekatan pergerakan yang dilaksanakan memberi impak yang besar kepada sektor perkhidmatan terutamanya subsektor perdagangan borong dan runcit, makanan & minuman dan penginapan serta pengangkutan dan penyimpanan.

RAJAH 2.2.2. Impak Pandemik COVID-19 kepada Sektor Utama dan Subsektor Perkhidmatan Terpilih, 2019 – 2020

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Norma baharu aktiviti isi rumah dan perniagaan berikutan PKP memerlukan pekerjaan dilaksanakan secara jarak jauh melalui penggunaan perkhidmatan pengkomputeran awan dan persidangan video, langganan hiburan melalui perkhidmatan dalam talian serta pembelian makanan, barangan runcit, barangan kegunaan dan perkhidmatan melalui platform digital. Pandemik COVID-19 juga meningkatkan kesegeraan untuk mengguna pakai serta mentransformasi keseluruhan struktur industri dan model perniagaan, dengan anggaran 70% nilai baharu akan diwujudkan melalui model perniagaan platform digital (Forum Ekonomi Dunia, 2020). Justeru, subsektor dengan kadar digitalisasi yang tinggi terutamanya subsektor maklumat dan komunikasi serta kewangan dan insurans dapat mendepani krisis ini dengan lebih baik (Jadual 2.2.1.).

JADUAL 2.2.1. *Pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar, 2020 dan Kadar Penggunaan Teknologi Digital mengikut Sektor, 2019*

SEKTOR / SUBSEKTOR PERKHIDMATAN	2020	2019				
	PERTUMBUHAN KDNK (%)	LAMAN WEB (%)	MEDIA SOSIAL (%)	INTERNET MUDAH ALIH DAN TEKNOLOGI (%)	PENGGOMPUTERAN AWAN (%)	PERISIAN PENGURUSAN (%)
Kadar Kebangsaan	-5.6	48.5	60.0	63.8	46.8	41.9
Pembuatan	-2.6	53.1	73.0	62.7	46.3	48.4
Pertanian	-2.2	51.8	56.7	54.7	56.8	39.5
Perlombongan	-10.6	19.2	46.1	24.6	60.8	40.5
Pembinaan	-19.4	34.9	47.5	55.9	48.8	29.1
Perkhidmatan	-5.5	49.4	60.4	64.9	46.4	42.7
Perdagangan borong dan runcit	-6.1	50.4	64.0	65.3	47.1	47.1
Pengangkutan dan penyimpanan	-21.9	55.8	44.2	76.1	54.2	42.5
Makanan dan minuman	-20.6	37.4	72.9	61.7	23.0	20.4
Penginapan	-50.3	42.5	66.7	51.8	43.0	56.6
Maklumat dan komunikasi	6.0	86.9	85.6	82.6	65.0	76.8
Kewangan dan insurans	2.7	52.4	38.1	68.4	44.2	41.6

Nota: Angka tidak semestinya berjumlah 100% disebabkan pelbagai pilihan jawapan oleh responden
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Ekonomi Digital

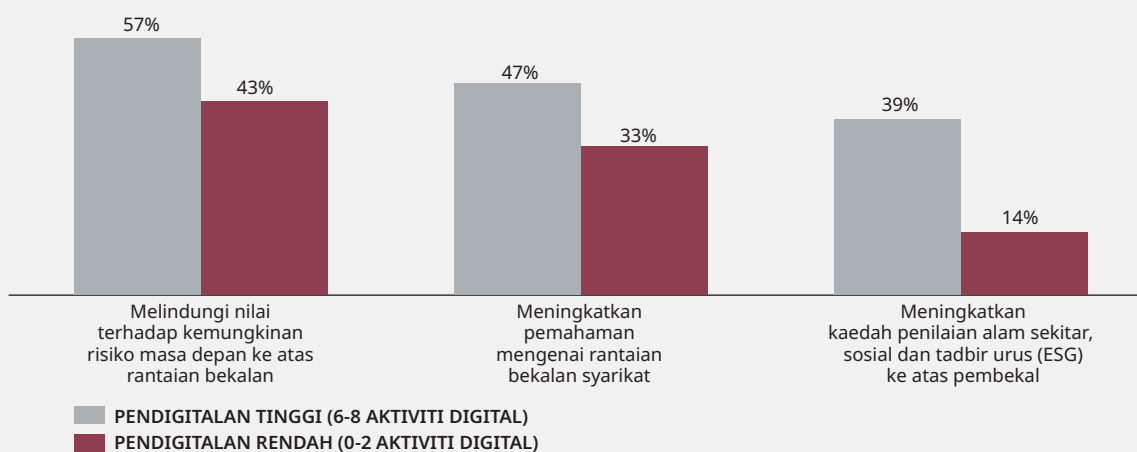
Ekonomi digital merangkumi semua aktiviti ekonomi yang bergantung kepada atau ditingkatkan secara signifikan oleh input digital iaitu teknologi, infrastruktur, perkhidmatan dan data. Aktiviti ini merujuk kepada penggunaan digital oleh pengeluar dan pengguna termasuk kerajaan dalam kegiatan ekonomi (OECD, 2020). Malaysia berada di landasan yang tepat bagi merealisasikan aspirasi untuk mengintegrasikan elemen digital dalam ekonomi negara, mengambil kira sumbangan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) sebanyak 22.6% kepada KDNK pada 2020 (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2021). Usaha ini sejajar dengan Revolusi Perindustrian Keempat (4IR) yang mengguna pakai teknologi digital secara meluas (Unit Perancang Ekonomi, 2021). Ekonomi digital dipacu oleh sektor e-dagang yang kukuh meliputi peruncitan dalam talian, penggunaan peranti berkaitan internet serta pelaburan teknologi maklumat dan telekomunikasi oleh sektor awam dan swasta.

Kemajuan dalam aplikasi teknologi digital seperti e-dagang dan pembelajaran dalam talian telah mewujudkan peluang baharu dengan merapatkan jurang antara pengguna dengan peniaga serta pelajar dengan pendidik. Perkembangan ini juga dapat menjadikan transaksi ekonomi lebih cepat dan cekap kos. Peningkatan penawaran perkhidmatan platform e-dagang dan penyelesaian pembayaran digital semasa pandemik ini telah membolehkan banyak perniagaan mampu bertahan malah beralih kepada operasi melalui platform dalam talian untuk terus berkembang.

Dari sudut permintaan, pendigitalan akan meningkatkan penggunaan dengan bantuan platform dalam talian. Dari sudut penawaran, pendigitalan akan mengubah cara syarikat beroperasi terutamanya membolehkan kerja secara jarak jauh, meningkatkan penyimpanan data dan menambah baik perkongsian maklumat. Enabling Digitalisation Index (EDI)¹ 2020 menunjukkan bahawa peningkatan satu mata dalam skor EDI bagi sesebuah negara akan meningkatkan 0.25 mata peratusan pertumbuhan KDNK pada suku ketiga 2020 berbanding tempoh yang sama pada 2019 dan mencerminkan peranan penting pendigitalan dalam menangani impak kejutan semasa krisis.

Satu kaji selidik yang dijalankan ke atas sejumlah eksekutif peringkat tertinggi di 1,181 syarikat di AS, Itali, Jerman, Perancis dan UK dalam enam sektor (teknologi maklumat, teknologi dan telekomunikasi, mesin dan peralatan, bahan kimia, tenaga dan utiliti serta automotif dan agromakanan) menunjukkan bahawa pendigitalan mempunyai hubung kait dengan daya tahan (Euler Hermes, 2020). Kajian tersebut menunjukkan bahawa syarikat yang mempunyai tahap pendigitalan yang tinggi (melaporkan enam sehingga lapan aktiviti pendigitalan yang berbeza)² bertindak secara lebih proaktif untuk mengurangkan kesan gangguan rantaian bekalan berbanding syarikat yang mempunyai tahap pendigitalan yang rendah (melaporkan sifar sehingga dua aktiviti pendigitalan). Keadaan ini disebabkan syarikat yang mempunyai tahap pendigitalan yang tinggi mampu bertindak lebih cepat dan proaktif semasa krisis melanda. Sebanyak 57% syarikat yang mempunyai tahap pendigitalan yang tinggi mendapatkan perlindungan nilai yang berpotensi termasuk insurans dan simpanan, 47% syarikat meningkatkan kefahaman dalam rantaian bekalan dan 39% syarikat meningkatkan kaedah penilaian terhadap pembekal (Rajah 2.2.3.).

RAJAH 2.2.3. Mekanisme Kendalian Krisis mengikut Tahap Pendigitalan

Nota: Angka tidak semestinya berjumlah 100% disebabkan pelbagai pilihan jawapan oleh responden
 Sumber: Global Supply Chain Survey, 2020

¹ Enabling Digitalisation Index (EDI) mengukur kemampuan dan tindak balas pantas negara untuk membantu syarikat digital berkembang dan perniagaan tradisional memanfaatkan pendigitalan. Indeks ini mengukur skor 115 negara berdasarkan lima komponen iaitu peraturan, pengetahuan, ketersambungan, infrastruktur dan saiz pasaran.

² Aktiviti tersebut adalah penggunaan perisian untuk memantau pengeluaran atau aktiviti lain, penggunaan perisian untuk memudahkan kolaborasi kerja, penggunaan pengkomputeran awan, kecerdasan buatan, penggunaan data raya dan media sosial untuk menggaji pekerja, e-dagang dan invois elektronik.

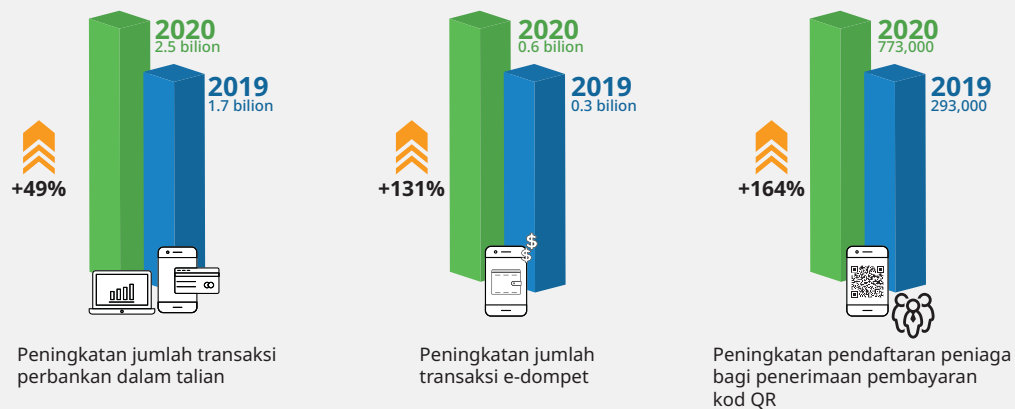
Peningkatan Penggunaan Perkhidmatan Digital di Malaysia

Internet menyediakan kebolehcapaian berterusan kepada pengguna bagi kolaborasi kerja, pendidikan, hiburan serta peralatan lain seperti platform pesanan dan penghantaran barang runcit dan makanan. Peningkatan dalam penggunaan perkhidmatan digital adalah seperti berikut:

Penggunaan Perkhidmatan e-Pembayaran

Peralihan pantas kepada kaedah pembayaran tanpa sentuhan dan dalam talian oleh pengguna telah menyebabkan perkhidmatan e-pembayaran diguna pakai secara meluas disokong oleh peningkatan pendigitalan. Bank Negara Malaysia (2021) melaporkan jumlah transaksi e-dompet meningkat sebanyak 131% pada 2020 (Rajah 2.2.4.). Pembayaran secara e-dompet lebih mudah dan selamat serta mengurangkan transaksi secara fizikal. Kaedah ini membolehkan transaksi kewangan tanpa sentuhan, cepat, selamat dan kos efektif antara perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dengan pengguna, pembekal dan Kerajaan.

RAJAH 2.2.4. Peningkatan Penggunaan Perkhidmatan e-Pembayaran di Malaysia, 2020

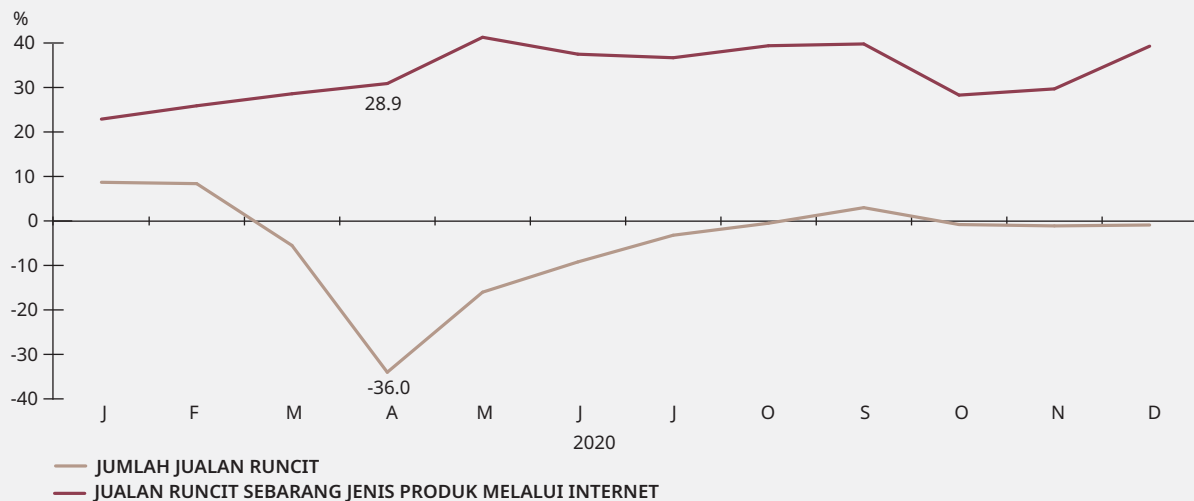

Sumber: Bank Negara Malaysia

Peningkatan Perniagaan Dalam Talian

Pandemik COVID-19 telah meningkatkan kepentingan aktiviti perniagaan melalui platform dalam talian kerana aktiviti tersebut telah menjadi norma baharu. Aktiviti penjualan runcit dalam talian terus berkembang di Malaysia didorong oleh penutupan kedai fizikal berikutan PKP dan amalan penjarakan sosial yang membataskan pergerakan pengguna. Jumlah jualan runcit dalam talian mencatat pertumbuhan positif pada April 2020 berbanding dengan jumlah jualan runcit yang berkurangan (Rajah 2.2.5.).

RAJAH 2.2.5. Pertumbuhan Jumlah Jualan Runcit dan Dalam Talian, 2020

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Perkhidmatan Platform Digital dan Pekerja Gig

Peningkatan penggunaan perkhidmatan platform digital telah mendorong lebih ramai generasi milenium menjadi pekerja gig dan pekerja bebas. Berikutan pelaksanaan kawalan pergerakan yang lebih ketat, permintaan untuk perkhidmatan digital seperti pembayaran mudah alih, perkhidmatan profesional dan penghantaran makanan telah meningkat. Menurut Laporan e-Conomy SEA 2020, perkhidmatan penghantaran makanan di Malaysia meningkat sebanyak 44% pada 2020 berikutan peralihan mendadak permintaan pengguna bagi perkhidmatan penghantaran makanan kerana lebih mudah dan selamat. Di samping itu, ekonomi gig telah menyediakan akses mudah untuk golongan orang kelainan upaya dan kumpulan isi rumah berpendapatan 40% terendah (B40) bagi menjana pendapatan.

Perkhidmatan Kerajaan Dalam Talian

Pendigitalan perkhidmatan Kerajaan membolehkan penyampaian perkhidmatan yang lebih pantas dan mengurangkan kehadiran secara fizikal di kaunter agensi kerajaan. Langkah kawalan pergerakan juga telah meningkatkan permintaan terhadap perkhidmatan kerajaan dalam talian seperti perkhidmatan e-Perolehan oleh Perbendaharaan Malaysia, e-Filing oleh Lembaga Hasil Dalam Negeri dan e-Pembayaran oleh pelbagai agensi. Langkah ini membolehkan penyampaian perkhidmatan Kerajaan kepada individu dan perniagaan tidak terjejas.

Cabaran Transformasi Pendigitalan di Malaysia

Kekurangan infrastruktur internet terutama di kawasan pedalaman melahirkan golongan tidak celik digital. Penglibatan masyarakat dalam ekonomi digital pula akan menjadi terhad dan semakin ketinggalan tanpa capaian internet. Di samping itu, capaian internet yang tidak mampu milik terutamanya oleh golongan mudah terjejas seperti B40 dan pekerja yang diberhentikan turut menghalang penglibatan masyarakat dalam ekonomi digital. Walaupun pendigitalan boleh mewujudkan peluang pekerjaan yang inovatif dan produktif, namun peralihan ini juga boleh menyebabkan pengangguran dan penggantian pekerjaan terutamanya dalam kalangan pekerja berkemahiran rendah.

Isu risiko modal telah melambatkan tahap pendigitalan memandangkan kebanyakan PKS bergelut untuk mengekalkan operasi perniagaan berikutan kemerosotan pendapatan. Kaji selidik oleh Persatuan PKS Malaysia mendapati hanya 26% PKS tempatan memilih untuk beralih ke pendigitalan atau platform e-dagang sebagai strategi untuk kekal bertahan pasca pandemik COVID-19. Pandemik ini juga telah menunjukkan pentingnya kemahiran digital dan kaedah literasi digital baharu bagi semua kumpulan termasuk pekerja sektor awam ditingkatkan. Penggunaan teknologi digital secara meluas dalam ekonomi dan masyarakat turut meningkatkan ancaman jenayah siber. Sehubungan itu, perlindungan ruang siber daripada ancaman jenayah ini penting bagi mengelakkan gangguan operasi perniagaan dan perkhidmatan perlu seperti perkhidmatan kewangan, utiliti dan kesihatan.

Melangkah ke Hadapan

Pelan Transformasi Kerajaan

Inisiatif MyDIGITAL menggariskan rancangan untuk mempercepat pencapaian Malaysia sebagai negara ekonomi maju dari segi teknologi, melalui Rangka Tindakan (Blueprint) Ekonomi Digital Malaysia. Inisiatif ini menggunakan pendekatan seluruh negara untuk memperhebatkan usaha untuk mendorong transformasi digital di seluruh negara dan memperkukuhkan kedudukan kompetitifnya di rantau ini. Langkah yang diambil termasuk mempercepat pelaksanaan pemboleh daya ekosistem, pendigitalan industri sedia ada dan pembangunan industri digital baharu sebagai pemacu pertumbuhan ekonomi masa hadapan. Usaha ini akan memastikan kelancaran peralihan Malaysia ke arah 4IR seperti yang digariskan dalam Rajah 2.2.6.

RAJAH 2.2.6. *Mempercepatkan Transformasi Digital Malaysia*

Sumber: Bank Negara Malaysia, Unit Perancang Ekonomi dan Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia

Komitmen Kerajaan dalam Mempromosikan Transformasi Pendigitalan

Meningkatkan Keupayaan Individu dan Literasi Digital

Pelan Pemulihan Ekonomi Negara (PENJANA) telah memperkenalkan beberapa program peningkatan kemahiran dan latihan semula bagi membantu majikan, pekerja dan penyedia latihan mendapatkan pendedahan mengenai set kemahiran terkini seperti kecerdasan sosial dan etika, pengurusan pembelajaran serta analisis data. Pada masa yang sama, program lain seperti Go-eCommerce, MyDigitalMaker and Global Online Workforce (GLOW) telah meningkatkan penyertaan rakyat Malaysia dalam e-dagang dan dimanfaatkan oleh peserta untuk membuat keputusan berasaskan maklumat.

Meningkatkan Mekanisme Pembayaran Digital

Penyedia pembayaran digital akan meningkatkan penyampaian perkhidmatan dengan memberi tumpuan kepada masyarakat yang tidak celik teknologi dan kumpulan B40 yang masih bergantung pada transaksi tunai. Selain menyediakan kemudahan transaksi berautomasi, selamat dan boleh diaudit, mekanisme pembayaran secara digital yang telah ditambah baik mampu mempercepat transaksi jarak jauh dan tanpa sentuhan fizikal. Penyedia pembayaran digital juga menjadi pencetus kepada penubuhan bank digital. Oleh itu, perbankan alaf baharu ini akan memperkenalkan kaedah baharu penyampaian produk kewangan, memperkemas produk dan perkhidmatan perbankan serta memastikan perkhidmatan pembiayaan yang lebih mesra pelanggan.

Memperkuh Keselamatan Siber

Perubahan ketara ke arah transaksi digital dan pembayaran dalam masa sebenar berikutan pandemik telah mengakibatkan peningkatan mendadak dalam ancaman dan jenayah siber. Justeru, Kerajaan perlu memperkuh kemampuan negara untuk bertindak balas terhadap ancaman dan jenayah siber dengan menambah baik tadbir urus keselamatan siber. Sehubungan itu, semua pelan tindakan di bawah Strategi Keselamatan Siber Malaysia, 2020 – 2024 telah diselaraskan sejajar dengan inisiatif MyDigital bagi memastikan ruang siber yang selamat, dipercayai dan berdaya tahan.

Cadangan Dasar

Sebagai tambahan kepada komitmen berterusan Kerajaan untuk memacu transformasi pendigitalan di seluruh negara, langkah berikut disyorkan untuk dilaksanakan bagi mempercepat penggunaan pendigitalan dalam ekonomi:

Mendorong Integrasi melalui Ketersambungan Pendigitalan

Ketersambungan pendigitalan menyediakan hubungan yang diperlukan antara semua peranti, sistem dan aplikasi akan mempercepat integrasi industri, produk, teknologi dan persaingan. Sehubungan itu, ketersambungan 5G, analitik data raya dan penyimpanan awan akan menjadi pemacu perubahan bagi menyediakan ketersambungan yang lebih berkesan melalui akses internet berkualiti tinggi.

Menggalakkan Penggunaan Platform dan Perkhidmatan Dalam Talian yang Inovatif

Pelaksanaan sekatan pergerakan menyebabkan peniaga dan pengguna beralih ke platform dalam talian untuk urusan jual beli barangan dan perkhidmatan. Sehubungan itu, platform dan perkhidmatan dalam talian yang inovatif seperti *bricks and clicks*, *buy now, pay later* (BNPL),³ bilik pameran digital dan kedai maya telah wujud untuk menyediakan pengalaman digital bersepadu tanpa had, memenuhi citarasa serta jaringan sosial. Oleh yang demikian, lebih banyak program *outreach* dan latihan akan dilaksana untuk menggalakkan usahawan atau pedagang menggunakan platform dan perkhidmatan dalam talian yang menyediakan kaedah pemasaran yang inovatif.

³ BNPL merupakan kemudahan pembiayaan jangka pendek yang membolehkan pengguna membuat pembelian dan membayar kemudian atau secara ansuran. Sebahagian penyedia BNPL mengenakan faedah atau denda sekiranya pengguna lewat membuat pembayaran.

Menyokong Pemulihan Subsektor Berorientasikan Perkhidmatan Melalui Kaedah Digital

Penggunaan penyelesaian digital dalam subsektor berorientasikan perkhidmatan terutamanya industri perhotelan dan pelancongan membolehkan penyediaan produk pelancongan yang pelbagai, memenuhi kehendak pengguna dan selamat. Peranti mudah alih dan teknologi bersemuka dengan pelanggan secara layan diri menyediakan akses jarak jauh kepada perkhidmatan penyambut tetamu, kakitangan khidmat pelanggan dan *conciere* untuk berinteraksi tanpa kontak fizikal. Penggunaan dokumen yang diiktiraf di peringkat antarabangsa dan disokong oleh penyelesaian digital boleh dipertimbangkan bagi membenarkan perjalanan rentas sempadan dan aktiviti pelancongan.

Mengkaji Dasar dan Peraturan untuk Mewujudkan Persekitaran yang Kondusif dan Mesra Perniagaan

Kajian semula dasar dan peraturan semasa perlu dilakukan secara telus bagi memastikan dasar dan peraturan yang mesra perniagaan. Dalam hal ini, rundingan secara aktif dengan semua pihak berkepentingan perlu dilaksanakan. Pendekatan ini juga boleh diguna pakai semasa menggubal peraturan baharu atau meminda peraturan sedia ada agar isu utama yang dibangkitkan oleh pihak berkepentingan diberi perhatian sewajarnya.

Kesimpulan

Pandemik COVID-19 yang melanda telah memberi hikmah kepada negara untuk mempercepat transformasi ke arah pendigitalan. Penggunaan teknologi digital seperti e-dagang, pembelajaran dalam talian dan bekerja secara jarak jauh telah mewujudkan peluang baharu kepada perniagaan untuk terus maju serta membolehkan rakyat meningkatkan kesejahteraan. Walaupun proses pendigitalan berlaku dengan pantas, namun cabaran seperti ketersediaan digital dan ancaman keselamatan siber kekal wujud. Justeru, penyelarasan pelaksanaan Rancangan Malaysia Kedua Belas, MyDIGITAL, Dasar 4IR Negara lain-lain inisiatif Kerajaan dapat memacu proses pendigitalan, penggunaan teknologi dan amalan keselamatan siber yang cekap. Melangkah ke hadapan, Malaysia perlu mempercepat pendigitalan ekonomi secara menyeluruh demi meningkatkan daya tahan dan keterangkuman dalam norma baharu.

pelancongan termasuk penutupan sempadan kepada semua pelancong antarabangsa kecuali pengunjung inbound dalam perkhidmatan perlu, pelabur, ahli perniagaan dan pasangan jarak jauh. Justeru, ketibaan pelancong merosot sebanyak 98.8% kepada 50,613 orang sementara terimaan pelancong menyusut 99.4% kepada RM80.2 bilion. Subsektor ini dijangka merekodkan kenaikan secara marginal sebanyak 0.6% pada separuh kedua tahun ini susulan pembukaan semula aktiviti berkaitan pelancongan domestik selari dengan kebenaran rentas negeri pada suku keempat. Jangkaan pertumbuhan ini juga berikutan

pelaksanaan Pelan Pemulihan Pelancongan (TRP) didahului dengan program Gelembung Pelancongan Langkawi mulai 16 September 2021 untuk pelancong domestik yang telah melengkapkan dos vaksinasi. Di samping itu, jangkakan peningkatan pembelian makanan dalam talian akan turut membantu menyokong pertumbuhan subsektor ini pada tempoh yang sama.

Subsektor utiliti mencatat peningkatan sebanyak 3.6% pada separuh pertama 2021 dan dijangka bertambah baik sebanyak 6.6% pada separuh kedua. Subsektor ini dijangka

berkembang sebanyak 5.1% pada 2021 berikutan penggunaan elektrik yang lebih tinggi terutamanya oleh segmen perindustrian, perniagaan dan kediaman. Pertumbuhan ini sejajar dengan pembukaan semula sektor ekonomi dan sosial secara beransur-ansur yang membolehkan pekerja kembali bekerja. Di samping itu, inisiatif pemberian diskaun bil elektrik yang dilanjutkan di bawah Pakej Perlindungan Rakyat dan Pemulihan Ekonomi (PEMULIH) dapat membantu mengekalkan penggunaan elektrik. Penerima manfaat yang mendapat diskaun 10% termasuk pengendali hotel, agensi pengembaraan dan pelancongan, kompleks membeli-belah, pusat konvensyen, taman tema dan pejabat syarikat penerbangan tempatan. Pengguna domestik juga layak mendapat diskaun antara 5% – 40%.

Walaupun segmen kesihatan swasta mencatatkan pertumbuhan positif, namun subsektor perkhidmatan lain menguncup sebanyak 3.3% pada separuh pertama 2021 terutamanya disebabkan oleh kemerosotan dalam segmen pendidikan swasta serta seni, hiburan dan rekreasi. Pendaftaran kemasukan di kolej dan universiti swasta yang lebih rendah serta sekatan aktiviti sukan dan rekreasi semasa tempoh PKP pada Mei dan Jun telah menyumbang kepada kemerosotan ini. Subsektor ini dijangka meningkat secara marginal sebanyak 0.6% pada separuh kedua 2021 disokong oleh peningkatan pelancong kesihatan secara beransur-ansur dan pembukaan semula aktiviti sukan dan rekreasi. Secara keseluruhan, subsektor ini dijangka menguncup sebanyak 1.3% pada 2021. Subsektor perkhidmatan kerajaan meningkat 5.5% pada separuh pertama 2021 dan dijangka berkembang sebanyak 4.8% pada separuh kedua. Subsektor ini dijangka berkembang pada kadar 5.1% pada 2021.

Sektor Pembuatan

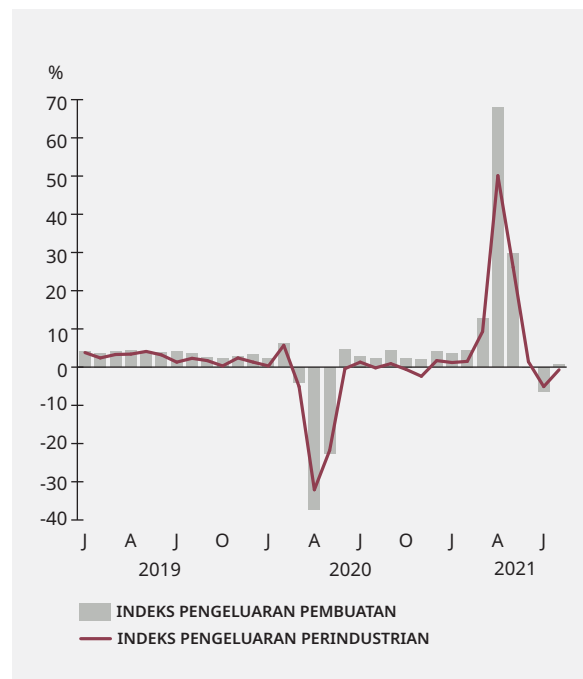
Pengukuhan segmen utama bagi mempercepat pertumbuhan

Sektor **pembuatan** kembali pulih dengan mencatat 15.8% pada separuh pertama 2021 disokong oleh pertumbuhan positif dalam semua subsektor. Momentum pertumbuhan

dijangka berterusan pada separuh kedua dengan kadar pertumbuhan sebanyak 1.5% terutamanya dipacu oleh industri berorientasikan eksport. Subsektor utama yang akan menyumbang kepada pertumbuhan industri tersebut adalah produk elektrik, elektronik dan optik serta produk petroleum, kimia, getah dan plastik.

Pada 2021, sektor ini dijangka mencatat pertumbuhan kukuh sebanyak 8.1% disokong oleh industri berorientasikan eksport dan domestik. Bagi industri berorientasikan eksport, segmen E&E diunjur bertambah baik berikutan permintaan yang lebih tinggi terhadap item semikonduktor sejajar dengan peningkatan jualan bagi pelbagai produk cip. Di samping itu, segmen getah dan tekstil diunjur berkembang berikutan permintaan tinggi bagi sarung tangan getah dan peralatan perlindungan diri (PPE) kesan daripada pandemik COVID-19 yang berpanjangan. Industri berorientasikan domestik khususnya segmen produk farmaseutikal asas dan kimia perubatan serta produk makanan juga dijangka meningkat selari dengan pengembangan ekonomi.

RAJAH 2.3. *Pengeluaran Sektor Pembuatan (% perubahan)*

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

JADUAL 2.3. Indeks Pengeluaran Pembuatan, Januari - Ogos 2020 dan 2021 (2015 = 100)

	INDEKS		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Industri berorientasikan eksport	114.9	129.6	-3.2	12.8	68.8	70.3
Pembuatan minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	110.2	93.8	0.8	-14.9	5.3	4.1
Pembuatan tekstil	95.5	110.6	-18.2	15.8	0.7	0.8
Pembuatan pakaian	106.7	109.4	-17.5	2.6	0.8	0.8
Pembuatan kayu dan produk kayu dan gabus, kecuali perabot; pembuatan bagi artikel jerami dan bahan-bahan anyaman	96.1	106.7	-17.6	11.1	1.8	1.8
Pembuatan kok dan produk petroleum bertapis	99.3	112.6	-11.5	13.5	12.1	12.5
Pembuatan kimia dan produk kimia	107.2	117.3	-8.6	9.3	8.9	8.8
Pembuatan produk getah	171.1	245.4	40.1	43.4	5.0	6.4
Pembuatan produk plastik	110.5	126.7	-0.9	14.6	3.3	3.4
Pembuatan komputer, produk elektronik dan optikal	122.8	141.7	-1.2	15.3	22.3	23.3
Pembuatan kelengkapan elektrik	117.5	130.9	-1.3	11.4	3.4	3.4
Pembuatan jentera dan peralatan t.t.t.l.	126.7	139.2	0.2	9.8	3.6	3.5
Pembuatan perabot	113.4	114.5	-12.8	0.9	1.5	1.4
Industri berorientasikan domestik	106.5	112.1	-10.8	5.2	31.2	29.7
Pembuatan produk makanan	133.2	145.1	5.5	8.9	6.4	6.3
Pembuatan minuman	102.1	111.7	-18.4	9.4	0.9	0.9
Pembuatan produk tembakau	85.9	72.6	-26.1	-15.4	0.6	0.4
Pembuatan produk kulit dan barangan berkaitan	99.2	117.0	-22.7	18.0	0.2	0.2
Pembuatan kertas dan produk kertas	110.5	126.3	-6.9	14.4	1.7	1.7
Percetakan dan penerbitan semula media rakaman	106.2	111.2	-9.4	4.7	1.3	1.2
Pembuatan produk farmaseutikal asas, kimia perubatan dan botani	134.2	153.4	12.4	14.3	0.7	0.7
Pembuatan produk galian bukan logam lain	94.7	96.9	-20.3	2.4	3.7	3.4
Pembuatan logam asas	105.9	107.8	-9.0	1.8	3.3	3.0
Pembuatan produk logam yang direka, kecuali mesin dan kelengkapan	96.1	102.1	-20.2	6.3	4.8	4.6
Pembuatan kenderaan bermotor, treler dan semi treler	105.7	108.5	-8.9	2.7	4.4	4.1
Pembuatan kelengkapan pengangkutan lain	89.8	92.6	-17.0	3.1	1.4	1.3
Pembuatan lain	97.1	100.4	-13.0	3.4	0.9	0.9
Membaiki dan pemasangan jentera dan kelengkapan	116.3	115.6	-11.4	-0.6	1.2	1.0
Indeks Pengeluaran Pembuatan	112.1	123.8	-5.7	10.4	100.0	100.0

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Sektor Pertanian

Sokongan kukuh subsektor bukan komoditi

Sektor **pertanian** diunjur menguncup secara marginal sebanyak 0.8% pada 2021 terutamanya disebabkan oleh output minyak sawit mentah (CPO) dan getah yang lebih rendah. Walau bagaimanapun, penurunan ini dijangka diimbangi oleh prestasi lebih baik dalam subsektor bukan komoditi. Dalam tempoh separuh pertama 2021, sektor ini merosot sebanyak 0.7% berikutan pengeluaran yang lebih rendah dalam semua subsektor kecuali ternakan dan pertanian lain. Kemosrotan subsektor berkaitan perladangan disebabkan oleh kekurangan tenaga buruh asing berikutan langkah pembendungan pandemik COVID-19 termasuk penutupan sempadan dan sekatan pengambilan pekerja asing baharu. Penawaran tenaga buruh yang terhad dijangka berterusan pada separuh kedua tahun ini dan menyebabkan sektor ini merosot sebanyak 1%.

Sektor Perlombongan

Prestasi menyederhana dengan output gas asli lebih rendah

Sektor **perlombongan** kembali melonjak sebanyak 3.5% pada separuh pertama 2021 disokong oleh pengeluaran gas asli yang lebih tinggi dan peningkatan pengeluaran minyak mentah dan kondensat terutamanya pada suku kedua. Sektor ini diunjur menguncup secara marginal sebanyak 0.7% pada separuh kedua tahun ini disebabkan oleh pengeluaran gas asli yang lebih rendah. Pengurangan output ini juga sejajar dengan peningkatan ketidakpastian permintaan minyak dan gas global berikutan kebimbangan penularan pelbagai varian COVID-19. Secara keseluruhan, sektor perlombongan dijangka kembali pulih sebanyak 1.5% pada 2021.

JADUAL 2.4. Nilai Ditambah Sektor Pertanian, 2020 – 2022
(pada harga malar 2015)

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
	2021 ²	2020	2021 ²	2022 ³
Kelapa sawit	34.4	-3.6	-8.0	4.2
Getah	2.5	-18.6	-1.0	2.9
Ternakan	17.1	3.5	5.1	5.6
Pertanian lain ¹	29.6	5.1	5.3	5.5
Perikanan	11.3	-7.9	-0.2	0.5
Perhutanan dan pembersihan	5.1	-18.8	-2.7	-4.0
Pertanian	100.0	-2.2	-0.8	3.9

¹ Termasuk padi, buah-buahan, sayur-sayuran, kelapa, tembakau, teh, bunga, lada, koko dan nanas

² Anggaran

³ Unjuran

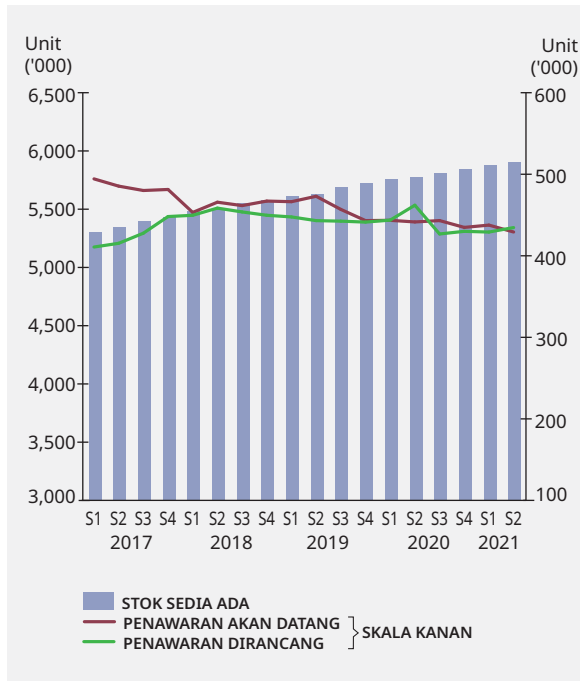
Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Sektor Pembinaan

Cabaran yang berterusan

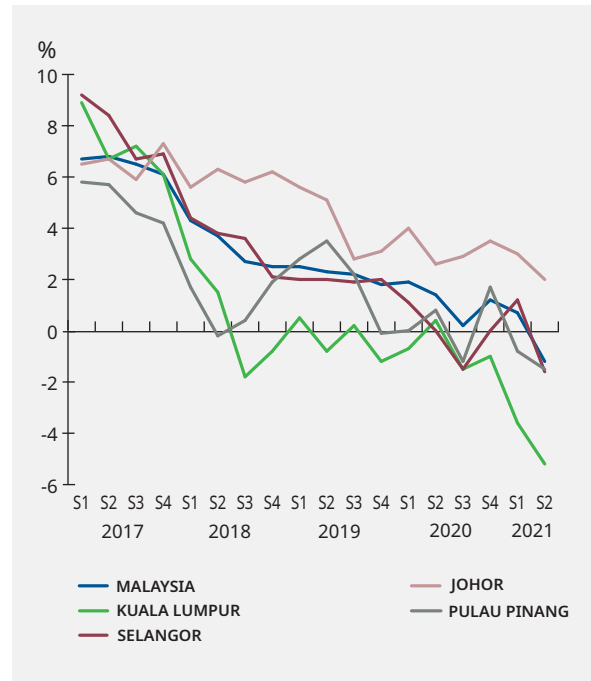
Sektor **pembinaan** mencatat pertumbuhan kukuh sebanyak 8.3% pada separuh pertama 2021 disokong oleh peningkatan dalam subsektor aktiviti pembinaan khas, bangunan bukan kediaman dan bangunan kediaman. Prestasi lebih baik ini turut disumbangkan oleh kesan asas lebih rendah susulan penurunan ketara dalam kerja pembinaan bagi tempoh yang sama tahun sebelumnya. Walau bagaimanapun, subsektor kejuruteraan awam merosot disebabkan oleh penangguhan sementara projek infrastruktur susulan langkah pembendungan penularan COVID-19 yang ketat. Sementara itu, sektor ini dijangka menguncup sebanyak 8.4% pada separuh kedua 2021 disebabkan oleh kemosrotan dalam subsektor kejuruteraan awam, bangunan bukan kediaman dan bangunan kediaman meskipun aktiviti pembinaan kembali beroperasi. Penguncupan ini akan diimbangi oleh pemulihan dalam subsektor aktiviti pembinaan khas. Secara keseluruhan, sektor ini diunjur mencatat penyusutan lebih kecil sebanyak 0.8% pada 2021 berbanding kemosrotan ketara pada 2020.

RAJAH 2.4. Penunjuk Penawaran Harta Tanah Kediaman

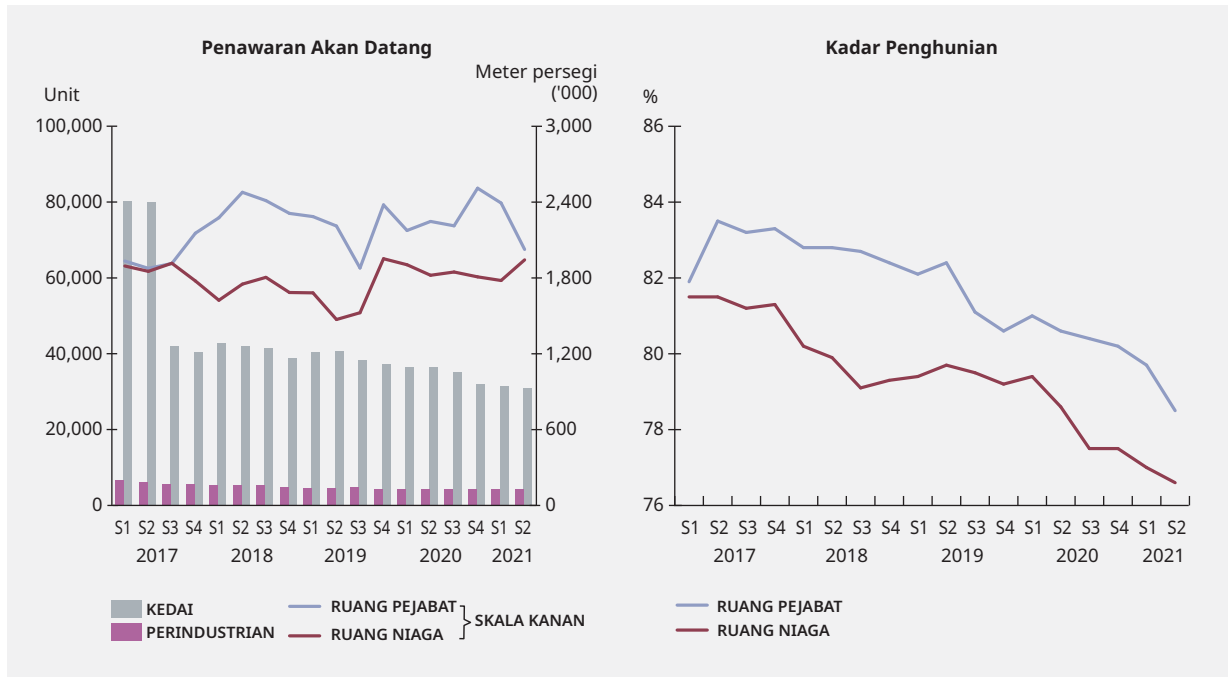
Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

RAJAH 2.5. Indeks Harga Rumah (% perubahan)

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

RAJAH 2.6. Penunjuk Penawaran Harta Tanah Bukan Kediaman

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara

Pasaran harta tanah negara bagi segmen kediaman dan bukan kediaman telah terjejas akibat pandemik COVID-19. Kesan ini dapat dilihat melalui penurunan unit penawaran akan datang bagi segmen kediaman. Selain itu, indeks harga rumah merekod penguncupan ketara pada suku kedua 2021. Pada masa yang sama, segmen bukan kediaman mencatat penurunan pada kadar penghunian bagi ruang niaga dan pejabat.

Permintaan Domestik

Permintaan domestik terus menyokong pertumbuhan

Permintaan domestik kekal berdaya tahan dan terus menerajui pertumbuhan meskipun berdepan dengan ketidaktentuan global dan penularan COVID-19. Setelah mencatat penguncupan sebanyak 5.8% pada 2020, permintaan domestik diunjur kembali pulih kepada 3.1% pada 2021 dengan perbelanjaan sektor swasta meningkat sebanyak 3.5% dan perbelanjaan sektor awam 1.6%. Pemulihan ini didorong oleh prestasi permintaan domestik yang memberangsangkan pada separuh pertama 2021 yang berkembang sebanyak 5% berikutan kesan asas rendah pada 2020 susulan langkah pembendungan ketat bagi mengawal pandemik COVID-19. Pakej bantuan dan rangsangan ekonomi yang berterusan seperti Perlindungan Ekonomi dan Rakyat Malaysia (PERMAI), Program Strategik Memperkasa Rakyat dan Ekonomi (PEMERKASA), PEMERKASA Tambahan (PEMERKASA+) dan PEMULIH, pembukaan semula sektor ekonomi secara beransur-ansur dan pemulihan permintaan luar dijangka meningkatkan sentimen pengguna dan perniagaan.

JADUAL 2.5. Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Permintaan Agregat, 2020 – 2022 (pada harga malar 2015)

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
	2021 ²	2020	2021 ²	2022 ³
Permintaan domestik	93.4	-5.8	3.1	6.6
Perbelanjaan swasta	75.2	-6.0	3.5	6.4
Penggunaan	59.8	-4.3	4.1	7.3
Pelaburan	15.4	-11.9	1.4	2.6
Perbelanjaan awam	18.3	-4.7	1.6	7.3
Penggunaan	13.3	3.9	3.0	1.1
Pelaburan	5.0	-21.3	-1.9	24.1
Sektor luar¹	6.6	-13.0	4.8	6.8
Eksport	68.3	-8.9	15.0	4.2
Import	61.7	-8.4	16.2	3.9
KDNK	100.0	-5.6	3.0 – 4.0	5.5 – 6.5

¹ Barangan dan perkhidmatan bukan faktor

² Anggaran

³ Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran dan tidak termasuk komponen perubahan dalam stok

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Penggunaan swasta terus menjadi penentu pertumbuhan yang signifikan dan berkembang sebanyak 4.3% pada separuh pertama 2021 disokong oleh peningkatan pendapatan boleh guna berikutan pemulihan pasaran buruh secara beransur-ansur, kadar faedah yang akomodatif, harga komoditi yang menggalakkan serta pakej bantuan dan rangsangan ekonomi yang berterusan. Seterusnya, penggunaan swasta diunjur meningkat sebanyak 3.9% pada separuh kedua 2021 berikutan pembukaan semula sektor ekonomi secara berperingkat. Secara keseluruhannya, penggunaan swasta pada 2021 dijangka meningkat sebanyak 4.1% disokong oleh langkah bantuan dan rangsangan ekonomi yang berterusan terutamanya subsidi upah, BPR, moratorium bersasar, Bantuan Khas COVID-19 serta pengeluaran i-Sinar dan i-Citra. Sehingga 19 Ogos 2021, sebanyak RM20.2 bilion telah diluluskan untuk 4.9 juta pemohon i-Citra dan RM58.4 bilion telah dikeluarkan

untuk 6.6 juta pemohon i-Sinar. Sementara itu, sebanyak RM14.3 bilion telah disalurkan untuk program subsidi upah yang memanfaatkan lebih 3.3 juta pekerja setakat 24 September 2021.

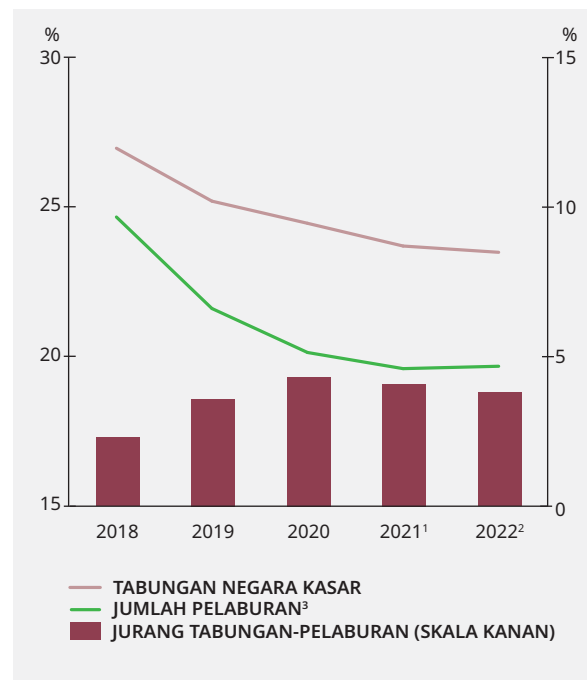
Pelaburan swasta meningkat sebanyak 8.8% pada separuh pertama 2021 disokong oleh langkah berterusan Kerajaan bagi memastikan persekitaran kondusif untuk pelaburan sektor swasta dan kesan limpahan berikutan penyambungan semula projek infrastruktur strategik. Langkah tersebut merangkumi inisiatif MalaysiaMudah (#MyMudah) bertujuan untuk mengurangkan beban kawal selia yang tidak perlu. Di samping itu, Unit Penyelarasan dan Kemajuan Projek (PACU) dan Pusat Sehati untuk Pengunjung Perniagaan telah ditubuhkan bagi mempercepat kelulusan permohonan pelaburan dan memudahkan kemasukan pelabur ke Malaysia. Secara keseluruhannya, pelaburan swasta pada 2021 dijangka kembali pulih kepada 1.4% meskipun dijangka menguncup 6.5% pada separuh kedua 2021 berikutan pelaksanaan PPN secara berfasa.

Pelaburan awam dijangka menguncup 1.9% pada 2021 terutamanya disebabkan oleh perbelanjaan modal yang lebih kecil oleh syarikat awam. Perbelanjaan pelaburan awam yang menyusut 6.9% pada separuh pertama 2021 dijangka meningkat sebanyak 1.4% pada separuh kedua 2021. Perbelanjaan pembangunan (DE) Kerajaan Persekutuan terus memberi keutamaan kepada pelaburan yang mempunyai kesan pengganda yang tinggi dan nilai faedah terbaik. Peruntukan DE sebanyak RM57 bilion secara purata dalam tempoh 2020 – 2021 terus bertumpu terutamanya bagi menggalakkan pembangunan lestari, merapatkan jurang infrastruktur antara bandar dengan luar bandar dan meningkatkan taraf hidup rakyat. Sasaran ini selaras dengan Aspirasi Pelaburan Nasional (NIA) iaitu kerangka pertumbuhan masa depan yang akan menjadi asas bagi pembaharuan menyeluruh dasar pelaburan Malaysia.

Penggunaan awam dijangka berkembang sebanyak 3% pada 2021 seiring dengan perbelanjaan Kerajaan Persekutuan yang terus meningkat. Pertumbuhan ini terutamanya disebabkan oleh perolehan perkhidmatan dan bekalan bagi mengekang penularan COVID-19 termasuk vaksin dan perkhidmatan logistik. Peningkatan perbelanjaan tersebut juga berikutan pelaksanaan pakej PERMAI, PEMERKASA, PEMERKASA+ dan PEMULIH bagi menyokong isi rumah dan perniagaan dalam tempoh pandemik.

Tabungan negara kasar (TNK) dijangka mencatat pertumbuhan 3.8% pada 2021 seiring dengan jangkakan peningkatan pendapatan negara nominal sebanyak 6.2%. Oleh itu, TNK dijangka kekal tinggi pada RM352.6 bilion atau 23.9% daripada pendapatan negara kasar (PNK). Sementara itu, jumlah

RAJAH 2.7. Jurang Tabungan-Pelaburan (% daripada PNK)

¹Anggaran

²Unjuran

³Termasuk perubahan dalam stok

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

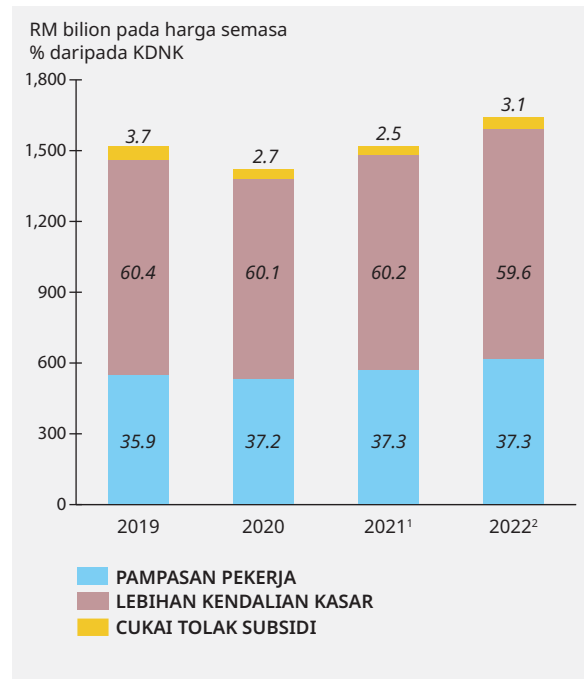
perbelanjaan pelaburan diunjur meningkat sebanyak 5.9% kepada RM295.9 bilion atau 20.1% daripada PNK. Sehubungan itu, jurang tabungan-pelaburan dijangka mencatat lebih RM56.7 bilion atau 3.8% daripada PNK yang membolehkan Malaysia membiayai kegiatan ekonomi terutamanya daripada sumber domestik.

Pendapatan

Perkongsian keuntungan yang lebih seimbang kekal mencabar

Sekatan terhadap aktiviti sosioekonomi dan operasi perniagaan semasa pandemik COVID-19 telah menyebabkan peluang pekerjaan yang terhad dan pengurangan jam bekerja. Berikutan prestasi ekonomi yang lebih perlahan pada 2020, **pampasan pekerja (PP)** yang merangkumi saraan dalam bentuk tunai dan bukan berbentuk wang serta caruman sosial majikan yang perlu dibayar kepada pekerja berkurang sebanyak 3% kepada RM526.7 bilion. Walau bagaimanapun, bahagian PP kepada KDNK meningkat kepada 37.2% berikutan penguncupan PP yang lebih kecil berbanding penguncupan KDNK nominal. Jangkaan penerusan semula operasi perniagaan dan pencapaian vaksinasi secara menyeluruh menjelang akhir 2021

RAJAH 2.8. Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan, 2019 – 2022

¹ Anggaran

² Unjuran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

akan menggalakkan prospek pertumbuhan ekonomi yang lebih baik dan upah yang lebih tinggi. Justeru, PP dijangka meningkat kepada 37.3% pada 2021 dengan sektor perkhidmatan (63.3%) dan pembuatan (23.4%) terus menyumbang bahagian tertinggi kepada PP.

JADUAL 2.6. Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan, 2019 – 2022 (pada harga semasa)

KOMPONEN	RM JUTA				PERUBAHAN (%)			
	2019	2020	2021 ¹	2022 ²	2019	2020	2021 ¹	2022 ²
Pampasan pekerja	542,790	526,718	564,346	610,779	4.8	-3.0	7.1	8.2
Lebihan kendalian kasar	914,615	851,080	912,029	975,636	3.7	-6.9	7.2	7.0
Lebihan kendalian	589,926	554,779	602,368	637,821	6.7	-6.0	8.6	5.9
Pendapatan campuran	324,689	296,301	309,661	337,815	-1.2	-8.7	4.5	9.1
Cukai tolak subsidi	55,752	38,807	38,249	51,385	16.4	-30.4	-1.4	34.3
KDNK pada harga pembeli	1,513,157	1,416,605	1,514,624	1,637,800	4.5	-6.4	6.9	8.1

¹ Anggaran

² Unjuran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Lebih kendalian kasar (LKK) yang terdiri daripada lebih kendalian untuk pemilik modal dan pendapatan campuran berkurang sebanyak 6.9% dan merekodkan 60.1% bahagian daripada KDNK pada 2020. Walaupun pertumbuhan setiap subkomponen LKK merosot dalam tempoh tersebut, namun pendapatan campuran yang diperoleh golongan yang bekerja sendiri, perusahaan yang tidak berdaftar dan lain-lain merekodkan penguncupan lebih besar iaitu 8.7% memandangkan golongan ini telah terjejas teruk semasa pandemik. Sumbangan LKK daripada KDNK dijangka meningkat sedikit kepada 60.2% pada 2021. Namun demikian, pendapatan campuran bagi golongan yang bekerja sendiri dijangka berkembang pada kadar yang lebih perlahan iaitu 4.5% manakala lebih kendalian meningkat lebih tinggi iaitu 8.6% berikutan perniagaan masih berusaha untuk mengatasi cabaran yang disebabkan oleh pandemik.

Cukai tolak subsidi ke atas pengeluaran dan import mencatat penguncupan dua digit sebanyak 30.4% pada 2020 berikutan perbelanjaan yang besar untuk subsidi dan insentif terutamanya bagi program subsidi upah dan geran khas yang merupakan 66.8% daripada jumlah perbelanjaan subsidi. Pemberian subsidi tersebut adalah sebagai insentif dan bagi membantu perniagaan khususnya PMKS untuk mengekalkan pekerja dan terus beroperasi semasa pandemik COVID-19. Pada 2021, pendapatan daripada cukai ke atas pengeluaran dan import dijangka mencatat penguncupan lebih kecil sebanyak 1.5% (2020: -7.2%) berikutan pengoperasian semula lebih banyak aktiviti perniagaan dan sosial yang menyumbang kepada hasil lebih tinggi susulan pertambahan permintaan bagi barangan dan perkhidmatan. Sementara itu, perbelanjaan subsidi dijangka berkurang sebanyak 1.7%. Justeru, cukai tolak subsidi ke atas pengeluaran dan import secara keseluruhan dijangka merekodkan penguncupan lebih kecil iaitu 1.4%.

Sektor Luar Negeri

Pemulihan stabil berikutan normalisasi aktiviti ekonomi meskipun pertumbuhan global tidak sekata

Prestasi Perdagangan

Eksport kasar dijangka meningkat 17.1% pada 2021 didorong oleh permintaan luar yang kukuh berikutan pemulihan aktiviti ekonomi sejajar dengan pelaksanaan program vaksinasi global yang pantas terutamanya dalam kalangan negara maju. Eksport barangan pembuatan dianggarkan berkembang 17.8% berikutan permintaan yang lebih tinggi bagi produk E&E pada 12.8% dan bukan E&E pada 22%. Eksport E&E yang tinggi dipacu oleh peningkatan trend global dalam pendigitalan dan teknologi termasuk semikonduktor, kelengkapan peralatan telekomunikasi dan perkakasan mesin elektronik.

Eksport bagi produk bukan E&E khususnya produk getah dijangka meningkat pada 2021 berikutan permintaan global yang tinggi untuk PPE terutamanya sarung tangan getah. Pada masa yang sama, eksport barangan pertanian dianggarkan berkembang 18.7% didorong oleh minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit serta getah asli. Peningkatan permintaan dari Belanda, China dan India dijangka akan menyumbang kepada peningkatan eksport minyak sawit sebanyak 22.3%. Di samping itu, pelaksanaan duti import yang lebih rendah terhadap minyak sawit mentah oleh India dijangka dapat melonjakkan eksport minyak sawit. Eksport barangan perlombongan pula diunjur meningkat sebanyak 4.1% disokong oleh kenaikan permintaan global bagi petroleum mentah sebanyak 4.9% dan gas asli cecair (LNG) sebanyak 1.1%. Peningkatan permintaan daripada aktiviti perindustrian dan pengangkutan global serta kenaikan harga menyumbang kepada peningkatan eksport barangan perlombongan.

JADUAL 2.7. Perdagangan Luar Negeri, 2020 – 2022

	RM JUTA			PERUBAHAN (%)		
	2020	2021 ¹	2022 ²	2020	2021 ¹	2022 ²
Jumlah dagangan	1,784,308	2,084,587	2,117,721	-3.3	16.8	1.6
Eksport kasar	983,827	1,152,140	1,169,422	-1.1	17.1	1.5
<i>antaranya:</i>						
Pembuatan	849,498	1,000,909	1,016,307	1.1	17.8	1.5
Pertanian	71,724	85,125	86,138	8.7	18.7	1.2
Perlombongan	58,414	60,834	61,659	-28.3	4.1	1.4
Import kasar	800,481	932,447	948,299	-5.8	16.5	1.7
<i>antaranya:</i>						
Barangan modal	90,733	99,932	102,382	-9.4	10.1	2.5
Barangan pengantara	429,190	510,686	516,752	-8.1	19.0	1.2
Barangan penggunaan	74,134	84,482	86,228	-0.03	14.0	2.1
Imbangan dagangan	183,345	219,693	221,123	25.9	19.8	0.7

¹ Anggaran

² Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan, Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia dan Kementerian Kewangan Malaysia

JADUAL 2.8. Eksport Kasar, Januari – Ogos 2020 dan 2021

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Pembuatan	535,117	673,010	-3.4	25.8	85.9	86.5
Pertanian	44,007	58,131	-0.5	32.1	7.1	7.5
Perlombongan	41,234	44,354	-25.8	7.6	6.6	5.7
Lain-lain ¹	2,818	2,993	-43.0	6.2	0.5	0.4
Eksport kasar	623,176	778,488	-5.4	24.9	100.0	100.0

¹ Termasuk sisa dan bahan buangan emas; pakaian terpakai; dan urus niaga khas tidak disenarai

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

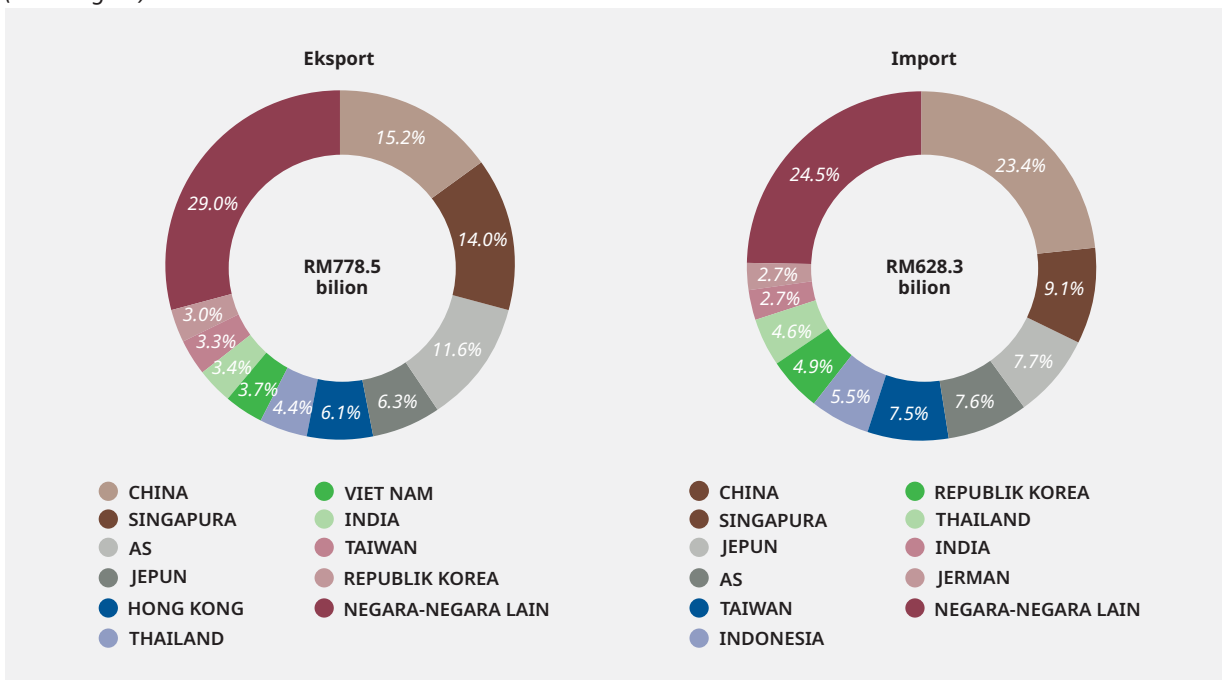
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

JADUAL 2.9. Eksport Barangan Pembuatan, Januari – Ogos 2020 dan 2021

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
E&E	238,020	282,721	-3.9	18.8	44.5	42.0
Bukan E&E	297,097	390,289	-2.9	31.4	55.5	58.0
Produk petroleum	43,712	59,908	-7.1	37.1	8.2	8.9
Kimia dan produk kimia	32,759	44,701	-14.8	36.5	6.1	6.6
Barangan pembuatan logam	23,005	35,880	-17.9	56.0	4.3	5.3
Jentera, kelengkapan dan peralatan	25,366	31,054	-8.5	22.4	4.7	4.6
Barangan optik dan saintifik	26,577	29,651	8.1	11.6	5.0	4.4
Produk getah	24,014	50,573	43.1	110.6	4.5	7.5
Produk pembuatan berasaskan minyak sawit	13,854	19,966	-13.5	44.1	2.6	3.0
Barangan makanan diproses	13,764	15,505	-1.9	12.7	2.6	2.3
Produk besi dan keluli	15,713	17,348	8.6	10.4	2.9	2.6
Kelengkapan pengangkutan	13,049	10,091	11.2	-22.7	2.4	1.5
Tekstil, pakaian dan kasut	8,726	10,122	-16.1	16.0	1.6	1.5
Produk kayu	9,844	10,355	-2.5	5.2	1.8	1.5
Barangan pembuatan plastik	8,567	10,335	-13.5	20.6	1.6	1.5
Produk galian bukan logam	5,084	6,786	-9.7	33.5	1.0	1.0
Barang kemas	2,286	3,494	-51.5	52.8	0.4	0.5
Produk kertas dan pulpa	4,202	5,421	3.2	29.0	0.8	0.8
Minuman dan tembakau	1,629	1,574	-28.4	-3.3	0.3	0.2
Produk pembuatan lain	24,949	27,525	24.3	10.4	4.7	4.1
Eksport barangan pembuatan	535,117	673,010	-3.4	25.8	100.0	100.0

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
 Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

RAJAH 2.9. Rakan Dagang 10 Teratas, Januari – Ogos 2021 (% bahagian)

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
 Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

Import kasar dijangka berkembang sebanyak 16.5% pada 2021 disokong oleh import barangan pengantara, barangan modal dan barangan penggunaan susulan pemulihan sektor ekonomi terutamanya pembuatan dan perkhidmatan. Import barangan pengantara dengan sumbangan terbesar iaitu 54.8% dijangka meningkat sebanyak 19%, diikuti barangan modal sebanyak 10.1% dan

barangan penggunaan 14%. Barangan modal mewakili 10.7% daripada jumlah import kasar manakala barangan penggunaan 9.1%. Import barangan modal dijangka meningkat berikutan pengukuhan sistem penjagaan kesihatan bagi menangani pandemik yang sedang melanda melalui penggunaan mesin dan peralatan perubatan terkini untuk kegunaan perubatan, pembedahan dan makmal.

JADUAL 2.10. *Import Kasar mengikut Penggunaan Akhir, Januari – Ogos 2020 dan 2021*

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Barangan modal	60,272	66,733	-8.0	10.7	11.5	10.6
Barangan modal (kecuali alat kelengkapan pengangkutan)	62,561	63,006	4.8	0.7	12.0	10.0
Kelengkapan pengangkutan (perindustrian)	-2,290	3,727	-139.4	-262.8	0.4	0.6
Barangan pengantara	282,841	347,628	-7.8	22.9	54.2	55.3
Makanan dan minuman, utama dan diproses, khusus untuk industri	13,196	17,633	8.4	33.6	2.5	2.8
Bahan api dan pelincir, utama, diproses dan lain-lain	32,422	31,574	-17.5	-2.6	6.2	5.0
Bekalan perindustrian, utama, diproses dan t.d.t.l. ¹	129,772	175,769	-9.5	35.4	24.9	28.0
Alat ganti dan aksesori barangan modal dan kelengkapan pengangkutan	107,451	122,652	-4.0	14.1	20.6	19.5
Barangan penggunaan	47,857	54,341	-1.3	13.5	9.2	8.6
Makanan dan minuman, utama dan diproses, khusus untuk isi rumah	21,461	23,854	6.9	11.1	4.1	3.8
Kelengkapan pengangkutan (bukan perindustrian)	578	1,097	-16.1	89.7	0.1	0.2
Barangan pengguna lain	25,818	29,391	-6.9	13.8	4.9	4.7
Barangan tahan lama	5,813	7,905	-8.6	36.0	1.1	1.3
Barangan separa tahan lama	8,042	8,381	-9.4	4.2	1.5	1.3
Barangan tidak tahan lama	11,963	13,106	-4.2	9.6	2.3	2.1
Lain-lain	12,889	15,756	-48.0	22.3	2.5	2.5
Eksport semula	118,003	143,832	4.5	21.9	22.6	22.9
Import kasar	521,861	628,291	-6.6	20.4	100.0	100.0

¹ Tidak disenarai di tempat lain
 Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
 Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Imbangan Pembayaran

Lebih akaun semasa **imbangan pembayaran** meningkat kepada RM26.7 bilion atau 3.7% daripada PNK pada separuh pertama 2021.

Peningkatan ini disebabkan oleh lebih akaun barangan yang lebih tinggi meskipun akaun perkhidmatan dan akaun pendapatan mencatat defisit yang lebih besar. Pada separuh kedua 2021, lebih akaun semasa dianggap mengecil

kepada RM29.8 bilion atau 4% daripada PNK. Secara keseluruhan, lebih akaun semasa dijangka berkurang kepada RM56.7 bilion atau 3.8% daripada PNK pada 2021.

Akaun barangan dijangka mencatat lebih yang lebih tinggi pada 2021 sebanyak RM170.4 bilion disokong oleh peningkatan eksport barangan pembuatan, pertanian dan perlombongan. Akaun perkhidmatan dijangka mencatat aliran keluar yang lebih tinggi sebanyak RM61 bilion disebabkan peningkatan defisit yang berterusan bagi akaun perjalanan dan pengangkutan. Penutupan sempadan antarabangsa yang berlanjutan menyebabkan penurunan ketara ketibaan pelancong yang dijangka mengakibatkan peningkatan defisit sebanyak RM17.8 bilion dalam akaun perjalanan. Akaun pengangkutan juga dijangka merekodkan defisit lebih besar sebanyak RM32.4 bilion berikutan penyusutan pendapatan daripada tambang penumpang syarikat penerbangan dan caj fret serta caj lapangan terbang dan pelabuhan

untuk aktiviti seperti pendaratan dan parkir pesawat, dok kapal serta pengendalian kargo yang disediakan oleh syarikat tempatan. Defisit tersebut sebahagiannya disebabkan pelaksanaan pelbagai peringkat PKP dan SOP yang lebih ketat bagi mengekang penularan semula kes COVID-19. Sementara itu, akaun perkhidmatan lain dijangka mencatat defisit lebih kecil berjumlah RM10.8 bilion disumbangkan oleh peningkatan terimaan untuk pembinaan, perkhidmatan pembuatan bagi input fizikal dimiliki pihak lain, caj penggunaan harta intelek serta barangan dan perkhidmatan kerajaan.

Akaun pendapatan primer dijangka mencatat defisit lebih tinggi sebanyak RM40 bilion pada 2021 susulan peningkatan defisit dalam pendapatan pelaburan berikutan bayaran pendapatan yang lebih tinggi terutamanya disebabkan oleh penghantaran balik keuntungan dan dividen oleh pelabur asing di Malaysia. Pembayaran pendapatan pelaburan dijangka mencatat peningkatan sebanyak

JADUAL 2.11. *Akaun Semasa Imbangan Pembayaran, 2020 – 2022*
(RM juta)

	2020			2021 ¹			2022 ²		
	TERIMAAN	BAYARAN	BERSIH	TERIMAAN	BAYARAN	BERSIH	TERIMAAN	BAYARAN	BERSIH
Imbangan barangan dan perkhidmatan	870,272	779,011	91,261	1,027,614	918,233	109,381	1,086,802	965,523	121,279
Barangan	777,665	638,955	138,709	940,764	770,373	170,391	970,451	791,524	178,927
Perkhidmatan	92,607	140,055	-47,448	86,849	147,860	-61,011	116,351	173,999	-57,648
Pengangkutan	13,658	41,010	-27,352	16,519	48,900	-32,381	25,301	57,256	-31,956
Perjalanan	12,558	20,209	-7,651	430	18,257	-17,827	16,050	30,543	-14,493
Perkhidmatan lain	66,391	78,836	-12,445	69,900	80,703	-10,803	75,001	86,200	-11,199
Pendapatan primer	53,921	82,505	-28,584	74,263	114,266	-40,003	80,714	135,084	-54,370
Pampasan pekerja	6,012	14,137	-8,125	6,746	14,236	-7,490	6,936	17,995	-11,059
Pendapatan pelaburan	47,909	68,368	-20,459	67,517	100,030	-32,513	73,778	117,089	-43,311
Pendapatan sekunder	27,130	29,800	-2,670	23,282	36,004	-12,722	25,675	37,006	-11,331
Imbangan akaun semasa	951,323	891,315	60,007	1,125,159	1,068,503	56,656	1,193,191	1,137,614	55,578
% daripada PNK			4.3			3.8			3.5

¹ Anggaran

² Unjuran

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

RM100 bilion. Sementara itu, pampasan pekerja dijangka mencatat defisit lebih rendah berikutan pengurangan bilangan profesional asing di Malaysia.

Pembayaran dalam akaun pendapatan sekunder pada 2021 dijangka meningkat kepada RM36 bilion berikutan kiriman wang keluar lebih tinggi oleh pekerja asing ke Bangladesh, Filipina, India, Indonesia dan Nepal. Terimaan dalam akaun pendapatan sekunder diunjur berkurang kepada RM23.3 bilion berikutan kiriman wang masuk oleh rakyat Malaysia di luar negara dijangka kekal rendah seterusnya meningkatkan defisit sebanyak RM12.7 bilion dalam akaun ini.

Pada separuh pertama 2021, akaun kewangan mencatat aliran masuk bersih sebanyak RM9 bilion disumbangkan oleh peningkatan ketara aliran masuk bersih dalam akaun pelaburan langsung dan akaun pelaburan portfolio yang melebihi aliran keluar bersih dalam akaun derivatif kewangan dan akaun pelaburan lain. Walaupun PKP dilaksanakan untuk membendung pandemik COVID-19 telah

menjejaskan kebanyakan aktiviti ekonomi, namun pelaburan langsung asing (FDI) mencatat aliran masuk bersih lebih tinggi berjumlah RM17.4 bilion yang disalurkan terutamanya dalam sektor pembuatan dan perlombongan serta aktiviti kewangan dan insurans/takaful. Aliran keluar bersih pelaburan langsung ke luar negara oleh syarikat Malaysia meningkat kepada RM11.8 bilion. Aliran keluar disalurkan terutamanya dalam aktiviti sektor pengangkutan dan penyimpanan, penginapan dan perkhidmatan makanan serta hartanah.

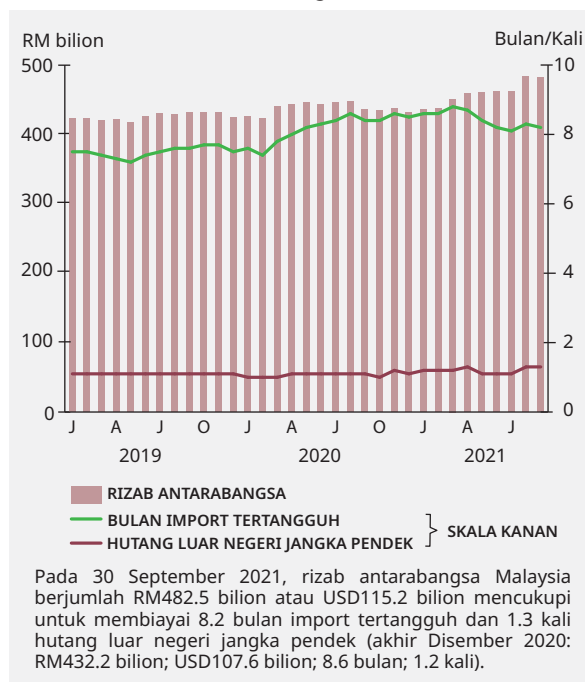
Harga

Normalisasi inflasi

Indeks Harga Pengguna (IHP) meningkat sebanyak 2.3% pada lapan bulan pertama 2021 dan trend ini dijangka berterusan sepanjang tahun. Selain itu, indeks teras meningkat secara marginal 0.7% dalam tempoh yang sama menunjukkan permintaan dalam negeri yang berterusan serta pembukaan semula aktiviti ekonomi secara beransur-ansur. Perubahan daripada deflasi pada tahun sebelumnya disebabkan oleh harga pam RON97, RON95 dan diesel yang lebih tinggi berikutan peningkatan harga minyak mentah global walaupun caj elektrik lebih rendah susulan diskaun bil yang diberikan menerusi pakej rangsangan. Oleh itu, inflasi bagi keseluruhan tahun 2021 dijangka mencatat 2.4%.

Indeks Harga Pengeluar (IHPR) berdasarkan pengeluaran tempatan meningkat 8.2% pada lapan bulan pertama 2021 dan dijangka kekal stabil berikutan normalisasi kos input. Pertumbuhan tersebut disebabkan oleh peningkatan harga komoditi global terutamanya minyak mentah dan gas asli. Sementara itu, pertumbuhan IHPR mengikut sektor didorong oleh peningkatan signifikan dalam sektor pertanian, perhutanan dan perikanan (36.6%) diikuti oleh sektor perlombongan (30.2%), pembuatan (4.3%) dan bekalan air (0.7%). Walau bagaimanapun, indeks sektor bekalan elektrik dan gas menguncup 0.7% dalam tempoh tersebut.

RAJAH 2.10. Rizab Antarabangsa

Sumber: Bank Negara Malaysia

JADUAL 2.12. Indeks Harga Pengguna,
Januari - Ogos 2020 dan 2021
(2010 = 100)

	WAJARAN ¹	PERUBAHAN (%)		SUMBANGAN KEPADA PERTUMBUHAN IHP (MATA PERATUSAN)	
		2020	2021	2020	2021
IHP	100.0	-1.0	2.3	-1.00	2.30
Makanan dan minuman bukan alkohol	29.5	1.2	1.4	0.35	0.41
Minuman alkohol dan tembakau	2.4	0.2	0.6	0.00	0.01
Pakaian dan kasut	3.2	-1.0	-0.4	-0.03	-0.01
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.8	-1.0	1.0	-0.24	0.24
Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	4.1	0.3	1.3	0.01	0.05
Kesihatan	1.9	1.2	0.5	0.02	0.01
Pengangkutan	14.6	-10.0	11.0	-1.46	1.61
Komunikasi	4.8	1.6	0.0	0.08	0.00
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.8	0.7	0.5	0.03	0.02
Pendidikan	1.3	1.2	0.2	0.02	0.00
Restoran dan hotel	2.9	0.7	0.2	0.02	0.01
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	2.7	0.8	0.18	0.05

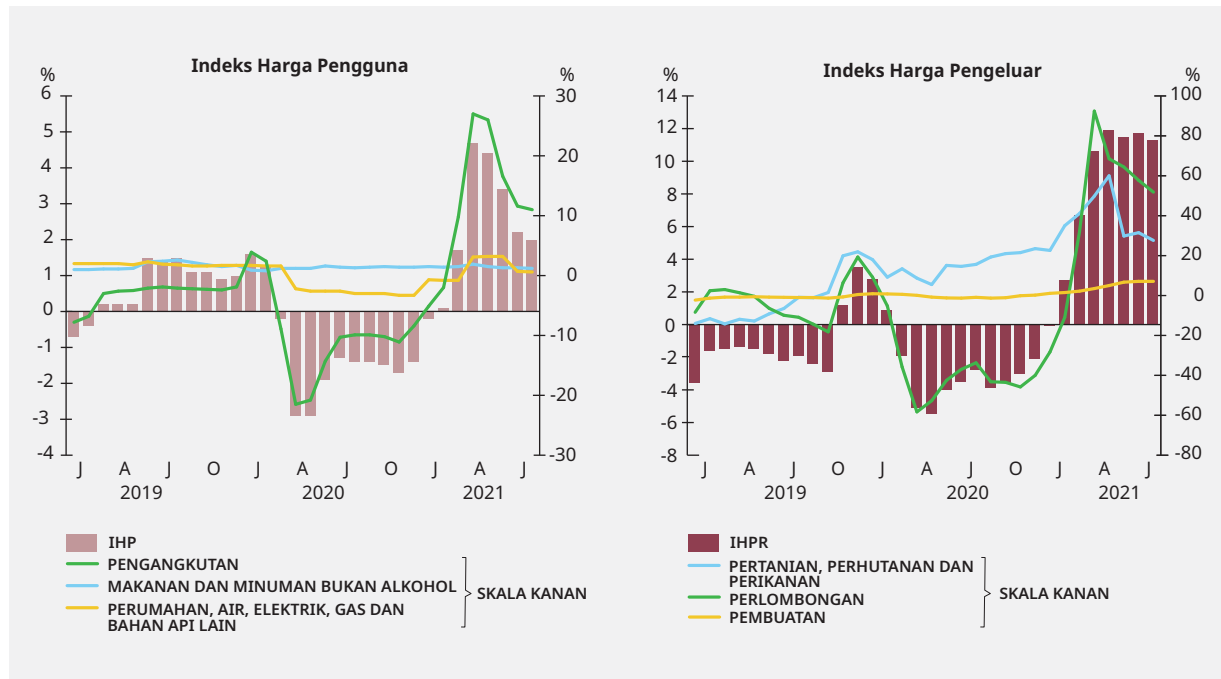
¹ Berdasarkan Laporan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016
Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

JADUAL 2.13. Indeks Harga Pengeluar,
Januari - Ogos 2020 dan 2021
(2010 = 100)

	WAJARAN ¹	PERUBAHAN (%)		SUMBANGAN KEPADA PERTUMBUHAN IHPR (MATA PERATUSAN)	
		2020	2021	2020	2021
IHPR	100.000	-2.4	8.2	-2.40	8.20
Pertanian, perhutanan dan perikanan	6.730	12.5	36.6	0.84	2.46
Perlombongan	7.927	-32.7	30.2	-2.59	2.39
Pembuatan	81.571	-0.2	4.3	-0.16	3.51
Bekalan elektrik dan gas	3.442	-0.2	-0.7	-0.01	-0.02
Bekalan air	0.330	-0.6	0.7	0.00	0.00
IHPR mengikut peringkat pemprosesan	100.000	-2.4	8.2	-2.40	8.20
Bahan mentah untuk diproseskan selanjutnya	16.410	-12.4	29.3	-2.03	4.81
Bahan perantaraan, bekalan dan komponen	56.119	-0.3	5.9	-0.17	3.31
Barang siap	27.471	0.3	-0.2	0.08	-0.05

¹ Berdasarkan Banci Ekonomi 2016
Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

RAJAH 2.11. Trend Indeks Harga Pengguna dan Indeks Harga Pengeluar (% perubahan)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Pasaran Buruh

Pemulihan dalam pasaran buruh kekal mencabar

Pemulihan dalam pasaran buruh kekal tidak sekata pada separuh pertama 2021 berikutan pelaksanaan PKP 3.0 untuk membendung peningkatan kes baharu COVID-19. Sekatan secara bersasar ke atas aktiviti ekonomi dan sosial bagi mengurangkan penularan pandemik telah melemahkan permintaan agregat buruh. Walaupun jumlah **guna tenaga** mencatatkan pertumbuhan positif sebanyak 1.1% atau 157,900 guna tenaga, namun peningkatan tersebut adalah lebih rendah berbanding pertumbuhan tenaga buruh iaitu 1.6%. Oleh itu, **kadar pengangguran** kekal tinggi iaitu 4.8% atau 757,200 orang berbanding 4.3% dalam tempoh yang sama tahun sebelumnya. Di samping itu, kadar penyertaan tenaga buruh menunjukkan peningkatan secara marginal dan mencatat 68.5%. Dalam tempoh tersebut, sektor perkhidmatan terus menjadi sumber utama guna tenaga iaitu 65.4% diikuti

oleh sektor pembuatan (16.6%) dan pertanian (10.1%).

Walau bagaimanapun, penerusan pelbagai inisiatif untuk menstabilkan pasaran buruh di samping peningkatan kadar vaksinasi yang pantas telah memberikan sedikit kelegaan kepada pasaran buruh dan membantu banyak majikan untuk mengekalkan pekerja. Oleh yang demikian, jumlah **pemberhentian pekerja** terutamanya dalam sektor pembuatan dan industri berkaitan pelancongan berkurang dengan ketara sebanyak 31.1% kepada 34,729 orang pada akhir Jun 2021 berbanding tempoh yang sama tahun lalu. Kebanyakan pemberhentian pekerja adalah di Selangor, Kuala Lumpur dan Johor berikutan pelaksanaan PKP yang diperketatkan. **Kekosongan jawatan** meningkat ketara dengan lebih 258,000 kekosongan pada Jun 2021 berbanding sekitar 31,000 dalam tempoh yang sama tahun lalu. Walaupun terdapat pelbagai insentif yang telah disediakan di bawah pakej rangsangan untuk menggalakkan pengambilan pekerja,

namun **penempatan pekerjaan** adalah tidak memberangsangkan iaitu hanya 26.2% daripada jumlah kekosongan. Selain itu, **pencari kerja aktif** berkurang sebanyak 45.6% kepada sekitar 151,000 orang yang memberi gambaran bahawa pandemik tidak mendorong pencari kerja untuk mencari pekerjaan.

Pasaran buruh dijangka bertambah baik menjelang akhir tahun berikutan pengoperasian semula aktiviti ekonomi dan sosial. Justeru, **kadar pengangguran** dijangka mencatat antara 4.6% – 4.8% pada 2021.

Jumlah guna tenaga diunjur meningkat sebanyak 1.1% kepada 15.1 juta orang pada 2021 dengan sektor perkhidmatan kekal sebagai penyumbang utama guna tenaga sebanyak 64.5% terutamanya dalam subsektor perdagangan borong dan runcit (17.7%) serta perkhidmatan penginapan dan makanan dan minuman (15.1%). Sektor pembuatan dijangka menyumbang 16.8% daripada jumlah guna tenaga terutamanya dalam industri E&E dan makanan dan minuman manakala sektor pertanian pula menyumbang 10.3% terutamanya dalam industri kelapa sawit.

JADUAL 2.14. *Penunjuk Pasaran Buruh*

	('000)			PERUBAHAN (%)		
	H1 ¹	2021 ²	2022 ³	H1 ¹	2021 ²	2022 ³
Tenaga buruh	15,936.2	15,847.9	16,117.3	1.6	1.2	1.7
Guna tenaga	15,179.0	15,116.7	15,468.6	1.1	1.1	2.3
Pengangguran	757.2	731.2-760.7	648.7	(4.8)	(4.6)-(4.8)	(4.0)

¹ Januari hingga Jun 2021

² Anggaran

³ Unjuran

Nota: Angka dalam kurungan ialah kadar pengangguran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Pada akhir Ogos 2021, bilangan **pekerja asing** berkemahiran rendah yang berdaftar berkurang kepada 1.1 juta orang dan dijangka kekal pada tahap tersebut sepanjang tahun berikutan pelanjutan moratorium pekerja asing dalam sektor ekonomi. Pekerja asing terutamanya berasal dari Indonesia (33.3%)

diikuti oleh Bangladesh (28.7%) dan Nepal (15%). Sektor pembuatan menggaji pekerja asing tertinggi iaitu 35.4% diikuti sektor pembinaan (21.1%) dan perkhidmatan (14.4%). Walau bagaimanapun, pengambilan pekerja asing berkemahiran rendah hanya mencatat 7.3% daripada jumlah guna tenaga iaitu rekod terendah yang pernah dicatatkan dalam tempoh sedekad lalu dan masih di bawah had yang ditetapkan iaitu 15% daripada jumlah guna tenaga. Sementara itu, jumlah **ekspatriat** juga berkurang sebanyak 23.1% kepada 77,188 orang berikutan sekatan rentas sempadan. Majoriti ekspatriat berasal dari India (22.5%), China (17.8%) dan Jepun (8.3%). Kebanyakan ekspatriat bekerja dalam sektor perkhidmatan (51.7%), teknologi maklumat (37.1%) dan pembinaan (3.7%).

Produktiviti buruh berkembang sebanyak 6% kepada RM89,261 pada separuh pertama 2021 disumbangkan oleh peningkatan produktiviti dalam semua sektor ekonomi kecuali pertanian. Secara keseluruhan, produktiviti buruh dijangka berkembang sebanyak 3.2% kepada RM91,800 pada 2021 berikutan peningkatan produktiviti melalui inisiatif peningkatan kemahiran dan penggunaan teknologi secara meluas dalam industri sejajar dengan perkembangan Revolusi Perindustrian Keempat (4IR) dan MyDIGITAL. Sektor pembuatan dijangka merekodkan peningkatan tertinggi sebanyak 6.3% diikuti sektor perkhidmatan (2.3%) serta perlombongan dan pengkuarian (1.5%).

Purata **gaji dan upah** bulanan yang diterima oleh pekerja bergaji² pada 2020 menguncup buat pertama kalinya setelah satu dekad. Penguncupan sebanyak 9% kepada RM2,933 sebahagian besarnya disebabkan oleh potongan gaji dan cuti tanpa gaji yang dilaksanakan oleh perniagaan untuk kekal bertahan semasa pandemik. Semua industri mencatatkan pertumbuhan gaji negatif kecuali pentadbiran awam dan pertahanan; aktiviti sosial wajib serta aktiviti kesihatan kemanusiaan dan kerja sosial. Keadaan

² Merujuk kepada warganegara Malaysia.

JADUAL 2.15. Penduduk Bekerja mengikut Sektor

	('000)			BAHAGIAN (%)		
	H1 ²	2021 ³	2022 ⁴	H1 ²	2021 ³	2022 ⁴
Pertanian, perhutanan dan perikanan	1,531.4	1,561.2	1,576.8	10.1	10.3	10.2
Perlombongan dan pengkuarian	71.8	83.0	82.6	0.5	0.5	0.5
Pembuatan	2,520.4	2,534.6	2,571.9	16.6	16.8	16.6
Pembinaan	1,134.4	1,184.1	1,213.3	7.5	7.8	7.8
Perkhidmatan	9,921.0	9,753.7	10,023.9	65.4	64.5	64.8
Jumlah¹	15,179.0	15,116.7	15,468.6	100.0	100.0	100.0

¹ Jumlah termasuk 'Aktiviti badan dan pertubuhan luar wilayah'

² Januari hingga Jun 2021

³ Anggaran

⁴ Unjuran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

ini telah menyebabkan pengurangan bagi keseluruhan PP pada 2020. Walau bagaimanapun, jangkaan peningkatan produktiviti buruh dan pemulihan pertumbuhan ekonomi secara progresif dalam jangka masa terdekat dijangka dapat meningkatkan purata gaji dan upah bulanan sebanyak 4.5% kepada RM3,065 pada 2021.

Tinjauan 2022

Tinjauan Global

Landasan yang kukuh menuju pemulihan

Ekonomi global diunjur berkembang sebanyak 4.9% pada 2022 berikutan jangkaan pemulihan secara berperingkat di ekonomi maju dan juga EMDE. Pada 2022, KDNK di negara maju dijangka menyederhana kepada 4.5% tetapi kekal kukuh berikutan normalisasi aktiviti ekonomi. Pertumbuhan di AS dijangka mencatat 5.2% disebabkan oleh pengurangan sokongan fiskal dan pemulihan yang perlahan dalam sektor perkhidmatan. Pertumbuhan KDNK di kawasan euro diunjur mencatat 4.3% kerana permintaan untuk barangan pengguna terus meningkat. Singapura dijangka mencatat KDNK dengan peningkatan sebanyak 3.2% didorong oleh pemulihan yang kukuh dalam sektor pembuatan. Pertumbuhan KDNK

Republik Korea dijangka menyederhana 3.3% berikutan penguncupan permintaan dalam negeri. Ekonomi Jepun pula dijangka meningkat dengan KDNK sebanyak 3.2% berikutan aktiviti yang rancak apabila ekonomi dibuka sepenuhnya.

Pertumbuhan ekonomi dalam EMDE dijangka menyederhana kepada 5.1% pada 2022, disebabkan penurunan sokongan fiskal yang beransur-ansur dan pelaburan yang berkurangan. Pertumbuhan di China dijangka lebih perlahan pada 5.6% mencerminkan pengurangan sokongan fiskal dan monetari serta langkah kehematan makro dan peraturan harta tanah yang lebih ketat. India dianggar mencatat pertumbuhan yang tinggi sebanyak 8.5% disokong oleh perbelanjaan dan pelaburan kerajaan dalam infrastruktur awam. Pertumbuhan KDNK ASEAN-5 dijangka mencatat 5.8% disokong oleh pemulihan dalam perdagangan. Ekonomi Indonesia dijangka berkembang sebanyak 5.9% dengan pertumbuhan dalam industri pembinaan disokong oleh projek infrastruktur utama seperti pembangunan semula lapangan terbang, jalan raya bertol, transit aliran massa serta pembinaan baharu dan naik taraf pelabuhan sedia ada.

Perdagangan dunia dijangka mencatat 6.7% pada 2022 berikutan jangkaan pemulihan yang perlahan dalam perdagangan perkhidmatan

RENCANA 2.3

Jaringan Keselamatan Kewangan Serantau: *The Chiang Mai Initiative Multilateralisation*

Perspektif Keseluruhan

Sejak 20 tahun yang lalu, dunia telah mengalami beberapa kejutan krisis kewangan dan ekonomi seperti Krisis Kewangan Asia (AFC) pada 1997/1998 dan Krisis Kewangan Global pada 2008/2009. Berikutan ini, permintaan bagi perlindungan insurans untuk menampai kejutan krisis kewangan telah meningkat. Perlindungan insurans yang biasa digunakan untuk menangani krisis kewangan adalah bantuan Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF) iaitu Jaringan Keselamatan Kewangan Global (GFSN) berpusat. Objektif utama GFSN adalah menyediakan perlindungan insurans kepada negara sewaktu menghadapi krisis, menyediakan pembiayaan kewangan apabila krisis melanda dan menggalakkan dasar ekonomi makro yang kukuh.

Peristiwa AFC telah menyedarkan banyak pihak bahawa alternatif kepada GFSN perlu diwujudkan dalam bentuk kerjasama kewangan serantau untuk menyalurkan bantuan yang lebih pantas bagi menangani krisis kewangan. Pencegahan dan pengurusan krisis kewangan di peringkat nasional dan serantau penting bagi memastikan sistem kewangan antarabangsa kekal berdaya tahan dan stabil. Situasi ini menyebabkan GFSN berpusat yang menggunakan rizab asing negara sendiri dan disokong oleh IMF didesentralisasi kepada beberapa sistem jaringan kewangan yang lain seperti dalam Rajah 2.3.1.

RAJAH 2.3.1. Desentralisasi Jaringan Keselamatan Kewangan

Jaring Keselamatan Kewangan Serantau

Keperluan RFSN semakin ketara memandangkan bantuan secara langsung dan segera sangat penting semasa krisis kewangan. Objektif utama RFSN adalah memberikan bantuan kewangan jangka masa sederhana dan panjang untuk menangani kesulitan imbalan pembayaran dan/atau kesulitan mudah tunai jangka pendek dalam kalangan negara anggota serantau. Kelebihan RFSN termasuk peruntukan dana tambahan dan kefahaman yang mendalam berhubung kedudukan spesifik ekonomi dan institusi. Pada masa ini, terdapat 11 RFSN¹ di seluruh dunia termasuk *Chiang Mai Initiative Multilateralisation* (CMIM) iaitu RFSN tunggal di rantau Asia Timur yang dilaksanakan oleh negara anggota² ASEAN Campur Tiga (ASEAN+3) dan *Hong Kong Monetary Authority* (HMA).

The Chiang Mai Initiative Multilateralisation

Sebagai tindak balas kepada AFC, rangka kerja kerjasama kewangan antara bank pusat dan pihak berkuasa monetari negara ASEAN+3 serta HMA diperkukuh melalui Inisiatif Chiang Mai pada 2000. Inisiatif ini melibatkan kemudahan rangkaian swap dan perjanjian belian balik dua hala yang seterusnya dijadikan pelbagai hala dalam perjanjian tunggal yang dikenali sebagai CMIM. Perjanjian CMIM telah ditandatangani pada 24 Disember 2009 dan berkuat kuasa pada 24 Mac 2010. Pengaturan swap telah diwujudkan melalui CMIM untuk menyediakan sokongan mudah tunai dalam dolar AS melalui transaksi swap mata wang untuk mengekalkan kestabilan kewangan di rantau ini. Objektif utama CMIM adalah untuk menangani kesulitan imbalan pembayaran dan/atau mudah tunai jangka pendek di rantau ASEAN+3 dan juga sebagai tambahan kepada pengaturan kewangan antarabangsa sedia ada.

Jumlah rizab terkumpul CMIM ialah sebanyak USD240 bilion iaitu USD48 bilion disumbangkan secara kolektif oleh negara ASEAN manakala USD192 bilion disumbangkan secara kolektif oleh negara China, Jepun dan Republik Korea. Sumbangan setiap pihak CMIM telah diputuskan oleh Menteri Kewangan ASEAN+3 dan Gabenor Bank Pusat. Perjanjian CMIM disokong oleh organisasi pemantauan serantau yang dikenali sebagai ASEAN+3 *Macroeconomic Research Office* (AMRO) yang bertanggungjawab untuk menganalisis data kewangan dan makroekonomi serantau dan memudah cara proses membuat keputusan. Selain itu, AMRO memainkan peranan penting dalam membantu pengesanan awal risiko dan pelaksanaan tindakan pemulihan yang segera bagi rantau ASEAN+3.

Perjanjian CMIM menawarkan dua jenis kemudahan pencegahan krisis iaitu *CMIM Stability Facility* (CMIM-SF) dan *CMIM Precautionary Line* (CMIM-PL). Kemudahan CMIM-SF berfungsi sebagai kemudahan bagi respons kepada kesulitan imbalan bayaran dan/atau kesulitan mudah tunai jangka pendek dolar AS yang telah atau sedang berlaku. Kemudahan CMIM-PL pula direka untuk menangani kesulitan imbalan pembayaran dan/atau mudah tunai jangka pendek dolar AS yang berpotensi berlaku. Kemudahan CMIM-SF dan CMIM-PL dibahagikan kepada dua pengaturan iaitu *IMF-delinked portion* (IDL) dan *IMF linked portion* (ILP). Pengaturan IDL tidak tertakluk kepada program IMF dan membenarkan pengeluaran segera sehingga 30% daripada setiap kuota swap atau jumlah pengaturan maksimum negara. Pengeluaran melebihi 30% daripada peruntukan negara akan berada di bawah ILP yang tertakluk kepada penyeliaan IMF.

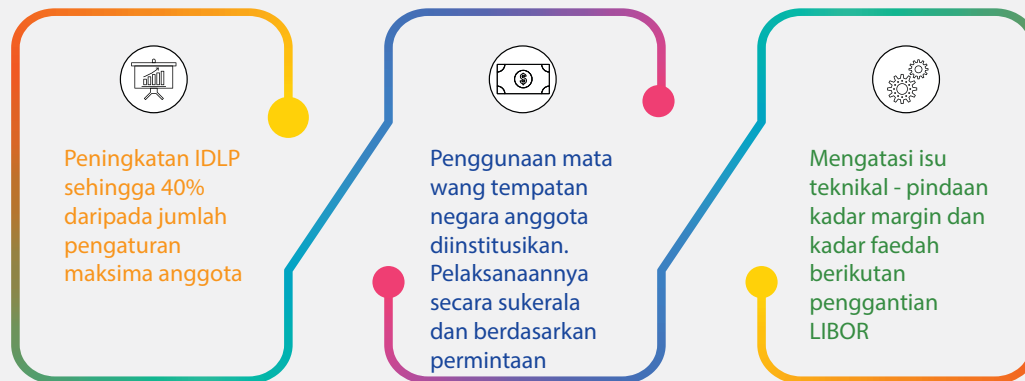
¹ Arab Monetary Fund, Chiang Mai Initiative Multilateralisation, Contingent Reserve Arrangement, EU Balance of Payment Facility, EU Macro Financial Assistance Facility, Eurasian Fund Stabilisation and Development, European Financial Stabilisation Mechanism, European Stability Mechanism, Latin American Reserves Fund, North American Framework Agreement dan South ASEAN Association for Regional Cooperation (SAARC) Swap Arrangement.

² Brunei Darussalam, Kemboja, Indonesia, Lao PDR, Malaysia, Myanmar, Filipina, Singapura, Thailand, Viet Nam serta Republik Rakyat China, Jepun dan Republik Korea.

Pengukuhan Mekanisme CMIM

Perjanjian CMIM telah dikemaskini pada Mac 2021 bagi mengukuhkan mekanisme operasi CMIM, dengan pindaan seperti dalam Rajah 2.3.2.

RAJAH 2.3.2. Pengukuhan Chiang Mai Initiative Multilateralisation, 2021

Sumber: ASEAN+3 Macroeconomic Research Office

Pindaan CMIM membolehkan negara anggota mengakses dana yang lebih besar dengan penyaluran yang cepat di bawah IDLP dan penggunaan mata wang tempatan sebagai sebahagian daripada pengaturan pembiayaan. Penggunaan mata wang tempatan dalam pengaturan swap akan menyumbang kepada kestabilan ekonomi dan kewangan rantau ini dengan mengurangkan risiko pertukaran mata wang asing dan kebergantungan tinggi terhadap penggunaan dolar AS. Pengukuhan mekanisme CMIM adalah tepat pada masanya untuk menyediakan negara anggota berhadapan kemungkinan pengaktifan CMIM berikutan pandemik COVID-19.

Pengaturan CMIM belum pernah diaktifkan sejak ditubuhkan meskipun terdapat beberapa krisis kewangan yang berlaku atau pertumbuhan ekonomi yang perlahan sepanjang pandemik berlarutan. Walaupun CMIM belum pernah diaktifkan, kepentingan CMIM tidak boleh disangkal. Pengaturan CMIM berperanan penting sebagai pusat tumpuan bagi membangunkan strategi dan respons bersama untuk mencegah krisis kewangan di rantau ini. Negara anggota dengan bantuan AMRO sentiasa menambah baik kesiapsiagaan operasi CMIM dengan melaksanakan pengujian tahunan, semakin berganda terhadap Garis Panduan Operasi dan kajian semula secara berkala yang konsisten terhadap Perjanjian CMIM. Langkah tersebut akan menyumbang kepada penambahbaikan berterusan ke atas kesiapsiagaan operasi CMIM sekiranya diaktifkan.

Kesimpulan

Peranan RFSN adalah semakin penting dalam menyediakan perlindungan insurans bagi menghadapi krisis kewangan berikutan ketidakpastian berterusan akibat pandemik yang berlarutan, peningkatan hutang negara dan pemulihan ekonomi yang perlahan. Berikutan perkembangan ekonomi semasa, negara anggota ASEAN+3 mengesahkan semula komitmen untuk mengukuhkan mekanisme CMIM melalui pindaan terkini ke atas Perjanjian CMIM pada Mac 2021. Justeru, pengukuhan mekanisme CMIM penting sebagai jaringan keselamatan bagi sistem monetari dan kewangan antarabangsa yang berdaya tahan di rantau Asia Timur.

terutamanya aktiviti pelancongan disebabkan oleh sekatan perjalanan rentas sempadan yang berterusan. Perdagangan di negara maju dijangka berkembang sebanyak 6.9% disokong oleh aktiviti e-dagang yang dijangka meningkat dalam kalangan isi rumah dan perniagaan menerusi kaedah inovatif dalam menjalankan aktiviti ekonomi. Perdagangan di EMDE dijangka meningkat sebanyak 6.4% pada 2022 berikutan pemulihan dalam penggunaan dan pelaburan.

Inflasi global dijangka kembali pada kadar prapandemik iaitu 3.8%. Inflasi bagi negara maju dijangka menyederhana kepada 2.3% dan EMDE 4.9% berikutan pemulihan ekonomi domestik, serantau dan global. Pada masa yang sama, harga komoditi bukan minyak juga dijangka meningkat dengan lebih kukuh dipacu oleh kenaikan harga logam dan makanan.

Tinjauan Domestik

Sektoral

Sektor Perkhidmatan

Melangkah ke tahap prapandemik

Sektor **perkhidmatan** akan menerima manfaat daripada pertambahan permintaan berikutan peningkatan keyakinan peniagaan dan pengguna sejajar dengan kadar vaksinasi negara yang tinggi. Sektor perkhidmatan dijangka melonjak sebanyak 7% pada 2022 berikutan aktiviti ekonomi dan sosial yang kembali beroperasi. Pertumbuhan ini terutamanya didorong oleh subsektor perdagangan borong dan runcit; maklumat dan komunikasi; kewangan dan insurans; pengangkutan dan penyimpanan; serta makanan & minuman dan penginapan. Industri pelancongan dijangka kembali pulih sebanyak 28.9% berikutan lonjakan semula pelancongan domestik dan ketibaan pelancong selari dengan perkembangan yang memberangsangkan tersebut.

Subsektor perdagangan borong dan runcit diunjur meningkat sebanyak 8.7% selari dengan penggunaan e-dagang yang lebih

meluas dan peralihan pantas ke arah pendigitalan terutamanya dalam segmen runcit, peningkatan rantaian bekalan dalam segmen borong serta pelancaran model kenderaan baharu dengan pakej jualan yang menarik. Pelan Induk Perdagangan Pengedaran, 2021 – 2025 yang akan dilancarkan pada akhir 2021 menyediakan hala tuju yang jelas bagi sektor perdagangan pengedaran dan merangka strategi untuk menyokong dan memperkukuh pemulihan dan pembangunan subsektor ini. Selain itu, jangkakan peningkatan pendapatan boleh guna berikutan prospek pasaran buruh yang lebih baik juga akan memberi dorongan sewajarnya kepada subsektor ini.

Subsektor kewangan dan insurans diunjur meningkat sebanyak 5.5% dipacu oleh segmen kewangan berikutan pemulihan ekonomi yang berterusan dan peningkatan aktiviti pelaburan. Pelan Sektor Kewangan 3.0, (2022 – 2026) dan Rangka Kerja Pelesenan Bank Digital yang bakal dilancarkan pada suku pertama 2022 dijangka menggariskan strategi bagi membolehkan teknologi dan inovasi yang didorong oleh data, meningkatkan daya saing serta memastikan kualiti akses dan penggunaan penyelesaian kewangan yang bertanggungjawab (BNM, 2021). Justeru, pelaksanaan inisiatif di bawah pelan dan rangka kerja tersebut akan dapat membantu mengekalkan pertumbuhan subsektor ini.

Subsektor maklumat dan komunikasi dijangka berkembang sebanyak 5.7% terutamanya disokong oleh penggunaan internet yang meluas seiring dengan lonjakan berterusan aktiviti e-dagang, e-pembelajaran dan hiburan dalam talian. Di samping itu, peningkatan transformasi digital yang memerlukan penggunaan meluas dalam analisis data raya, kecerdasan buatan (AI), internet benda (IoT) dan pengkomputeran awan akan mempertingkatkan pertumbuhan subsektor ini. Pelaksanaan projek infrastruktur di bawah Jalinan Digital Negara (JENDELA) juga akan memudahkan peralihan kepada spektrum rangkaian selular generasi kelima (5G) seterusnya meningkatkan kelajuan rangkaian dan liputan internet.

Subsektor hartanah dan perkhidmatan perniagaan dijangka kembali pulih sebanyak 8.6% terutamanya didorong oleh perkhidmatan perniagaan yang menawarkan perkhidmatan khusus untuk aktiviti berkaitan harta tanah dan kewangan. Tambahan pula, perkhidmatan perniagaan yang berkaitan perundangan dan pakar runding dijangka meningkat seiring dengan aktiviti sektor pembinaan yang rancak. Di samping itu, pajakan yang fleksibel oleh pengusaha pusat membeli-belah untuk meringankan komitmen sewaan akan membantu menarik penyewa baharu di samping mengekalkan penghuni semasa.

Subsektor pengangkutan dan penyimpanan dijangka terus berkembang sebanyak 9.5% disokong oleh semua segmen berikutan normalisasi aktiviti ekonomi dan peningkatan permintaan luar. Segmen pengangkutan darat diunjur berkembang disumbangkan oleh peningkatan penghantaran kargo dan penumpang harian bagi pengangkutan rel serta jumlah trafik lebuhraya. Segmen pengangkutan air juga dijangka meningkat kerana pertambahan jumlah kendalian kargo dan kontena. Selain itu, segmen pengangkutan udara dijangka kembali pulih seiring dengan peningkatan trafik penumpang domestik berikutan pembukaan semula pelancongan domestik.

Subsektor makanan & minuman dan penginapan diunjur kembali pulih sebanyak 7.3% didorong oleh aktiviti perjalanan dan pelancongan yang dibenarkan secara berfasa dimulai dengan gelembung pelancongan antara negara terpilih. Pelanjutan TRP yang bermula pada September 2021 dan disusuli kebenaran rentas negeri akan mempercepat pertumbuhan aktiviti berkaitan pelancongan domestik terutamanya penginapan hotel, membeli-belah dan bersiar-siar. Peningkatan pelanggan di restoran bagi individu yang lengkap divaksin juga dijangka merangsang pertumbuhan subsektor ini.

Subsektor utiliti diunjur meningkat sebanyak 6.7% dipacu oleh permintaan lebih tinggi daripada segmen perniagaan dan perindustrian. Peningkatan penggunaan

elektrik dijangka akan disokong oleh penggunaan yang lebih tinggi dalam segmen kediaman dan perniagaan. Situasi ini selari dengan aktiviti ekonomi yang lebih rancak serta penerimgunaan yang meluas terhadap pendigitalan dalam kalangan isi rumah dan perniagaan.

Subsektor perkhidmatan lain diunjur meningkat 6.1% terutamanya disokong oleh segmen kesihatan dan pendidikan swasta. Usaha Malaysia Healthcare Travel Council (MHTC) untuk mempromosikan gelembung pelancongan kesihatan dijangka meningkatkan segmen kesihatan swasta. Sehubungan itu, MHTC menasarkankan hasil pelancongan kesihatan meningkat sebanyak 66.7% kepada RM800 juta pada 2022. Universiti swasta telah melaksanakan beberapa langkah bagi menggalakkan lebih banyak kemasukan pelajar termasuk penuntut asing dengan menyediakan kursus baharu, ruang pembelajaran yang fleksibel serta menawarkan pelbagai biasiswa dan skim pembayaran yang fleksibel. Langkah ini juga selari dengan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia, 2015 – 2025 yang bertujuan untuk meningkatkan bilangan pelajar antarabangsa kepada 250,000 menjelang 2025. Sementara itu, subsektor perkhidmatan kerajaan dijangka berkembang sebanyak 5.3% pada 2022.

Sektor Pembuatan

Pengukuhan permintaan domestik dan luar akan mendorong pertumbuhan sektor

Sektor **pembuatan** diunjur berkembang sebanyak 4.7% pada 2022 disokong oleh prestasi mampan dalam industri berorientasikan eksport dan domestik. Sebagai antara negara utama dalam perdagangan semikonduktor dunia, permintaan global yang kukuh bagi produk E&E akan terus memacu sektor pembuatan di Malaysia. Peraturan penjagaan kesihatan global yang lebih ketat serta peningkatan kesedaran mengenai kebersihan akan mendorong pengeluaran lebih tinggi bagi segmen getah dan berkaitan bahan kimia. Sementara itu, jangkaan aktiviti industri dan pembinaan yang lebih rancak di

samping permintaan yang lebih tinggi bagi produk berkaitan isi rumah akan menyokong pertumbuhan sektor ini.

Sektor Pertanian

Segmen komoditi akan mendorong pertumbuhan

Sektor **pertanian** diunjur berkembang sebanyak 3.9% terutamanya disokong oleh segmen komoditi. Subsektor kelapa sawit dijangka kembali pulih seiring dengan pengeluaran CPO yang lebih tinggi berikutan peningkatan pengeluaran buah tandan segar (FFB) dan kadar pengekstrakan minyak yang lebih baik. Pelonggaran sekatan rentas sempadan ke atas pekerja asing yang dijangkakan pada separuh kedua 2022 akan menambah baik penawaran tenaga buruh, seterusnya meningkatkan output subsektor ini. Penyambungan semula program biodiesel B20 negara dalam segmen pengangkutan dan permintaan CPO yang lebih tinggi

dari India dan China juga dijangka terus menyokong pengeluaran CPO. Selain itu, output getah diunjur lebih tinggi berikutan aktiviti penorehan yang menggalakkan didorong oleh harga getah yang kukuh. Permintaan getah asli dunia yang dijangka meningkat akan turut menggalakkan pengeluaran getah domestik. Pembangunan Koridor Lateks Wilayah Timur dan penerimgunaan pendigitalan dalam industri melalui penggunaan platform My Rubber Online (MyROL) dan aplikasi telefon pintar RRIMniaga dijangka merancakkan subsektor ini. Sementara itu, subsektor ternakan dan pertanian lain diunjur meningkat berikutan permintaan lebih tinggi bagi barangan makanan terutamanya semasa perayaan. Seterusnya, dasar Kerajaan yang menekankan kemampuan industri agromakanan dan agrikomoditi akan menggariskan strategi untuk terus mengukuhkan sektor pertanian bagi memastikan sekuriti makanan.

RENCANA 2.4

Memperkasa Sekuriti Makanan Melalui Kemampuan Sektor Pertanian

Pengenalan

Sekuriti makanan merujuk kepada situasi apabila semua orang pada setiap masa mempunyai akses fizikal, sosial dan ekonomi untuk mendapatkan makanan mencukupi, selamat dan berkhasiat yang memenuhi citarasa dan keperluan diet untuk kehidupan yang aktif dan sihat (Food and Agriculture Organisation of the United Nations, 2006). Abdullah et al. (2021) meringkaskan empat tonggak sekuriti makanan seperti dalam Rajah 2.4.1. Pada peringkat nasional, sekuriti makanan merupakan situasi apabila sesebuah negara dapat memenuhi keperluan makanan penduduk secara berterusan dan stabil.

Jumlah penduduk yang semakin bertambah telah meningkatkan permintaan terhadap makanan. Walau bagaimanapun, tidak semua negara mampu menghasilkan bekalan makanan yang mencukupi bagi memenuhi permintaan tempatan. Permintaan makanan yang terus meningkat dan kekurangan keupayaan untuk menghasilkan bekalan yang mencukupi telah meningkatkan keperluan sekuriti makanan di seluruh dunia termasuk Malaysia. Rencana ini memberikan perspektif keseluruhan mengenai sekuriti makanan di Malaysia, isu dan cabaran yang dihadapi serta pelan dan inisiatif Kerajaan untuk memperkukuh sekuriti makanan negara.

RAJAH 2.4.1 Empat Tonggak Sekuriti Makanan

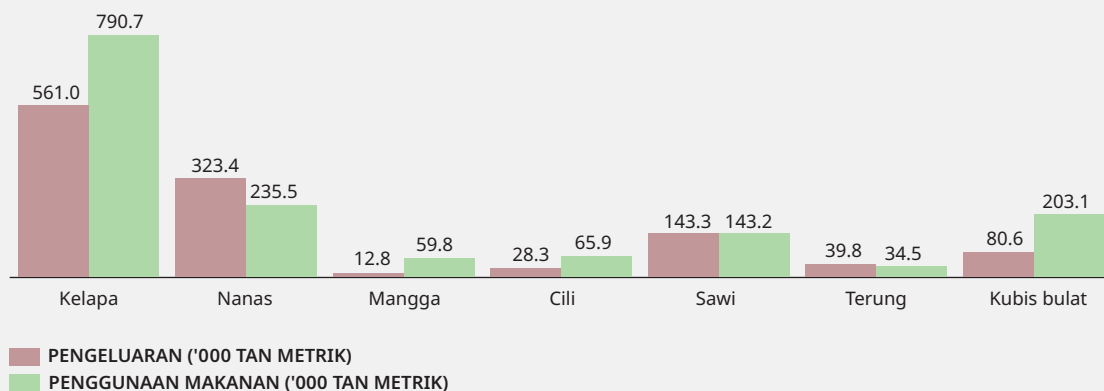

Sumber: Food and Agriculture Organisation of the United Nations

Prestasi Agromakanan

Agromakanan kekal menjadi komponen penting sektor pertanian bagi mencapai sekuriti makanan dan kemampuan pembangunan ekonomi di Malaysia. Dari semasa ke semasa, sumbangan agromakanan kepada sektor pertanian telah meningkat dengan ketara. Agromakanan merangkumi terutamanya padi, buah-buahan, sayur-sayuran, ternakan dan perikanan. Pada 2016 – 2020, agromakanan berkembang secara purata sebanyak 3% terutamanya disokong oleh segmen ternakan. Sumbangan agromakanan kepada keseluruhan sektor pertanian meningkat daripada 45.3% pada 2015 kepada 51.5% pada 2020. Peningkatan ini sejajar dengan objektif Dasar Agromakanan Nasional (DAN) untuk meningkatkan sumbangan agromakanan kepada ekonomi.

RAJAH 2.4.2. Pengeluaran dan Penggunaan Makanan bagi Tanaman Terpilih, 2020

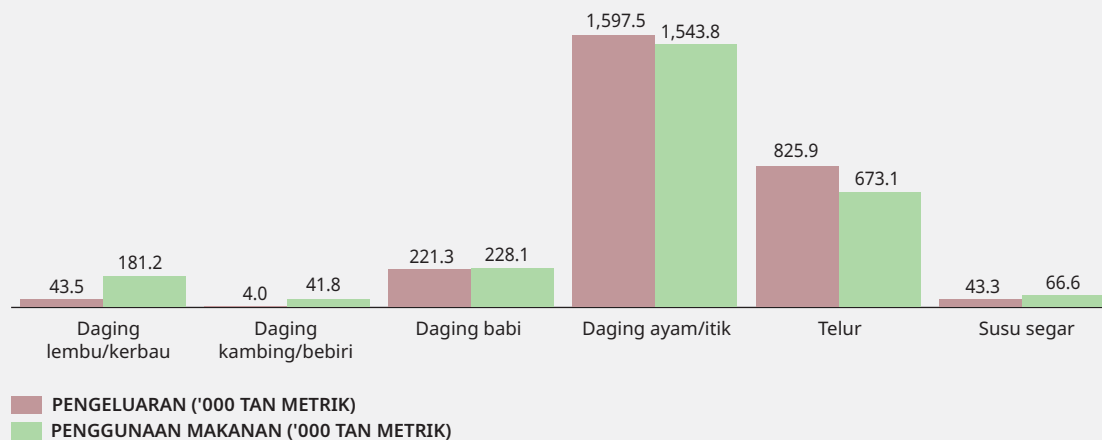

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Dari segi pengeluaran makanan utama, sebanyak 2.3 juta tan metrik padi telah dihasilkan pada 2020. Walau bagaimanapun, pengeluaran tersebut masih tidak mencukupi untuk memenuhi permintaan domestik. Kadar sara diri (SSR)¹ beras adalah sebanyak 63% daripada permintaan nasional pada 2019. Pengeluaran beras tempatan perlu ditingkatkan bagi memastikan kecukupan bekalan beras dalam negara memandangkan hanya 9% daripada jumlah pengeluaran beras dunia didagangkan (Bhandari, 2019).

Pengeluaran subsektor ternakan meningkat sebanyak 6.2% pada 2020 berikutan pertumbuhan kukuh segmen telur dan peningkatan segmen ayam/itik. Pengeluaran telur dan daging ayam/itik di Malaysia mencukupi bagi memenuhi permintaan nasional. Produk daging ayam/itik dieksport ke negara seperti Brazil, China dan Thailand. Walau bagaimanapun, pengeluaran komoditi ternakan lain seperti daging lembu/kerbau dan kambing/bebiri masih tidak mencukupi bagi memenuhi permintaan domestik. Malaysia menghasilkan sekitar 43,000 tan metrik daging lembu/kerbau iaitu jauh lebih rendah daripada permintaan yang melebihi 181,000 tan metrik pada 2020. Permintaan daging kambing/bebiri mencatat hampir 42,000 tan metrik dan lebih tinggi daripada pengeluaran sebanyak 4,000 tan metrik. Justeru, strategi pertanian nasional telah memberi penekanan untuk meningkatkan bekalan domestik dengan memperkasa penyelidikan dalam peningkatan genetik, menambah baik teknik pembiakan, memastikan bekalan bahan makanan ternakan berkualiti yang mencukupi, memperkukuh pusat tenusu dan mentransformasikan ladang berskala kecil bagi menangani defisit penawaran.

RAJAH 2.4.3. *Pengeluaran dan Penggunaan Makanan bagi Ternakan, 2020*

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Isu dan Cabaran dalam Memastikan Sekuriti Makanan

Sekuriti makanan merupakan antara agenda utama dalam merealisasikan Agenda 2030 dengan 17 Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Galanakis (2020) menyatakan bahawa sistem makanan memainkan peranan penting untuk mencapai SDG2 (Kebuluran Sifar) terutamanya dalam

¹ Kadar sara diri (SSR) menerangkan sejauh mana bekalan komoditi pertanian sesebuah negara dapat memenuhi permintaan domestik. SSR yang mencapai 100% atau lebih menunjukkan pengeluaran komoditi pertanian adalah mencukupi untuk memenuhi keperluan domestik.

memastikan sekuriti makanan dan meningkatkan nutrisi makanan. Kini, matlamat tersebut menjadi semakin penting berikutan tekanan demografi yang lebih besar, peningkatan urbanisasi dan perubahan iklim.

Walaupun terdapat kemajuan yang menggalakkan dalam meningkatkan pengeluaran makanan dan memastikan sekuriti makanan, namun Malaysia masih menghadapi beberapa cabaran terutamanya ketika pandemik COVID-19. Kedudukan Malaysia dalam Global Food Security Index (GFSI) 2020 jatuh ke tangga ke-43 dari 113 negara pada 2020 berbanding tangga ke-28 pada 2019 dengan skor sebanyak 67.9%. Skor tersebut berdasarkan empat kategori iaitu kemampuan, ketersediaan, kualiti dan keselamatan serta sumber semulajadi dan ketahanan. Malaysia memperoleh skor di bawah kategori kemampuan sebanyak 85.5% terutamanya disebabkan oleh inflasi makanan yang rendah, bilangan penduduk yang kecil di bawah garis kemiskinan global dan program jaringan keselamatan makanan. Walau bagaimanapun, skor yang lebih rendah dalam kategori lain antaranya disebabkan oleh perbelanjaan awam yang rendah bagi penyelidikan dan pembangunan (R&D) pertanian, kempen pendidikan mengenai kepentingan diet seimbang dan berkhasiat yang tidak berkesan, ketiadaan agensi khusus yang bertanggungjawab untuk sekuriti makanan dan kebergantungan tinggi kepada import makanan.

Perbelanjaan Awam yang Rendah bagi Penyelidikan dan Pembangunan Pertanian

Jumlah perbelanjaan penyelidikan pertanian Malaysia tidak berubah dalam sedekad menjelang 2017, dengan purata sekitar RM0.9 bilion hingga RM1 bilion setahun (Agricultural Science and Technology Indicators, 2020). Dari segi perbelanjaan penyelidikan pertanian kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar sektor pertanian, nisbah tersebut telah berkurang dari 1.9% pada 2002 kepada 0.9% pada 2017. Olsson dan Meek (2013) menyatakan bahawa Malaysia menghadapi cabaran besar dalam menjadikan sistem R&D dan inovasi lebih berkesan berikutan produktiviti yang rendah serta keupayaan teknologi dan institusi yang terhad dalam sektor awam dan swasta.

Kempen Pendidikan Mengenai Kepentingan Diet Seimbang dan Berkhasiat yang Tidak Berkesan

Terdapat kebimbangan mengenai masalah kebantutan dalam kalangan kanak-kanak terutamanya dalam kalangan golongan mudah terjejas di bandar yang antaranya disumbangkan oleh faktor malnutrisi. Bagi mengatasi masalah ini, Kerajaan telah melaksanakan dasar berlembut seperti program dan kempen pendidikan awam untuk meningkatkan kesedaran tentang diet dan gaya hidup sihat (Muda et al., 2019). Dasar tersebut tidak berkesan untuk mencegah lebih banyak individu daripada mengambil makanan diproses yang tidak sihat (Akademi Sains Malaysia, 2013). Promosi dan pendidikan kesihatan sahaja tidak memadai untuk mengubah tingkah laku individu berbanding dengan penggubalan undang-undang dan peraturan yang berkaitan dan disokong dengan penguatkuasaan berkesan.

Ketiadaan Agensi Khusus yang Bertanggungjawab untuk Sekuriti Makanan

Beberapa negara telah menubuhkan agensi khusus untuk menangani isu sekuriti makanan. Sebagai contoh, Agensi Makanan Singapura (SFA) ditubuhkan pada 1 April 2019 sebagai lembaga berkanun untuk memantau sekuriti dan keselamatan makanan daripada bahan mentah kepada juaah. Agensi ini menggabungkan fungsi berkaitan makanan yang dijalankan oleh pihak berkuasa nasional lain di Singapura. Sementara itu, Badan Ketahanan Pangan telah dibentuk di bawah Kementerian Pertanian Indonesia untuk memperkukuh ketersediaan, akses dan simpanan makanan. Bagi Malaysia pula, tiada agensi khusus yang bertanggungjawab untuk melaksanakan fungsi tersebut berikutan skop sekuriti makanan yang meluas.

Kebergantungan Tinggi kepada Import Makanan

Sejak beberapa dekad yang lalu, Malaysia telah menjadi pengimport bersih makanan dan mengakibatkan defisit perdagangan makanan meningkat daripada RM1.1 bilion pada 1990 kepada RM21.7 bilion pada 2020. Penyumbang utama defisit adalah bijirin dan sediaan bijirin yang merangkumi 22.8%, sayur-sayuran (18.9%) dan bahan makanan ternakan (17%) pada 2020. Pengurangan kebergantungan negara terhadap makanan diimport dalam waktu terdekat merupakan usaha yang mencabar memandangkan jumlah defisit yang tinggi dan volatiliti kadar pertukaran.

Inisiatif untuk Mengukuhkan Sekuriti Makanan

Walaupun sektor pertanian hanya menyumbang 7.4% daripada ekonomi pada 2020, namun Kerajaan sentiasa mengiktiraf kepentingan sektor pertanian bagi mengukuhkan sekuriti makanan negara. Sehubungan itu, sekuriti dan kemampuan makanan merupakan antara elemen utama dalam rancangan dan dasar pertanian nasional. Fokus dasar tersebut antara lain bagi meningkatkan pengeluaran domestik serta menambah baik produktiviti, akses pasaran dan kestabilan. Sebagai contoh, Rancangan Malaysia Kesebelas, 2016 – 2020 menekankan pemodenan sektor pertanian terutamanya melalui R&D inovatif, teknologi canggih dan pendigitalan.

Akibat krisis pandemik COVID-19, Kerajaan telah mengumumkan pelbagai pakej bantuan dan rangsangan ekonomi sejak Mac 2020 termasuk langkah memperkukuh sektor pertanian. Antara inisiatif yang dilaksanakan oleh Kerajaan termasuk peruntukan sebanyak RM1 bilion untuk Dana Jaminan Makanan bagi menyediakan pelbagai bantuan kepada petani dan nelayan untuk meningkatkan pengeluaran domestik. Peruntukan tambahan berjumlah RM100 juta turut disediakan bagi pembangunan infrastruktur penyimpanan dan pengedaran makanan serta program integrasi tanaman.

Pelan Tindakan Dasar Sekuriti Makanan Nasional, 2021 – 2025 akan memastikan kesediaan Malaysia untuk menghadapi krisis sekuriti makanan meliputi empat dimensi dalam jangka masa sederhana. Pelan ini merangkumi lima strategi teras termasuk penggunaan teknologi, pemerksaan penyelidikan dan kajian, penambahbaikan data sekuriti makanan dan peluasan kolaborasi strategik. Strategi ini dijangka dapat menyumbang kepada ketersediaan makanan yang selamat pada harga berpatutan, meningkatkan pengeluaran makanan domestik serta mengurangkan kebergantungan import makanan dan tenaga kerja asing.

Selain itu, Dasar Agromakanan Nasional 2.0 (DAN 2.0) akan meneruskan objektif dasar pertanian agromakanan semasa. Dasar ini bertujuan mempercepat pemodenan sektor pertanian serta mengawal permintaan dan penawaran komoditi makanan di samping memberi fokus produktiviti jangka masa panjang melalui pendigitalan. Sementara itu, Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 menggariskan strategi bagi kemampuan sektor pertanian moden dan menggiatkan usaha untuk meneroka potensi ekonomi makanan.

Kesimpulan

Pertambahan jumlah penduduk memerlukan lebih banyak bekalan makanan bagi menampung kehidupan. Sehubungan itu, Malaysia perlu memastikan sektor pertanian menjadi sumber bekalan makanan utama. Negara memiliki potensi besar untuk sara diri dalam komoditi makanan berikutan tanah suai tani yang luas serta cuaca dan sumber alam bersesuaian. Kerajaan memberi penekanan

terhadap penggunaan teknologi dan jentera dalam sektor pertanian untuk meningkatkan produktiviti. Justeru, penubuhan agensi khusus sekuriti makanan sangat penting terutamanya untuk menggubal dan melaksanakan dasar sekuriti makanan di peringkat nasional. Langkah ini dapat dilaksanakan melalui penggabungan fungsi berkaitan sekuriti makanan dari pelbagai agensi sedia ada untuk mengoptimumkan sumber. Pada masa yang sama, terdapat kepentingan untuk meningkatkan kapasiti agensi R&D semasa. Semua inisiatif tersebut akan membantu memanfaatkan sepenuhnya potensi sektor pertanian moden untuk membekalkan input yang pelbagai dan berkualiti kepada sektor ekonomi lain serta membangunkan ekonomi makanan bersepadu. Kolaborasi dan perkongsian pintar antara sektor awam dengan sektor swasta dalam menangani isu sekuriti makanan membolehkan Malaysia memiliki lebih banyak peluang dalam memastikan keselamatan sektor pertanian dan pengukuhan sekuriti makanan negara.

Sektor Perlombongan

Perkembangan global akan mempengaruhi prestasi sektoral

Prestasi sektor **perlombongan** akan dipengaruhi terutamanya oleh ketidakpastian tempoh pandemik COVID-19. Sektor ini diunjur menyusut secara marginal sebanyak 0.3% berikutan pengeluaran minyak mentah dan kondensat yang lebih rendah kesan daripada penutupan berjadual beberapa medan dan fasiliti minyak dan gas bagi tujuan penyelenggaraan. Walau bagaimanapun, output gas asli dijangka meningkat disokong oleh pengeluaran dari medan gas baharu di Sabah dan didorong oleh permintaan tinggi rakan dagang utama terutamanya dari China dan Jepun. Di samping itu, peningkatan aktiviti ekonomi global dan pengurangan jangkitan COVID-19 juga dijangka memacu penggunaan tenaga global yang lebih tinggi. Justeru, purata harga minyak mentah Brent diunjur meningkat sekitar USD66 setong pada 2022. Jangkaan ini lebih rendah berbanding unjuran harga pada 2021 iaitu USD68 setong. Walau bagaimanapun, anggaran tersebut bergantung kepada pergerakan harga global yang sangat dipengaruhi oleh tahap pengeluaran minyak Pertubuhan Negara-negara Pengeksport Petroleum dan sekutunya (OPEC+) serta stok minyak AS.

Sektor Pembinaan

Projek utama akan memulih pertumbuhan

Sektor **pembinaan** dijangka kembali pulih sebanyak 11.5% pada 2022 hasil daripada prestasi yang lebih baik bagi semua subsektor. Pertumbuhan subsektor kejuruteraan awam dijangka kembali positif berikutan penyambungan semula dan langkah mempercepat projek infrastruktur utama seperti Transit Aliran Ringan Laluan 3 (LRT3), Transit Aliran Mass Laluan 3 (MRT3), Sistem Transit Rapid Johor-Singapura (RTS) serta Lebuhraya Pan Borneo di Sabah dan Sarawak. Projek utiliti termasuk Hidroelektrik Baleh, Program Grid Bekalan Air Sarawak dan Loji Jana Kuasa Solar Berskala Besar 3 dijangka akan terus memacu pertumbuhan. Pada masa yang sama, subsektor bangunan kediaman diunjur terus berkembang sejajar dengan pelbagai langkah yang diambil oleh Kerajaan bagi menangani masalah kekurangan rumah mampu milik. Antara langkah tersebut termasuk lanjutan Skim Sewa untuk Beli, pengecualian duti setem bagi pembelian rumah pertama serta program Rumah Mesra Rakyat dan Program Perumahan Rakyat. Subsektor bangunan bukan kediaman juga dijangka meningkat disokong oleh projek komersial seperti Kwasa Damansara, Tun Razak Exchange dan KLIA Aeropolis.

Permintaan Domestik

Peningkatan permintaan akan memacu pertumbuhan ekonomi

Aktiviti ekonomi pada 2022 dijangka kembali ke tahap prapandemik berikutan kemajuan pesat program vaksinasi di seluruh negara. Semua komponen perbelanjaan diunjur mencatat pertumbuhan positif walaupun sebahagian komponen menyederhana berikutan kesan asas yang tinggi dan perkembangan sektor luar negara. Perbelanjaan awam dijangka kembali pulih dengan ketara sejajar dengan pelaksanaan segera projek infrastruktur berskala besar. Oleh itu, permintaan domestik diunjur terus berkembang sebanyak 6.6%.

Penggunaan swasta diunjur meningkat pada kadar yang lebih pesat sebanyak 7.3%. Peningkatan ini dijangka disokong oleh pendapatan boleh guna lebih tinggi dan prospek pekerjaan lebih baik berikutan

pemulihan ekonomi yang menyeluruh. Keyakinan pengguna yang bertambah baik dan kesan kekayaan positif disokong oleh pemulihan pasaran saham juga dijangka merangsang perbelanjaan penggunaan swasta.

Pelaburan swasta diunjur mencatat pertumbuhan sebanyak 2.6% seiring dengan langkah Kerajaan untuk menggalakkan pelaburan berkualiti dalam industri berteknologi dan bernilai tambah tinggi serta berintensifkan pengetahuan dan berasaskan inovasi. Antara industri berimpak tinggi ialah E&E, bahan kimia, mesin & peralatan, aeroangkasa dan peranti perubatan yang mempunyai kesalinghubungan kukuh dengan industri domestik yang lain. Selari dengan Dasar 4IR Negara untuk meningkatkan penerimgunaan pembuatan pintar dan pendigitalan, Kerajaan akan terus memberi tumpuan kepada pelaburan dalam mesin pintar, automasi dan robotik, kenderaan berpandu automatik, logistik pintar, IoT dan perkhidmatan berasaskan awan.

RENCANA 2.5

Menggalakkan Pelaburan Berkualiti bagi Mencapai Pembangunan Mampan

Pengenalan

Malaysia berjaya menarik pelaburan daripada pelabur domestik dan asing sejak beberapa dekad yang lalu. Syarikat dari seluruh dunia mengambil peluang untuk turut serta dalam persekitaran ekonomi Malaysia yang pesat berkembang. Pelaburan tersebut telah mewujudkan peluang pekerjaan kepada rakyat, menggalakkan pembangunan teknologi baharu tempatan, memangkinkan pertumbuhan ekonomi dan menambah baik kualiti hidup secara menyeluruh.

Seiring dengan perubahan masa, Malaysia kini berdepan dengan persaingan sengit terutamanya daripada negara serantau. Negara tersebut berkembang lebih pantas dan menawarkan pakej pelaburan yang lebih menarik selain mempunyai pasaran yang lebih luas dan kos buruh lebih rendah. Keadaan ini menjadi cabaran kepada Malaysia untuk bersaing dengan negara yang mempunyai kelebihan tersebut. Oleh itu, industri bernilai tambah rendah dan berintensif buruh yang masih bergantung kepada faktor pengeluaran tradisional tidak lagi mampu menjana pertumbuhan yang mampan dan inklusif.

Sehubungan itu, Malaysia perlu berubah dengan lebih pantas bagi meletakkan kedudukannya sebagai destinasi pelaburan berkualiti. Aktiviti pelaburan berkualiti dapat menyumbang dalam mewujudkan pekerjaan bermutu dan bernilai tambah tinggi; meningkatkan asas kemahiran bagi negara tuan rumah; memudah cara pemindahan teknologi, pengetahuan dan kepakaran; serta memperkukuh daya saing syarikat tempatan dan membolehkan akses syarikat kepada pasaran di samping mengamalkan tanggungjawab sosial dan alam sekitar (Moran et al., 2018). Sebaliknya, kekurangan pelaburan yang berkualiti akan menghalang peralihan kepada ekonomi berpendapatan tinggi, berpacuan inovasi serta inklusif (BNM, 2020). Justeru, pembaharuan dasar secara pantas dan berkesan di samping pengenalan insentif khusus yang menarik amat perlu dilaksanakan bagi menggalakkan pelaburan berkualiti.

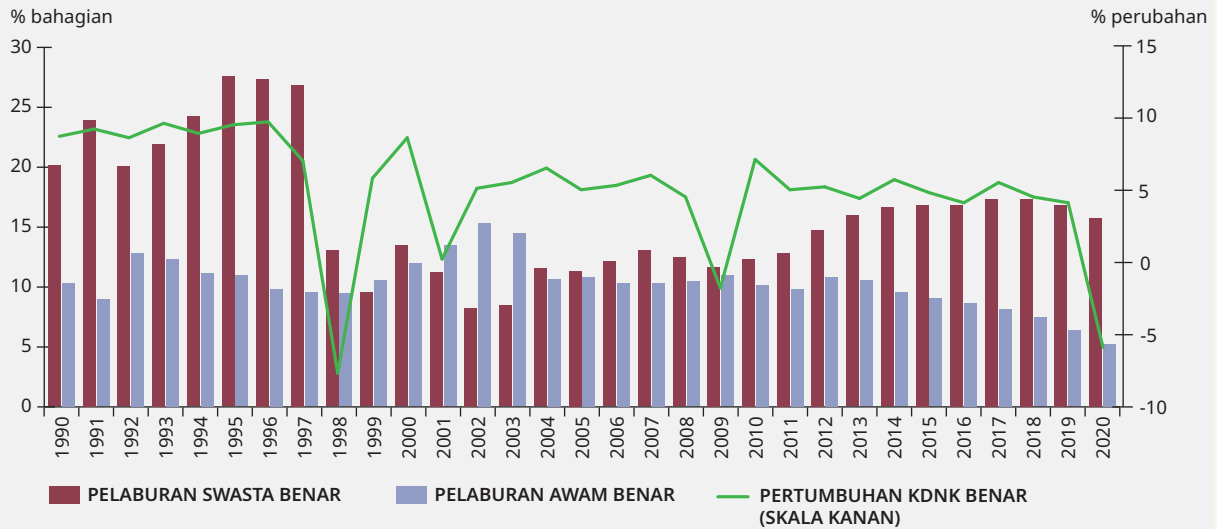
Sejajar dengan langkah menggalakkan pelaburan berkualiti yang menekankan pembangunan mampan, Malaysia komited kepada Agenda 2030 Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dan 17 Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Pengenalan SDG pada 2015 telah menggariskan matlamat universal merentasi dimensi meningkatkan pertumbuhan ekonomi, menangani keperluan sosial dan memastikan kelestarian alam sekitar menjelang 2030. Oleh itu, Malaysia komited untuk mencapai pembangunan mampan dan pengagihan ekonomi yang adil dan saksama di bawah Wawasan Kemakmuran Bersama 2030 (WKB 2030).

Selari dengan WKB 2030, Malaysia perlu menarik lebih banyak pelaburan berkualiti dalam sektor SDG terutamanya dalam infrastruktur; tenaga boleh baharu; air dan sanitasi; makanan dan pertanian; serta penjagaan kesihatan. Ditambah pula dengan impak pandemik COVID-19 yang dijangka berpanjangan, keperluan untuk Malaysia menggalakkan pelaburan berkualiti semakin meningkat bagi menyokong pertumbuhan ekonomi yang mampan. Rencana ini membincangkan situasi semasa pelaburan swasta di Malaysia, bidang yang berpotensi untuk pelaburan swasta, inisiatif Kerajaan yang sedang dilaksanakan, cabaran dalam mereka bentuk rangka kerja pelaburan berkaitan SDG di seluruh dunia dan beberapa cadangan dasar untuk menarik pelaburan berkualiti ke arah mencapai matlamat SDG.

Trend Pelaburan Swasta

Sebelum Krisis Kewangan Asia (AFC) pada 1997/1998, pelaburan swasta benar menyumbang secara purata sebanyak 24.1% kepada KDNK bagi tempoh 1991 – 1996 (Rajah 2.5.1.). Walau bagaimanapun, AFC dan Krisis Kewangan Global pada 2008/2009 mengakibatkan sumbangan pelaburan swasta kepada KDNK berkurang kepada purata 12.5% bagi tempoh 1997 – 2010. Pelaburan swasta kembali menunjukkan trend meningkat dalam tempoh 2011 – 2020 dengan purata sumbangan sebanyak 16.1% kepada KDNK berikutan pelaksanaan Model Ekonomi Baharu, Program Transformasi Kerajaan, Program Transformasi Ekonomi serta Rancangan Malaysia Kesepuluh (2011 – 2015) dan Kesebelas (2016 – 2020). Namun begitu, pandemik COVID-19 telah menjejaskan ekonomi negara dan menyebabkan sumbangan pelaburan swasta berkurang kepada 15.7% pada 2020 berbanding 16.8% kepada KDNK pada 2019.

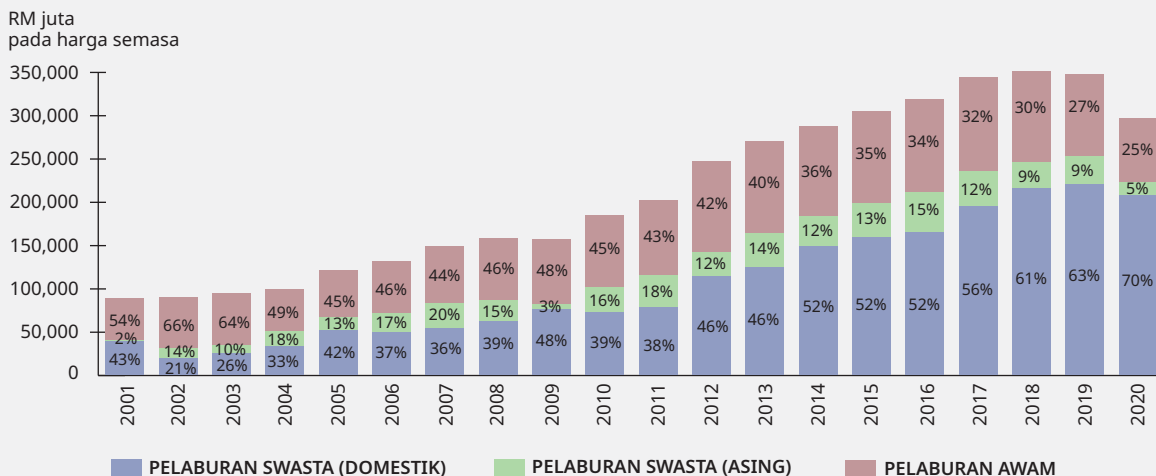
RAJAH 2.5.1. Pelaburan Swasta sebagai Sumber Utama Pertumbuhan di Malaysia

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Usaha menarik pelaburan swasta meliputi pelaburan langsung domestik (DDI) dan pelaburan langsung asing (FDI) penting untuk pertumbuhan ekonomi Malaysia terutamanya bagi mewujudkan pekerjaan dan memperluas eksport. Dalam tempoh 2001 – 2020, sumbangan tertinggi aliran FDI bersih kepada jumlah pembentukan modal tetap kasar (PMTK) mencatat 20% pada 2007 dengan nilai sebanyak RM29.5 bilion (Rajah 2.5.2.). Namun begitu, sumbangan tersebut terus berkurangan dan mencatat 5% pada 2020 dengan nilai sebanyak RM14.6 bilion. Pengurangan aliran FDI bersih tersebut terutamanya disebabkan oleh perubahan dasar pelaburan di Malaysia yang kurang menggalakkan pelaburan dalam aktiviti pemasangan berkemahiran rendah dan berintensifkan buruh. Selain itu, wujud persaingan sengit dari negara yang menawarkan kos buruh rendah seperti China dan Viet Nam. Dalam hal ini, Malaysia semakin selektif dalam menarik pelaburan serta lebih menumpukan kepada aktiviti ekonomi yang bernilai tambah tinggi dan kurang berintensifkan buruh.

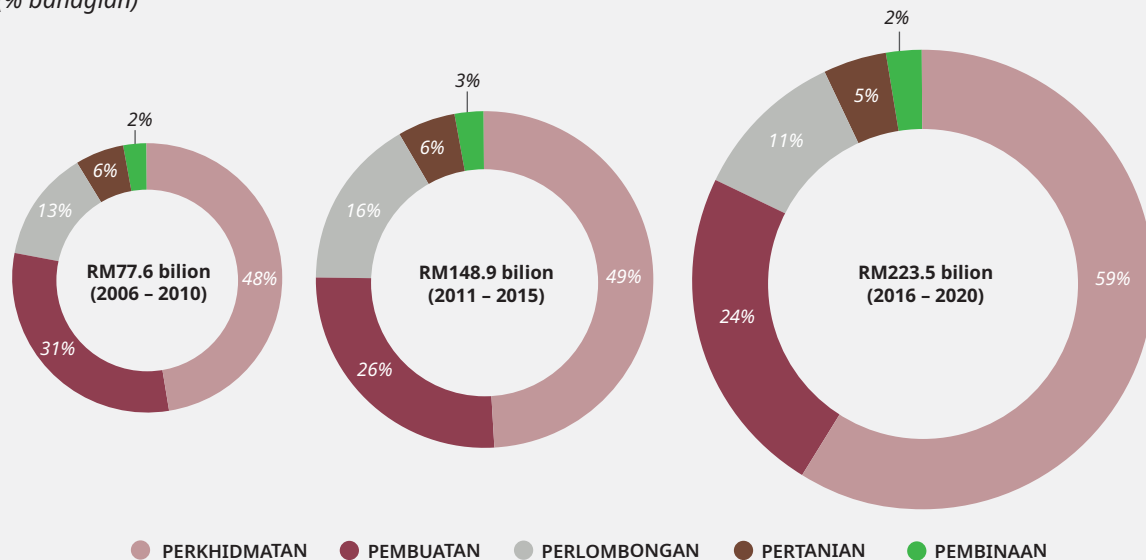
RAJAH 2.5.2. Aliran Pelaburan Langsung Bersih, 2001 – 2020
(% bahagian)

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Pengindustrian memainkan peranan penting dalam pembangunan ekonomi Malaysia dengan sumbangan ketara oleh FDI. Walau bagaimanapun, peningkatan persaingan dalam kalangan negara serantau telah menyebabkan penurunan trend FDI terutama dalam sektor pembuatan berkos rendah. Justeru, Kerajaan telah membangunkan Pelan Induk Perindustrian Kedua (1996 – 2005) dengan tumpuan terhadap pertumbuhan sektor pembuatan di samping pertumbuhan sektor perkhidmatan sebagai industri sokongan. Pelan Induk Perindustrian Ketiga (2006 – 2020) pula telah diperluas dengan merangkumi sumber pertumbuhan baharu dalam sektor perkhidmatan. Di samping itu, Blueprint Sektor Perkhidmatan 2015 telah dirangka bagi menyediakan rangka kerja strategik sektor perkhidmatan sebagai pemacu utama pertumbuhan ekonomi. Sehubungan itu, purata sumbangan pelaburan swasta benar dalam sektor perkhidmatan meningkat kepada 58.9% daripada keseluruhan pelaburan swasta dalam tempoh 2016 – 2020 berbanding 47.7% dalam tempoh 2006 – 2010 (Rajah 2.5.3.). Sektor perkhidmatan kini berpotensi untuk menarik pelaburan berkualiti ke Malaysia terutamanya dalam bidang ekonomi digital, perkhidmatan perniagaan global, Revolusi Perindustrian Keempat (4IR), pusat perkhidmatan guna sama, industri kandungan dan logistik.

RAJAH 2.5.3. Purata Pelaburan Swasta Benar mengikut Sektor, 2006 – 2020 (% bahagian)

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
 Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Inisiatif Kerajaan dalam Menggalakkan Pelaburan Berkualiti dan Mencapai SDG

Kerajaan telah melaksanakan pelbagai inisiatif untuk menarik pelaburan swasta berkualiti terutamanya dalam projek berintensif kemahiran dan pengetahuan yang mempunyai nilai tambah dan berteknologi tinggi serta menekankan penyelidikan, pembangunan dan rekabentuk (R&D&D). Projek tersebut akan menggalakkan kemajuan teknologi dan peningkatan produktiviti serta mewujudkan pekerjaan berpendapatan tinggi. Bidang fokus dalam sektor perkhidmatan meliputi pendidikan, teknologi hijau, penjagaan kesihatan, hotel dan pelancongan, logistik, minyak dan gas, penubuhan hab serantau dan perkhidmatan perniagaan. Walau bagaimanapun, sektor pembuatan kekal penting dengan memberi penekanan untuk meningkatkan rantaian nilai terutamanya bagi pengeluaran produk elektrik dan elektronik, mesin dan peralatan, kimia dan produk kimia, aeroangkasa dan peranti perubatan.

Malaysia menawarkan pelbagai dasar mesra perniagaan, infrastruktur yang tersedia dan sokongan kemudahan daripada Kerajaan bagi menempatkan negara sebagai pilihan utama destinasi pelaburan. Kerajaan juga memperkenalkan inisiatif MalaysiaMudah (#MyMudah) iaitu platform perkongsian awam-swasta untuk membantu pemain industri dan perniagaan dalam mengenal pasti dan mengurangkan beban kawal selia yang tidak perlu. Selain itu, Kerajaan menubuhkan Unit Penyelarasan dan Kemajuan (PACU) untuk mempercepat kelulusan permohonan dan pelaksanaan projek pelaburan di Malaysia. Penubuhan Pusat Sehenti (OSC) untuk Pengunjung Perniagaan pula merupakan inisiatif utama lain untuk mempercepat kelulusan kemasukan pelabur ke Malaysia bagi memudahkan pergerakan pengunjung perniagaan. Kerajaan juga memperkenalkan Pejabat Penyelarasan dan Kerjasama Insentif (ICCO) sebagai pusat sehenti untuk menyelaras insentif yang ditawarkan oleh Kerajaan Persekutuan dan pelbagai agensi. Pada April 2021, Kerajaan telah meluluskan Aspirasi Pelaburan Nasional (NIA) sebagai kerangka pertumbuhan masa depan yang menggariskan asas bagi pembaharuan dasar pelaburan untuk menggalakkan pelaburan berkualiti serta mewujudkan peluang pekerjaan berpendapatan tinggi. Di samping itu, Kerajaan telah melancarkan inisiatif Perkukuh Pelaburan Rakyat (PERKUKUH) pada Ogos 2021 dengan lima matlamat hasil utama iaitu memperjelas mandat setiap GLIC; peningkatan fokus kepada pelaburan pembangunan untuk memacu pertumbuhan baharu; menyemarakkan sektor swasta; menyiapkan siaga GLIC bagi masa hadapan melalui peningkatan tadbir urus dan keupayaan; serta mengukuhkan perlindungan sosial dan ketahanan fiskal GLIC.

Kementerian Kewangan mula menjajar dasar fiskal untuk mencapai matlamat SDG menjelang 2030. Penubuhan Dana Amanah MySDG telah diumumkan dalam Belanjawan 2021 dengan peruntukan awal sebanyak RM20 juta. Dana ini bertujuan melengkapkan peruntukan Kerajaan dan merapatkan jurang pembiayaan untuk program dan projek berkaitan SDG. Pada April 2021, Kerajaan menerbitkan Sukuk Kelestarian berdaulat pertama di dunia melalui terbitan sukuk bertempoh matang 10-tahun bernilai USD800 juta. Terimaan terbitan ini digunakan secara khusus untuk projek dan program pembangunan yang layak dan mempunyai elemen sosial dan teknologi hijau sejajar dengan agenda SDG. Di samping itu, Kerajaan juga berjaya menerbitkan sukuk bertempoh matang 30-tahun (Sukuk Wakalah) bernilai USD500 juta. Sukuk tersebut telah dilanggan melebihi 6.4 kali yang mencerminkan keyakinan tinggi para pelabur terhadap projek tenaga hijau dan kemampuan negara sebagai destinasi pelaburan yang dipercayai dengan asas ekonomi yang teguh dan prospek pertumbuhan yang kukuh. Lebihan langganan juga menggambarkan keyakinan pasaran terhadap prospek pemulihan dan pertumbuhan ekonomi negara meskipun dalam persekitaran mencabar berikutan pandemik COVID-19.

Cabaran dalam Membangun Rangka Kerja Pelaburan berkaitan SDG di Seluruh Dunia

Kebanyakan negara telah merangka strategi nasional untuk pembangunan mampan sejajar dengan SDG 2030 PBB. Walau bagaimanapun, tidak semua strategi tersebut mempunyai hala tuju jelas dalam menggalakkan pelaburan bermatlamatkan pencapaian SDG. Tambahan pula, instrumen sedia ada untuk menarik pelaburan berkaitan SDG adalah terhad dan tidak bersepadu. Tinjauan global United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) mengenai sistem dasar pelaburan nasional menunjukkan bahawa kurang daripada separuh negara anggota PBB menggunakan kaedah galakan pelaburan yang khusus di bawah SDG (UNCTAD, 2020).

Skim insentif telah menjadi kaedah utama untuk menggalakkan kemasukan pelaburan dalam kalangan negara anggota. Namun demikian, beberapa sektor utama SDG termasuk kesihatan, air dan sanitasi, pendidikan dan penyesuaian kepada perubahan iklim kurang diberi keutamaan.

Sehubungan itu, pendekatan lebih sistematik diperlukan untuk menggabungkan galakan pelaburan dalam strategi SDG dan mengutamakan SDG dalam rangka kerja dasar pelaburan nasional (UNCTAD, 2020).

Cadangan Dasar

Kajian SDG Investment Map oleh Standard Chartered mengenal pasti peluang bagi pelabur swasta untuk menyumbang kepada tiga SDG berorientasikan pembangunan fizikal dan infrastruktur di 15 negara berkembang paling pesat di dunia termasuk Malaysia menjelang 2030. Tiga SDG tersebut ialah SDG6 (Air Bersih dan Sanitasi), SDG7 (Tenaga Mampu Bayar dan Bersih) dan SDG9 (Industri, Inovasi dan Infrastruktur). Penemuan kajian ini telah mengenal pasti peluang besar pelaburan swasta di Malaysia bagi menaik taraf infrastruktur pengangkutan berjumlah USD25.8 bilion. Di samping itu, potensi pelaburan swasta bagi meningkatkan tahap penggunaan digital bernilai USD8.8 bilion juga telah dikenal pasti. Pelaburan swasta sebanyak USD0.4 bilion masih diperlukan untuk meningkatkan akses menyeluruh terhadap sanitasi asas dan air bersih walaupun hampir keseluruhan penduduk Malaysia mempunyai akses kepada sanitasi asas dan hampir 96% kepada air bersih.

Laporan UNCTAD World Investment Report 2020 juga telah menyenaraikan beberapa inisiatif dasar yang dapat membantu negara untuk menarik pelaburan berkaitan SDG (Jadual 2.5.1.). Walau bagaimanapun, insentif sedia ada perlu dikaji semula bagi memudahkan pelaburan dalam SDG. Kerajaan juga boleh menyesuaikan insentif khusus untuk menarik pelaburan dalam projek berkaitan SDG dan membangunkan Zon Ekonomi Khas yang memfokuskan SDG. Naratif bagi menarik pelaburan perlu menekankan aspirasi negara untuk menjadi peneraju SDG dan komitmen dalam mencapai matlamat tersebut. Usaha dan sokongan berterusan Kerajaan untuk memudahkan pelabur berkaitan SDG amat penting bagi mengekalkan dan menarik lebih banyak pelaburan. Selain itu, agenda SDG boleh dijadikan kriteria dalam memberi kelulusan jaminan, geran dan pinjaman. Sebagai contoh, penilaian impak sosial dan alam sekitar dijadikan syarat sebelum pembiayaan diliuluskan dan pemantauan secara berterusan dilaksanakan bagi memastikan pematuhan pelabur terhadap dasar tersebut.

JADUAL 2.5.1. Instrumen Dasar Terpilih bagi Menarik Pelaburan dalam SDG

Dasar Nasional bagi Menggalakkan Pelaburan dalam Sektor SDG	
Insentif pelaburan negara tuan rumah	<ul style="list-style-type: none"> • Insentif bagi menarik projek berkaitan SDG • Mensyaratkan insentif terhadap prestasi pelabur berkaitan SDG • Zon Ekonomi Khas SDG
Sasaran pelaburan, kemudahan dan perkhidmatan susulan	<ul style="list-style-type: none"> • Sasaran spesifik pelaburan berkaitan SDG • Persediaan projek SDG akan datang • Pembangunan imej (mempromosi ekonomi tuan rumah sebagai peneraju SDG) • Layanan keutamaan dalam proses penentuan pelaburan SDG oleh agensi promosi pelaburan tempatan • Perkhidmatan susulan kepada pelabur SDG
Jaminan pelaburan dan pinjaman untuk pelaburan ke luar negara berkaitan SDG	<ul style="list-style-type: none"> • Penilaian impak persekitaran dan sosial sebagai prasyarat jaminan pelaburan dan pinjaman • Menghubungkan jaminan pelaburan dan pinjaman dengan prestasi pelabur berkaitan SDG • Menyediakan jaminan dan pinjaman eksklusif kepada pelaburan dalam sektor SDG

Dasar Nasional bagi Mengawal Selia Kemasukan Pelaburan Berkaitan SDG

Peraturan berhubung penerimaan dan kemasukan pelaburan asing

- Keperluan kelulusan pelaburan berkaitan SDG
- Sekatan kemasukan penuh atau sebahagian dalam sektor berkaitan SDG
- Mekanisme saringan FDI berkaitan keselamatan negara merangkumi sektor berkaitan SDG

Perjanjian Pelaburan Antarabangsa

Menggalakkan dan melindungi pelaburan asing

- Mengutamakan SDG sebagai objektif teras perjanjian
- Mengesahkan pihak dalam kontrak mempunyai hak untuk menguatkuasakan kontrak
- Melarang menurunkan standard alam sekitar dan sosial sebagai kaedah menarik pelaburan

Sumber : United Nations Conference on Trade and Development

Kesimpulan

Trend penurunan pelaburan swasta di Malaysia dikaitkan dengan industri berintensif buruh kos rendah yang tidak lagi menjadi faktor terbaik untuk menarik dan menggalakkan pelaburan produktif. Oleh itu, terdapat keperluan untuk mempromosi pelaburan berkualiti terutamanya bagi pelaburan berteknologi tinggi serta berintensifkan kemahiran dan pengetahuan. Sebagai pemacu utama pertumbuhan, sektor perkhidmatan dan pembuatan perlu terus meningkat dan beralih ke arah rantai nilai yang lebih tinggi dengan menerokai aktiviti bernilai tambah tinggi, berinovasi dan R&D. Peralihan tersebut merupakan elemen utama untuk mendorong Malaysia keluar daripada perangkap negara berpendapatan sederhana.

Justeru, Malaysia perlu mengubah struktur dasar pelaburan sejajar dengan pelan pertumbuhan mampan. Kajian menunjukkan terdapat potensi yang besar dalam pelaburan berkaitan SDG terutamanya untuk menambah baik infrastruktur pengangkutan dan mempercepat penggunaan digital. Berdasarkan potensi ini, wajar bagi Kerajaan untuk menggalakkan pelaburan berkualiti yang selaras dengan SDG. Kerajaan juga perlu menarik pelaburan berkualiti yang dapat mendorong pertumbuhan ekonomi yang mampan dan mesra alam sekitar seiring dengan matlamat mencapai negara berpendapatan tinggi.

Perbelanjaan modal sektor awam terus menjadi pelengkap kepada sektor swasta dalam pembangunan negara. Projek utama yang terlibat termasuk penyambungan semula projek berkaitan pengangkutan berskala besar antaranya Transit Aliran Massa Laluan 2 (MRT2), LRT3, RTS dan Lebuhraya Pan Borneo serta projek baharu seperti MRT3 dan menaik taraf Landasan Keretapi Berkembar Elektrik Lembah Klang Fasa 2 (KVDT 2). Selain itu, projek yang dilaksanakan menerusi program JENDELA akan menambah baik infrastruktur digital negara. Perbelanjaan modal daripada pelbagai projek tersebut dijangka menyokong **pelaburan awam** yang melonjak sebanyak 24.1%. Walau bagaimanapun, **penggunaan awam** diunjur meningkat secara marginal

sebanyak 1.1% pada 2022 seiring dengan langkah mengoptimumkan perbelanjaan dan pengurusan kewangan yang berhemat. Namun begitu, Kerajaan akan terus menambah baik penyampaian perkhidmatan awam dan memudah cara aktiviti ekonomi.

Sejajar dengan pengembangan aktiviti ekonomi domestik, pendapatan negara dalam harga semasa dijangka meningkat sebanyak 7.4%. Sementara itu, **TNK** diunjur berkembang sebanyak 5.5% dengan jumlah pelaburan dijangka meningkat sebanyak 6.9% kepada RM316.5 bilion. Sumbangan TNK diunjur kekal signifikan pada 23.5% daripada PNK terutamanya disumbangkan oleh sektor swasta. Jurang tabungan-pelaburan dijangka kekal

mencatat lebih berjumlah RM55.6 bilion atau 3.5% daripada PNK. Lebihan ini menyediakan mudah tunai mencukupi dalam sistem kewangan yang boleh dimobilisasi untuk membiayai pelaburan produktif jangka panjang tanpa sumber dana luar negara.

Pendapatan

Prospek pendapatan yang lebih baik kepada tenaga kerja

Aktiviti ekonomi dijangka kembali normal kepada tahap prapandemik pada 2022 dengan lebih banyak peluang pekerjaan dan prospek upah yang lebih baik. Usaha untuk meningkatkan produktiviti melalui pendigitalan dan peningkatan kemahiran terutamanya dalam industri yang menawarkan gaji yang rendah juga akan menyumbang kepada **PP** yang lebih besar. Berdasarkan jangkaan tersebut, bahagian PP kepada KDNK dijangka kekal 37.3% pada 2022 seperti dalam Rajah 2.8. Peningkatan secara marginal ini akan menjadi cabaran dalam mencapai sasaran jangka masa panjang PP sebanyak 40% kepada KDNK pada 2025 seperti yang dinyatakan dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 (RMKe-12). Bagi membolehkan Malaysia mencapai perkongsian keuntungan yang lebih seimbang antara pekerja dan pemilik modal dalam ekonomi, industri perlu memberi ganjaran kepada pekerja pada tahap upah yang lebih baik setimpal dengan kelayakan dan prestasi produktiviti pekerja.

Sumbangan **LKK** daripada KDNK diunjur berkurang kepada 59.6% dengan pemilik modal kekal sebagai penyumbang terbesar dalam LKK. Pendapatan pemilik modal dijangka meningkat sebanyak 5.9% manakala pendapatan campuran daripada golongan yang bekerja sendiri berkembang 9.1% pada 2022. Walaupun bilangan usahawan bebas atau pekerja yang bekerja sendiri dijangka meningkat dengan signifikan dalam landskap pekerjaan masa hadapan, golongan ini dijangka terus menghadapi kesukaran untuk mendapatkan sumber pendapatan yang lebih

baik dalam pascapandemik kerana kebanyakan daripada golongan ini terus terlibat dalam aktiviti ekonomi yang bergaji rendah. Oleh yang demikian, sumbangan pendapatan campuran kepada KDNK diunjur hanya meningkat sedikit kepada 20.6%.

Kesan fiskal daripada perbelanjaan subsidi terutamanya bagi program subsidi upah dan bantuan geran khas kepada PMKS di bawah Kumpulan Wang COVID-19 akan disokong oleh jangkaan peningkatan dalam permintaan domestik dan perdagangan luar, pertambahan kutipan cukai perkhidmatan serta usaha strategik untuk memperluas asas cukai dalam masa terdekat. Justeru, pendapatan daripada cukai ke atas pengeluaran dan import dijangka meningkat sebanyak 3.5% manakala perbelanjaan subsidi berkurang sebanyak 48% pada 2022. Hasilnya, **cukai tolak subsidi ke atas pengeluaran dan import** dijangka meningkat sebanyak 34.3% pada 2022.

Sektor Luar Negeri

Perdagangan terus kukuh

Pada 2022, **eksport kasar** dianggarkan meningkat 1.5% meliputi semua sektor susulan daripada pertumbuhan perdagangan global yang rancak dan penambahbaikan dalam rantaian bekalan. Eksport barangan pembuatan dijangka berkembang 1.5% didorong oleh permintaan yang lebih tinggi untuk produk E&E dan bukan E&E. Peningkatan ketara pendigitalan dijangka meningkatkan permintaan bagi semikonduktor terutamanya litar elektronik bersepadu, pemproses dan kawalan yang akan mempercepat pertumbuhan produk E&E pada 2.4%. Di samping itu, kemunculan sektor baharu iaitu penjagaan kesihatan digital yang memerlukan penggunaan peranti perubatan seperti peralatan perubatan elektro, alatan ultra-ungu dan sinar-X dijangka dapat meningkatkan pertumbuhan produk E&E. Eksport bukan E&E pula dijangka meningkat secara marginal sebanyak 0.9% disumbangkan oleh permintaan tinggi untuk produk petroleum, getah serta kimia dan produk kimia.

Eksport barangan pertanian diunjur meningkat sebanyak 1.2% disokong oleh permintaan yang lebih tinggi bagi minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit dan getah asli. Pendapatan eksport daripada barangan perlombongan juga dijangka berkembang sebanyak 1.4% terutamanya disumbangkan oleh permintaan yang lebih tinggi daripada pasaran utama bagi minyak mentah (1.4%) dan LNG (1%).

Import kasar diunjur meningkat sebanyak 1.7% berikutan peningkatan permintaan barangan pengantara, barangan modal dan barangan penggunaan susulan pengukuhan pemulihan ekonomi serta pelaksanaan semula aktiviti pelaburan. Import barangan pengantara dijangka meningkat sebanyak 1.2% disumbangkan oleh pengembangan sektor pembuatan dan pembinaan. Import barangan modal dijangka menunjukkan peningkatan sebanyak 2.5% berikutan pelaksanaan projek infrastruktur utama yang lebih pesat. Seterusnya, import barangan penggunaan dijangka meningkat sebanyak 2.1% susulan permintaan isi rumah yang lebih tinggi hasil daripada peningkatan perbelanjaan pengguna berikutan prospek pekerjaan dan pendapatan yang lebih baik.

Akaun semasa dijangka mencatat lebih banyak sebanyak RM55.6 bilion atau 3.5% daripada PNK sejajar dengan pemulihan berterusan dalam aktiviti perindustrian dan pelaburan. Akaun barangan dianggar merekodkan lebih banyak sebanyak RM178.9 bilion susulan terimaan lebih tinggi didorong oleh lonjakan pertumbuhan dalam kalangan rakan dagang utama meliputi semua sektor ekonomi terutamanya dipacu peningkatan teknologi global. Sementara itu, akaun perkhidmatan diunjur mencatat defisit lebih rendah sebanyak RM57.6 bilion disebabkan oleh peningkatan bayaran dalam akaun perjalanan dan akaun perkhidmatan lain. Bayaran bagi perkhidmatan pengangkutan juga dijangka meningkat kepada RM57.3 bilion berikutan kebergantungan berterusan terhadap perkhidmatan pengangkutan asing di samping

pengembangan dalam aktiviti perdagangan. Terimaan dijangka meningkat kepada RM25.3 bilion disokong oleh terimaan pendapatan yang lebih baik dalam perjalanan udara dan perkhidmatan pengendalian kargo yang disediakan oleh syarikat domestik.

Kadar vaksinasi global yang pantas dan pelonggaran sekatan perjalanan dijangka merangsang aktiviti perjalanan. Defisit dalam akaun perjalanan diunjur mengecil kepada RM14.5 bilion dengan terimaan dianggar meningkat kepada RM16.1 bilion. Walau bagaimanapun, terimaan ini dijangka lebih kecil untuk mengimbangi perbelanjaan residen berkunjung ke luar negara sebanyak RM30.5 bilion ekoran peningkatan permintaan. Sementara itu, akaun perkhidmatan lain diunjur mencatat defisit lebih besar berjumlah RM11.2 bilion sejajar dengan peningkatan bayaran berikutan pengembangan dalam sektor perkhidmatan, pembuatan dan pembinaan.

Akaun pendapatan primer diunjur merekodkan defisit lebih tinggi sebanyak RM54.4 bilion berikutan peningkatan bayaran oleh pelabur asing sejajar dengan aktiviti pelaburan yang kembali beroperasi serta pertambahan pampasan profesional asing. Aliran keluar bersih dalam akaun pendapatan sekunder diunjur mencatat RM11.3 bilion berikutan kiriman wang oleh pekerja asing didorong oleh aktiviti ekonomi domestik yang kukuh.

Harga

Diunjur menyederhana

Kadar inflasi dijangka mencatat 2.1% pada 2022 berikutan prospek ekonomi yang lebih baik dan harga minyak mentah yang stabil. Permintaan penggunaan barang dan perkhidmatan oleh isi rumah dijangka dapat disokong oleh andaian persekitaran pekerjaan yang lebih baik. Seterusnya, unjuran pertumbuhan aktiviti pelaburan swasta dan pelaksanaan RMKe-12 akan meningkatkan permintaan dalam negeri. **Kadar IHPR** pula diunjur stabil berikutan jangkaan pemulihan ekonomi domestik dan global.

Pasaran Buruh

Pasaran buruh yang stabil mewujudkan prospek pekerjaan lebih baik

Aktiviti ekonomi yang kembali normal kepada tahap prapandemik akan merangsang peningkatan permintaan buruh dan memacu pemulihan pantas dalam pasaran buruh. Justeru, **kadar pengangguran** dijangka berkurang dan kembali mencatatkan guna tenaga penuh iaitu 4% pada 2022. **Jumlah guna tenaga** diunjur terus berkembang sebanyak 2.3% kepada 15.5 juta orang dengan sektor perkhidmatan kekal sebagai penyumbang utama guna tenaga iaitu 64.8% diikuti oleh sektor pembuatan (16.6%) dan pertanian (10.2%) seperti dalam Jadual 2.14 dan Jadual 2.15.

Mobiliti buruh rentas sempadan dijangka meningkat sejajar dengan jangkaan prestasi kesihatan global yang lebih baik dan pembukaan sempadan antarabangsa secara berperingkat. Oleh itu, bilangan **pekerja asing** berkemahiran rendah dan **ekspatriat** juga diunjur bertambah selaras dengan usaha mempercepat pelaksanaan projek pembinaan dan projek utama yang dihentikan sementara waktu semasa tempoh pandemik. Walau bagaimanapun, Kerajaan akan terus menggalakkan peningkatan produktiviti melalui automasi dan pendigitalan khususnya dalam industri berintensifkan buruh. Usaha tersebut dijangka dapat mengurangkan kebergantungan kepada pekerja migran seterusnya memberi lebih banyak peluang pekerjaan dalam pasaran kepada rakyat Malaysia.

Produktiviti buruh diunjur meningkat sebanyak 3.7% kepada RM95,300 pada 2022 terutamanya disumbangkan oleh sektor perkhidmatan berikutan aktiviti pelancongan yang pesat susulan daripada penarikan balik sekatan perjalanan secara berfasa setelah vaksinasi secara menyeluruh tercapai. Pada

masa yang sama, purata **gaji dan upah** bulanan dijangka berkembang sebanyak 6.7% kepada RM3,270 selaras dengan peningkatan produktiviti buruh dan pertumbuhan ekonomi yang menggalakkan. Justeru, keseluruhan PP juga dijangka meningkat pada 2022.

Kesimpulan

Ekonomi global dijangka pulih pada 2021 hasil daripada usaha yang dilaksanakan oleh pelbagai negara untuk mengurangkan kesan pandemik. Usaha tersebut merangkumi rangsangan fiskal, sokongan dasar, sistem kewangan yang akomodatif serta pelaksanaan vaksinasi yang meningkatkan sentimen perniagaan dan pengguna. Momentum pertumbuhan dijangka berterusan sehingga 2022 disokong oleh peningkatan permintaan, aktiviti pelaburan dan perdagangan serta transformasi digital.

Sejajar dengan prospek pertumbuhan global yang menggalakkan, KDNK Malaysia diunjur berkembang antara 3% – 4% pada 2021 dan terus meningkat antara 5.5% – 6.5% pada 2022. Pertumbuhan yang diunjur ini dipacu oleh normalisasi aktiviti ekonomi berikutan kadar vaksinasi yang tinggi di seluruh negara, pelaksanaan semula projek dengan kesan pengganda yang tinggi, permintaan luar yang kukuh dan aktiviti pelancongan bersasar terutamanya bagi tujuan perniagaan, kesihatan dan pendidikan. Walau bagaimanapun, masih terdapat risiko kepada prospek ekonomi negara termasuk tempoh wabak COVID-19 yang berpanjangan akibat kemunculan varian baharu, ketidaktentuan dalam pasaran kewangan global, pemulihan pasaran buruh yang lebih perlahan, gangguan bekalan komoditi dan ketidaktentuan geopolitik. Justeru, Kerajaan akan memastikan usaha untuk mengukuhkan asas ekonomi negara dilaksanakan demi menjamin pertumbuhan ekonomi yang makmur, inklusif dan mampan.

Rujukan

- Abdullah, R. G., Mersat, N. I., & Wong, S. K. (2021). *Implications of Covid-19 Pandemic on Household Food Security: Experience from Sarawak, Malaysia*. *International Journal of Business and Society*, 22(1), 1-13.
- Agricultural Science and Technology Indicators. (2020). *Malaysia: IFPRI-APAARI – MARDI Country Brief 2020*. Dicapai daripada <https://www.asti.cgiar.org/sites/default/files/pdf/Malaysia-CountryBrief-2020.pdf>
- Akademi Sains Malaysia. (2013). *Prioritizing Food Policy Options to Reduce Obesity in Malaysia*. Dicapai daripada <http://www.interacademies.org/32647/PrioritizingFood-Policy-Options-to-ReduceObesity-in-Malaysia>
- ASEAN+3 Macroeconomic Research Office. (2021). *ASEAN+3 Regional Economic Outlook 2021*. Dicapai daripada https://www.amro-asia.org/wp-content/uploads/2021/07/AMRO-AREO-2021_26-July.pdf
- ASEAN+3 Macroeconomic Research Office. (2016). Dicapai daripada <https://amro-asia.org/wp-content/uploads/2016/09/amro-agreement.pdf>.
- Asian Development Bank. (2021). *ADB Briefs. Implementing a Green Recovery in Southeast Asia*.
- Asian Development Bank. (2020). *ASEAN Catalytic Green Finance Facility: An ASEAN Infrastructure Fund Initiative - Investment Principles and Eligibility Criteria*. Asian Development Bank.
- Asian Development Bank. (2020). *ASEAN Catalytic Green Finance Facility: An ASEAN Infrastructure Fund Initiative - Operations Plan 2019-2021*. Asian Development Bank.
- Asian Development Bank. (2020). *Green Finance Strategies for Post-COVID-19 Economic Recovery in Southeast Asia: Greening Recoveries for People and Planet*. Asian Development Bank.
- Bank Dunia. (2021). *Global Economic Prospects, June 2021*. Dicapai daripada <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>
- Bank Dunia. (2020). *Malaysia Economic Monitor, December 2020, Sowing the Seeds*. Dicapai daripada <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/34929>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Laporan Tahunan 2020*. Dicapai daripada https://www.bnm.gov.my/documents/20124/3026128/ar2020_en_book.pdf
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Tinjauan Ekonomi dan Monetari 2020*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Tinjauan Ekonomi dan Monetari 2020. Inovasi Malaysia: Ke arah Pertumbuhan Masa Hadapan Berkualiti Tinggi Selepas Pandemik*, 84-97. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2020). *Memastikan Pertumbuhan Masa Depan Menerusi Pelaburan Berkualiti*. Dicapai daripada https://www.bnm.gov.my/documents/20124/2722983/emr2019_bm_box1.pdf
- Bank of Korea. (2021). *Real Gross Domestic Product: 2nd Quarter of 2021 (Advance Estimate)*. Dicapai daripada <http://www.bok.or.kr/eng/bbs/E0000634/view.do?nttId=10065713&menuNo=400069&pageIndex=2>.
- Bhandari, H. (2019). *Global Rice Production, Consumption and Trade: Trends and Future Directions*. In *Proceedings of the Korean Society of Crop Science Conference*, pp. 5-5.
- Euler Hermes. (2020). *Digital-Enabling Countries Proved More Resilient to the Covid-19 Economic Shock*. Dicapai daripada https://www.eulerhermes.com/en_global/news-insights/economicinsights/Digital-enabling-countries-proved-more-resilient-to-the-Covid-19-economic-shock.html
- Euler Hermes. (2020). *Global Supply Chain Survey - In Search of Post-Covid-19 Resilience*. Dicapai daripada https://www.eulerhermes.com/en_global/news-insights/economic-insights/Global-Supply-Chain-Survey-In-search-of-post-Covid-19-resilience.html

- Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2006. *Policy Brief, June 2006*. Dicapai daripada http://www.fao.org/fileadmin/templates/faoitally/documents/pdf/pdf_Food_Security_Cocept_Note.pdf
- Galanakis, C. M. (2020). *The Food Systems in the Era of the Coronavirus (COVID-19) Pandemic Crisis*, 9(4), 523. MDPI AG. Dicapai daripada <http://dx.doi.org/10.3390/foods9040523>
- Google, Temasek and Bain. (2021). *e-Conomy SEA 2020*. Dicapai daripada https://storage.googleapis.com/gweb-economysea.appspot.com/assets/pdf/e-Conomy_SEA_2020_Report.pdf
- Han, B., & Kim, N. (2021). *ASEAN+3 Financial Safety Net More Important Than Ever - AMRO ASIA*. Dicapai daripada <https://www.amro-asia.org/asean3-financial-safety-net-more-important-than-ever/>.
- Henning, C. (2020). *Regional Financial Arrangements and the International Monetary Fund*. Dicapai daripada https://issuu.com/cigi/docs/rfas_and_the_imf_web
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2021). *Akaun Pembekalan dan Penggunaan Komoditi Pertanian Terpilih Malaysia 2016-2020*. Dicapai daripada <https://dosm.gov.my>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2021). *Digital Economy Malaysia 2021*. Dicapai daripada <https://www.dosm.gov.my>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2021). *Penggunaan ICT dan e-Dagang oleh Pertubuhan 2020*. Dicapai daripada <https://dosm.gov.my>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Akaun Negara, Keluaran Dalam Negeri Kasar 2015-2020*. Dicapai daripada <https://dosm.gov.my>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Akaun Satelit Teknologi Maklumat dan Komunikasi 2019*. Dicapai daripada <https://dosm.gov.my>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2020). *Laporan Survei Tenaga Buruh 2019*. Dicapai daripada <https://dosm.gov.my>
- Joint Statement of the 24th ASEAN+3 Finance Ministers' and Central Bank Governors' Meeting. (2021).
- Joint Statement of the 12th ASEAN+3 Finance Ministers' and Central Bank Governors' Meeting. (2009).
- Kementerian Kewangan Malaysia. (2020). *Tinjauan Ekonomi 2021: Ekonomi Gig*, 78-81
- Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri Malaysia. (2006). *Pelan Induk Perindustrian Ketiga (IMP3) 2006-2020*. Dicapai daripada <https://www.miti.gov.my/index.php/pages/view/1690?mid=110>
- Ministry of Trade and Industry Singapore. (2021). Dicapai daripada <https://www.mti.gov.sg/Newsroom/Press-Releases/2021/08/MTI-Upgrades-2021-GDP-Growth-Forecast-to-6-0-to-7-0-Per-Cent>
- Moran, T., Görg, H., Serič, A., & Krieger-Boden, C. (2018). *Attracting FDI in Middle-Skilled Supply Chains*. (Economics Discussion Papers Number 2018-2). Kiel Institute for the World Economy. Dicapai daripada <http://www.economics-ejournal.org/economics/discussionpapers/2018-2>
- Muda, W. M. W., Sundaram, J. K., & Gen, T. Z. (2019). *Addressing malnutrition in Malaysia*. Khazanah Research Institute.
- Ocampo, J. (2007). *Regional Financial Cooperation*. Brookings Institution Press.
- Olsson, A., & Meek, L. (2013). *Effectiveness of Research and Innovation Management at Policy and Institutional Levels: Cambodia, Malaysia, Thailand, and Vietnam*.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). *No Ordinary Recovery: Navigating the Transition*. OECD Economic Outlook, May 2021. Dicapai daripada <https://www.oecd.org/economic-outlook/>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2020). *A Systemic Resilience Approach to Dealing with Covid-19 and Future Shocks*. Dicapai daripada <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/a-systemic-resilience-approach-to-dealing-with-covid-19-and-future-shocks-36a5bdfb/>

- Pan, W. (2020). ASEAN+3 Macroeconomic Research Office. Dicapai daripada https://www.amro-asia.org/wp-content/uploads/2020/11/ESCAP_Enhancing-the-CMIM.pdf.
- Persatuan Automotif Malaysia. (2021). *Production and Sales Press Release*. Dicapai daripada <http://www.maa.org.my/news.html>
- Persatuan Perusahaan Kecil Sederhana Malaysia. (2020). *Post RMCO SME Status Survey*.
- Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. (2021). *Covid-19 and e-Commerce: A Global Review*. Dicapai daripada <https://unctad.org/webflyer/covid-19-and-e-commerce-global-review>
- Pertubuhan Kesihatan Sedunia. (2021). *Coronavirus Dashboard*. Dicapai daripada <https://covid19.who.int/>
- Pertubuhan Kesihatan Sedunia. (2021). *COVID-19 Explorer*. Dicapai daripada <https://worldhealthorg.shinyapps.io/covid/>
- Rhee, C., Sumulong, L., & Vallée, S. (2016). *Global and Regional Financial Safety Nets: Lessons from Europe And Asia*.
- Rusuli, M. S. C., Halim, M. I. A., & Yaziz, M. F. A. (2021). *Attitudes, Awareness, Readiness and Barriers Towards the Internet of Things Adoption Among Construction Industry in East Cost Malaysia*. *Journal of Sustainable Management Studies*, (eISSN 2773-5516), 2(1), 7-15.
- Scheubel, B., & Stracca, L. (2016). *What do We Know About the Global Financial Safety Net? Rationale, Data and Possible Evolution*. Dicapai daripada <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecbop177.en.pdf>
- Siregar, R., Akkharaphol, & Habchitrchaidol. (2013). Dicapai daripada <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/101187/1/734975481.pdf>.
- Southeast Asia Department, Asian Development Bank. (2021). *ASEAN Catalytic Green Finance Facility 2019-2020: Accelerating Green Finance in Southeast Asia*.
- Southeast Asia Department, Asian Development Bank. (2020). *Environmental and Social Management Framework: ASEAN Catalytic Green Finance Facility - Green Recovery Program (ACGF GRP)*.
- Standard Chartered Bank. (2020). *Opportunity 2030 The Standard Chartered SDG Investment Map*. Dicapai daripada <https://av.sc.com/corp-en/content/docs/Standard-Chartered-Opportunity-2030.pdf>
- Sundaram, J.K. & Gen, T.Z. (2019). *Achieving Food Security for All Malaysians*. Khazanah Research Institute.
- Sussangkarn, C. (2010). *The Chiang Mai Initiative Multilateralization: Origin, Development and Outlook*. Dicapai daripada <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/156085/adb-wp230.pdf>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2021). *IMF Staff Country Report: Republic of Korea*. Dicapai daripada <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2021/03/24/Republic-of-Korea-2021-Article-IV-Consultation-Press-Release-Staff-Report-Staff-Statement-50306>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2021). *World Economic Outlook, October 2021: Recovery During a Pandemic, Health Concerns, Supply Disruptions and Price Pressures*. Dicapai daripada <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/10/12/world-economic-outlook-october-2021>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2021). *World Economic Outlook, Update July 2021: Fault Lines Widen in The Global Recovery*. Dicapai daripada <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/07/27/world-economic-outlook-update-july-2021>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2021). *World Economic Outlook, April 2021: Managing Divergent Recoveries*. Dicapai daripada <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/03/23/world-economic-outlook-april-2021>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2021). *World Economic Outlook Update, January 2021: Policy Support and Vaccines Expected to Lift Activity*. Dicapai daripada: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/01/26/2021-world-economic-outlook-update>

- The Economist Intelligence Unit. (2021). *Country Report China/Indonesia/India*. Dicapai dari <http://www.eiu.com/landing/country-report-update>
- UNCTAD. (2020). *Promoting Investments for Sustainable Development*. Dicapai dari https://unctad.org/system/files/official-document/webosg2021d2_en.pdf
- UNCTAD. (2020). *World Investment Report 2020*. Dicapai dari https://unctad.org/system/files/official-document/wir2020_en.pdf#page=228
- Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. (2021). *Rangka Tindakan (Blueprint) Ekonomi Digital Malaysia*. Dicapai dari <https://www.epu.gov.my/sites/default/files/2021-02/rangka-tindakan-blueprint-ekonomi-digital-Malaysia.pdf>
- Unit Perancang Ekonomi. (2015). *Blueprint Sektor Perkhidmatan*. Dicapai dari <https://www.epu.gov.my/sites/default/files/2020-02/2blueprint.pdf>
- World Economic Forum. (2019). *Shaping the Future of Digital Economy and New Value Creation*. Dicapai dari <https://www.weforum.org/platforms/shaping-the-future-of-digital-economy-and-new-value-creation>
- World Tourism Organization. (2021). *Vaccines and Digital Solutions To Ease Travel Restrictions*. Dicapai dari <https://www.unwto.org/news/vaccines-and-digital-solutions-to-ease-travel-restrictions>
- World Trade Organization. (2021). *World Trade Primed for Strong but Uneven Recovery After COVID-19 Pandemic Shock*. Dicapai dari https://www.wto.org/english/news_e/pres21_e/pr876_e.htm

BAB 3

Perkembangan Monetari dan Kewangan

111 PERSPEKTIF KESELURUHAN

111 PERKEMBANGAN MONETARI

112 PRESTASI RINGGIT

113 PRESTASI SEKTOR PERBANKAN

Rencana 3.1 – Amalan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir
Urus: Ke Arah Meningkatkan Daya Tahan Korporat di
Malaysia

122 PRESTASI PASARAN MODAL

Sisipan 3.1 – Inisiatif Utama Pasaran Modal

128 PRESTASI PERBANKAN DAN PASARAN MODAL ISLAM

130 KESIMPULAN

131 RUJUKAN

BAB 3

Perkembangan Monetari dan Kewangan

Perspektif Keseluruhan

Pasaran kewangan kekal berdaya tahan

Persekitaran monetari dan kewangan kekal akomodatif dan menyokong aktiviti ekonomi sepanjang krisis pandemik COVID-19. Operasi monetari disokong oleh pasaran wang dan pertukaran asing serta aktiviti perantaraan yang dinamik. Sektor perbankan kekal kukuh disokong oleh mudah tunai dan penampunan modal yang mencukupi. Sementara itu, pasaran modal terus berdaya tahan didukung oleh mudah tunai yang mampan dan persekitaran dasar yang menyokong. Pendirian dasar monetari yang akomodatif dan mengembang akan terus menyokong pemulihan ekonomi. Walau bagaimanapun, risiko berikutan peningkatan semula kes COVID-19, kelewatan dalam pelonggaran langkah pembendungan, pembatasan aktiviti ekonomi dan kadar normalisasi dasar monetari yang lebih pantas daripada jangkaan oleh bank pusat utama mampu memberi kesan kepada prestasi pasaran kewangan.

Perkembangan Monetari

Dasar monetari terus menyokong pemulihan ekonomi

Dasar monetari pada 2021 kekal akomodatif bagi mengurangkan kesan buruk terhadap ekonomi disebabkan oleh Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) yang berlarutan di samping memberi sokongan kepada pemulihan ekonomi. Dasar tersebut juga memastikan tekanan harga kekal terkawal. Kadar Dasar Semalaman (OPR) kekal stabil pada 1.75% pada tujuh bulan pertama 2021. Sementara itu, usaha diteruskan untuk memastikan mudah tunai mencukupi bagi menyokong aktiviti pengantaraan kewangan. Nisbah Keperluan

Rizab Berkanun (SRR) berada pada paras 2.00% sejak Mac 2020 sebagai tambahan kepada pelanjutan fleksibiliti yang diberikan kepada institusi perbankan untuk menggunakan Sekuriti Kerajaan Malaysia (MGS) dan Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia (MGII) bagi mencapai pematuhan keperluan SRR sehingga Disember 2022.

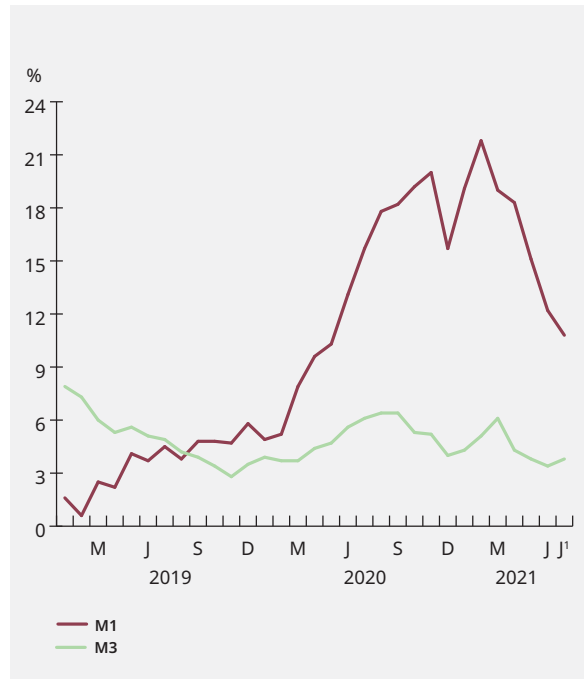
Seiring dengan pelarasan OPR, kadar faedah dalam sistem perbankan kekal stabil pada tujuh bulan pertama 2021. Kadar pinjaman purata dan kadar asas berwajaran bank perdagangan hampir tidak berubah pada paras 3.43% dan 2.43% berbanding tempoh yang sama tahun lepas. Sementara itu, purata kadar faedah deposit tabungan bank perdagangan kekal stabil pada 0.58%. Kadar faedah deposit tetap bagi tempoh matang 1-bulan hingga 12-bulan pula berada antara 1.48% hingga 1.70%.

Agregat monetari terus berkembang antara Januari dan Julai 2021. Bekalan M1 meningkat sebanyak 10.8% kepada RM550.8 bilion pada akhir Julai 2021 berikutan peningkatan mata wang dalam edaran (13.7%) dan deposit permintaan (9.9%) manakala M3 meningkat sebanyak 3.8% kepada RM2,106.4 bilion. Peningkatan ini terutamanya disumbangkan oleh aset asing bersih yang lebih tinggi dalam sektor kewangan didorong oleh aliran masuk portfolio dan penawaran kredit yang berterusan kepada sektor swasta khususnya melalui pinjaman. Dalam jangka masa terdekat, bekalan wang akan terus disokong oleh penawaran kredit kepada sektor swasta berikutan aktiviti ekonomi yang kembali beroperasi.

Melangkah ke hadapan, dasar monetari dijangka kekal akomodatif dan menyokong pemulihan ekonomi. Walau bagaimanapun, mengambil kira ketidakpastian dalam tempoh

pandemik, pendirian dasar monetari akan terus ditentukan oleh data dan maklumat baharu. Perkara ini perlu bagi memastikan risiko terhadap prospek pertumbuhan dapat dikurangkan serta kestabilan harga dikekalkan.

RAJAH 3.1. Agregat Monetari (% perubahan)

¹ Akhir Julai 2021
Sumber: Bank Negara Malaysia

JADUAL 3.1. Faktor Penentu M3, Januari – Julai 2020 dan 2021

	PERUBAHAN (RM BILION)	
	2020	2021
M3	68.1	65.4
Tuntutan bersih terhadap Kerajaan	62.8	9.5
Tuntutan terhadap Kerajaan	81.9	31.2
Tolak: Deposit Kerajaan	19.1	21.7
Tuntutan terhadap sektor swasta	38.9	28.1
Pinjaman	29.4	26.9
Sekuriti	9.5	1.2
Aset asing bersih ¹	28.5	36.3
Bank Negara Malaysia	14.6	29.3
Sistem perbankan	13.9	7.0
Pengaruh lain	-62.1	-8.5

¹ Termasuk kerugian/keuntungan penilaian semula kadar pertukaran
Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

Prestasi Ringgit

Volatiliti berterusan dalam kadar pertukaran asing

Nilai ringgit dan mata wang serantau mengukuh berbanding dolar AS pada awal 2021. Pengukuhan ringgit didorong oleh keyakinan terhadap pemulihan ekonomi global berikutan pelaksanaan program vaksinasi. Walau bagaimanapun, nilai ringgit mula menyusut berbanding dolar AS mulai minggu kedua Januari 2021. Tekanan jualan dalam pasaran domestik yang dicetuskan oleh pelaksanaan PKP 2.0 di seluruh negara bagi mengekang penularan kes COVID-19 telah menyumbang kepada kejatuhan nilai ringgit.

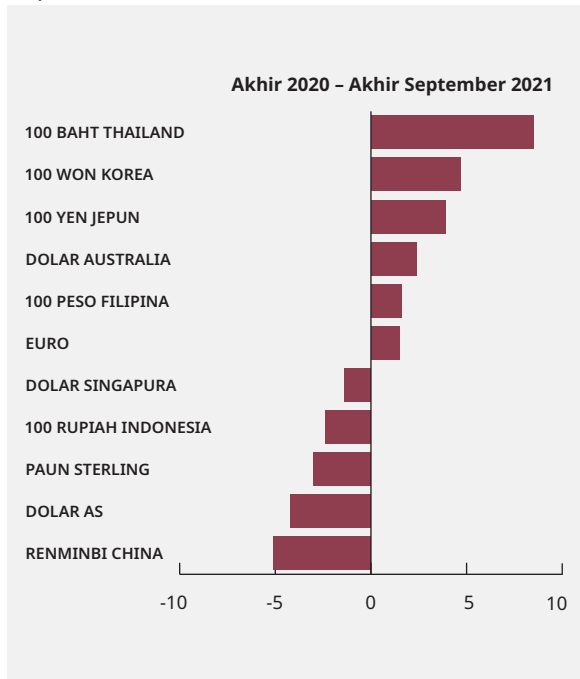
Pada Mac 2021, nilai ringgit dan kebanyakan mata wang serantau menyusut antara 0.4% dan 6.7%. Peningkatan kadar hasil bon Perbendaharaan AS berikutan prospek pemulihan ekonomi AS yang lebih pantas menyebabkan pelabur beralih kepada bon Perbendaharaan AS seterusnya mengukuhkan nilai dolar AS. Walau bagaimanapun, nilai ringgit mengukuh berbanding yen Jepun (3.7%), euro (1.3%), baht Thailand (1.1%) dan won Korea (0.7%) pada bulan tersebut.

Nilai ringgit kembali mengukuh berbanding dolar AS pada April 2021. Kadar hasil Perbendaharaan AS lemah disebabkan oleh jangkaan pasaran mengenai kemungkinan Fed mengurangkan program pembelian aset kepada satu tarikh yang lebih lewat. Keadaan ini dan pengukuhan harga minyak mentah telah mendorong aliran masuk portfolio bukan pemastautin ke pasaran bon domestik seterusnya mengukuhkan nilai ringgit. Walau bagaimanapun, risiko pertumbuhan ekonomi yang lebih perlahan berpunca daripada pelanjutan kepada PKP 3.0 mulai 12 Mei 2021 telah mengurangkan kesanggupan pelabur mengambil risiko.

Pada akhir September, nilai ringgit menyusut 4.2% berbanding dolar AS. Trend ini disebabkan oleh penularan kes COVID-19 di seluruh dunia dan tempatan yang memberi kesan kepada unjuran pertumbuhan ekonomi. Penyusutan ini turut dipengaruhi oleh peralihan jangkaan terhadap tempoh masa program pembelian aset oleh Fed serta pengetatan dasar monetari. Melangkah ke hadapan, faktor tersebut akan mempengaruhi pergerakan nilai ringgit. Pemulihan ekonomi

yang berterusan serta asas ekonomi yang kukuh dijangka menyokong nilai ringgit dalam jangka masa sederhana.

RAJAH 3.2. Prestasi Ringgit berbanding Mata Wang Terpilih (% perubahan)

Sumber: Bank Negara Malaysia

Prestasi Sektor Perbankan

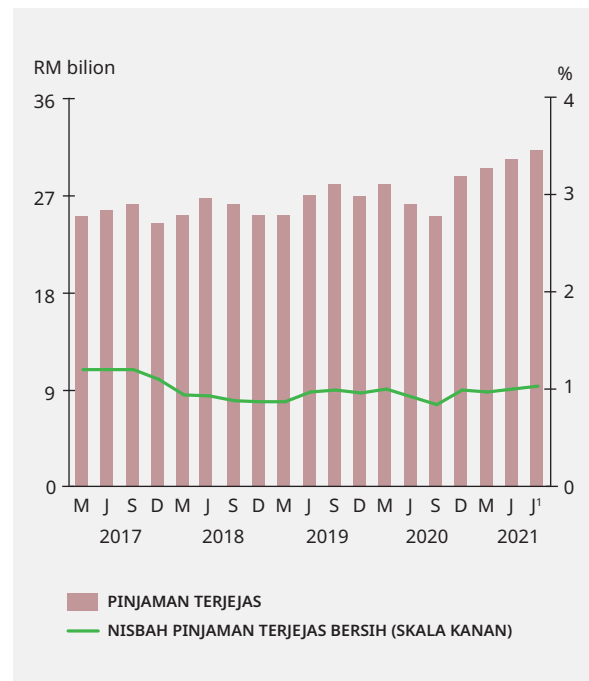
Tahap Permodalan Sektor Perbankan Kekal Kukuh

Keupayaan sektor perbankan menampung kerugian kekal teguh. Di samping itu, kedudukan modal bank kekal kukuh bagi menampung potensi risiko dan meneruskan perantaraan kredit dalam ekonomi. Kedudukan kukuh ini disokong oleh tahap modal dan mudah tunai yang tinggi serta kualiti aset yang berdaya tahan dan rizab kerugian pinjaman yang berhemah. Pada akhir Julai 2021, lebihan jumlah penampungan modal¹ kekal stabil pada RM129.2 bilion. Nisbah Modal Ekuiti Biasa Kumpulan 1 mencatat 14.7%, Nisbah Modal Kumpulan 1 pada 15.2% dan Nisbah Jumlah Modal pada 18.5%. Nisbah ini jauh mengatasi paras minimum pengawalseliaan Basel III iaitu 4.5%, 6% dan 8% daripada aset wajaran risiko.

Keuntungan sektor perbankan merosot pada 2020 disebabkan oleh peruntukan tambahan bagi menanggung jangkaan kerugian pinjaman. Namun demikian, keuntungan sebelum cukai sektor tersebut meningkat sebanyak 2.8% kepada RM21.1 bilion pada tujuh bulan pertama 2021. Keuntungan sebelum cukai yang lebih tinggi didorong oleh peningkatan pendapatan faedah bersih daripada kos dana yang rendah serta pengurangan peruntukan tambahan yang dibuat dalam tempoh tersebut.

Operasi perbankan terus bertambah baik disokong oleh kedudukan kewangan yang stabil dan mudah tunai yang mencukupi. Keadaan ini dicerminkan melalui pulangan ke atas aset (1.2%) dan ekuiti (10.4%) yang kekal stabil. Prospek sektor perbankan kekal memberangsangkan disokong oleh inisiatif digitalisasi, budaya kerja yang tangkas, pengalaman pelanggan yang lebih baik dan pengurusan risiko perusahaan yang dipertingkatkan.

RAJAH 3.3. Sistem Perbankan: Pinjaman Terjejas dan Nisbah Pinjaman Terjejas Bersih (Akhir tempoh)

¹ Akhir Julai 2021
Sumber: Bank Negara Malaysia

¹ Lebihan jumlah penampungan modal merujuk kepada jumlah modal yang melebihi peraturan minimum yang ditetapkan oleh bank termasuk keperluan penampungan pemeliharaan modal (2.5% daripada aset wajaran risiko) dan keperluan minimum lebih tinggi yang ditetapkan oleh bank tertentu.

Kualiti pinjaman sektor perbankan kekal teguh dengan nisbah pinjaman terjejas bersih stabil pada 1.03% pada akhir Julai 2021. Nisbah perlindungan kerugian pinjaman (termasuk rizab pengawalseliaan) kekal stabil pada 128%. Sementara itu, Nisbah Perlindungan Mudah Tunai merekodkan 152% iaitu jauh lebih tinggi daripada keperluan minimum 100%. Walaupun terdapat kesan buruk pandemik terhadap ekonomi, sistem perbankan Malaysia kekal berdaya tahan disokong oleh pengunderaitan yang berhemat, mudah tunai yang mencukupi dan pembiayaan berasaskan deposit.

Aktiviti pinjaman meningkat disokong oleh pembukaan lebih banyak sektor ekonomi dan peningkatan kadar vaksinasi. Kelulusan pinjaman meningkat 16.1% kepada RM215.4 bilion antara Januari hingga Julai 2021 manakala pengeluaran pinjaman meningkat 22.3% kepada RM803.4 bilion. Secara keseluruhan, jumlah pinjaman terkumpul berkembang sebanyak 3.1% kepada RM1,862.8 bilion pada akhir Julai 2021.

Aktiviti pinjaman kepada perniagaan yang perlahan mencerminkan sentimen berwaspada berikutan penularan semula kes COVID-19. Kelulusan pinjaman kepada perniagaan merosot sebanyak 3.1% kepada RM78.3 bilion pada akhir Julai 2021. Namun demikian, jumlah pengeluaran pinjaman kepada perniagaan meningkat sebanyak 21.6% kepada RM524.3 bilion iaitu merangkumi 65.3% daripada jumlah pinjaman yang dikeluarkan. Sebahagian besar pinjaman disalurkan kepada sektor pembuatan merangkumi 23.4% daripada jumlah pinjaman yang dikeluarkan diikuti sektor perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel (18.8%) dan sektor kewangan, insurans dan aktiviti perniagaan (7.2%). Jumlah pinjaman terkumpul bagi perniagaan meningkat sebanyak 1.3% kepada RM642.2 bilion iaitu 34.5% daripada jumlah pinjaman terkumpul.

Pinjaman isi rumah berkembang pesat dengan kelulusan pinjaman meningkat sebanyak 41.6% kepada RM126.9 bilion. Pinjaman yang dikeluarkan kepada sektor isi rumah pula meningkat sebanyak 10.5% kepada RM184.7 bilion terutamanya untuk kredit

penggunaan (11.4%) diikuti pembelian harta tanah kediaman (5.5%) dan kereta penumpang (2.7%). Peningkatan ini antara lain didorong oleh langkah yang diumumkan dalam pelbagai pakej rangsangan ekonomi. Jumlah pinjaman isi rumah terkumpul pada akhir Julai 2021 meningkat sebanyak 4.2% kepada RM1,094.9 bilion merangkumi 58.8% daripada jumlah pinjaman terkumpul dalam sektor perbankan.

Bank responsif terhadap keperluan individu dan perniagaan yang terjejas semasa pandemik ini. Pemberian moratorium pembayaran pinjaman menyeluruh secara automatik selama enam bulan yang diperkenalkan pada April 2020 di bawah Pakej Rangsangan Ekonomi Prihatin Rakyat (PRIHATIN) telah memberikan aliran tunai segera kepada isi rumah dan perniagaan. Pada Oktober 2020, bank telah menawarkan bantuan bayaran balik yang lebih bersasar sejajar dengan pelonggaran PKP secara beransur-ansur. Bantuan bayaran balik ini ditawarkan kepada peminjam yang memerlukan bantuan kewangan seperti individu dalam kumpulan isi rumah berpendapatan 40% terendah (B40) dan perusahaan mikro.

Program bantuan bayaran balik telah diperluaskan kepada semua kumpulan peminjam di bawah pakej Program Strategik Memperkasa Rakyat dan Ekonomi Tambahan (PEMERKASA+) serta Pakej Perlindungan Rakyat dan Pemulihan Ekonomi (PEMULIH) apabila PKP penuh dilaksanakan semula di seluruh negara pada Jun 2021. Peminjam diberi opsyen untuk mengambil moratorium atau mengurangkan bayaran ansuran bulanan. Di samping itu, bank turut menawarkan bentuk bantuan lain berdasarkan kedudukan kewangan peminjam. Bantuan bayaran balik ini telah memanfaatkan hampir 2.6 juta peminjam individu dan 86,000 perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dengan nilai pinjaman terkumpul sebanyak RM469.4 bilion dari 1 Jun sehingga 10 September 2021.

Nilai keseluruhan hutang isi rumah² berjumlah RM1,335.4 bilion berbanding jumlah aset isi rumah³ (RM2,900.5 bilion) pada akhir Jun 2021. Nisbah hutang isi rumah kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar telah berkurang kepada

² Disalurkan oleh bank dan institusi kewangan bukan bank.

³ Aset isi rumah terdiri daripada deposit, pelaburan dalam dana unit amanah dan pemegang ekuiti, polisi insurans/takaful (nilai serahan) dan simpanan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP).

89.6% pada akhir Jun 2021 (akhir 2020: 93.2%) berikutan pemulihan pertumbuhan ekonomi dalam separuh pertama 2021. Sebahagian besar hutang bertujuan untuk pengumpulan kekayaan seperti harta tanah kediaman (57.3%), harta tanah bukan kediaman (6%) dan pembelian sekuriti (5.3%). Daya tahan keseluruhan sektor isi rumah terus disokong oleh median nisbah servis hutang (DSR) yang berhemat dan penampakan kewangan yang mencukupi. Hal ini terbukti menerusi aktiviti pemberian pinjaman yang disokong oleh piawai pengunderaitan dan penilaian kemampuan pinjaman yang berpatutan oleh bank. Melangkah ke hadapan, tahap hutang isi rumah akan terus dipantau secara teliti. Sebarang usaha bagi menentu ukur semula langkah kehematan makro bergantung kepada peningkatan risiko pasaran harta tanah dan keberhutangan isi rumah.

JADUAL 3.2. Sistem Perbankan: Penunjuk Pinjaman, Januari – Julai 2020 dan 2021

	RM BILION		PERUBAHAN (%)	
	2020	2021	2020	2021
Jumlah¹				
Permohonan pinjaman	447.9	523.0	-10.7	16.8
Kelulusan pinjaman	185.5	215.4	-22.0	16.1
Pengeluaran pinjaman	657.1	803.4	-7.3	22.3
Pinjaman terkumpul ^{2,3}	1,806.1	1,862.8	4.5	3.1
<i>antaranya:</i>				
Perniagaan				
Permohonan pinjaman	201.0	180.2	-1.5	-10.3
Kelulusan pinjaman	80.8	78.3	-12.5	-3.1
Pengeluaran pinjaman	431.0	524.3	-4.3	21.6
Pinjaman terkumpul ³	634.1	642.2	3.9	1.3
Isi rumah				
Permohonan pinjaman	227.6	323.7	-18.4	42.2
Kelulusan pinjaman	89.6	126.9	-30.1	41.6
Pengeluaran pinjaman	167.1	184.7	-16.3	10.5
Pinjaman terkumpul ³	1,050.9	1,094.9	4.3	4.2

¹ Termasuk entiti asing, entiti domestik lain, Kerajaan dan lain-lain

² Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas

³ Pada akhir tempoh

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

JADUAL 3.3. Sistem Perbankan: Pinjaman Terkumpul mengikut Sektor, Akhir Julai 2020 dan 2021

	RM BILION		BAHAGIAN (%)	
	2020	2021	2020	2021
Perniagaan	634.1	642.2	35.1	34.5
Bukan PKS ¹	352.4	349.8	19.5	18.8
PKS	281.8	292.4	15.6	15.7
<i>Sektor terpilih</i>				
Pertanian primer	34.6	32.7	1.9	1.8
Perlombongan dan kuari	9.0	8.9	0.5	0.5
Pembuatan ²	122.4	129.0	6.8	6.9
Bekalan elektrik, gas dan air	14.7	14.5	0.8	0.8
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	134.4	142.9	7.4	7.7
Pembinaan	91.6	91.0	5.1	4.9
Harta tanah	113.8	108.6	6.3	5.8
Pengangkutan, penyimpanan dan perhubungan	39.8	38.4	2.2	2.1
Aktiviti kewangan, insurans dan perniagaan	162.8	158.7	9.0	8.5
Isi rumah	1,050.9	1,094.0	58.2	58.8
<i>antaranya:</i>				
Pembelian harta tanah kediaman	600.1	640.7	33.2	34.4
Pembelian harta tanah bukan kediaman	80.5	79.1	4.5	4.2
Pembelian kereta penumpang	146.2	151.8	8.1	8.1
Kredit penggunaan	134.2	131.4	7.4	7.1
<i>antaranya:</i>				
Kad kredit	35.3	31.4	2.0	1.7
Kegunaan persendirian	98.9	100.0	5.5	5.4
Pembelian sekuriti	66.3	68.8	3.7	3.7
Lain-lain	0.0	0.0	0.0	0.0
Sektor lain	121.0	125.7	6.7	6.7
Jumlah³	1,806.1	1,862.8	100.0	100.0

¹ Bukan PKS merujuk kepada syarikat besar, termasuk entiti asing, entiti domestik lain, Kerajaan dan lain-lain

² Termasuk asas tani

³ Jumlah = Perniagaan + Isi Rumah + Sektor lain

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

RENCANA 3.1

Amalan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus: Ke Arah Meningkatkan Daya Tahan Korporat di Malaysia

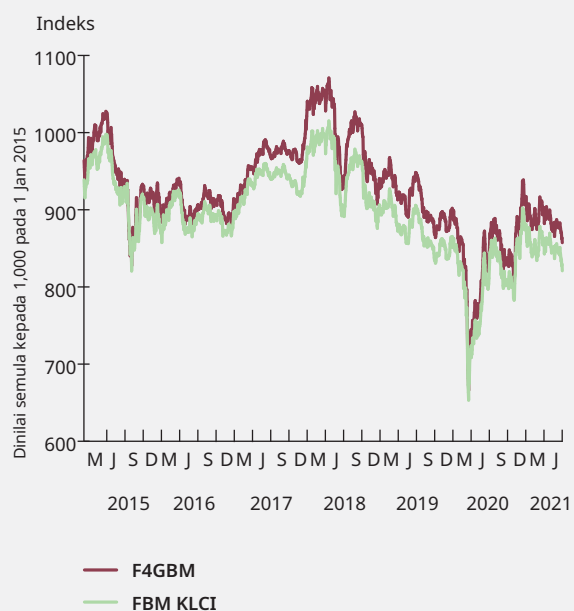
Pengenalan

Pandemik COVID-19 telah menjejaskan ekonomi dan perniagaan di seluruh dunia. Walau bagaimanapun, dalam keadaan ekonomi yang mencabar kesan daripada pandemik ini, terdapat laporan yang menyatakan bahawa firma yang memperoleh penarafan alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) yang tinggi dan portfolio pelaburan berasaskan ESG dapat mengatasi keadaan ini dengan lebih baik berbanding firma yang tidak mendapat penarafan ESG. Tambahan pula, ini merupakan kali pertama ESG sebagai satu kategori produk dapat mengharungi kemerosotan ekonomi yang begitu ketara (Harris, 2020). Sebelum ini, kebanyakan pelabur berpendapat pelaburan dalam ESG menghasilkan pulangan lebih rendah. Namun demikian, pencapaian firma pada 2020 membuktikan sebaliknya (Tett, 2020).

Keperluan bagi Syarikat Senaraian Awam (SSA) untuk memberi lebih penekanan kepada isu berkaitan ESG terus meningkat. Keadaan ini disebabkan oleh lebih ramai pelabur dan pemegang saham menjangkakan polisi firma yang lebih telus dan kukuh terhadap alam sekitar, kesejahteraan sosial dan pelbagai kumpulan pihak berkepentingan. Pelabur institusi yang sedang mencari peluang keuntungan akan mendapat manfaat daripada prestasi pulangan risiko yang lebih baik melalui portfolio yang memperuntukkan modal pelaburan besar dalam firma dengan impak alam sekitar dan sosial yang tinggi. Sementara itu, pelabur beretika yang berminat untuk menyumbang kepada impak sosial dan mendapat pulangan kewangan juga akan tertarik dengan kestabilan dalam pelaburan ESG.

Pelaburan ESG di Malaysia masih berada pada peringkat awal. Sungguhpun begitu, syarikat yang mempunyai prestasi ESG yang baik terbukti lebih berdaya tahan dan berupaya untuk melaksanakan inovasi serta memanfaatkan peluang ESG semasa pandemik COVID-19. Pengukuran empirik adalah lebih jelas dalam jangka masa panjang yang dibuktikan dengan pulangan yang stabil dalam tempoh masa tertentu. Walaupun harga saham di seluruh dunia merudum pada suku pertama 2020, namun kebanyakan prestasi indeks berasaskan ESG mengatasi indeks bukan berasaskan ESG. Bagi pasaran modal Malaysia, prestasi indeks ESG iaitu Indeks FTSE4Good Bursa Malaysia (F4GBM) telah mengatasi Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia (FBM KLCI) sebanyak 3.4% mulai 31 Disember 2013 hingga 30 Jun 2021 (Bursa Malaysia, 2021). Trend pulangan F4GBM berbanding FBM KLCI adalah seperti di Rajah 3.1.1.

RAJAH 3.1.1. Prestasi Bursa Saham Kuala Lumpur: F4GBM berbanding FBM KLCI, 1 Januari 2015 hingga 30 Jun 2021

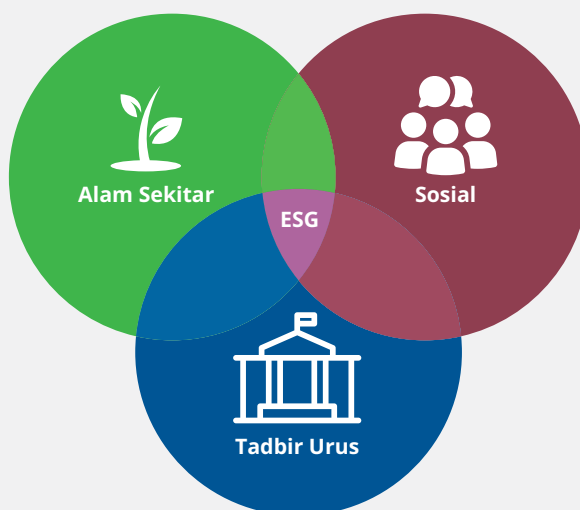

Sumber: Bursa Malaysia, 2021

Komponen Pelaburan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus

Penarafan ESG merupakan satu set standard bukan faktor kewangan (Rajah 3.1.2.) bagi pelabur yang mempunyai kesedaran sosial untuk mengenal pasti pelaburan yang berpotensi. Dalam hal ini, United Nations Global Compact telah memperkenalkan ESG untuk Prinsip Pelaburan Bertanggungjawab (PRI) (Kell, 2018). Berdasarkan laporan Morningstar (2021a), pelaburan lestari semakin relevan berikutan krisis iklim dan kritikan yang semakin meningkat daripada pemegang saham utama terhadap syarikat. Walau bagaimanapun, istilah ESG berbeza mengikut industri, syarikat dan model perniagaan memandangkan tiada klasifikasi universal untuk ESG.

RAJAH 3.1.2. Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus

Sumber: Corporate Finance Institute, 2021

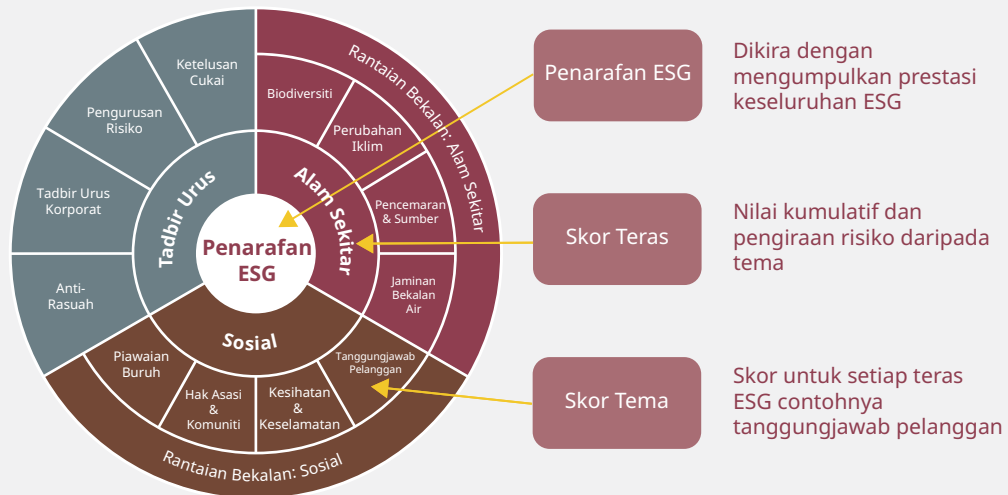
Dalam kebanyakan situasi, kriteria ESG mengukur komitmen firma terhadap isu berkaitan alam sekitar, sosial dan tadbir urus. Sebagai contoh, kriteria alam sekitar mempertimbangkan bagaimana syarikat melaksanakan peranan dalam pemeliharaan alam sekitar yang berkaitan dengan pelepasan karbon, penggunaan air, pencemaran air, sisa, sumber boleh baharu dan tidak boleh baharu. Kriteria sosial mengkaji bagaimana firma menguruskan hubungan dengan pekerja, pembekal, pelanggan dan komuniti. Perkara ini juga berkait dengan kepelbagaian di tempat kerja, kesihatan dan keselamatan, mogok pekerja, buruh kanak-kanak dan kebajikan pekerja. Kriteria tadbir urus pula merangkumi, antara lain, falsafah kepimpinan dan pengurusan syarikat, polisi, kepelbagaian lembaga pengarah, usaha memerangi rasuah, hak pemegang saham dan pengurusan lembaga pengarah. Pelabur yang berpotensi akan mengguna pakai kriteria ESG dalam penilaian isu alam sekitar, sosial dan tadbir urus yang tidak dapat diukur melalui analisis kewangan konvensional.

Kepentingan Penarafan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus

Produk syarikat yang mendapat penilaian positif daripada pelabur sering dikaitkan dengan pelaburan hijau serta skor ESG yang lebih tinggi. Sementara itu, syarikat yang memperoleh penilaian negatif terlibat dengan industri alkohol, tembakau, senjata api dan perjudian serta melakukan pelanggaran hak asasi manusia, buruh dan ketidakpatuhan piawaian alam sekitar seperti digariskan oleh United Nations Global Compact Principles. Pada masa ini, pelabur yang menggunakan skor ESG akan lebih berhati-hati dalam menyusun strategi pelaburan kerana skor yang rendah akan menjurus kepada pulangan yang tidak memuaskan. Sekiranya SSA mendapat

penarafan yang rendah, saham syarikat boleh dianggap sebagai aset tidak mampan dan dikecualikan daripada portfolio pelabur. Jika ramai pelabur menggunakan kriteria penarafan ini, maka harga saham syarikat berkenaan akan menerima kesan negatif (Stopps, t.t.). Rajah 3.1.3. menunjukkan penarafan ESG.

RAJAH 3.1.3. Penarafan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus

Sumber: Malaysia Petroleum Resources Corporation, 2021

Perniagaan yang mengamalkan ESG boleh mendapat empat manfaat utama. Pertama, ESG membantu firma meningkat atau mengekalkan reputasi korporat dengan menyampaikan isu berkaitan ESG kepada pelabur, pelanggan dan pihak berkepentingan. Langkah ini akan meningkatkan kesedaran dan mewujudkan peluang perniagaan untuk firma dalam perubahan lanskap ekonomi, sosial dan alam sekitar. Tambahan pula, ESG dapat meningkatkan kemampuan firma untuk beroperasi dan menyesuaikan keadaan dengan lebih mudah bagi membantu firma mencapai objektif perniagaan dan bertindak balas terhadap krisis. Kedua, ESG membantu firma mengenal pasti risiko jangka masa pendek dan jangka masa panjang seperti kekurangan bahan mentah dan tenaga kerja. Ketiga, ESG menggalakkan firma untuk mewujudkan peluang perniagaan melalui peningkatan inovasi. Sebagai contoh, firma berkemungkinan perlu membangunkan produk atau perkhidmatan baharu untuk memenuhi kehendak pasaran bagi menangani isu ESG. Keempat, penerapan kriteria ESG dalam penilaian tenaga kerja akan memberi pemahaman yang lebih mendalam mengenai isu pengambilan dan pengendalian pekerja.

Kebanyakan syarikat berminat untuk menambah baik dan bertindak balas terhadap isu berkaitan ESG terutamanya disebabkan oleh tekanan daripada pelabur institusi dan pelabur runcit dalam menerapkan amalan ESG. Hal ini juga disebabkan oleh akauntabiliti terhadap pihak berkepentingan memandangkan pelaporan ESG menunjukkan syarikat lebih berdaya tahan dan mampan dalam jangka masa panjang. Dana institusi turut menerapkan amalan ESG melalui penyertaan rangkaian pelaburan PRI yang disokong oleh Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu. Pelabur institusi tempatan yang telah menyertai PRI ialah Khazanah Nasional Berhad pada 2017, Kumpulan Wang Persaraan (Diperbadankan) (KWAP) pada 2018 dan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) pada 2019 (Ng, 2020).

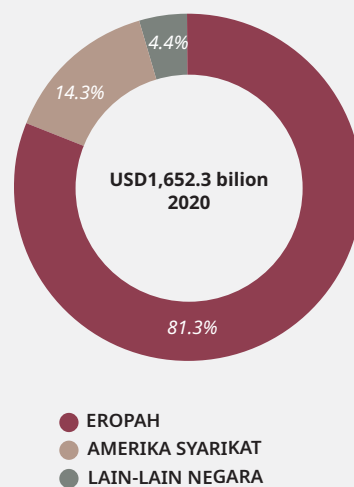
Peningkatan kepentingan amalan ESG dalam kalangan SSA Malaysia juga dilihat semakin ketara. Sebagai contoh, terdapat pengilang yang melabur beberapa ratus juta ringgit untuk menyediakan tempat tinggal yang kondusif kepada pekerja bagi mematuhi Akta Standard Minimum Perumahan, Penginapan dan Kemudahan Pekerja 1990 [Akta 446] dan keperluan ESG (Chan, 2021). Kegagalan pengilang tersebut untuk menyediakan tempat tinggal yang sesuai kepada pekerja sebelum ini (Idris, 2021) telah mengakibatkan pengilang berkenaan digugurkan daripada tiga senarai indeks ESG iaitu F4GBM, FTSE4Good ASEAN 5 dan MSCI Emerging Markets ESG (Cheah, 2021). Sektor perladangan turut menjadi tumpuan antarabangsa berikutan isu berkaitan buruh dan degradasi hutan. Keadaan ini menyebabkan pegangan saham asing dalam sektor perladangan terus merosot sehingga kini (The Star, 2021). Oleh itu, dengan mematuhi amalan dan pelaporan ESG, syarikat perladangan Malaysia akan menjadi pilihan dalam kalangan institusi dana dan kewangan.

Peningkatan Dana Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus

Permintaan terhadap dana berkaitan ESG semakin meningkat di peringkat antarabangsa selepas krisis kewangan 2008 – 2009 dan menjadi lebih ketara semasa pandemik COVID-19. Pandemik ini telah memberi kesan terhadap sistem ekonomi global lantas menyebabkan kerajaan dan perniagaan menerapkan perancangan dan pembangunan mampan yang lebih progresif. Justeru, prestasi dana berkaitan ESG telah mengatasi dana konvensional pada 2020. Selain itu, lonjakan aliran dana ESG turut dipengaruhi oleh dasar awam yang menyokong peralihan kepada ekonomi rendah karbon melalui penstrukturan semula peraturan pasaran dan rejim percukaian bagi menggalakkan pelaburan mesra iklim (Jessop & Howcroft, 2021).

Pada 2020, dana bertemakan ESG meningkat sebanyak 29% kepada USD1.65 trilion di seluruh dunia (Rajah 3.1.4.) dengan Eropah menguasai lebih daripada 80% dana yang diterima (Morningstar, 2021b). Dana lestari juga lebih menarik perhatian pelabur AS berbanding tahun sebelumnya (Morningstar, 2021a). Dana ESG memperoleh USD51.1 bilion aset baharu bersih daripada pelabur AS. Jumlah ini adalah peningkatan sebanyak 143% berbanding 2019 iaitu hanya USD21 bilion yang disalurkan dalam dana yang menerapkan prinsip ESG. Penemuan ini juga disokong oleh kajian daripada Forum for Sustainable and Responsible Investment (US SIF) Foundation pada 2020. Kajian ini menganggarkan bahawa satu daripada tiga dolar AS bagi keseluruhan aset yang diuruskan di AS disalurkan kepada strategi pelaburan mampan. Pada masa yang sama, ramai pengurus pelaburan konvensional menyedari bahawa pertimbangan asas isu ESG dapat meningkatkan prestasi pelaburan serta mula mengiktiraf kepentingan ESG dan peluang yang lebih baik dalam pemilihan sekuriti (Morningstar, 2021a).

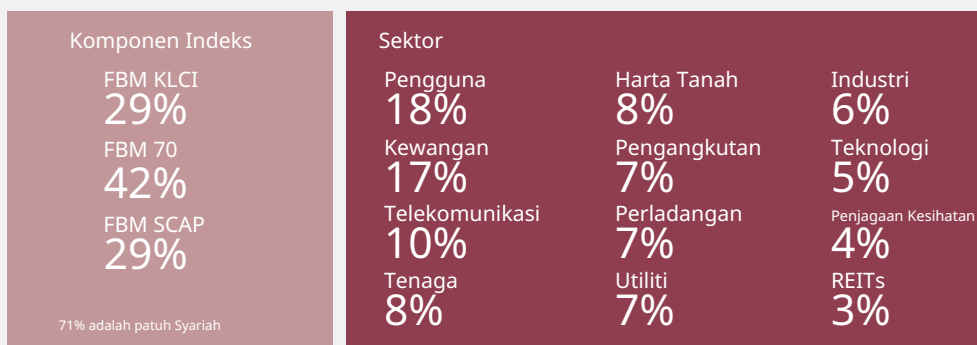
RAJAH 3.1.4. Aliran Dana Lestari Global pada 2020

Sumber: Morningstar, 2021b

Bagi menyokong pertumbuhan pelaburan berfokuskan ESG dalam negara, Bursa Malaysia dan FTSE telah melancarkan indeks ESG pertama negara pada Disember 2014 iaitu Indeks F4GBM. Sejak dilancarkan, jumlah konstituen dalam indeks telah meningkat tiga kali ganda daripada 24 kepada 76 pada Jun 2021. Sebanyak 42% daripada 76 konstituen merupakan syarikat bermodal sederhana dalam Indeks Pertengahan 70 FTSE Bursa Malaysia (FBM 70), manakala 29% syarikat bermodal besar dalam FBM KLCI dan 29% syarikat bermodal kecil dalam Indeks Bermodal Kecil FTSE Bursa Malaysia (FBM SCAP). Perwakilan indeks mengikut sektor seperti ditunjukkan dalam Jadual 3.1.1.

JADUAL 3.1.1. Perwakilan Sektor dalam F4GBM

Sumber: Bursa Malaysia-FTSE Russell, 2021

Pada masa ini, Malaysia merupakan pasaran kewangan hijau keempat terbesar di ASEAN selepas Singapura, Indonesia dan Filipina dan keseluruhan pasaran telah meningkat kepada USD1.3 bilion pada 2019 (The Malaysian Reserve, 2021). Sehingga Julai 2021, terdapat sebanyak 22 dana Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab (SRI) di Malaysia (Suruhanjaya Sekuriti Malaysia, 2021) seperti yang dipaparkan pada Jadual 3.1.2. Pada April 2021, Kerajaan telah menerbitkan Sukuk Kelestarian berdaulat pertama di dunia melalui terbitan bertempoh matang 10-tahun berjumlah USD800 juta. Pada masa yang sama, Kerajaan juga berjaya menerbitkan sukuk bertempoh matang 30-tahun (Sukuk Wakalah) berjumlah USD500 juta. Sukuk tersebut telah mendapat sambutan menggalakkan daripada pelabur antarabangsa dan domestik dengan jumlah langganan melebihi 6.4 kali. Perkembangan positif ini sudah pasti akan membuka peluang kepada penerbit sukuk Malaysia yang lain untuk meneroka asas pembiayaan ESG bagi menangani isu berkaitan ESG.

JADUAL 3.1.2. Dana Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab

DANA	JENIS SKIM PELABURAN KOLEKTIF	TARIKH KELAYAKAN
InterPac Social Enterprise and Responsibility Fund	Dana Borong	26 Feb 2018
BIMB ESG Sukuk Fund	Dana Unit Amanah	23 Mei 2018
Public e-Islamic Sustainable Millennial Fund	Dana Unit Amanah	15 Okt 2019
Singular Value Fund	Dana Borong	11 Nov 2019
Singular Asia Flexible Fund	Dana Borong	11 Nov 2019
Maybank Global Sustainable Equity-I Fund	Dana Unit Amanah	09 Mac 2020

DANA	JENIS SKIM PELABURAN KOLEKTIF	TARIKH KELAYAKAN
AmIslamic Global SRI	Dana Unit Amanah	06 Apr 2020
United-i Asia ESG Income Fund	Dana Unit Amanah	15 Okt 2020
RHB i-Global Sustainable Disruptors Fund	Dana Unit Amanah	13 Nov 2020
Maybank Global Sustainable Technology Fund	Dana Unit Amanah	23 Dis 2020
Public e-Carbon Efficient Fund	Dana Unit Amanah	13 Jan 2021
Affin Hwang SGD Bond Fund	Dana Unit Amanah	27 Jan 2021
BIMB-ARABESQUE Global Shariah Sustainable Equity Fund	Dana Unit Amanah	03 Feb 2021
RHB Global Impact Fund	Dana Borong	04 Feb 2021
TA Global Absolute ESG Alpha Fund	Dana Unit Amanah	16 Feb 2021
RHB Sustainable Global Thematic Fund	Dana Borong	17 Feb 2021
Makmur myWakaf Fund	Dana Unit Amanah	25 Feb 2021
Nomura Global Sustainable Equity Fund	Dana Unit Amanah	06 Mei 2021
United-i ESG Series – Conservative Income Fund	Dana Borong	19 Mei 2021
MIDF Amanah ESG Mustadamah Fund	Dana Unit Amanah	20 Mei 2021
United ESG Series - Conservative Bond Fund	Dana Unit Amanah	01 Jul 2021
BIMB-Arabesque Global Shariah-ESG AI Technology Fund	Dana Unit Amanah	23 Jul 2021

Sumber: Suruhanjaya Sekuriti Malaysia, 2021

Isu yang Dihadapi oleh Syarikat Senaraian Awam dalam Pelaporan Amalan Alam Sekitar, Sosial dan Tadbir Urus

Sebilangan besar SSA, sama ada kecil mahupun besar berusaha untuk mematuhi standard ESG. Antara halangan utama ialah kekurangan sumber atau keupayaan dalaman syarikat untuk melaksanakan amalan dan proses berkaitan kelestarian yang lebih kompleks seperti menangani impak perubahan iklim khususnya bagi SSA yang lebih kecil. Pelan pelaburan bagi sebilangan SSA adalah tidak jelas memandangkan pulangan pelaburan yang mampan sering direalisasikan dalam jangka masa panjang dan kadangkala tidak ketara (Bursa Malaysia, 2021). Walaupun SSA mempunyai pelaporan pematuhan yang tinggi terhadap kelestarian, namun masih banyak penambahbaikan yang boleh dilakukan bagi meningkatkan kualiti pelaporan tersebut (Jadual 3.1.3.).

JADUAL 3.1.3. Semakan Laporan Kelestarian untuk Syarikat Senaraian Awam, 2017 – 2019

SEMAKAN PELAPOR KALI PERTAMA	PURATA TAHAP PEMATUHAN	PURATA SKOR KUALITI
2017 SSA dengan permodalan pasaran \geq RM2 bilion	90%	47%
2018 SSA dengan permodalan pasaran \geq RM1 bilion	90%	49%
2019 SSA dengan permodalan pasaran $<$ RM1 bilion	93%	59%

Sumber: Laporan Kelestarian Bursa Malaysia, 2020

Kesan pandemik COVID-19 yang tidak pernah berlaku sebelum ini telah menyerlahkan amalan ESG yang mantap bagi meningkatkan daya tahan perniagaan SSA khususnya semasa krisis. Namun demikian, kepelbagaian standard dan kerangka kerja antarabangsa berkaitan kelestarian telah menimbulkan masalah memandangkan setiap standard dan kerangka kerja tersebut mempunyai pendekatan berbeza dalam pelaporan kelestarian masing-masing. Misalnya, beberapa standard dan kerangka kerja ini berkisar tentang sumbangan untuk pembangunan lestari secara umum manakala kerangka kerja lain bertujuan memenuhi keperluan maklumat khusus pelabur. Setiap standard dan kerangka kerja juga memenuhi keperluan kumpulan berkepentingan yang berbeza dan tidak seragam. Secara keseluruhannya, pertindihan, persamaan dan perbezaan yang tidak dapat dielakkan telah menyebabkan kekeliruan dan penyediaan pelaporan yang tidak bersepadu. Hal ini akan berlaku terutamanya kepada syarikat yang perlu menyediakan laporan menggunakan pelbagai standard yang melibatkan proses yang kompleks dan kos yang tinggi (Bursa Malaysia, 2021).

Kesimpulan

Pandemik COVID-19 telah mempengaruhi prestasi dan pelaburan syarikat di seluruh dunia. Namun begitu, krisis ini telah meningkatkan kesedaran dalam kalangan SSA dan perusahaan kecil dan sederhana untuk terlibat secara lebih agresif dalam amalan ESG demi kelangsungan operasi syarikat. Prospek pelaburan ESG tidak terjejas semasa pandemik, malahan pelabur yang peka dan setia dengan ESG akan terus menyokong syarikat yang mengamalkan standard ESG. Melangkah ke hadapan, permintaan untuk pelaporan yang lebih telus, kebajikan pekerja, tenaga boleh baharu dan infrastruktur hijau dijangka semakin meningkat. Melalui penerapan amalan ESG, syarikat akan meningkatkan prospek pelaburan, melaksanakan perubahan dan mempercepat proses pemulihan daripada pandemik ini, seterusnya meningkatkan daya tahan korporat di Malaysia.

Prestasi Pasaran Modal

Aktiviti pemerolehan modal kekal cergas

Pada tujuh bulan pertama 2021, pemerolehan dana kasar dalam pasaran modal meningkat sebanyak 13.4% kepada RM163 bilion. Prestasi yang memberangsangkan ini disumbangkan oleh aktiviti pemerolehan dana kasar sektor swasta yang terus berkembang secara signifikan sebanyak 43.1% kepada RM65.6 bilion. Sebaliknya, pemerolehan dana oleh sektor awam berkurang secara marginal sebanyak 0.5% kepada RM97.4 bilion.

Pemerolehan dana kasar oleh sektor swasta melalui terbitan baharu bon korporat meningkat semula sebanyak 40.2% kepada RM63.8 bilion. Sebahagian besar terbitan baharu merupakan nota jangka pertengahan yang mewakili 97.1% daripada jumlah

bon korporat. Majoriti dana baharu yang dikumpul adalah melalui sektor kewangan, insurans, harta tanah dan perkhidmatan perniagaan yang meliputi 55.8% daripada jumlah keseluruhan terbitan bon korporat. Sementara itu, sektor elektrik, gas dan air meliputi 21.2% daripada jumlah keseluruhan terbitan bon korporat dan sektor pembinaan sebanyak 8.6%. Sebahagian besar dana yang dikumpul digunakan untuk membiayai projek infrastruktur, aktiviti perniagaan baharu dan modal kerja.

Pada tujuh bulan pertama 2021, pemerolehan dana kasar oleh sektor awam menerusi terbitan MGS dan MGII berkurang secara marginal sebanyak 0.5% kepada RM97.4 bilion dengan terbitan MGS bernilai RM48.5 bilion dan MGII bernilai RM48.9 bilion. Aliran masuk dana bon pula mencatatkan RM20.8 bilion pada tempoh yang sama. Sementara

JADUAL 3.4. *Pemerolehan Dana oleh Pasaran Modal, Januari – Julai 2020 dan 2021*

	RM JUTA	
	2020	2021
Sektor Awam		
Sekuriti Kerajaan		
Sekuriti Kerajaan Malaysia	49,969.9	48,482.7
Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia	47,916.4	48,895.2
Terbitan baharu sekuriti hutang	97,886.3	97,377.9
Tolak: Penebusan	38,000.0	39,000.0
Pemerolehan dana bersih oleh sektor awam	59,886.3	58,377.9
Sektor Swasta		
Saham¹/Waran		
Tawaran Awam Awal	292.1	1,775.9
Terbitan Hak	-	-
Waran	-	-
Terbitan baharu saham/waran	292.1	1,775.9
Sekuriti hutang²		
Bon biasa	386.5	780.0
Bon boleh tukar	-	-
Bon Islam	3,200.0	1,056.2
Nota jangka pertengahan	41,966.7	62,012.9
Terbitan baharu sekuriti hutang	45,553.2	63,849.2
Tolak: Penebusan	29,073.9	45,045.7
Terbitan bersih sekuriti hutang	16,479.2	18,803.5
Pemerolehan dana bersih oleh sektor swasta	16,771.3	20,579.4
Jumlah pemerolehan dana bersih	76,657.6	78,957.3

¹ Tidak termasuk dana yang diperoleh melalui penggunaan Skim Opsyen Saham Pekerja, Hak Langganan Boleh Pindah, Waran dan Stok Pinjaman Tidak Bercagar Boleh Tukar Tidak Boleh Tebus

² Tidak termasuk kertas pelaburan jangka pendek mengikut prinsip konvensional dan Islam

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

itu, pegangan asing dalam MGS dan MGII merekodkan 40.4% dan 7.8% pada akhir Julai 2021. Pemerolehan dana terus dimanfaatkan untuk membiayai perbelanjaan pembangunan dan pakej rangsangan.

Dalam tempoh yang sama, trend kadar hasil bagi MGS dan bon korporat secara umumnya lebih tinggi untuk semua tempoh matang. Penyesuaian signifikan semasa suku pertama 2021 telah menyebabkan kadar hasil bon dalam kalangan ekonomi negara maju diselaraskan semula kerana kebanyakan bank pusat negara tersebut mengekalkan pendirian dasar monetari yang akomodatif terhadap jangkaan inflasi sementara. Perkembangan ini memanfaatkan aset pendapatan tetap ekonomi yang berkembang pesat menerusi

JADUAL 3.5. *Bon Korporat Baharu mengikut Sektor, Januari – Julai 2020 dan 2021*

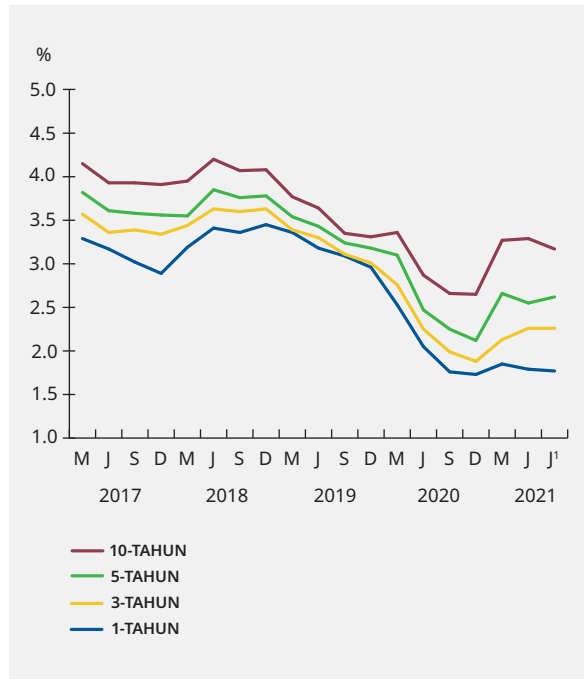
	RM JUTA		BAHAGIAN (%)	
	2020	2021	2020	2021
Pertanian, perhutanan dan perikanan	-	1,939.2	0.0	3.0
Pembuatan	306.0	45.0	0.7	0.1
Pembinaan	4,639.5	5,490.7	10.2	8.6
Elektrik, gas dan air	3,185.0	13,505.4	7.0	21.2
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi	1,120.0	1,400.0	2.5	2.2
Kewangan, insurans, harta tanah dan perkhidmatan perniagaan	32,791.7	35,604.9	72.0	55.8
Perkhidmatan Kerajaan dan lain-lain	3,301.0	5,195.0	7.2	8.1
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	210.0	668.9	0.5	1.0
Jumlah	45,553.2	63,849.2	100.0	100.0

Nota: Termasuk bon korporat yang diterbitkan oleh Cagamas dan syarikat bukan pemastautin
Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

kadar hasil yang lebih menarik bagi pelabur antarabangsa khususnya pelabur yang mencari kadar pulangan lebih tinggi. Dari Januari sehingga Julai 2021, kadar hasil MGS 1-tahun, 3-tahun, 5-tahun dan 10-tahun terus meningkat dalam lingkungan 3 hingga 52 mata asas. Dalam pasaran bon korporat pula, kadar hasil sekuriti 5-tahun dengan penarafan AAA, AA dan A telah meningkat dalam lingkungan 6 hingga 43 mata asas berikutan peningkatan kesanggupan pelabur mengambil risiko bagi hutang korporat.

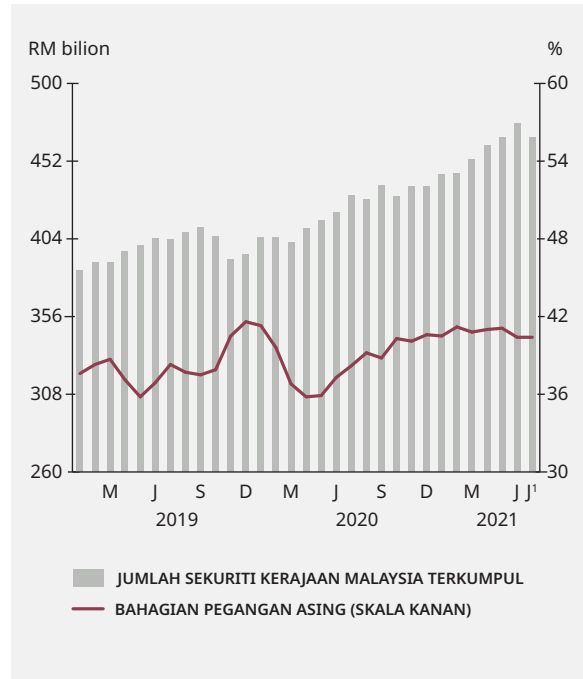
Dana yang diperoleh dalam pasaran ekuiti tempatan telah meningkat kepada RM1.8 bilion disumbangkan oleh terbitan Tawaran Awam Awal (IPO). Hal ini antara lain disebabkan oleh penyenaian IPO yang ketara daripada sektor perkhidmatan digital. Sentimen positif dalam kalangan pelabur didorong sebahagiannya oleh kemampuan perniagaan untuk mengadaptasi dengan persekitaran perniagaan yang mencabar dan menggunakan teknologi digital untuk menjalankan operasi.

RAJAH 3.4. Kadar Hasil Indikatif Sekuriti Kerajaan Malaysia (Akhir tempoh)

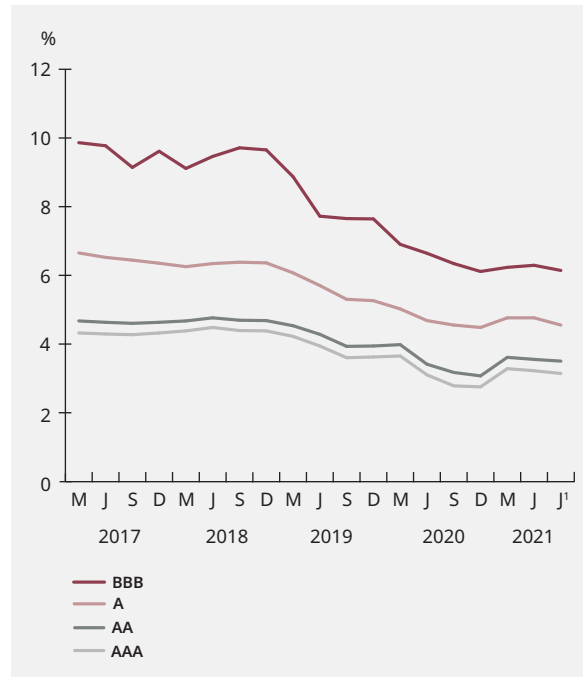
¹ Akhir Julai 2021
Sumber: Bank Negara Malaysia

RAJAH 3.5. Bahagian Pegangan Asing dalam Jumlah Sekuriti Kerajaan Malaysia Terkumpul (Akhir tempoh)

¹ Akhir Julai 2021
Sumber: Bank Negara Malaysia

RAJAH 3.6. Kadar Hasil Bon Korporat 5-Tahun (Akhir tempoh)

¹ Akhir Julai 2021
Sumber: Bank Negara Malaysia

Pada awal 2021, prestasi Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia (FBM KLCI) dan indeks utama serantau adalah kurang memberangsangkan serta mengalami trend penurunan berikutan peningkatan mendadak kes COVID-19. Tambahan pula, pelaksanaan PKP 2.0 telah menyumbang kepada ketidaktentuan dan peningkatan risiko dalam pasaran tempatan. Oleh yang demikian, FBM KLCI mencatat paras lebih rendah iaitu 1,566.40 mata pada akhir Januari 2021 (akhir Disember 2020: 1,627.21 mata).

Pelancaran Pelan Imunisasi COVID-19 Kebangsaan (PICK) pada 24 Februari 2021 telah memberi rangsangan kepada pasaran. Hal ini dapat dilihat melalui minat pembelian yang kukuh dengan bursa tempatan mencatat dagangan lebih tinggi iaitu 1,577.75 mata pada Februari 2021. Indeks FBM KLCI menunjukkan trend menaik pada Mac 2021 dan mencapai tahap tertinggi 1,639.83 mata pada 10 Mac disokong oleh prestasi Wall Street yang lebih kukuh dan purata kes domestik harian COVID-19 yang lebih rendah.

Pada akhir April 2021, FBM KLCI telah merosot kepada 1,601.65 mata. Penurunan Indeks Pengurus Pembelian pembuatan di China telah menyumbang sebahagian kepada kelemahan sentimen risiko dalam pasaran tempatan. Berikutan kemunculan varian Delta dan peningkatan kes COVID-19, Kerajaan telah melaksanakan semula PKP (PKP 3.0) di seluruh negara diikuti dengan Fasa Satu Pelan Pemulihan Negara pada Jun 2021. Di samping itu, Bank Dunia telah menyemak semula unjuran pertumbuhan ekonomi domestik pada kadar yang lebih rendah. Semakan unjuran semula ini dibuat berdasarkan jangkaan pemulihan ekonomi dan pelaksanaan program imunisasi yang lebih perlahan. Faktor-faktor tersebut telah menjejaskan sentimen mengambil risiko dalam kalangan pelabur lantas mengurangkan pegangan dalam ekuiti tempatan. Akibatnya, bursa tempatan merosot kepada 1,532.63 mata pada akhir Jun 2021.

JADUAL 3.6. Bursa Malaysia: Penunjuk Terpilih, Akhir September 2020 dan 2021

	2020	2021
Indeks		
FBM KLCI	1,504.82	1,537.80
FBM EMAS	10,831.56	11,311.08
FBM 100	10,660.70	10,998.02
FBM SCAP	12,835.21	16,078.70
FBM ACE	9,914.01	7,158.90
Jumlah urus niaga¹		
Bilangan (juta unit)	1,271,710.10	1,201,645.98
Nilai (RM juta)	749,007.22	729,218.25
Purata urus niaga harian¹		
Bilangan (juta unit)	6,911.47	6,602.45
Nilai (RM juta)	4,070.69	4,006.69
Permodalan pasaran (RM bilion)	1,638.72	1,802.13
Bilangan syarikat disenaraikan		
Pasaran Utama	765	762
Pasaran ACE	133	143
Pasaran LEAP	34	42
Kecairan pasaran		
Nilai urus niaga/permodalan pasaran (%)	45.7	40.5
Penumpuan pasaran		
10 saham dengan permodalan pasaran tertinggi/permodalan pasaran (%)	32.0	31.3

¹ Berdasarkan urus niaga pasaran dan perniagaan secara langsung antara Januari hingga September
Sumber: Bursa Malaysia

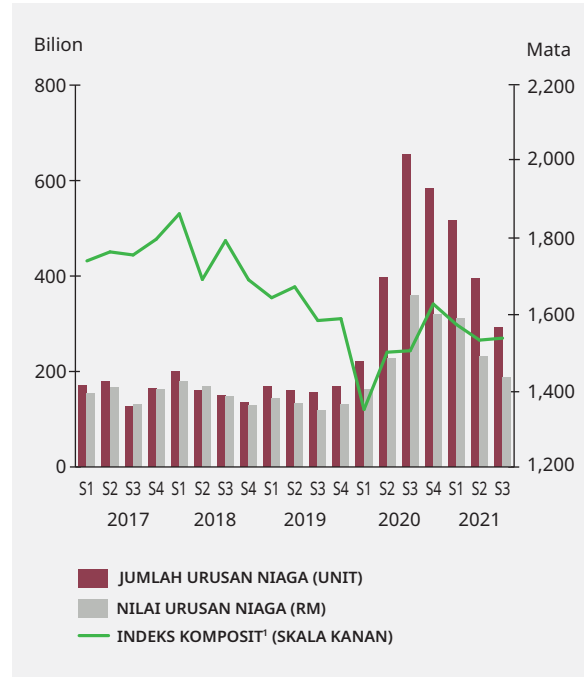
Pada Ogos 2021, FBM KLCI telah melepasi paras psikologi 1,600 dan mencecah 1,601.38 mata disokong oleh kesanggupan pelabur untuk mengambil risiko. Peningkatan ini dipacu oleh kemasukan dana bersih

pelabur asing dalam pasaran ekuiti tempatan buat pertama kalinya sejak Jun 2019 dan keuntungan korporat luar jangka. Keyakinan pasaran terus didorong oleh kadar vaksinasi lengkap yang semakin meningkat dalam kalangan populasi dewasa negara yang mencapai 64.2% menjelang akhir Ogos 2021.

Pada akhir September 2021, bursa tempatan mengalami kemerosotan sebanyak 63.58 mata atau 3.97% dan ditutup pada paras 1,589.19 mata. Perkara ini disebabkan andaian terhadap pihak Fed yang akan mengurangkan pembelian bon bulanannya seawal November 2021. Perkembangan ini memberi isyarat bahawa kenaikan kadar faedah mungkin berlaku lebih cepat daripada yang dijangkakan. Di samping itu, kejutan dalam pasaran harta tanah di China dan ketegangan geopolitik turut melemahkan sentimen pasaran tempatan. Namun demikian, pembukaan semula ekonomi domestik secara berperingkat dijangka menambahbaik sentimen pasaran, seterusnya meningkatkan prestasi FBM KLCI.

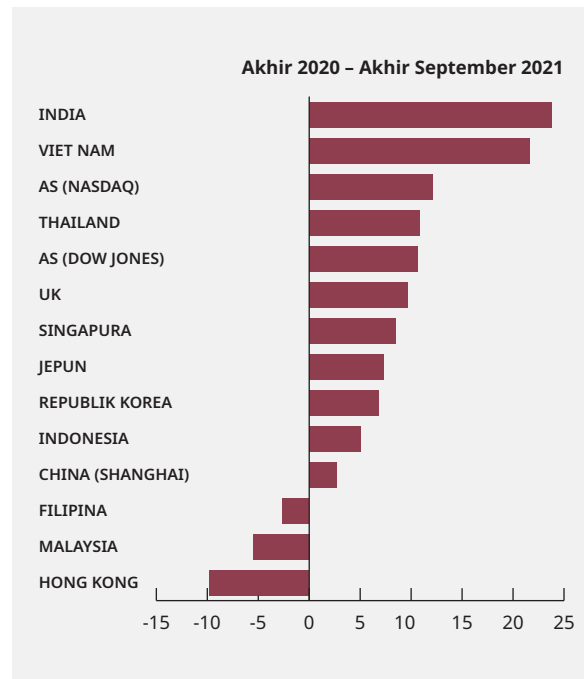
Bagi tempoh sembilan bulan pertama 2021, permodalan pasaran meningkat 10% kepada RM1,802.13 bilion. Keseluruhan pasaran⁴ kekal rancak dengan merekodkan jumlah nilai urus niaga pasaran sebanyak RM729.2 bilion manakala jumlah dagangan saham mencatat 1,201.6 bilion unit. Dari Januari sehingga September 2021, halaju pasaran merekodkan 54% manakala volatiliti pasaran adalah 9.1%. Selain itu, jumlah pegangan saham asing berdasarkan permodalan pasaran tempatan mencatat 13% pada akhir September 2021. Secara keseluruhannya, pasaran ekuiti tempatan dijangka terus disokong oleh pemulihan ekonomi yang berterusan, pelepasan tekanan terhadap permintaan domestik dan pencapaian kadar vaksinasi yang lebih tinggi menerusi PICK.

RAJAH 3.7. Prestasi Bursa Malaysia

¹ Akhir tempoh
Sumber: Bursa Malaysia

RAJAH 3.8. Prestasi Pasaran Saham Terpilih (% perubahan)

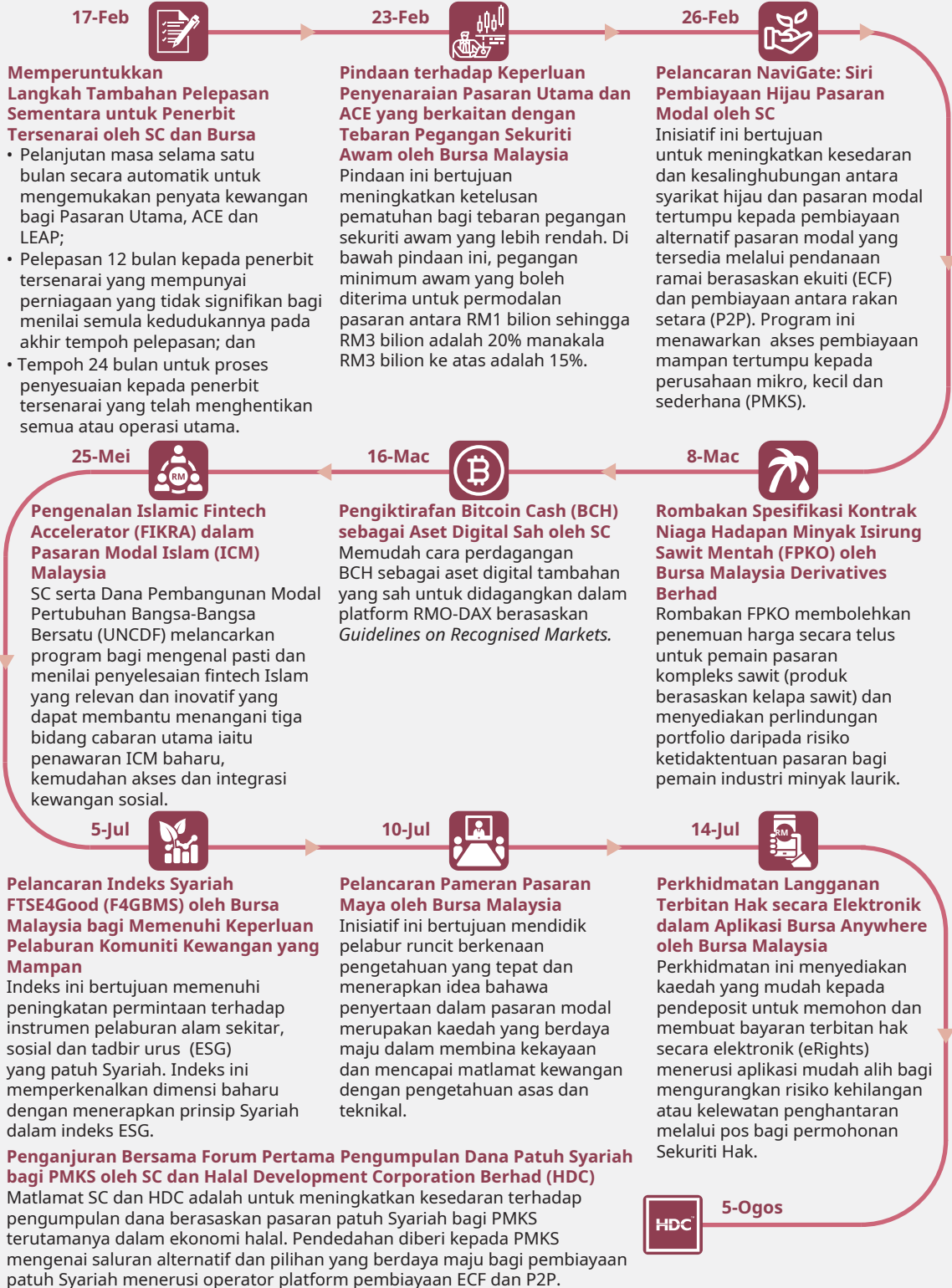
Sumber: Bloomberg

⁴ Merangkumi pasaran Utama, ACE dan LEAP.

SISIPAN 3.1

Inisiatif Utama Pasaran Modal

Sepuluh inisiatif utama telah dilaksanakan dalam tempoh lapan bulan pertama 2021 untuk meningkatkan tahap mudah tunai dan kecekapan dalam pasaran modal. Inisiatif yang dilaksanakan oleh Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC) dan Bursa Malaysia adalah seperti berikut:

Prestasi Perbankan dan Pasaran Modal Islam

Perbankan dan pasaran modal Islam kekal berdaya tahan dalam menyokong pemulihan ekonomi

Sektor perbankan Islam kekal teguh meskipun berdepan cabaran berikutan pelaksanaan PKP yang diperketatkan ekoran peningkatan kes COVID-19. Jumlah aset perbankan Islam berkembang sebanyak 9.1% kepada RM1,132.5 bilion⁵ pada akhir Julai 2021 merangkumi 34.8% daripada keseluruhan bahagian pasaran. Jumlah pembiayaan terkumpul juga meningkat sebanyak 5.6% kepada RM831.6 bilion. Pembiayaan sektor isi rumah yang merangkumi 64.5% daripada jumlah pembiayaan terutamanya untuk pembelian harta tanah kediaman (13.8%) dan kereta penumpang (10%). Permintaan sektor isi rumah kekal kukuh didorong oleh pelbagai pakej rangsangan ekonomi dan pembukaan semula sektor ekonomi berikutan pelaksanaan vaksinasi secara besar-besaran.

Institusi kewangan Islam mengusahakan beberapa inisiatif rintis seperti gabungan kewangan dan fasiliti mudah tunai kepada PKS bagi terus memperkasa dan membangunkan daya tahan sosial perniagaan dalam keadaan ekonomi semasa. Program iTEKAD telah dilancarkan untuk membantu usahawan mikro berpendapatan rendah menjana pendapatan mampan melalui instrumen kewangan sosial dengan pembiayaan mikro dan latihan berstruktur. Selain itu, terdapat juga Skim CAKNA yang memberi kemudahan kepada vendor Kerajaan dengan membenarkan penjualan invois terkumpul kepada bank-bank Islam bagi membantu keperluan mudah tunai.

Pasaran Modal Islam (ICM) terus berkembang maju di Malaysia. Pada akhir Julai 2021, saiz ICM domestik bernilai RM2,254 bilion dan menyumbang 65.7% daripada keseluruhan pasaran modal Malaysia iaitu RM3,433 bilion. Sementara itu, bagi tujuh bulan pertama 2021, terbitan sukuk pula berjumlah RM151.3

JADUAL 3.7. Perbankan Islam: Penunjuk Utama¹, Akhir Julai 2020 dan 2021

	RM BILION		PERUBAHAN (%)	
	2020	2021	2020	2021
Aset	857.6	935.7	6.3	8.9
Pembiayaan	650.3	691.1	9.3	6.3
Pertanian primer	18.6	16.6	13.8	-10.4
Perlombongan dan kuari	4.2	4.7	15.4	9.7
Pembuatan ²	30.3	34.4	10.2	13.7
Bekalan elektrik, gas dan air	5.4	6.1	61.5	11.9
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	32.0	36.2	14.2	13.0
Pembinaan	35.3	32.2	0.3	-8.7
Harta tanah	31.6	31.3	9.5	-0.7
Pengangkutan, penyimpanan dan perhubungan	20.0	18.3	15.2	-8.8
Aktiviti kewangan, insurans dan perniagaan	33.8	38.2	6.0	13.0
Pendidikan, kesihatan dan lain-lain	33.7	27.8	66.8	-17.6
Isi rumah	399.6	439.6	8.8	10.0
Lain-lain	5.7	5.7	-62.1	-0.7
Liabiliti	794.0	868.6	6.1	9.4
Deposit dan Akaun Pelaburan	633.1	685.8	3.7	8.3
Pelaburan	0.6	0.4	-19.7	-22.2
Tabungan	58.1	71.2	31.4	22.4
Permintaan	99.7	116.0	20.5	16.3
Akaun pelaburan	97.1	113.5	20.5	16.9
Lain-lain	474.7	498.2	-1.6	5.0

¹ Tidak termasuk DFI

² Termasuk asas tani

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

bilion atau 66% daripada jumlah bon yang diterbitkan. Pada akhir Julai 2021, sukuk terkumpul bernilai RM1,080 bilion atau 63.5% daripada jumlah bon terkumpul.

⁵ Termasuk Institusi Kewangan Pembangunan (DFI).

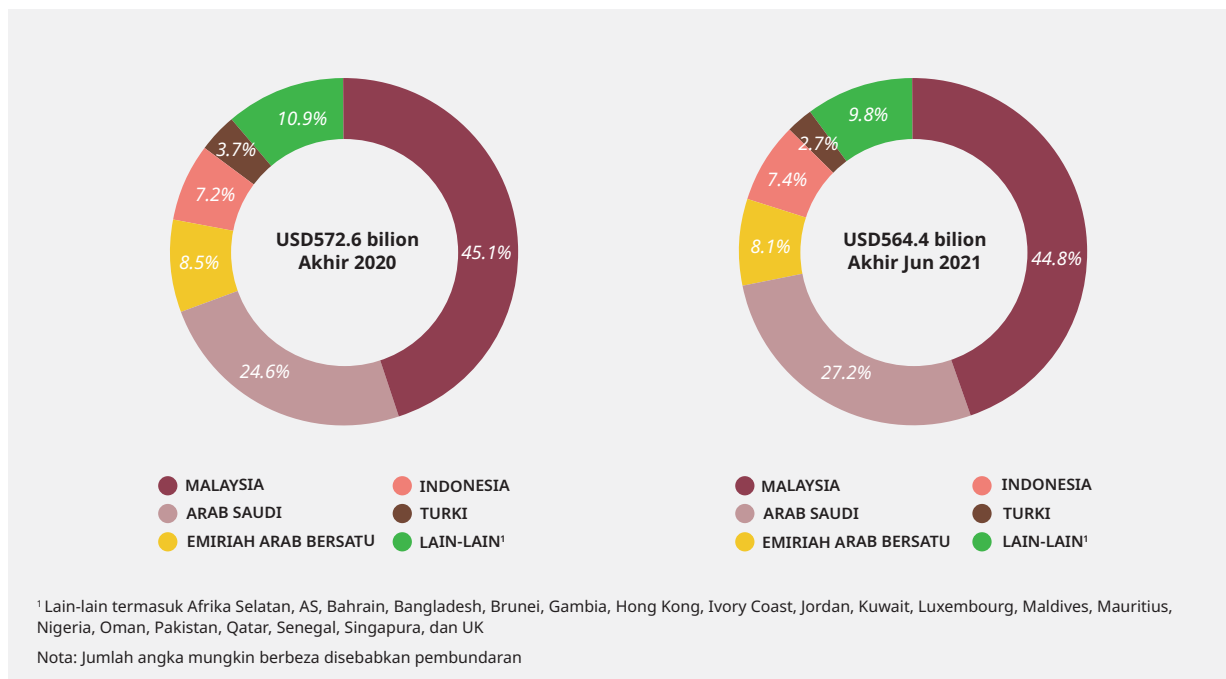
Pada April 2021, Kerajaan telah menerbitkan Sukuk Kelestarian berdaulat pertama di dunia melalui terbitan bertempoh matang 10-tahun berjumlah USD800 juta. Pada masa yang sama, Kerajaan juga berjaya menerbitkan sukuk bertempoh matang 30-tahun (Sukuk Wakalah) berjumlah USD500 juta. Sukuk tersebut telah mendapat sambutan menggalakkan daripada pelabur antarabangsa dan domestik dengan jumlah langganan melebihi 6.4 kali. Kedudukan Malaysia kekal sebagai antara penerbit sukuk terbesar di dunia dan menyumbang 32.8% daripada keseluruhan terbitan sukuk global bernilai USD113.4 bilion pada akhir Jun 2021.

Sekuriti patuh Syariah terus mendorong minat pasaran dengan 748 (79.1%) daripada 946 Syarikat Senaraian Awam mematuhi prinsip Syariah. Pada akhir Julai 2021, permodalan pasaran ekuiti patuh Syariah bernilai RM1,173.9 bilion atau 67.8% daripada jumlah permodalan pasaran.

Melangkah ke hadapan, industri kewangan Islam memainkan peranan sebagai pemudah cara dalam mempercepat pemulihan pasca

pandemik. Perkara ini didorong oleh kemampuan prinsip kewangan Islam untuk berintegrasi dengan elemen alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG), persekitaran peraturan yang kondusif dan usaha berterusan untuk mempromosi produk patuh Syariah. Sebagai contoh, kohort pertama panduan sektoral Rangka Kerja Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan berasaskan Nilai (VBIAF) mengenai minyak sawit, tenaga boleh baharu dan kecekapan tenaga hijau telah diterbitkan pada 31 Mac 2021. Sementara itu, kohort kedua panduan sektoral VBIAF untuk sektor minyak dan gas, pembuatan, pembinaan dan infrastruktur akan diterbitkan menjelang akhir tahun ini. Panduan sektoral ini berfungsi sebagai alat pengurusan risiko berdasarkan impak untuk memudahkan institusi kewangan membuat keputusan kredit atau pelaburan. Pembangunan produk juga akan dipertingkatkan bagi memenuhi keperluan pihak berkepentingan daripada pelbagai bidang termasuk pembiayaan dalam sektor halal serta Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab (SRI) patuh Syariah.

RAJAH 3.9. Sukuk Global Terkumpul mengikut Negara (% bahagian)

Sumber: Pusat Kewangan Islam Antarabangsa Malaysia

Kesimpulan

Dasar monetari dijangka kekal akomodatif dan menyokong pemulihan ekonomi di samping memastikan harga kekal terkawal. Sementara itu, pasaran kewangan dijangka terus rancak. Prestasi positif tersebut akan diperkukuh oleh inisiatif di bawah Pelan Induk Pasaran Modal Ketiga (CMP3) dan Pelan Induk 3.0⁶, pelaksanaan pakej rangsangan ekonomi yang berterusan, projek infrastruktur sedia ada dan projek strategik akan datang di bawah Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 - 2025.

Pelonggaran langkah pembendungan pandemik COVID-19 dan pembukaan semula semua sektor ekonomi akan menyumbang secara positif terhadap prestasi pasaran secara

keseluruhan. Walau bagaimanapun, risiko terhadap pertumbuhan masih wujud seperti pelaksanaan semula langkah pembendungan yang ketat, pemulihan pertumbuhan global yang lebih perlahan daripada jangkaan dan kadar normalisasi dasar monetari yang lebih pantas oleh bank pusat utama. Oleh yang demikian, langkah akan terus diambil bagi memastikan pasaran kekal dinamik, teratur dan berdaya tahan. Langkah ini termasuk mempercepat penerapan prinsip Pengantaraan berasaskan Nilai (VBI), meningkatkan tumpuan terhadap ekonomi halal dan menekankan pembangunan penyelesaian digital. Perhatian juga akan diberikan bagi mempromosi pelaburan berasaskan ESG, menyokong peralihan kepada negara berstatus rendah karbon, menerapkan amalan terbaik antarabangsa dan menambah baik tadbir urus.

⁶ Satu pelan induk sektor kewangan yang baharu.

Rujukan

- Bank Negara Malaysia. (2021). *Laporan Tahunan 2020*. Kuala Lumpur. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Perkembangan Ekonomi dan Kewangan Malaysia pada Suku Kedua 2021*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Perkembangan Ekonomi dan Kewangan Malaysia pada Suku Pertama 2021*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Tinjauan Ekonomi dan Monetari 2020*. Kuala Lumpur. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Tinjauan Kestabilan Kewangan Separuh Kedua 2020*. Kuala Lumpur. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Sorotan dan Perangkaan Bulanan Julai 2021*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Sorotan dan Perangkaan Bulanan Jun 2021*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Sorotan dan Perangkaan Bulanan Mei 2021*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Sorotan dan Perangkaan Bulanan April 2021*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Sorotan dan Perangkaan Bulanan Mac 2021*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Sorotan dan Perangkaan Bulanan Februari 2021*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bank Negara Malaysia. (2021). *Sorotan dan Perangkaan Bulanan Januari 2021*. Dicapai daripada <https://www.bnm.gov.my>
- Bursa Malaysia. (2021). *Bursa Malaysia Amends Main Market and Ace Market Listing Requirements in Relation to Public Security Holding Spread*. Dicapai daripada https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-amends-main-market-and-ace-market-listing-requirements-in-relation-to-public-security-holding-spread
- Bursa Malaysia. (2021). *Bursa Malaysia Derivatives Revamps Crude Palm Kernel Oil Futures Contract (FPKO) to Meet the Needs of the Industry*. Dicapai daripada https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-derivatives-revamps-crude-palm-kernel-oil-futures-contract-fpko-to-meet-the-needs-of-the-industry
- Bursa Malaysia. (2021). *Bursa Malaysia's Latest Investor Education Drive Garners Positive Retail Investors' Participation*. Dicapai daripada https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malysias-latest-investor-education-drive-garners-positive-retail-investors-participation
- Bursa Malaysia. (2021). *Bursa Malaysia Launches New Ftse4good Bursa Malaysia Shariah Index to Meet Financial Community's Sustainable Investment Needs*. Dicapai daripada https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-launches-new-ftse4good-bursa-malaysia-shariah-index-to-meet-financial-communitys-sustainable-investment-needs
- Bursa Malaysia. (2021). *Bursa Malaysia Makes Available Electronic Rights Issue Subscription Service to Enhance Investor Experience on Bursa Anywhere App*. Dicapai daripada https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-makes-available-electronic-rights-issue-subscription-service-to-enhance-investor-experience-on-bursa-anywhere-app
- Bursa Malaysia. (2021). *SC and Bursa Malaysia Announce Additional Temporary Relief Measures for Listed Issuers*. Dicapai daripada https://www.bursamalaysia.com/sites/5bb54be15f36ca0af339077a/content_entry5c11a9db758f8d31544574c6/602ca8615b711a1bf9f36cac/files/Feb17_2021_SC__Bursa_Malaysia_announce_additional_temporary_relief_measures.pdf?1613545509

- Bursa Malaysia. (2020). *Laporan Kelestarian*. Dicapai daripada https://www.bursamalaysia.com/bm/about_bursa/sustainability/sustainability_reports
- Bursa Malaysia-FTSE Russell. (2021). *FTSE Bursa Malaysia Index Series*. Dicapai daripada https://www.bursamalaysia.com/sites/5d809dcf39fba22790cad230/assets/5eff10c639fba275dd54ee75/ESG_Ratings_of_PLCS_assessed_by_FTSE_Russell_and_Index_Constituents_June2020.pdf
- Chan, D. (2021). *Top Glove to Invest RM300 Million for Conducive Workers' Accommodation*. New Straits Times. Dicapai daripada <https://www.nst.com.my/news/nation/2021/04/682931/top-glove-invest-rm300-million-conducive-workers-accommodation>
- Cheah, C.S. (2021). *Top Glove Ousted From 3 ESG-Friendly Indexes*. Focus Malaysia. Dicapai daripada <https://focusmalaysia.my/top-glove-ousted-from-3-esg-friendly-indexes/>
- Corporate Finance Institute. (2021). *Introduction to ESG - An Overview of the Environmental, Social and Governance (ESG) Framework*. Dicapai daripada <https://courses.corporatefinanceinstitute.com/courses/environmental-social-governance>
- Harris, C. (2020). *Weathering the Storm - Where Strong ESG Performance Counts, Originally Published by Acre*. Dicapai daripada https://www.csrwire.com/press_releases/45231-weathering-the-storm-where-strong-esg-performance-counts
- Idris, A.N. (2021). *Top Glove Claims Trial in Worker Accommodation Case*. The Edge Malaysia. Dicapai daripada <https://www.theedgemarkets.com/article/top-glove-attends-first-mention-worker-accommodation-case-next-mention-set-april-28>
- Jawatankuasa Khas Jaminan Akses Bekalan Vaksin COVID-19 (JKJAV). (2021). *Statistik & Maklumat*. Dicapai daripada <https://www.vaksinovid.gov.my>
- Jessop, S. & Howcroft, E. (2021). *Sustainable Fund Assets Hit \$1.7 Trln In 2020: Morningstar*. Dicapai daripada <https://www.reuters.com/article/us-global-funds-sustainable-idUSKBN29X2NM>
- Kell, G. (2018). *The Remarkable Rise of ESG*. Forbes. Dicapai daripada <https://www.forbes.com/sites/georgkell/2018/07/11/the-remarkable-rise-of-esg/?sh=42f44cfd1695>
- Malaysia International Islamic Financial Centre. (2021). *Global Sukuk*. Dicapai daripada <https://www.mifc.com/index.php>
- Malaysia Petroleum Resources Corporation. (2021). *The Presentation of Sustainability in the Malaysia OGSE Sector on 15 July 2021*. Dicapai daripada https://drive.google.com/drive/folders/1e55Ct2T80IIBzbPxxvQSvzO_h7dMRvBjq
- Morningstar. (2021a). *Sustainable Funds US Landscape Report, More Funds, More Flows, and Impressive Returns in 2020*. Chicago, US. Dicapai daripada <https://www.morningstar.com/lp/sustainable-funds-landscape-report>
- Morningstar. (2021b). *Global Sustainable Fund Flows: Q4 2020 in Review: ESG Fund Assets Reach USD1.65 Trillion by Record Inflows*. Chicago, US. Dicapai daripada https://www.morningstar.com/content/dam/marketing/shared/pdfs/Research/Global_ESG_Q4_2020_Flows.pdf
- Ng, J. (2020). *ESG Becoming Mainstream*. The Edge Malaysia. Dicapai daripada <https://www.theedgemarkets.com/article/cover-story-esg-becoming-mainstream>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2021). *Islamic Capital Market*. Dicapai daripada <https://www.sc.com.my/analytics/islamic-capital-market>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2021). *List of Sustainable and Responsible Investment (SRI) Fund*. Dicapai daripada <https://www.sc.com.my/api/documentms/download.ashx?id=32eb683b-c134-49fb-a9d8-64b6cc44d849>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2021). *SC and HDC Co-Host Inaugural Forum on Shariah-Compliant Fundraising for MSMEs*. Dicapai daripada <https://www.sc.com.my/resources/media/media-release/sc-and-hdc-co-host-inaugural-forum-on-shariah-compliant-fundraising-for-msmes>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2021). *SC Holds Inaugural Capital Market Green Financing Series - Widening Access to Sustainable*

- Financing for MSMEs*. Dicapai daripada <https://www.sc.com.my/resources/media/media-release/sc-holds-inaugural-capital-market-green-financing-series-widening-access-to-sustainable-financing-for-msmes>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2021). *SC – UNCDF Driving Islamic Fintech Innovation Ecosystem with FIKRA*. Dicapai daripada <https://www.sc.com.my/resources/media/media-release/sc-%E2%80%93-uncdf-driving-islamic-fintech-innovation-ecosystem-with-fikra>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2021). *Welcoming Remark at Navigate: Capital Market Green Financing Series*. Dicapai daripada <https://www.sc.com.my/resources/speeches/welcoming-remarks-at-navigate-capital-market-green-financing-series>
- Stoppa, N. (t.t.). *Why ESG Ratings Matter and How Companies Use Them*. United Kingdom. Dicapai daripada <https://simply-sustainable.co.uk/insights/why-esg-ratings-matter-and-how-companies-use-them>
- Suhaidi, N. (2021). *Bitcoin Cash (BCH) Receives Preliminary Approval from SC*. Business Today. Dicapai daripada <https://www.businesstoday.com.my/2021/04/26/bitcoin-cash-bch-receives-preliminary-approval-from-sc/>
- Tett, G. (2020). *Why ESG Investing Makes Fund Managers More Money*. The Financial Times. Dicapai daripada <https://www.ft.com/content/1cfb5e02-7ce1-4020-9c7c-624a3dd6ead9>
- The Malaysian Reserve. (2021). *Investors Must Probe ESG Credentials to Deter ‘Greenwashing’*. Dicapai daripada <https://themalaysianreserve.com/2021/04/14/investors-must-probe-esg-credentials-to-deter-greenwashing/>
- The Star. (2021). *More Companies Keen to Improve ESG Disclosure*. Dicapai daripada <https://www.thestar.com.my/business/business-news/2021/03/16/more-companies-keen-to-improve-esg-disclosure>

Jadual Perangkaan

SENARAI JADUAL PERANGKAAN

	No. Jadual
I. Indikator Sosioekonomi	
Perangkaan Sosioekonomi Terpilih	1.1
II. Ekonomi Antarabangsa	
Perangkaan Penting Ekonomi Negara Terpilih	2.1
III. Makro Ekonomi	
Akaun Negara	
Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Jenis Aktiviti Ekonomi pada Harga Malar 2015	3.1
Indeks Perkhidmatan	3.2
Indeks Pengeluaran Perindustrian	3.3
Pendapatan Negara Kasar mengikut Agregat Permintaan	3.4
Indikator Penggunaan Swasta	3.5
Indikator Pelaburan Swasta	3.6
Sektor Luar	
Perdagangan Malaysia dengan Rakan Dagang Utama	3.7
Indeks Perdagangan Luar Negeri	3.8
Pengeluaran, Volum dan Nilai Eksport Komoditi Utama	3.9
Haluan Eksport Utama	3.10
Eksport Barangan Pembuatan	3.11
Sumber Import Utama	3.12
Imbangan Pembayaran	3.13
Harga	
Indeks Harga Pengguna mengikut Kawasan	3.14
Indeks Harga Pengguna mengikut Strata	3.15
Indeks Harga Pengguna mengikut Negeri	3.16
Indeks Teras	3.17
Indeks Harga Pengeluar - Pengeluaran Tempatan	3.18
Pasaran Buruh	
Tenaga Buruh	3.19
Guna Tenaga mengikut Industri	3.20
Pendaftar Aktif	3.21
Kekosongan dan Penempatan	3.22
IV. Pasaran Kewangan dan Modal	
Kadar Faedah	4.1
Wang Secara Luas (M3)	4.2
Kadar Pertukaran Utama	4.3
Bank Perdagangan: Pinjaman Berkumpul mengikut Tujuan dan Sektor	4.4
Kadar Hasil Bon Kerajaan dan Korporat	4.5
Bursa Malaysia: Indikator Terpilih	4.6
Bank-bank Islam: Pembiayaan Berkumpul mengikut Tujuan dan Sektor	4.7
V. Matlamat Pembangunan Lestari	
Status Matlamat Pembangunan Lestari mengikut Indikator	5.1

CATATAN PERANGKAAN

Lampiran Perangkaan ini menyediakan data ekonomi utama dalam bentuk siri masa. Setiap jadual mengandungi data ekonomi terpilih semasa. Perubahan peratus diberi bagi data utama sebagai indikator arah aliran ekonomi. Selain itu, pembahagian peratus dan nota kaki juga disediakan mengikut keperluan. Jumlah angka komponen mungkin tidak bersamaan dengan angka jumlah kecil atau jumlah besar disebabkan pembundaran. Dalam beberapa siri masa perangkaan, data terdahulu telah dipinda. Anggaran pada 2021 berasaskan kepada maklumat dalam tempoh enam hingga lapan bulan, manakala unjuran pada 2022 disediakan mengikut kesesuaian. Jika tidak dinyatakan sumber, data tersebut disediakan oleh Kementerian Kewangan Malaysia.

Penyusunan Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) menggunakan Kaedah Pendapatan

KDNK boleh diukur dengan menggunakan tiga kaedah iaitu Kaedah Pengeluaran, Perbelanjaan dan Pendapatan. Secara konsepnya, KDNK berdasarkan ketiga-tiga kaedah ini memberikan hasil yang sama. Penyusunan KDNK berdasarkan kaedah Pendapatan menyatakan bahawa semua perbelanjaan dalam ekonomi harus sama dengan jumlah pendapatan yang dihasilkan oleh pengeluaran barangan dan perkhidmatan dalam ekonomi. Oleh itu, kaedah ini membolehkan faktor pendapatan dan pulangan kepada faktor pengeluaran diukur mengikut aktiviti ekonomi. Komponen pendapatan ialah Pampasan Pekerja, Lebihan Kendalian Kasar dan Cukai tolak Subsidi ke atas Pengeluaran dan Import. KDNK mengikut Pendekatan Pendapatan dikira seperti berikut:

di mana;

PP - Pampasan Pekerja

LKK - Lebihan Kendalian Kasar

(C-S) - Cukai tolak Subsidi ke atas Pengeluaran dan Import

Komponen KDNK Menggunakan Kaedah Pendapatan

$$\begin{array}{l}
 \text{KDNK} \\
 \text{Kaedah} \\
 \text{Pendapatan}
 \end{array}
 =
 \begin{array}{l}
 \text{Pampasan Pekerja} \\
 \text{Gaji, upah, elaun bonus dan komisen} \\
 \text{Bayaran bukan berbentuk: wang rawatan perubatan percuma,} \\
 \text{penginapan percuma, makanan percuma dan lain-lain} \\
 \text{Caruman sosial majikan} \\
 + \\
 \text{Lehian Kendalian Kasar} \\
 \text{Lehian Kendalian} \\
 \text{Pendapatan Campuran} \\
 \text{Penggunaan Modal Tetap} \\
 + \\
 \text{Cukai tolak Subsidi ke atas Pengeluaran dan Import} \\
 \text{Cukai ke atas produk} \\
 \text{Cukai lain ke atas pengeluaran} \\
 \text{Subsidi ke atas produk} \\
 \text{Subsidi lain ke atas pengeluaran}
 \end{array}$$

Akronim dan Singkatan

NPISHs	Non-profit institutions serving households
AS	Amerika Syarikat
ASEAN	Pertubuhan Negara-Negara Asia Tenggara
IMF	Tabung Kewangan Antarabangsa
KDNK	Keluaran Dalam Negeri Kasar
FBM-KLCI	Indeks Komposit Kuala Lumpur Financial Times Stock Exchange (FTSE) Bursa Malaysia
MSIC	Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia
SITC	Klasifikasi Piawaian Perdagangan Antarabangsa
PT3	Pentaksiran Tingkatan 3
PMR	Penilaian Menengah Rendah
SRP	Sijil Rendah Pelajaran
LCE	Lower Certificate of Education
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
MCE	Malaysian Certificate of Education
STPM	Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia
MHSC	Malaysian Higher School Certificate
n.a.	Tidak diperolehi
samb.	Sambungan
t.t.t.l	Tidak tercatat di tempat lain
d.l.l	dan lain-lain

1.1. PERANGKAAN SOSIOEKONOMI TERPILIH Malaysia

Indikator	2017	2018	2019	2020 ¹⁰	2021 ¹¹
Perangkaan Demografi					
Penduduk ¹ ('000)					
Jumlah	32,023	32,382	32,523	32,584	32,655
Lelaki	16,543	16,721	16,765	16,763	16,771
Perempuan	15,480	15,661	15,758	15,821	15,884
Nisbah jantina ²	107	107	106	106	106
Kepadatan penduduk (per kilometer persegi)	97	98	98	99	99
Nisbah tanggungan (%)					
Jumlah ³	43.6	43.4	43.4	43.5	43.6
Umur muda ⁴	34.7	34.1	33.7	33.4	33.0
Umur tua ⁵	9.0	9.3	9.7	10.1	10.6
Jangkaan hayat ketika lahir					
Jumlah	74.4	74.6	74.8	75.1	75.6
Lelaki	72.1	72.3	72.5	72.8	73.2
Perempuan	77.1	77.2	77.4	77.8	78.3
	2016	2017	2018	2019	2020
Pendidikan					
Kadar enrolmen sekolah rendah ⁶ (%)	97.2	97.9	97.9	98.1	98.2
Kadar enrolmen sekolah menengah ⁷ (%)	90.0	91.1	91.1	92.5	92.4
Enrolmen institusi pengajian tinggi ⁸	1,346,858	1,325,699	1,343,830	1,323,449	1,224,098
Nisbah murid-guru					
Sekolah rendah	11.6	11.6	11.6	11.6	12.0
Sekolah menengah	12.6	12.0	12.0	11.0	11.0
Kadar literasi ⁹ (%)	95.6	95.9	95.9	96.0	96.3

¹ Data merujuk kepada anggaran penduduk pertengahan tahun berdasarkan data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010 yang disesuaikan

² Bilangan lelaki bagi setiap 100 perempuan

³ Nisbah bilangan penduduk berumur 0-14 tahun dan 65 tahun dan ke atas kepada bilangan penduduk berumur 15-64 tahun

⁴ Nisbah bilangan penduduk berumur 0-14 tahun kepada bilangan penduduk berumur 15-64 tahun

⁵ Nisbah bilangan penduduk berumur 65 tahun dan ke atas kepada bilangan penduduk berumur 15-64 tahun

⁶ Peratus daripada jumlah kanak-kanak dalam umur persekolahan iaitu 6+ hingga 11+ tahun di peringkat rendah di sekolah Kerajaan dan swasta

⁷ Peratus daripada jumlah kanak-kanak dalam umur persekolahan iaitu 12+ hingga 16+ tahun di peringkat menengah di sekolah Kerajaan dan swasta

⁸ Termasuk universiti awam, institusi pengajian tinggi swasta, politeknik dan kolej komuniti

⁹ Berumur 15 tahun dan ke atas yang mempunyai pendidikan secara formal, tidak termasuk bukan warganegara Malaysia

¹⁰ Awalan

¹¹ Anggaran

1.1. PERANGKAAN SOSIOEKONOMI TERPILIH (samb.)
Malaysia

Indikator	2016	2017	2018	2019	2020
Kesihatan					
Bilangan penduduk setiap doktor	632	554	530	482	441
Bilangan katil rasmi di sektor Kerajaan ¹²	45,678	46,194	46,611	46,988	48,305
Teknologi Maklumat					
Kadar penembusan telefon selular mudah alih per 100 penduduk (%)	139.9	131.2	130.2	135.4	133.6
Kadar penembusan jalur lebar mudah alih per 100 penduduk (%)	91.8	109.3	113.0	123.7	118.7
Infrastruktur					
Liputan bekalan elektrik luar bandar (% daripada unit rumah)	95.7	96.1	96.4	97.0	97.4
Indeks elektrik	108.5	111.3	115.4	119.2	114.8
	2009	2012	2014	2016	2019
Struktur Kemiskinan¹³					
Insiden kemiskinan mutlak (% daripada isi rumah)					
Jumlah	3.8	1.7	0.6	0.4	0.2
Bandar	1.7	1.0	0.3	0.2	0.2
Luar bandar	8.4	3.4	1.6	1.0	0.8
Insiden kemiskinan relatif (% daripada isi rumah)					
Jumlah	19.3	19.2	15.6	15.9	16.9
Bandar	17.9	17.9	13.7	11.1	12.8
Luar bandar	13.1	15.1	14.4	33.0	33.2

¹² Terdiri daripada hospital Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) (termasuk institusi perubatan khas) dan hospital bukan di bawah seliaan KKM (hospital universiti dan hospital angkatan tentera)

¹³ Berdasarkan tahun Penyiasatan Pendapatan Isi Rumah dan Kemudahan Asas 2019

Sumber: Jabatan Perangkaan; Kementerian Alam Sekitar dan Air; Kementerian Kesihatan; Kementerian Pembangunan Luar Bandar; Kementerian Pendidikan; Kementerian Pengajian Tinggi dan Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia, Malaysia

2.1. PERANGKAAAN PENTING EKONOMI NEGARA TERPILIH

	KDNK Benar (% pertumbuhan)	KDNK Per Kapita ¹ (USD)	Indeks Harga Pengguna (%)	Kadar Pengangguran ² (%)	Imbangan Akaun Semasa (USD bilion)	Rizab Antarabangsa Kasar (USD bilion)	Eksport ³ (USD bilion)	Import ⁴ (USD bilion)
Negara Maju								
2018	2.3	51,291.3	2.0	5.1	412.6	-	15,850.0	15,481.4
2019	1.7	51,979.2	1.4	4.8	336.5	-	15,549.8	15,276.8
2020	-4.5	49,439.8	0.7	6.6	173.8	-	13,943.8	13,722.9
2021 ⁵	5.2	51,905.9	2.8	5.8	245.5	-	16,665.8	16,365.6
2022⁶	4.5	54,117.5	2.3	5.0	200.3	-	18,295.1	18,039.1
Amerika Syarikat								
2018	2.9	62,769.7	2.4	3.9	-438.2	125.0	1,664.0	2,614.2
2019	2.3	65,051.9	1.8	3.7	-472.1	128.9	1,643.2	2,567.4
2020	-3.4	63,358.5	1.2	8.1	-616.1	145.8	1,431.6	2,407.5
2021 ⁵	6.0	69,375.4	4.3	5.4	-796.1	251.2 ⁹	984.4 ⁸	1,628.3 ⁸
2022⁶	5.2	74,725.0	3.5	3.5	-868.0	-	-	-
Kawasan Euro								
2018	1.9	-	1.8	8.2	409.0	-	3,875.7	3,395.7
2019	1.5	-	1.2	7.6	316.0	-	3,807.2	3,383.2
2020	-6.3	-	0.3	7.9	282.6	-	3,468.2	3,037.5
2021 ⁵	5.0	-	2.2	8.0	375.3	-	-	-
2022⁶	4.3	-	1.7	8.1	428.1	-	-	-
Singapura								
2018	3.5	66,675.8	0.4	2.1	57.9	287.7	413.0	370.9
2019	1.3	65,641.3	0.6	2.3	53.4	279.5	390.8	359.3
2020	-5.4	59,794.6	-0.2	3.0	59.8	362.3	362.5	329.8
2021 ⁵	6.0	66,263.4	1.6	2.7	60.1	418.1 ⁹	293.4 ⁹	259.4 ⁹
2022⁶	3.2	69,129.0	1.5	2.5	62.3	-	-	-
Republik Korea								
2018	2.9	33,433.2	1.5	3.8	77.5	403.7	604.9	535.2
2019	2.2	31,936.8	0.4	3.8	59.7	408.8	542.2	503.3
2020	-0.9	31,638.5	0.5	3.9	75.3	443.1	512.5	467.6
2021 ⁵	4.3	35,195.5	2.2	3.8	81.3	463.9 ⁹	411.9 ⁹	390.6 ⁹
2022⁶	3.3	36,791.5	1.6	3.7	79.8	-	-	-
Jepun								
2018	0.6	39,818.8	1.0	2.4	177.8	1,322.0	738.1	748.5
2019	0.0	40,689.8	0.5	2.4	176.5	1,368.9	705.6	721.0
2020	-4.6	40,088.6	0.0	2.8	164.4	1,440.2	641.3	635.5
2021 ⁵	2.4	40,704.3	-0.2	2.8	176.9	1,450.4 ¹⁰	496.5 ⁹	489.5 ⁹
2022⁶	3.2	43,118.8	0.5	2.4	178.5	-	-	-
Negara yang Berkembang Pesat dan Negara Membangun								
2018	4.6	11,079.8	4.9	-	-64.5	-	9,237.8	9,041.0
2019	3.7	11,336.3	5.1	-	2.7	-	9,098.6	8,896.9
2020	-2.1	10,951.6	5.1	-	201.8	-	8,196.1	7,861.3
2021 ⁵	6.4	11,508.9	5.5	-	324.5	-	10,154.6	9,618.9
2022⁶	5.1	11,964.6	4.9	-	247.7	-	10,808.8	10,377.4

2.1. PERANGKAAN PENTING EKONOMI NEGARA TERPILIH (samb.)

	KDNK Benar (% pertumbuhan)	KDNK Per Kapita ¹ (USD)	Indeks Harga Pengguna (%)	Kadar Pengangguran ² (%)	Imbangan Akaun Semasa (USD bilion)	Rizab Antarabangsa Kasar (USD bilion)	Eksport ³ (USD bilion)	Import ⁴ (USD bilion)
China								
2018	6.8	9,849.0	2.1	3.8	24.1	3,351.9	2,486.7	2,135.7
2019	6.0	10,170.1	2.9	3.6	102.9	3,388.7	2,499.5	2,078.4
2020	2.3	10,511.3	2.4	4.2	274.0	3,536.0	2,590.2	2,057.2
2021 ⁵	8.0	11,891.2	1.1	3.8	277.1	3,588.1 ⁹	2,095.2 ⁹	1,730.7 ⁹
2022⁶	5.6	12,990.0	1.8	3.7	275.7	-	-	-
India								
2018	6.5	1,997.0	3.4	-	-57.2	397.8	324.8	514.5
2019	4.0	2,098.9	4.8	-	-24.6	461.8	324.3	486.1
2020	-7.3	1,929.7	6.2	-	24.0	588.4	276.3	372.9
2021 ⁵	9.5	2,116.4	5.6	-	-30.4	643.0 ⁹	254.7 ⁹	350.8 ⁹
2022⁶	8.5	2,312.9	4.9	-	-44.6	-	-	-
ASEAN-5⁷								
2018	5.4	12,341.6	2.9	-	2.7	-	-	-
2019	4.9	12,797.4	2.1	-	30.1	-	-	-
2020	-3.4	12,210.4	1.4	-	52.9	-	-	-
2021 ⁵	2.9	12,457.6	2.0	-	16.6	-	-	-
2022⁶	5.8	13,057.2	2.4	-	21.0	-	-	-
Indonesia								
2018	5.2	3,947.3	3.3	5.2	-30.6	120.7	180.1	188.7
2019	5.0	4,196.3	2.8	5.2	-30.3	129.2	167.7	171.3
2020	-2.1	3,921.6	2.0	7.1	-4.5	135.9	163.3	141.6
2021 ⁵	3.2	4,225.0	1.6	6.6	-3.1	144.8 ⁹	120.6 ⁸	106.2 ⁸
2022⁶	5.9	4,538.2	2.8	6.0	-12.7	-	-	-
Malaysia								
2018	4.8	11,079.8	1.0	3.3	8.0	101.4	248.7	218.0
2019	4.4	11,231.4	0.7	3.3	12.8	103.6	240.2	205.0
2020	-5.6	10,231.3	-1.2	4.5	14.3	107.7	234.6	190.7
2021 ⁵	3.0 - 4.0	11,124.7	2.4	4.6 - 4.8	14.1	115.2 ¹⁰	188.7 ⁹	152.3 ⁹
2022⁶	5.5 - 6.5	12,295.7	2.1	4.0	15.6	-	-	-

¹ Berdasarkan harga semasa dalam USD kecuali Negara Maju, Negara yang Berkembang Pesat dan Negara Membangun serta ASEAN-5 (Pariti Kuasa Beli (PPP) dolar setiap orang)

² Komposit bagi kumpulan negara ialah purata kadar pengangguran negara diwajibkan mengikut jumlah tenaga buruh di negara berkenaan

³ Berdasarkan Eksport Barangan dan Perkhidmatan kecuali Negara Maju, Negara yang Berkembang Pesat dan Negara Membangun serta ASEAN-5 (Eksport Barangan sahaja)

⁴ Berdasarkan Import Barangan dan Perkhidmatan kecuali Negara Maju, Negara yang Berkembang Pesat dan Negara Membangun serta ASEAN-5 (Import Barangan sahaja)

⁵ Anggaran

⁶ Unjuran

⁷ Indonesia, Malaysia, Filipina, Thailand dan Viet Nam

⁸ Setakat 31 Julai 2021

⁹ Setakat 31 Ogos 2021

¹⁰ Setakat 30 September 2021

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), World Economic Outlook (Oktober 2021); IMF Database; World Trade Organization Trade Statistics; Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan, Malaysia

3.1. KELUARAN DALAM NEGERI KASAR MENGIKUT JENIS AKTIVITI EKONOMI
pada harga malar 2015, Malaysia
RM juta

Jenis Aktiviti Ekonomi	2018	2019	2020 ²	2021 ³	2022 ⁴
Pertanian	99,637 (0.1)	101,580 (2.0)	99,367 (-2.2)	98,532 (-0.8)	102,416 (3.9)
Perlombongan dan pengkuarian	103,557 (-2.2)	102,897 (-0.6)	91,993 (-10.6)	93,340 (1.5)	93,086 (-0.3)
Pembuatan	304,843 (5.0)	316,283 (3.8)	307,924 (-2.6)	332,743 (8.1)	348,547 (4.7)
Pembinaan	66,194 (4.2)	66,453 (0.4)	53,556 (-19.4)	53,110 (-0.8)	59,244 (11.5)
Perkhidmatan	772,990 (6.9)	820,857 (6.2)	775,717 (-5.5)	796,222 (2.6)	852,298 (7.0)
Utiliti	36,109 (5.0)	38,297 (6.1)	37,802 (-1.3)	39,743 (5.1)	42,394 (6.7)
Perdagangan borong dan runcit	227,166 (8.2)	242,704 (6.8)	228,015 (-6.1)	232,229 (1.8)	252,510 (8.7)
Makanan & minuman dan penginapan	45,502 (9.0)	49,889 (9.6)	36,668 (-26.5)	33,844 (-7.7)	36,312 (7.3)
Pengangkutan dan penyimpanan	50,208 (6.3)	53,631 (6.8)	41,902 (-21.9)	42,881 (2.3)	46,936 (9.5)
Maklumat dan komunikasi	79,110 (8.2)	84,327 (6.6)	89,378 (6.0)	94,582 (5.8)	99,986 (5.7)
Kewangan dan insurans	89,088 (5.4)	93,353 (4.8)	95,858 (2.7)	104,363 (8.9)	110,055 (5.5)
Hartanah dan perkhidmatan perniagaan	63,745 (7.8)	68,842 (8.0)	58,395 (-15.2)	55,403 (-5.1)	60,174 (8.6)
Perkhidmatan lain ¹	67,170 (5.5)	70,913 (5.6)	63,469 (-10.5)	62,630 (-1.3)	66,482 (6.1)
Perkhidmatan kerajaan	114,891 (4.7)	118,901 (3.5)	124,229 (4.5)	130,546 (5.1)	137,450 (5.3)
(+) Duti import	16,546 (-8.5)	16,240 (-1.8)	15,324 (-5.6)	17,363 (13.3)	18,750 (8.0)
KDNK pada harga pembeli	1,363,766 (4.8)	1,424,310 (4.4)	1,343,880 (-5.6)	1,391,311 (3.0 - 4.0)	1,474,342 (5.5 - 6.5)

¹ Perkhidmatan kemasyarakatan, sosial dan persendirian, perkhidmatan swasta tanpa keuntungan kepada isi rumah dan perkhidmatan domestik bagi isi rumah

² Awalan

³ Anggaran

⁴ Unjuran

Nota: Angka dalam kurungan ialah peratus perubahan tahunan

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan, Malaysia

3.2. INDEKS PERKHIDMATAN
2015 = 100, Malaysia

	Wajaran (%)	2017	2018	2019	2020	2021 ¹
		Perubahan Tahunan (%)				
Perkhidmatan	100.0	6.7	7.3	6.4	-8.0	1.2
Perdagangan borong & runcit, makanan & minuman dan penginapan	45.2	7.0	7.8	6.6	-9.7	0.4
Perdagangan borong dan runcit	37.9	7.0	7.7	6.1	-6.2	2.4
Makanan dan minuman	5.7	7.4	9.3	10.2	-20.4	-8.1
Penginapan	1.6	5.8	6.3	6.8	-49.8	-32.7
Perkhidmatan peniagaan dan kewangan	26.8	5.9	6.4	6.1	-4.0	3.6
Kewangan dan insurans	16.0	4.8	5.3	4.6	2.6	9.3
Professional, saintifik & teknikal dan pentadbiran & khidmat sokongan	7.2	8.7	9.1	9.3	-10.3	-3.5
Hartanah	3.6	5.3	5.1	5.2	-17.9	-9.8
Maklumat & komunikasi dan pengangkutan & penyimpanan	21.9	7.4	7.4	6.5	-5.4	2.7
Maklumat dan komunikasi	12.9	8.4	8.3	6.5	5.7	4.8
Pengangkutan dan penyimpanan	9.0	5.9	6.0	6.5	-22.5	-1.7
Perkhidmatan lain	6.1	6.2	6.7	6.4	-22.1	-10.7
Kesenian, hiburan & rekreasi dan perkhidmatan persendirian & lain-lain aktiviti	2.6	6.4	8.1	8.0	-42.1	-26.1
Pendidikan swasta	1.9	6.3	5.3	4.9	-7.5	-9.8
Kesihatan swasta	1.6	5.6	6.0	5.5	-6.7	3.9

¹ Januari hingga Jun 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.3. INDEKS PENGELUARAN PERINDUSTRIAN

2015 = 100, Malaysia

Subsektor	Wajaran (%)	2017	2018	2019	2020	2021 ¹
		Perubahan Tahunan (%)				
Jumlah Pengeluaran Perindustrian	100.00	4.4	3.1	2.4	-4.4	8.2
Perlombongan	25.14	0.4	-2.1	-1.3	-10.4	3.0
Elektrik	6.61	2.6	3.7	3.3	-3.7	1.7
Pembuatan	68.25	6.1	4.8	3.6	-2.7	10.4
Industri berorientasikan eksport	45.82	6.5	4.5	2.9	-0.7	12.8
Pembuatan minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	3.71	17.8	-0.2	-1.4	-3.9	-14.9
Pembuatan tekstil	0.58	4.4	2.9	4.4	-13.2	15.8
Pembuatan pakaian	0.60	11.7	5.6	6.1	-11.4	2.6
Pembuatan kayu dan produk kayu dan gabus, kecuali perabot; pembuatan bagi artikel jerami dan bahan-bahan anyaman	1.44	3.5	5.6	4.9	-12.1	11.1
Pembuatan kok dan produk petroleum bertapis	9.36	3.5	3.3	2.7	-10.6	13.5
Pembuatan kimia dan produk kimia	6.37	4.3	4.4	1.8	-7.1	9.3
Pembuatan produk getah	2.22	6.4	5.2	6.8	48.9	43.4
Pembuatan produk plastik	2.26	2.8	4.1	2.9	2.1	14.6
Pembuatan komputer, produk elektronik dan optikal	13.89	7.5	6.8	2.9	2.5	15.3
Pembuatan kelengkapan elektrik	2.20	6.4	2.7	3.4	0.9	11.4
Pembuatan jentera dan peralatan t.t.t.l.	2.14	6.6	4.3	3.5	1.1	9.8
Pembuatan perabot	1.04	6.1	4.6	8.1	-7.0	0.9
Industri berorientasikan domestik	22.44	5.3	5.3	5.0	-6.6	5.2
Pembuatan produk makanan	3.68	5.8	6.9	6.8	4.9	8.9
Pembuatan minuman	0.65	9.1	3.1	2.8	-14.5	9.4
Pembuatan produk tembakau	0.52	2.1	1.8	5.8	-16.0	-15.4
Pembuatan produk kulit dan barangan berkaitan	0.15	6.4	3.8	5.1	-17.9	18.0
Pembuatan kertas dan produk kertas	1.15	5.6	4.2	4.3	-2.9	14.4
Percetakan dan penerbitan semula media rakaman	0.93	4.6	3.9	4.2	-5.1	4.7
Pembuatan produk farmaseutikal asas, kimia perubatan dan botani	0.38	4.8	5.9	4.2	14.5	14.3
Pembuatan produk galian bukan logam lain	2.97	4.5	5.5	4.5	-14.3	2.4
Pembuatan logam asas	2.35	5.4	4.2	4.0	-4.8	1.8
Pembuatan produk logam yang direka, kecuali mesin dan kelengkapan	3.79	4.9	4.9	3.7	-15.5	6.3
Pembuatan kenderaan bermotor, treler dan semi treler	3.17	4.8	6.6	7.0	-1.7	2.7
Pembuatan kelengkapan pengangkutan lain	1.19	3.7	3.9	4.8	-13.2	3.1
Pembuatan lain	0.74	5.3	5.2	5.3	-7.6	3.4
Membaiki dan pemasangan jentera dan kelengkapan	0.76	11.2	7.2	3.9	-8.5	-0.6

¹ Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.4. PENDAPATAN NEGARA KASAR MENGIKUT AGREGAT PERMINTAAN

Malaysia
RM juta

Jenis Perbelanjaan	2018	2019	2020 ³	2021 ⁴	2022 ⁵
Harga Semasa					
A. Perbelanjaan penggunaan akhir					
Awam	173,289	176,710	184,043	191,334	193,641
Swasta	831,388	904,158	861,758	917,972	1,006,409
B. Pembentukan modal tetap kasar					
Awam ¹	104,546	94,450	74,320	73,504	93,031
Swasta	245,819	252,572	222,238	227,063	237,043
C. Perubahan inventori dan barangan berharga ²	-4,387	-28,596	-17,016	-4,630	-13,602
D. Eksport barangan dan perkhidmatan	992,511	987,481	870,272	1,027,614	1,086,802
E. Import barangan dan perkhidmatan	895,405	873,618	779,011	918,233	965,523
F. Keluaran Dalam Negeri Kasar pada harga pembeli (A+B+C+D-E)	1,447,760	1,513,157	1,416,605	1,514,624	1,637,800
G. Imbangan pendapatan primer	-45,082	-39,496	-28,584	-40,003	-54,370
H. Pendapatan Negara Kasar (F+G)	1,402,677	1,473,662	1,388,021	1,474,621	1,583,430
Harga Malar 2015					
A. Perbelanjaan penggunaan akhir					
Awam	170,030	173,080	179,913	185,307	187,287
Swasta	776,054	835,711	799,447	832,024	893,133
B. Pembentukan modal tetap kasar					
Awam ¹	100,249	89,504	70,421	69,071	85,751
Swasta	235,343	239,077	210,639	213,619	219,110
C. Perubahan inventori dan barangan berharga ²	-8,678	-13,987	-4,346	-719	-9,237
D. Eksport barangan dan perkhidmatan	917,462	907,877	827,086	950,809	990,625
E. Import barangan dan perkhidmatan	826,694	806,952	739,280	858,799	892,328
F. Keluaran Dalam Negeri Kasar pada harga pembeli (A+B+C+D-E)	1,363,766	1,424,310	1,343,880	1,391,311	1,474,342
G. Imbangan pendapatan primer	-28,708	-21,856	-13,711	-18,584	-24,753
H. Pendapatan Negara Kasar (F+G)	1,335,058	1,402,454	1,330,169	1,372,726	1,449,588

¹ Termasuk pelaburan oleh syarikat awam

² Termasuk perbezaan perangkaan hasil daripada pengimbangan

³ Awalan

⁴ Anggaran

⁵ Unjuran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan, Malaysia

3.5. INDIKATOR PENGGUNAAN SWASTA Malaysia

Indikator	2017	2018	2019	2020	2021
Import barangan penggunaan ¹ (RM juta)	71,037	73,031	74,155	74,134	54,341 ²
Bursa Malaysia (akhir tempoh)					
FBM-KLCI	1,796.81	1,690.58	1,588.76	1,627.21	1,537.80 ³
Permodalan pasaran (RM bilion)	1,906.84	1,700.37	1,711.84	1,817.29	1,802.13 ³
Bilangan jualan (unit)					
Kereta penumpang	514,675	533,202	550,179	480,965	243,851 ²
Motosikal	434,850	471,782	546,813	498,327	408,102 ⁴
Pengeluaran televisyen ('000 unit)	11,446	12,609	9,935	12,229	10,291 ²
Baki kad kredit terkumpul (RM juta, akhir tempoh)	38,659	39,920	41,192	36,056	32,333 ⁵
Kredit penggunaan sistem perbankan (RM juta, akhir tempoh)	267,666	294,568	296,276	305,039	297,119 ⁵

¹ Merujuk kepada import mengikut kategori ekonomi umum yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia

² Januari hingga Ogos 2021

³ Akhir September 2021

⁴ Januari hingga September 2021

⁵ Akhir Ogos 2021

Sumber: Bank Negara Malaysia, Bursa Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia, Persatuan Automotif Malaysia dan Persatuan Pemasang & Pengedar Motosikal dan Skuter Malaysia

3.6. INDIKATOR PELABURAN SWASTA
Malaysia

Indikator	2017	2018	2019	2020	2021
Import (RM juta)					
Barangan modal ¹	115,566	112,453	100,179	90,733	66,733 ³
Barangan pengantara ¹	478,933	462,212	467,211	429,190	347,628 ³
Pengeluaran pinjaman oleh sistem perbankan (RM juta)					
Pembuatan	213,738	236,624	258,602	253,200	217,639 ³
Pembinaan	77,674	89,885	90,046	77,782	62,833 ³
Pinjaman perumahan (RM juta, akhir tempoh)					
Kerajaan ²	55,882	63,464	80,675	89,985	93,947 ³
Sistem perbankan	519,631	562,665	604,847	647,883	672,100 ⁴
Pengeluaran barangan pembinaan					
Bumbung genting simen ('000 unit)	36,073	35,472	43,484	47,874	25,814 ³
Konkrit campuran siap ('000 meter padu)	30,323	32,047	34,067	34,841	23,414 ³
Bar dan batang besi dan keluli ('000 tan metrik)	1,698	1,853	1,404	1,296	487 ³
Jualan kenderaan perdagangan (unit)	61,950	65,512	54,108	48,469	29,906 ³

¹ Merujuk kepada import mengikut kategori ekonomi umum yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia

² Berdasarkan amaun prinsipal

³ Januari hingga Ogos 2021

⁴ Akhir Ogos 2021

Sumber: Bank Negara Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia, Persatuan Automotif Malaysia dan Lembaga Pembiayaan Perumahan Sektor Awam

3.7. PERDAGANGAN MALAYSIA DENGAN RAKAN DAGANG UTAMA

RM juta

		2017	2018	2019	2020		2021 ¹	
		RM juta	RM juta	RM juta	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Jumlah	Jumlah dagangan	1,771,349	1,883,391	1,844,483	1,784,308	100.0	1,406,779	100.0
	Eksport	934,927	1,003,587	995,072	983,827	55.1	778,488	55.3
	Import	836,422	879,804	849,411	800,481	44.9	628,291	44.7
	Bersih	98,505	123,783	145,661	183,345	10.3	150,197	10.7
China	Jumlah dagangan	290,402	314,564	316,598	331,440	100.0	265,646	100.0
	Eksport	125,957	139,147	140,931	159,223	48.0	118,482	44.6
	Import	164,445	175,417	175,667	172,217	52.0	147,164	55.4
	Bersih	-38,488	-36,269	-34,735	-12,994	-3.9	-28,682	-10.8
Singapura	Jumlah dagangan	228,357	243,320	226,574	215,824	100.0	166,264	100.0
	Eksport	135,628	140,249	137,078	142,146	65.9	109,187	65.7
	Import	92,729	103,071	89,497	73,678	34.1	57,076	34.3
	Bersih	42,899	37,178	47,581	68,467	31.7	52,111	31.3
Amerika Syarikat	Jumlah dagangan	153,955	155,758	165,220	178,785	100.0	137,574	100.0
	Eksport	88,680	90,811	96,542	109,080	61.0	89,946	65.4
	Import	65,275	64,947	68,678	69,705	39.0	47,628	34.6
	Bersih	23,406	25,864	27,863	39,376	22.0	42,318	30.8
Jepun	Jumlah dagangan	139,208	134,242	129,592	124,142	100.0	97,462	100.0
	Eksport	75,597	70,385	65,998	62,561	50.4	49,187	50.5
	Import	63,611	63,858	63,594	61,581	49.6	48,275	49.5
	Bersih	11,986	6,527	2,403	981	0.8	912	0.9
Taiwan	Jumlah dagangan	78,716	96,390	94,077	91,907	100.0	72,241	100.0
	Eksport	23,962	32,814	37,032	33,874	36.9	25,371	35.1
	Import	54,755	63,576	57,046	58,033	63.1	46,870	64.9
	Bersih	-30,793	-30,762	-20,014	-24,160	-26.3	-21,500	-29.8
Thailand	Jumlah dagangan	98,649	105,685	100,595	79,640	100.0	62,660	100.0
	Eksport	50,508	57,061	56,318	45,339	56.9	33,900	54.1
	Import	48,141	48,624	44,277	34,300	43.1	28,760	45.9
	Bersih	2,367	8,437	12,042	11,039	13.9	5,140	8.2
Hong Kong	Jumlah dagangan	61,724	89,972	80,688	82,363	100.0	58,781	100.0
	Eksport	47,713	74,831	66,624	68,167	82.8	47,503	80.8
	Import	14,011	15,141	14,064	14,196	17.2	11,278	19.2
	Bersih	33,703	59,690	52,561	53,971	65.5	36,224	61.6
Indonesia	Jumlah dagangan	71,510	72,397	70,226	66,283	100.0	57,646	100.0
	Eksport	33,631	31,907	31,328	29,589	44.6	23,368	40.5
	Import	37,879	40,490	38,898	36,694	55.4	34,279	59.5
	Bersih	-4,249	-8,583	-7,570	-7,106	-10.7	-10,911	-18.9
Republik Korea	Jumlah dagangan	67,705	73,521	73,058	80,826	100.0	54,397	100.0
	Eksport	28,586	34,237	34,230	34,714	42.9	23,613	43.4
	Import	39,119	39,284	38,828	46,113	57.1	30,784	56.6
	Bersih	-10,532	-5,047	-4,599	-11,399	-14.1	-7,171	-13.2
India	Jumlah dagangan	61,384	62,840	62,872	55,334	100.0	43,539	100.0
	Eksport	34,531	36,343	38,587	30,404	54.9	26,816	61.6
	Import	26,853	26,497	24,285	24,930	45.1	16,723	38.4
	Bersih	7,678	9,846	14,303	5,473	9.9	10,094	23.2

¹ Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

3.8. INDEKS PERDAGANGAN LUAR NEGERI

2010 = 100, Malaysia

Seksyen Barangan	Wajaran ¹ (%)	2017	2018	2019	2020	2021 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Indeks Nilai Seunit bagi Eksport						
Jumlah	100.0	7.2	1.6	0.8	-2.5	7.3
Makanan	3.5	6.9	3.2	2.5	3.4	3.9
Minuman dan tembakau	0.6	7.6	6.6	7.5	3.5	3.1
Bahan-bahan mentah tidak boleh dimakan	2.7	14.2	-6.9	-0.7	-0.6	6.8
Bahan api galian, pelincir, dll.	16.1	27.8	16.4	0.1	-24.9	16.8
Minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	6.0	13.3	-14.6	-9.7	22.5	47.0
Bahan kimia	7.8	11.5	3.9	-0.7	0.5	5.4
Barang-barang keluaran kilang	9.7	4.8	1.4	-2.8	-1.1	4.5
Jentera dan kelengkapan pengangkutan	42.3	1.2	-0.8	2.5	1.1	1.0
Pelbagai barang keluaran kilang	10.9	3.2	1.6	2.2	0.7	1.9
Pelbagai urus niaga dan barangan	0.4	12.3	2.2	-5.1	-8.2	4.7
Indeks Nilai Seunit bagi Import						
Jumlah	100.0	6.1	2.0	-0.3	-3.0	2.1
Makanan	6.8	8.9	2.6	2.5	2.3	1.9
Minuman dan tembakau	0.6	3.6	2.6	2.7	1.7	1.6
Bahan-bahan mentah tidak boleh dimakan	3.3	16.8	-6.0	-0.3	0.4	11.7
Bahan api galian, pelincir, dll.	12.9	32.5	21.7	-10.1	-27.0	9.3
Minyak dan lemak daripada sayuran & haiwan	1.1	25.8	-13.9	-12.0	15.1	45.1
Bahan kimia	10.5	4.1	2.4	0.3	-0.6	2.5
Barang-barang keluaran kilang	13.4	5.0	1.8	0.4	-0.3	4.1
Jentera dan kelengkapan pengangkutan	41.8	2.0	-0.7	1.7	-0.9	-1.9
Pelbagai barang keluaran kilang	7.6	2.2	-1.0	0.4	-0.05	-0.2
Pelbagai urus niaga dan barangan	2.0	4.7	-6.3	10.2	23.6	4.7

¹ Wajaran berdasarkan nilai import dan eksport barang dagangan Malaysia tahun 2015

² Perubahan tahunan dikira berdasarkan indeks nilai seunit bagi tempoh Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.9. PENGELUARAN, VOLUM DAN NILAI EKSPORT KOMODITI UTAMA Malaysia

Komoditi Utama	2017	2018	2019	2020	2021 ¹
Minyak sawit					
Pengeluaran ('000 tan)	19,919	19,516	19,858	19,137	13,306 ²
Volum ('000 tan)	15,188	15,364	17,429	16,214	9,152
Nilai (RM juta)	46,086	38,655	39,128	45,647	37,373
Getah asli					
Pengeluaran ('000 tan)	740	603	640	515	269 ³
Volum ('000 tan)	616	639	631	565	422
Nilai (RM juta)	4,726	3,774	3,773	3,286	2,905
Petroleum mentah					
Volum ('000 tan)	15,736	16,496	12,452	13,095	6,995
Nilai (RM juta)	28,255	36,649	26,346	18,843	13,655
Gas asli cecair (LNG)					
Volum ('000 tan)	26,794	23,955	25,498	24,083	17,283
Nilai (RM juta)	41,417	42,322	42,484	29,868	22,670

¹ Januari hingga Ogos 2021

² Januari hingga September 2021

³ Januari hingga Julai 2021

Sumber: Bank Negara Malaysia, Jabatan Perangkaan, Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

3.10. HALUAN EKSPORT UTAMA
Malaysia

Eksport	2017			2018		
	'000 tan	RM juta	bahagian (%)	'000 tan	RM juta	bahagian (%)
Elektrik dan elektronik (E&E)						
Jumlah		343,070	100.0		381,545	100.0
Singapura		61,417	17.9		64,135	16.8
Hong Kong		35,934	10.5		58,579	15.4
Amerika Syarikat		49,169	14.3		47,277	12.4
China		50,388	14.7		55,473	14.5
Kesatuan Eropah		47,805	13.9		46,912	12.3
Bukan E&E						
Jumlah		422,788	100.0		455,527	100.0
China		53,757	12.7		60,301	13.2
Singapura		64,518	15.3		64,373	14.1
Amerika Syarikat		35,575	8.4		40,195	8.8
Kesatuan Eropah		37,049	8.8		42,660	9.4
Indonesia		27,402	6.5		25,092	5.5
Minyak sawit						
Jumlah	15,188	46,085	100.0	15,364	38,655	100.0
India	1,942	5,649	12.3	2,183	5,104	13.2
Kesatuan Eropah	1,770	5,436	11.8	1,829	4,723	12.2
China	1,613	4,582	9.9	1,695	3,932	10.2
Filipina	731	2,168	4.7	703	1,725	4.5
Pakistan	779	2,362	5.1	964	2,474	6.4
Getah asli						
Jumlah	616	4,726	100.0	639	3,774	100.0
China	297	2,225	47.1	312	1,796	47.6
Kesatuan Eropah	158	1,252	26.5	159	966	25.6
Amerika Syarikat	24	179	3.8	17	105	2.8
Emiriah Arab Bersatu	3	22	0.5	11	65	1.7
Iran	33	250	5.3	35	207	5.5
Petroleum mentah						
Jumlah	15,736	28,255	100.0	16,496	36,649	100.0
Australia	4,545	8,266	29.3	5,034	11,397	31.1
India	3,220	5,656	20.0	3,607	7,960	21.7
Thailand	3,651	6,565	23.2	2,750	6,105	16.7
Jepun	726	1,337	4.7	546	1,189	3.2
Singapura	1,365	2,489	8.8	1,851	4,058	11.1
Gas asli cecair (LNG)						
Jumlah	26,794	41,417	100.0	23,955	42,322	100.0
Jepun	14,843	24,144	58.3	11,207	20,781	49.1
China	4,355	5,642	13.6	5,789	8,874	21.0
Republik Korea	3,821	5,826	14.1	3,345	5,780	13.7
Thailand	374	481	1.2	541	806	1.9
Taiwan	2,944	4,827	11.7	2,811	5,627	13.3

¹ Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

2019			2020			2021 ¹		
'000 tan	RM juta	bahagian (%)	'000 tan	RM juta	bahagian (%)	'000 tan	RM juta	bahagian (%)
	373,118	100.0		386,292	100.0		282,721	100.0
	60,424	16.2		69,832	18.1		53,703	19.0
	54,786	14.7		57,537	14.9		40,678	14.4
	51,060	13.7		52,857	13.7		38,802	13.7
	49,651	13.3		53,901	14.0		37,014	13.1
	46,866	12.6		38,324	9.9		26,202	9.3
	467,468	100.0		463,206	100.0		390,289	100.0
	66,421	14.2		82,859	17.9		63,572	16.3
	65,625	14.0		64,350	13.9		49,846	12.8
	42,753	9.1		53,562	11.6		49,286	12.6
	41,783	8.9		36,752	7.9		32,855	8.4
	26,175	5.6		25,015	5.4		20,502	5.3
17,429	39,128	100.0	16,214	45,647	100.0	9,152	37,373	100.0
4,244	8,915	22.8	2,602	7,149	15.7	1,904	8,033	21.5
1,990	4,525	11.6	1,827	5,224	11.4	954	3,974	10.6
2,368	5,057	12.9	2,600	6,961	15.2	1,064	3,766	10.1
630	1,401	3.6	685	1,952	4.3	390	1,561	4.2
971	2,207	5.6	892	2,404	5.3	364	1,512	4.0
631	3,773	100.0	565	3,286	100.0	422	2,905	100.0
309	1,812	48.0	293	1,640	49.9	205.3	1,363	46.9
143	880	23.3	108	655	19.9	81.0	597	20.5
25	150	4.0	19	113	3.4	21.3	152	5.2
11	66	1.7	27	156	4.8	21.6	141	4.9
27	166	4.4	20	118	3.6	9.6	60	2.1
12,452	26,346	100.0	13,095	18,843	100.0	6,995	13,655	100.0
3,266	6,890	26.2	3,219	5,060	26.9	2,303	4,453	32.6
3,177	6,604	25.1	2,780	3,832	20.3	1,049	1,952	14.3
2,559	5,535	21.0	2,030	2,911	15.4	1,439	2,872	21.0
509	1,071	4.1	1,318	1,981	10.5	737	1,482	10.9
1,383	2,934	11.1	965	1,372	7.3	364	713	5.2
25,498	42,484	100.0	24,083	29,868	100.0	17,283	22,670	100.0
9,352	16,804	39.6	10,638	14,070	47.1	7,700	10,494	46.3
7,130	10,265	24.2	6,003	6,812	22.8	5,929	7,531	33.2
4,805	7,767	18.3	5,107	6,207	20.8	2,665	3,271	14.4
1,251	2,194	5.2	1,130	1,434	4.8	586	778	3.4
2,431	4,869	11.5	664	932	3.1	127	179	0.8

3.11. EKSPORT BARANGAN PEMBUATAN

Malaysia

RM juta

	2017	2018	2019	2020	2021 ²	
						bahagian (%)
Elektrik dan elektronik	343,070	381,545	373,118	386,292	282,721	42.0
Produk petroleum	71,813	76,161	71,511	61,889	59,908	8.9
Kimia dan produk kimia	47,138	57,715	57,477	50,736	44,701	6.6
Barangan optik dan saintifik	32,395	36,563	39,905	42,220	29,651	4.4
Jentera, kelengkapan dan peralatan	40,133	40,668	41,599	39,446	31,054	4.6
Produk pembuatan lain ¹	27,584	29,835	31,233	38,801	27,525	4.1
Produk getah	26,308	26,491	25,841	44,302	50,573	7.5
Barangan pembuatan logam	37,937	44,664	41,490	36,830	35,880	5.3
Produk besi dan keluli	12,562	15,504	21,961	23,552	17,348	2.6
Produk pembuatan berasaskan minyak sawit	23,785	22,783	23,338	21,006	19,966	3.0
Barangan makanan diproses	19,713	19,414	21,773	21,283	15,505	2.3
Kelengkapan pengangkutan	15,605	18,033	19,143	18,460	10,091	1.5
Produk kayu	16,369	15,944	15,777	16,084	10,355	1.5
Tekstil, pakaian dan kasut	15,329	14,901	15,531	13,951	10,122	1.5
Barangan pembuatan plastik	14,504	14,538	14,978	13,187	10,335	1.5
Produk galian bukan logam	5,996	7,273	9,079	8,346	6,786	1.0
Produk kertas dan pulpa	4,691	4,950	6,405	6,363	5,421	0.8
Barang kemas	6,714	6,656	6,974	4,157	3,494	0.5
Minuman dan tembakau	4,213	3,435	3,452	2,593	1,574	0.2
Jumlah	765,859	837,071	840,586	849,498	673,010	100.0

¹ Termasuk bahan makanan untuk binatang, bahan bercetak, pelbagai barang pembuatan dan lain-lain

² Januari hingga Ogos 2021

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.12. SUMBER IMPORT UTAMA

Malaysia

RM juta

Import	2017		2018		2019		2020		2021 ¹	
		bahagian (%)		bahagian (%)		bahagian (%)		bahagian (%)		bahagian (%)
Elektrik dan Elektronik (E&E)										
Jumlah	252,922	100.0	262,623	100.0	245,538	100.0	253,000	100.0	194,218	100.0
China	61,293	24.2	65,688	25.0	64,090	26.1	68,025	26.9	55,612	28.6
Taiwan	37,756	14.9	45,907	17.5	40,497	16.5	42,649	16.9	31,921	16.4
Amerika Syarikat	31,166	12.3	29,549	11.3	27,180	11.1	30,413	12.0	19,931	10.3
Kimia dan produk kimia										
Jumlah	74,508	100.0	82,934	100.0	81,589	100.0	74,296	100.0	61,848	100.0
China	13,022	17.5	14,268	17.2	13,976	17.1	13,882	18.7	13,331	21.6
Amerika Syarikat	5,619	7.5	6,242	7.5	9,173	11.2	8,508	11.5	5,728	9.3
Singapura	8,774	11.8	8,934	10.8	7,695	9.4	6,705	9.0	5,714	9.2
Produk petroleum										
Jumlah	75,360	100.0	86,015	100.0	77,480	100.0	60,007	100.0	55,473	100.0
Singapura	28,487	37.8	38,252	44.5	29,334	37.9	17,453	29.1	15,149	27.3
China	7,994	10.6	7,414	8.6	10,506	13.6	7,643	12.7	9,865	17.8
Republik Korea	4,577	6.1	6,106	7.1	7,284	9.4	6,157	10.3	5,444	9.8
Jentera, kelengkapan dan peralatan										
Jumlah	78,575	100.0	73,778	100.0	69,638	100.0	60,129	100.0	44,076	100.0
China	19,436	24.7	20,306	27.5	19,964	28.7	19,126	31.8	15,686	35.6
Jepun	10,583	13.5	8,918	12.1	7,816	11.2	7,031	11.7	5,050	11.5
Amerika Syarikat	7,580	9.6	7,528	10.2	7,182	10.3	6,550	10.9	4,140	9.4
Barangan pembuatan logam										
Jumlah	43,649	100.0	46,148	100.0	47,132	100.0	47,024	100.0	35,747	100.0
China	11,274	25.8	12,542	27.2	11,763	25.0	9,881	21.0	9,236	25.8
Jepun	5,170	11.8	5,292	11.5	4,866	10.3	5,197	11.1	4,956	13.9
India	3,635	8.3	3,473	7.5	4,987	10.6	7,020	14.9	1,774	5.0

¹ Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

3.13. IMBANGAN PEMBAYARAN

Malaysia

RM juta

Komponen	2017			2018		
	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih
Imbangan barangan dan perkhidmatan	960,778	866,524	94,255	992,511	895,405	97,106
Barangan	801,394	684,281	117,113	830,137	715,516	114,621
Perkhidmatan	159,384	182,243	-22,859	162,375	179,889	-17,515
Pengangkutan	19,256	48,878	-29,622	20,524	48,212	-27,688
Perjalanan	78,944	46,475	32,470	79,178	48,961	30,218
Perkhidmatan lain	61,183	86,890	-25,707	62,672	82,717	-20,045
Pendapatan primer	53,706	92,365	-38,658	60,414	105,496	-45,082
Pampasan pekerja	7,082	11,929	-4,848	6,793	14,450	-7,657
Pendapatan pelaburan	46,625	80,435	-33,811	53,621	91,046	-37,426
Pendapatan sekunder	16,797	34,097	-17,300	15,602	35,330	-19,729
Imbangan akaun semasa	1,031,281	992,985	38,296	1,068,527	1,036,232	32,295
% daripada Pendapatan Negara Kasar			2.9			2.3
Akaun modal			-26			-89
Akaun kewangan			-4,730			11,430
Pelaburan langsung			16,171			10,103
Aset			-24,234			-23,431
Liabiliti			40,405			33,535
Pelaburan portfolio			-15,358			-49,396
Derivatif kewangan			-197			981
Pelaburan lain			-5,346			49,742
Imbangan akaun modal dan kewangan			-4,756			11,341
Kesilapan dan ketinggalan bersih			-17,132			-35,878
Imbangan keseluruhan			16,409			7,758

¹ Januari hingga Jun 2021

Nota: Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

2019			2020			2021 ¹		
Kredit (+)	Debit (-)	Bersih	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih
987,481	873,618	113,863	870,272	779,011	91,261	510,943	464,036	46,906
817,260	692,522	124,738	777,665	638,955	138,709	469,565	392,289	77,276
170,221	181,096	-10,875	92,607	140,055	-47,448	41,377	71,747	-30,370
21,707	47,632	-25,925	13,658	41,010	-27,352	7,170	22,953	-15,783
82,143	51,309	30,833	12,558	20,209	-7,651	130	7,171	-7,041
66,371	82,155	-15,783	66,391	78,836	-12,445	34,077	41,623	-7,546
65,344	104,840	-39,496	53,921	82,505	-28,584	36,540	51,730	-15,190
6,614	15,843	-9,229	6,012	14,137	-8,125	3,174	6,786	-3,612
58,730	88,997	-30,267	47,909	68,368	-20,459	33,367	44,944	-11,577
16,905	38,355	-21,450	27,130	29,800	-2,670	9,791	14,803	-5,012
1,069,731	1,016,813	52,918	951,323	891,315	60,007	557,274	530,569	26,705
		3.6			4.3			3.7
		371			-428			-313
		-38,024			-76,155			8,998
		6,555			2,756			5,591
		-31,154			-15,219			-17,804
		37,709			17,975			23,395
		-32,403			-48,202			20,348
		-478			407			-370
		-11,697			-31,116			-16,570
		-37,653			-76,583			8,685
		-6,849			-2,721			-13,553
		8,416			-19,297			21,837

3.14. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT KAWASAN

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2017	2018	2019	2020	2021 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Malaysia						
Jumlah	100.0	3.7	1.0	0.7	-1.2	2.3
Makanan dan minuman bukan alkohol	29.5	4.0	1.6	1.7	1.3	1.4
Minuman alkohol dan tembakau	2.4	0.2	-0.1	1.5	0.3	0.6
Pakaian dan kasut	3.2	-0.3	-2.0	-2.0	-0.8	-0.4
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.8	2.2	2.0	1.9	-1.7	1.0
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	4.1	2.1	0.3	1.4	0.3	1.3
Kesihatan	1.9	2.5	0.8	0.7	1.1	0.5
Pengangkutan	14.6	13.2	1.6	-3.1	-10.0	11.0
Komunikasi	4.8	-0.4	-1.7	0.4	1.1	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.8	1.9	-0.4	0.7	0.4	0.5
Pendidikan	1.3	1.7	1.1	1.4	1.0	0.2
Restoran dan hotel	2.9	2.5	1.6	1.2	0.5	0.2
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	1.2	-1.4	0.4	2.7	0.8
Semenanjung Malaysia						
Jumlah	100.0	4.0	1.0	0.7	-1.1	2.3
Makanan dan minuman bukan alkohol	29.0	4.1	1.7	1.8	1.4	1.6
Minuman alkohol dan tembakau	2.4	0.2	0.1	1.6	0.4	0.7
Pakaian dan kasut	3.3	-0.2	-2.0	-2.0	-0.7	-0.4
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.6	2.4	2.2	2.0	-1.7	1.4
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	4.2	2.2	0.5	1.6	0.3	1.4
Kesihatan	1.9	2.6	0.7	0.7	1.1	0.6
Pengangkutan	14.7	13.2	1.5	-3.1	-9.6	10.6
Komunikasi	4.9	-0.3	-1.8	0.4	1.2	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.9	2.0	-0.4	0.7	0.6	0.6
Pendidikan	1.4	1.6	1.2	1.5	0.9	0.3
Restoran dan hotel	3.0	2.6	1.5	1.2	0.5	0.2
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	1.2	-1.3	0.4	2.7	0.7

¹ Wajaran berdasarkan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016

² Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.14. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT KAWASAN (samb.)

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2017	2018	2019	2020	2021 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Sarawak						
Jumlah	100.0	3.0	0.6	0.1	-1.8	1.8
Makanan dan minuman bukan alkohol	33.5	2.6	1.6	1.0	0.6	0.9
Minuman alkohol dan tembakau	2.7	-0.1	-1.9	0.6	0.2	0.3
Pakaian dan kasut	2.8	-1.2	-2.2	-2.5	-0.9	-0.4
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	21.9	0.8	0.8	0.9	-1.8	-1.0
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	3.8	2.2	-0.9	0.7	-0.2	0.8
Kesihatan	1.5	2.3	2.1	1.3	1.4	0.4
Pengangkutan	14.0	15.2	1.8	-4.1	-13.6	14.8
Komunikasi	4.6	-0.6	-1.6	0.4	0.6	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.8	0.6	-0.1	0.3	-0.5	-1.6
Pendidikan	0.9	1.1	1.2	0.5	2.8	-0.6
Restoran dan hotel	2.4	2.0	1.6	2.1	0.5	0.5
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	7.1	1.6	-1.8	-0.4	2.5	1.0
Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan						
Jumlah	100.0	3.0	0.7	0.2	-1.9	1.4
Makanan dan minuman bukan alkohol	31.3	3.6	1.6	0.5	0.2	0.5
Minuman alkohol dan tembakau	2.1	0.2	-0.5	1.2	0.1	0.3
Pakaian dan kasut	2.9	-0.9	-2.3	-1.9	-1.0	-0.5
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	28.1	1.0	1.1	1.2	-2.2	-1.5
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	3.6	1.1	-0.1	0.4	-0.4	0.7
Kesihatan	1.1	1.7	1.1	0.7	1.1	0.4
Pengangkutan	13.7	11.7	1.6	-3.2	-10.9	12.5
Komunikasi	4.6	-0.2	-1.0	0.1	0.4	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	3.7	2.0	-0.8	0.5	-0.1	2.3
Pendidikan	0.8	1.2	1.2	0.9	0.4	-0.4
Restoran dan hotel	2.0	1.3	1.5	1.2	0.1	0.1
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.1	0.6	-2.4	0.3	1.5	1.0

¹ Wajaran berdasarkan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016² Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.15. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT STRATA

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2017	2018	2019	2020	2021 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Luar Bandar						
Jumlah	100.0	3.7	0.8	0.3	-1.5	2.2
Makanan dan minuman bukan alkohol	35.6	3.6	1.0	0.9	0.9	1.4
Minuman alkohol dan tembakau	3.0	0.1	-0.1	1.6	0.1	0.1
Pakaian dan kasut	3.6	-0.1	-0.9	-0.5	-0.5	-0.1
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	19.9	1.8	1.4	1.8	-2.5	0.8
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	3.7	1.8	0.2	0.7	0.1	0.4
Kesihatan	2.0	1.7	0.6	0.6	1.7	0.5
Pengangkutan	14.6	13.8	1.5	-3.6	-11.2	11.7
Komunikasi	4.4	-0.1	-0.9	0.5	1.0	0.1
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	3.6	1.7	-0.4	1.0	0.8	0.3
Pendidikan	0.9	1.2	0.5	0.5	0.5	0.2
Restoran dan hotel	2.4	1.5	1.1	1.0	0.7	0.1
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.3	1.1	-1.2	0.8	2.2	1.0
Bandar						
Jumlah	100.0	3.8	1.0	0.7	-1.1	2.2
Makanan dan minuman bukan alkohol	28.4	4.0	1.8	1.8	1.4	1.5
Minuman alkohol dan tembakau	2.3	0.2	-0.1	1.5	0.4	0.7
Pakaian dan kasut	3.2	-0.4	-2.4	-2.2	-0.9	-0.5
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	24.5	2.4	2.0	1.8	-1.6	1.1
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	4.2	2.3	0.3	1.6	0.3	1.4
Kesihatan	1.8	2.8	0.8	0.7	1.1	0.5
Pengangkutan	14.6	13.0	1.5	-3.1	-9.8	10.8
Komunikasi	4.9	-0.3	-1.9	0.4	1.1	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	5.0	1.9	-0.4	0.6	0.4	0.5
Pendidikan	1.4	1.7	1.2	1.5	1.1	0.2
Restoran dan hotel	3.0	2.7	1.5	1.3	0.4	0.2
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	1.2	-1.5	0.4	2.7	0.7

¹ Wajaran berdasarkan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016

² Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.16. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT NEGERI

2010 = 100, Malaysia

Negeri	2017	2018	2019	2020	2021 ²
	Perubahan Tahunan (%)				
Jumlah					
Malaysia	3.7	1.0	0.7	-1.2	2.3
Kedah dan Perlis	3.9	0.3	0.2	-1.8	2.2
Pulau Pinang	4.0	0.9	1.1	-0.8	2.0
Perak	3.3	0.7	0.6	-1.3	2.3
Selangor dan Wilayah Persekutuan Putrajaya	3.9	1.1	0.9	-0.6	2.4
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	3.7	1.4	1.2	-0.6	2.0
Melaka	4.1	0.8	0.1	-1.9	2.0
Negeri Sembilan	4.2	1.2	0.7	-1.6	2.3
Johor	4.2	1.1	0.6	-1.4	2.2
Pahang	3.1	0.6	0.3	-1.2	2.6
Kelantan	3.5	0.7	0.4	-1.5	2.9
Terengganu	3.1	0.4	0.1	-1.3	3.3
Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan	3.0	0.7	0.2	-1.9	1.4
Sarawak	3.0	0.6	0.1	-1.8	1.8
Makanan dan Minuman Bukan Alkohol					
Malaysia	4.0	1.6	1.7	1.3	1.4
Kedah dan Perlis	4.3	0.4	1.0	0.7	0.9
Pulau Pinang	4.4	1.7	1.8	1.3	0.8
Perak	3.3	1.1	1.5	1.6	1.3
Selangor dan Wilayah Persekutuan Putrajaya	4.2	1.6	1.9	2.0	2.1
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	4.5	4.0	3.5	0.7	1.2
Melaka	4.8	1.4	1.3	0.7	1.0
Negeri Sembilan	3.6	1.6	1.5	1.2	1.3
Johor	4.6	1.7	1.9	1.5	1.3
Pahang	2.5	1.1	0.9	1.4	1.9
Kelantan	3.4	1.0	1.0	0.9	1.9
Terengganu	2.8	1.1	1.2	1.4	2.0
Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan	3.6	1.6	0.5	0.2	0.5
Sarawak	2.6	1.6	1.0	0.6	0.9

¹ Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.17. INDEKS TERAS

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2017	2018	2019	2020	2021 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Jumlah	100.0	2.4	1.0	1.1	1.1	0.7
Makanan dan minuman bukan alkohol	26.5	3.6	1.8	2.1	1.2	1.1
Minuman alkohol dan tembakau	-	-	-	-	-	-
Pakaian dan kasut	4.5	-0.3	-2.0	-2.0	-0.8	-0.4
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	26.5	2.7	2.4	2.1	1.3	0.5
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	5.5	2.1	0.3	1.4	0.3	1.3
Kesihatan	2.6	2.5	0.8	0.7	1.1	0.5
Pengangkutan	6.5	2.7	-0.8	-3.1	0.1	0.6
Komunikasi	6.5	-0.4	-1.7	0.4	1.1	0.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	6.6	1.9	-0.4	0.7	0.4	0.5
Pendidikan	1.8	1.7	1.1	1.4	1.0	0.2
Restoran dan hotel	3.9	2.5	1.6	1.2	0.5	0.2
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	9.1	1.2	-1.4	0.4	2.7	0.8

¹ Wajaran berdasarkan Penyiataan Perbelanjaan Isi Rumah 2016

² Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.18. INDEKS HARGA PENGELUAR - PENGELUARAN TEMPATAN

2010 = 100, Malaysia

Sektor dan Peringkat Pemprosesan	Wajaran ¹ (%)	2017	2018	2019	2020	2021 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Sektor (MSIC 2008)						
Jumlah	100.0	6.7	-1.1	-1.4	-2.7	8.2
Pertanian, perhutanan dan perikanan	6.7	7.0	-13.9	-4.0	15.7	36.6
Perlombongan	7.9	24.7	17.5	-3.7	-36.3	30.2
Pembuatan	81.6	5.3	-1.8	-0.9	-0.4	4.3
Bekalan elektrik dan gas	3.4	1.9	1.1	1.5	-0.4	-0.7
Bekalan air	0.3	-0.1	0.3	-2.2	-0.2	0.7
Indeks Harga Pengeluar mengikut Peringkat Pemprosesan						
Jumlah	100.0	6.7	-1.1	-1.4	-2.7	8.2
Bahan mentah untuk diproseskan selanjutnya	16.4	14.8	2.6	-3.9	-12.3	29.3
Bahan perantaraan, bekalan dan komponen	56.1	6.7	-1.9	-1.4	-0.5	5.9
Barang siap	27.5	0.9	-2.4	0.6	-0.1	-0.2

¹ Wajaran berdasarkan Banci Ekonomi 2016² Januari hingga Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.19. TENAGA BURUH
Malaysia

	2017	2018	2019	2020	2021 ⁴
Tenaga buruh ('000)	14,980.1	15,280.3	15,581.6	15,667.7	15,936.2
Guna tenaga ('000)	14,476.8	14,776.0	15,073.4	14,956.7	15,179.0
Pengangguran ('000)	503.3	504.3	508.2	711.0	757.2
Kadar pengangguran (%)	3.4	3.3	3.3	4.5	4.8
Kadar penyertaan tenaga buruh¹ (%)					
Jumlah	68.0	68.3	68.7	68.4	68.5
Lelaki	80.1	80.4	80.8	80.6	80.8
Perempuan	54.7	55.2	55.6	55.3	55.3
Jumlah perjanjian kolektif ditandatangani pada tahun semasa²	269	294	298	187	85
Bilangan pekerja diliputi (ribu)	60.6	46.3	-	-	-
Produktiviti buruh³	3.8	2.4	2.3	-5.5	6.0
Pertanian	2.2	-0.1	0.3	-1.8	-1.2
Perlombongan dan pengkuarian	-4.8	4.0	-0.2	-8.5	4.1
Pembuatan	3.9	2.4	1.7	-2.6	13.6
Pembinaan	6.8	3.4	3.6	-15.7	8.6
Perkhidmatan	4.3	3.5	2.9	-6.0	3.7
Pekerja asing ('000)	1,797.4	2,015.8	1,999.6	1,483.4	1,106.0⁵

¹ Perkadaran tenaga buruh kepada jumlah penduduk dalam umur bekerja (15-64 tahun) dalam bentuk peratusan

² Berdasarkan maklumat dalam Perjanjian Kolektif dan maklum balas daripada majikan bagi yang telah diiktiraf oleh Mahkamah Perusahaan pada tahun tersebut

³ Perubahan tahunan (%)

⁴ Pada separuh tahun pertama 2021

⁵ Sehingga akhir Ogos 2021

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, Kementerian Dalam Negeri dan Kementerian Sumber Manusia

3.20. GUNA TENAGA MENGIKUT INDUSTRI

'000 orang, Malaysia

Industri ¹	2017	2018	2019	2020	2021 ³		
					bahagian (%)	bahagian (%)	
Jumlah guna tenaga²	14,476.8	14,776.0	15,073.4	14,956.7	100.0	15,179.0	100.0
Pertanian, perhutanan dan perikanan	1,635.0	1,570.3	1,541.1	1,566.0	10.5	1,531.4	10.1
Perlombongan dan pengkuarian	97.2	90.8	91.0	82.2	0.5	78.1	0.5
Pembuatan	2,513.3	2,499.9	2,681.5	2,498.0	16.7	2,520.4	16.6
Pembinaan	1,258.9	1,257.8	1,276.4	1,173.4	7.8	1,134.4	7.5
Perkhidmatan	8,970.9	9,355.2	9,481.5	9,637.1	63.9	9,921.0	65.4
Bekalan elektrik, gas, wap dan pendinginan udara	62.2	68.8	71.4	76.4	0.5	96.8	0.6
Bekalan air; pembetungan, pengurusan sisa dan aktiviti pemulihan	81.0	88.6	88.8	83.7	0.6	78.1	0.5
Perdagangan borong dan runcit; pembaikan kenderaan bermotor dan motosikal	2,485.4	2,544.6	2,594.5	2,765.6	18.5	2,798.8	18.4
Pengangkutan dan penyimpanan	658.2	697.9	667.6	689.2	4.6	664.4	4.4
Penginapan dan aktiviti perkhidmatan makanan dan minuman	1,323.2	1,473.4	1,549.7	1,540.0	10.3	1,409.7	9.3
Maklumat dan komunikasi	220.3	216.4	213.9	223.4	1.5	282.2	1.9
Aktiviti kewangan dan insurans/takaful	369.0	338.6	335.1	372.1	2.5	407.0	2.7
Aktiviti hartanah	84.5	97.2	92.1	82.1	0.5	91.4	0.6
Aktiviti profesional, saintifik dan teknikal	348.1	367.7	385.7	379.3	2.5	432.2	2.8
Aktiviti pentadbiran dan khidmat sokongan	677.2	747.6	806.2	801.9	5.4	727.3	4.8
Pentadbiran awam dan pertahanan; aktiviti keselamatan sosial wajib	742.2	720.2	737.1	734.9	4.9	909.9	6.0
Pendidikan	880.3	988.7	962.3	937.6	6.3	1,031.8	6.8
Aktiviti kesihatan kemanusiaan dan kerja sosial	588.0	551.2	527.7	559.6	3.7	626.6	4.1
Kesenian, hiburan dan rekreasi	84.3	85.6	79.0	58.2	0.4	61.5	0.4
Aktiviti perkhidmatan lain	260.1	264.8	266.1	267.0	1.8	217.0	1.4
Aktiviti isi rumah sebagai majikan ³	106.9	103.9	104.3	66.1	0.4	86.2	0.6

¹ Industri dikelaskan mengikut MSIC 2008 Ver. 1.0² Jumlah termasuk 'Aktiviti badan dan pertubuhan luar wilayah'³ Penyasatan Tenaga Buruh tidak mengelaskan aktiviti pengeluaran barangan dan perkhidmatan sara hidup untuk kegunaan isi rumah sendiri sebagai penduduk yang aktif dalam ekonomi. Oleh itu, klasifikasi MSIC 2008 bagi industri Aktiviti isi rumah sebagai majikan; aktiviti mengeluarkan barangan dan perkhidmatan yang tidak dapat dibezakan oleh isi rumah untuk kegunaan sendiri hanya mengambil kira aktiviti isi rumah sebagai majikan.⁴ Bagi tempoh separuh pertama 2021

Sumber : Jabatan Perangkaan Malaysia

3.21. PENDAFTAR AKTIF
Malaysia

	2017	2018	2019	2020		2021 ²	
					bahagian (%)		bahagian (%)
Jumlah Pendaftar Aktif (akhir tempoh)	262,756	154,850	299,648	56,930	100.0	151,143	100.0
Umur							
19 dan ke bawah	27,829	20,959	36,966	3,702	6.5	27,994	18.5
20 – 24	177,111	104,868	199,476	18,729	32.9	52,242	34.6
25 – 29	46,460	22,039	49,080	13,261	23.3	30,883	20.4
30 dan ke atas	11,356	6,984	14,126	21,238	37.3	40,024	26.5
Jantina							
Lelaki	91,528	54,979	109,227	28,477	50.0	63,007	41.7
Perempuan	171,228	99,871	190,421	28,453	50.0	88,136	58.3
Tahap Pendidikan							
Kurang daripada PT3/PMR/SRP/LCE	766	402	924	1,025	1.8	1,449	1.0
PT3/PMR/SRP/LCE	2,870	1,438	2,516	1,849	3.2	3,008	2.0
SPM/MCE	51,245	7,557	14,754	17,357	30.5	75,723	50.1
Sijil Kemahiran ¹	7,787	2,248	8,663	-	-	-	-
MHSC/STPM, Matrikulasi, Diploma dan Ijazah	200,088	143,205	272,791	17,398	30.6	28,862	19.1
Status Pekerjaan							
Tidak Bekerja	129,581	71,852	137,712	16,782	29.5	18,591	12.3

¹ Sijil Kemahiran Malaysia (SKM), lain-lain sijil kemahiran dan sijil kemahiran bukan teknikal

² Januari hingga Jun 2021

Nota: Bagi data 2020, meliputi pencari kerja berdaftar dengan Jabatan Tenaga Kerja melalui JobsMalaysia dan tempoh pendaftaran masih sah laku. Melalui 2020, data disediakan oleh Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia yang diperolehi melalui portal MyFutureJobs. Angka untuk beberapa pemboleh ubah bagi pendaftar aktif mungkin berbeza dengan jumlah pendaftar aktif sebenar. Pada masa ini, beberapa pemboleh ubah tidak wajib diisi oleh pencari kerja yang menyebabkan jumlah keseluruhan mungkin berbeza

Sumber: Kementerian Sumber Manusia dan Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia

3.22. KEKOSONGAN DAN PENEMPATAN Malaysia

	2017	2018	2019	2020		2021 ³	
					bahagian (%)		bahagian (%)
Bilangan Kekosongan mengikut Kumpulan Pekerjaan¹	1,473,376	1,095,020	974,612	745,304	100.0	1,130,700	100.0
Pengurus	11,164	4,762	8,563	35,964	4.8	45,940	4.1
Profesional	41,171	21,334	31,900	110,175	14.8	198,761	17.6
Juruteknik dan profesional bersekutu	16,904	19,466	34,429	89,954	12.1	134,029	11.9
Pekerja sokongan perkeranian	14,083	7,690	11,554	55,985	7.5	74,831	6.6
Pekerja perkhidmatan dan jualan	63,335	34,926	42,462	135,058	18.1	185,405	16.4
Pekerja mahir pertanian, perhutanan dan perikanan	12,212	5,633	2,089	3,846	0.5	4,591	0.4
Pekerja pertukangan dan kemahiran yang berkaitan	35,244	25,063	31,982	49,426	6.6	79,751	7.1
Operator mesin dan loji dan pemasangan	151,779	127,391	147,321	81,418	10.9	98,153	8.7
Pekerjaan asas	1,127,484	848,755	664,312	183,478	24.6	309,239	27.3
Bilangan Kekosongan mengikut Sektor	1,473,376	1,095,020	974,612	745,304	100.0	1,130,700	100.0
Pertanian, perhutanan dan perikanan	264,216	240,470	204,324	18,547	2.5	40,611	3.6
Perlombongan dan pengkuarian	2,730	3,108	3,435	1,325	0.2	4,095	0.4
Pembuatan	617,308	421,582	351,942	190,278	25.5	265,774	23.5
Pembinaan	255,851	191,045	141,783	55,590	7.5	78,484	6.9
Perkhidmatan	333,271	238,815	273,128	479,564	64.3	741,736	65.6
Bilangan Penempatan mengikut Sektor²	20,369	14,138	-	160,554	100.0	167,537	100.0
Pertanian, perhutanan dan perikanan	1,382	1,326	-	2,982	1.9	2,115	1.3
Perlombongan dan pengkuarian	7	16	-	422	0.3	330	0.2
Pembuatan	12,325	8,557	-	33,899	21.1	24,158	14.4
Pembinaan	652	538	-	7,689	4.8	9,293	5.5
Perkhidmatan	6,003	3,701	-	115,562	72.0	131,641	78.6

¹ Pengelasan kumpulan pekerjaan adalah mengikut Piawaian Pengelasan Pekerjaan Malaysia (MASCO) 2013

² Data 2018 meliputi tempoh dari Januari hingga Jun 2018. Data tidak tersedia untuk 2019

³ Januari hingga Jun 2021

Nota: Definisi kekosongan merujuk kepada jawatan kosong yang disenaraikan oleh majikan dalam sektor awam (terpilih sahaja) dan swasta yang menyenaraikan kekosongan dalam JobsMalaysia. Kekosongan disenaraikan termasuk jawatan yang tidak bersandarkan kepada kekosongan substantif seperti jurujual, promoter, ejen insurans, pekerja sambilan serta pekerja asing. Sebelum 2020, data diperolehi daripada Jabatan Tenaga Kerja melalui portal JobsMalaysia. Mulai 2020, data disediakan oleh Pertubuhan Keselamatan Sosial melalui portal MyFutureJobs

Sumber: Kementerian Sumber Manusia dan Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia

4.1. KADAR FAEDAH
Malaysia

	Kadar purata dalam tempoh (%)				Kadar purata dalam tempoh bagi 2021 (%)							
	2017	2018	2019	2020	Jan.	Feb.	Mac	Apr.	Mei	Jun	Jul.	Ogos
Antara bank semalaman	2.98	3.19	3.05	2.10	1.74	1.75	1.73	1.72	1.73	1.72	1.74	1.74
Antara bank 1 minggu	3.03	3.26	3.12	2.14	1.77	1.77	1.77	1.77	1.77	1.77	1.77	1.77
Antara bank 3 bulan	3.38	3.66	3.46	2.39	1.91	1.91	1.92	1.92	1.92	1.91	1.89	1.90
Bank perdagangan												
Deposit tetap												
3-bulan												
	2.92	3.14	2.98	1.95	1.57	1.58	1.56	1.56	1.56	1.56	1.56	1.55
12-bulan												
	3.09	3.31	3.17	2.13	1.75	1.75	1.75	1.70	1.70	1.70	1.70	1.70
Deposit tabungan	0.96	1.04	1.01	0.61	0.47	0.47	0.46	0.46	0.58	0.58	0.58	0.58
Kadar asas (BR) ¹ berwajaran	3.62	3.88	3.76	2.76	2.42	2.42	2.43	2.42	2.42	2.43	2.43	2.43
Kadar pinjaman asas (BLR)	6.67	6.89	6.78	5.83	5.49	5.49	5.49	5.49	5.49	5.49	5.49	5.49

¹ Berkuatkuasa 2 Januari 2015, BR menggantikan BLR sebagai kadar rujukan utama bagi pinjaman runcit kadar terapung baharu dan kemudahan pembiayaan

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.2. WANG SECARA LUAS (M3)

Malaysia

RM juta

	Akhir tempoh				
	2017	2018	2019	2020	2021 ⁴
Wang secara luas (M3) ¹	1,736,445	1,894,517	1,961,554	2,040,994	2,104,910
Baki urus niaga	421,552	425,722	450,471	517,571	548,505
Mata wang dalam edaran ²	92,388	94,297	100,159	117,687	131,729
Deposit permintaan	329,164	331,425	350,312	399,884	416,776
Separuh wang secara luas	1,314,893	1,468,796	1,511,083	1,523,423	1,556,404
Deposit tabungan	150,505	157,387	169,975	212,341	237,503
Deposit tetap	823,165	920,662	952,127	922,462	910,563
Instrumen boleh niaga (NID)	8,154	11,547	12,671	7,448	1,734
Perjanjian belian balik (Repo)	-	-	-	-	-
Deposit mata wang asing	133,268	151,496	156,727	159,902	190,515
Deposit lain	199,800	227,704	219,583	221,270	216,090
Faktor Penentu M3					
Tuntutan bersih terhadap Kerajaan	1,736,445	1,894,517	1,961,554	2,040,994	2,104,910
Tuntutan terhadap Kerajaan	129,824	183,634	194,584	252,804	263,818
Tolak: Deposit Kerajaan	56,848	65,550	61,854	70,806	94,338
Tuntutan terhadap sektor swasta	1,745,091	1,892,470	1,976,463	2,046,172	2,075,969
Pinjaman	1,537,001	1,645,784	1,715,637	1,769,764	1,796,493
Sekuriti	208,090	246,686	260,825	276,408	279,475
Aset asing bersih ³	517,269	522,402	521,814	525,605	571,173
Bank Negara Malaysia	406,832	411,768	423,781	424,524	454,697
Sistem perbankan	110,437	110,634	98,033	101,081	116,475
Pengaruh lain	-655,739	-703,989	-731,307	-783,587	-806,049

¹ Tidak termasuk deposit yang disimpan sesama institusi perbankan² Tidak termasuk pemegangan oleh sistem perbankan³ Termasuk kerugian/keuntungan penilaian semula kadar pertukaran⁴ Akhir Ogos 2021

Nota: Data berdasarkan Buletin Statistik Bulanan BNM (Ogos 2021). Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.3. KADAR PERTUKARAN UTAMA

Malaysia

	RM berbanding dengan satu unit mata wang asing ¹					Perubahan (%)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021 ²
	Akhir Disember				Akhir September					
Hak Pengeluaran Khas (SDR)	5.7709	5.7558	5.6592	5.7798	5.9199	4.2	0.3	1.7	-2.1	-2.4
Dolar AS	4.0620	4.1385	4.0925	4.0130	4.1880	10.4	-1.8	1.1	2.0	-4.2
Dolar Singapura	3.0392	3.0322	3.0387	3.0354	3.0770	2.1	0.2	-0.2	0.1	-1.4
100 yen Jepun	3.6020	3.7475	3.7655	3.8891	3.7423	6.7	-3.9	-0.5	-3.2	3.9
Paun sterling	5.4660	5.2532	5.3722	5.4653	5.6352	0.8	4.1	-2.2	-1.7	-3.0
Euro	4.8510	4.7340	4.5852	4.9324	4.8598	-2.6	2.5	3.2	-7.0	1.5
100 baht Thailand	12.4334	12.7006	13.6827	13.3990	12.3540	0.7	-2.1	-7.2	2.1	8.5
100 rupiah Indonesia	0.0300	0.0286	0.0295	0.0286	0.0293	11.3	4.9	-3.1	3.1	-2.4
100 won Korea	0.3801	0.3721	0.3540	0.3698	0.3532	-2.1	2.1	5.1	-4.3	4.7
100 peso Filipina	8.1232	7.8739	8.0720	8.3569	8.2239	11.4	3.2	-2.5	-3.4	1.6
Renminbi China	0.6230	0.6017	0.5866	0.6143	0.6475	3.6	3.5	2.6	-4.5	-5.1

¹ Kadar dolar AS ialah kadar purata belian dan jualan pada pukul 12.00 tengah hari di Pasaran Pertukaran Mata Wang Asing Antara Bank Kuala Lumpur. Kadar bagi mata wang asing selain dolar AS ialah kadar silang yang diperolehi daripada kadar mata wang tersebut berbanding dengan dolar AS dan kadar RM/dolar AS

² Akhir Disember 2020 – Akhir September 2021

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.4. BANK PERDAGANGAN: PINJAMAN TERKUMPUL MENGIKUT TUJUAN DAN SEKTOR
Malaysia

	2017		2018		2019		2020		2021	
	Disember		Disember		Disember		Disember		Ogos	
	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Tujuan										
Pembelian sekuriti	37,505	3.4	34,092	3.0	30,854	2.7	30,019	2.6	28,688	2.5
Pembelian kenderaan pengangkutan	94,928	8.6	93,847	8.3	89,343	7.7	89,277	7.7	84,435	7.2
yang mana:										
Pembelian kereta penumpang	88,244	8.0	87,221	7.7	82,901	7.2	82,676	7.1	78,060	6.7
Pembelian harta kediaman	386,446	35.2	403,993	35.6	422,262	36.6	440,600	37.9	448,097	38.3
Pembelian harta bukan kediaman	172,212	15.7	172,369	15.2	173,313	15.0	172,214	14.8	169,579	14.5
Pembelian aset tetap selain tanah dan bangunan	6,620	0.6	7,415	0.7	8,945	0.8	9,186	0.8	8,507	0.7
Kegunaan persendirian	33,627	3.1	35,546	3.1	36,628	3.2	37,359	3.2	35,545	3.0
Kad kredit	35,459	3.2	36,240	3.2	37,098	3.2	32,277	2.8	28,859	2.5
Pembelian barangan penggunaan	98	0.0	84	0.0	73	0.0	65	0.0	58	0.0
Pembinaan	36,601	3.3	38,668	3.4	40,607	3.5	41,877	3.6	43,265	3.7
Modal kerja	253,462	23.1	266,129	23.4	264,855	23.0	261,781	22.5	276,035	23.6
Tujuan lain	41,343	3.8	46,591	4.1	49,621	4.3	48,137	4.1	47,804	4.1
Jumlah Pinjaman¹	1,098,300	100.0	1,134,973	100.0	1,153,597	100.0	1,162,792	100.0	1,170,871	100.0
Sektor²										
Pertanian primer	21,944	2.0	20,167	1.8	18,763	1.6	17,570	1.5	17,603	1.5
Perlombongan dan kuari	5,726	0.5	6,202	0.5	7,542	0.7	7,034	0.6	6,957	0.6
Pembuatan (termasuk asas tani)	81,072	7.4	87,060	7.7	94,548	8.2	90,824	7.8	96,371	8.2
Bekalan elektrik, gas dan air	10,076	0.9	11,140	1.0	11,246	1.0	9,691	0.8	10,468	0.9
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	94,179	8.6	99,387	8.8	101,281	8.8	104,790	9.0	109,233	9.3
Pembinaan	51,381	4.7	56,131	4.9	57,140	5.0	60,561	5.2	59,038	5.0
Hartanah	89,355	8.1	87,171	7.7	83,669	7.3	82,817	7.1	79,957	6.8
Pengangkutan, penyimpanan dan perhubungan	21,661	2.0	21,616	1.9	20,875	1.8	21,310	1.8	20,711	1.8
Perkhidmatan kewangan, insurans dan perniagaan	71,548	6.5	81,821	7.2	82,491	7.2	79,401	6.8	82,015	7.0
Pendidikan, kesihatan dan lain- lain	19,980	1.8	18,815	1.7	20,924	1.8	21,821	1.9	25,629	2.2
Sektor isi rumah	622,330	56.7	636,842	56.1	648,438	56.2	659,476	56.7	655,040	55.9
Sektor lain ³	9,049	0.8	8,621	0.8	6,680	0.6	7,495	0.6	7,849	0.7

¹ Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas

² Definisi bagi sektor ekonomi/industri berdasarkan MSIC 2000

³ Termasuk pinjaman kepada perniagaan individu

Nota: Data berdasarkan Buletin Statistik Bulanan BNM (Ogos 2021). Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.5. KADAR HASIL BON KERAJAAN DAN KORPORAT
Malaysia

	2017	2018	2019	2020	2021								
					Jan.	Feb.	Mac	Apr.	Mei	Jun	Jul.	Ogos	Sep.
Kadar hasil indikatif pasaran Sekuriti Kerajaan Malaysia (%)													
1-tahun	2.89	3.45	2.96	1.73	1.75	1.76	1.85	1.84	1.79	1.79	1.77	1.78	1.78
3-tahun	3.34	3.63	3.01	1.88	1.84	1.94	2.13	2.37	2.31	2.26	2.26	2.34	2.47
5-tahun	3.56	3.78	3.18	2.12	2.07	2.37	2.66	2.58	2.60	2.55	2.62	2.68	2.93
10-tahun	3.91	4.08	3.31	2.65	2.71	3.09	3.27	3.15	3.24	3.29	3.17	3.21	3.38
Kadar hasil bon korporat 5-tahun (%)													
AAA	4.33	4.39	3.63	2.76	2.71	2.81	3.29	3.24	3.23	3.23	3.15	3.10	3.23
AA	4.64	4.69	3.95	3.08	3.08	3.16	3.62	3.54	3.57	3.56	3.51	3.46	3.53
A	6.36	6.37	5.27	4.49	4.49	4.55	4.77	4.69	4.78	4.77	4.56	4.52	4.63
BBB	9.62	9.66	7.65	6.12	5.96	5.93	6.24	6.04	6.23	6.30	6.15	6.07	6.17

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.6. BURSA MALAYSIA: INDIKATOR TERPILIH

	2017	2018	2019	2020	2021 ³
Indeks¹					
Komposit	1,796.81	1,690.58	1,588.76	1,627.21	1,537.80
FBM EMAS	12,942.57	11,527.51	11,323.49	11,761.93	11,311.08
FBM ACE	6,603.55	4,317.49	5,226.59	10,734.69	7,158.90
Bilangan urus niaga² (juta unit)	641,315.6	643,208.1	653,085.5	1,855,808.5	1,201,646.0
Pasaran Utama	430,833.7	420,153.9	453,037.4	1,072,204.6	753,489.3
Pasaran ACE	156,155.6	104,049.2	103,750.4	638,349.2	383,110.2
Pasaran LEAP	4.8	80.6	332.8	187.7	159.4
Purata Harian	2,639.2	2,646.9	2,676.6	7,483.1	6,602.5
Nilai urus niaga² (RM juta)	614,822.8	625,496.4	525,225.9	1,068,009.6	729,218.3
Pasaran Utama	578,620.9	579,691.7	483,252.3	855,623.4	599,399.3
Pasaran ACE	29,040.4	19,781.8	21,404.7	176,370.0	120,410.0
Pasaran LEAP	1.4	5.1	33.2	37.8	34.2
Purata Harian	2,530.1	2,574.1	2,152.6	4,306.5	4,006.7
Jumlah syarikat yang disenaraikan	905	915	929	936	947
Pasaran Utama	788	783	772	767	762
Pasaran ACE	115	119	129	135	143
Pasaran LEAP	2	13	28	34	42
Nilai permodalan pasaran¹ (RM bilion)	1,906.8	1,700.4	1,711.8	1,817.3	1,802.1
Pasaran Utama	1,881.9	1,680.3	1,682.5	1,765.0	1,752.7
Pasaran ACE	15.6	12.1	18.8	35.6	33.4
Pasaran LEAP	0.2	0.9	2.4	3.1	4.1
Nilai permodalan pasaran/KDNK (%)	146.6	124.7	120.2	135.2	-

¹ Akhir tempoh

² Berdasarkan urus niaga pasaran dan urus niaga secara langsung

³ Akhir September 2021

Sumber: Bursa Malaysia

4.7. BANK-BANK ISLAM: PEMBIAYAAN TERKUMPUL MENGIKUT TUJUAN DAN SEKTOR
Malaysia

	2017		2018		2019		2020		2021	
	Disember		Disember		Disember		Disember		Ogos	
	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Tujuan										
Pembelian sekuriti	32,443	6.8	41,622	7.4	47,995	7.9	51,032	7.7	51,370	7.5
Pembelian kenderaan pengangkutan	74,266	15.5	75,161	13.3	77,821	12.7	86,262	13.1	87,588	12.9
yang mana:										
Pembelian kereta penumpang	71,852	15.0	72,875	12.9	75,613	12.4	84,752	12.8	86,072	12.6
Pembelian harta kediaman	132,956	27.8	158,613	28.1	182,522	29.9	207,208	31.4	223,925	32.9
Pembelian harta bukan kediaman	40,943	8.5	46,114	8.2	52,026	8.5	56,493	8.5	57,905	8.5
Pembelian aset tetap selain tanah dan bangunan	2,231	0.5	3,041	0.5	3,563	0.6	3,733	0.6	4,210	0.6
Kegunaan persendirian	35,145	7.3	58,881	10.4	59,831	9.8	64,098	9.7	65,021	9.5
Kad kredit	3,200	0.7	3,680	0.7	4,094	0.7	3,779	0.6	3,474	0.5
Pembelian barangan penggunaan	19	0.0	24	0.0	21	0.0	14	0.0	13	0.0
Pembinaan	11,063	2.3	17,457	3.1	17,907	2.9	17,330	2.6	17,758	2.6
Modal kerja	117,920	24.6	126,750	22.5	133,398	21.8	138,342	20.9	139,096	20.4
Tujuan lain	28,767	6.0	32,757	5.8	31,891	5.2	32,541	4.9	30,663	4.5
Jumlah Pembiayaan¹	478,954	100.0	564,099	100.0	611,068	100.0	660,831	100.0	681,022	100.0
Sektor²										
Pertanian primer	14,234	3.0	15,842	2.8	17,175	2.8	16,445	2.5	16,319	2.4
Perlombongan dan pengkuarian	5,259	1.1	5,271	0.9	3,376	0.6	3,547	0.5	4,242	0.6
Pembuatan (termasuk asas tani)	21,497	4.5	24,292	4.3	27,555	4.5	30,185	4.6	33,903	5.0
Bekalan elektrik, gas dan air	2,271	0.5	2,919	0.5	4,516	0.7	4,758	0.7	5,087	0.7
Perdagangan borong dan runcit, hotel dan restoran	21,276	4.4	25,869	4.6	30,401	5.0	33,141	5.0	35,621	5.2
Pembinaan	22,210	4.6	35,189	6.2	34,533	5.7	33,767	5.1	29,210	4.3
Harta Tanah	25,419	5.3	27,846	4.9	30,163	4.9	31,360	4.7	31,251	4.6
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi	15,786	3.3	16,506	2.9	18,567	3.0	17,520	2.7	17,676	2.6
Aktiviti kewangan, insurans dan perniagaan	34,450	7.2	30,004	5.3	32,068	5.2	34,200	5.2	35,486	5.2
Pendidikan, kesihatan dan lain- lain	21,846	4.6	29,140	5.2	19,381	3.2	30,472	4.6	27,791	4.1
Sektor isi rumah	282,474	59.0	344,264	61.0	378,754	62.0	419,215	63.4	438,242	64.4
Sektor lain ³	12,231	2.6	6,958	1.2	14,581	2.4	6,222	0.9	6,194	0.9

¹ Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas

² Definisi bagi sektor ekonomi/industri berdasarkan MSIC 2000

³ Termasuk pinjaman kepada perniagaan individu

Nota: Data berdasarkan Buletin Statistik Bulanan BNM (Ogos 2021). Jumlah angka mungkin berbeza disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

5.1. STATUS MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI MENGIKUT INDIKATOR

Malaysia

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 1: Tiada Kemiskinan				
1.	Isi rumah di bawah paras kemiskinan antarabangsa	%	2016	0.02
			2019	0.01
2.	Isi rumah di bawah paras kemiskinan nasional	%	2016	7.6
			2019	5.6
3.	Indeks Kemiskinan Pelbagai Dimensi		2016	0.015
			2019	0.011
4.	Bilangan penerima bantuan	('000)	2018	571.2
			2019	561.2
5.	Penduduk menggunakan perkhidmatan air minuman yang diuruskan dengan selamat	%	2018	95.6
			2019	95.7
6.	a. Bilangan kematian yang disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk		2018	0.1
			2019	0.0
	b. Bilangan orang yang terjejas dengan kediaman yang rosak disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk		2018	158.0
			2019	266.0
SDG 2: Kelaparan Sifar				
1.	Prevalens kurang berat badan di kalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2015	12.4
			2019	14.1
2.	Prevalens pembantutan di kalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2015	17.7
			2019	21.8
3.	Prevalens susut berat badan dikalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2015	8.0
			2019	9.7
4.	Prevalens berat badan berlebihan di kalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2015	7.1
			2019	5.6
5.	Prevalens anemia (di kalangan wanita berumur 15-49 tahun)	%	2015	34.8
			2019	29.9
6.	a. Bilangan air mani (sumber genetik haiwan)	('000)	2018	24.4
			2019	23.5
	b. Bilangan ternakan baka tulen tempatan yang hidup (sumber genetik haiwan)		2018	573
			2019	655
7.	Peratusan baka tempatan yang berisiko pupus		2018	99.9
			2019	99.9

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 3: Kesihatan yang Baik dan Kesejahteraan				
1.	Nisbah mortaliti ibu bersalin bagi setiap 100,000 kelahiran hidup	Nisbah	2018	23.5
			2019	21.1
2.	Kelahiran yang disambut oleh kakitangan kesihatan terlatih	%	2018	99.6
			2019	99.6
3.	Kadar mortaliti di bawah umur lima tahun bagi setiap 1,000 kelahiran hidup	Nisbah	2018	8.8
			2019	7.7
4.	Kadar mortaliti neonatal bagi setiap 1,000 kelahiran hidup	Nisbah	2018	4.6
			2019	4.1
5.	Bilangan jangkitan HIV baharu bagi setiap 1,000 penduduk yang tidak dijangkiti	Nisbah	2018	0.2
			2019	0.2
6.	Insiden batuk kering bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2017	80.8
			2018	79.0
7.	Insiden malaria bagi setiap 1,000 penduduk	Nisbah	2018	0.1
			2019	0.1
8.	Kadar notifikasi hepatitis B bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2018	14.5
			2019	15.7
9.	Liputan Pemberian Ubat secara beramai-ramai di kalangan penduduk sasaran di negeri dengan endemik filariasis	%	2018	100.0
			2019	98.8
10.	a. Kemungkinan kematian antara umur sebenar 30 dan 70 tahun akibat penyakit kardiovaskular	%
			2019	11.3
	b. Kebarangkalian kematian antara umur sebenar 30 hingga 70 tahun akibat kanser	%
			2019	5.7
	c. Kebarangkalian kematian antara umur sebenar 30 hingga 70 tahun akibat diabetes	%
			2019	1.5
	d. Kebarangkalian kematian antara umur sebenar 30 dan 70 tahun akibat penyakit pernafasan kronik	%
			2019	1.3
11.	Kadar kematian bunuh diri bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2018	0.09
			2019	0.04
12.	a. Liputan intervensi rawatan untuk Opioid	%	2018	30.9
			2019	26.1
	b. Liputan intervensi rawatan untuk Amfetamine Type Stimulant (ATS)	%	2018	19.5
			2019	14.9
13.	Prevalens of Heavy Episodic Drinking (HED) di kalangan 18 tahun ke atas	%
			2019	1.0

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
14.	Kadar kematian akibat kemalangan jalan raya bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2018	19.4
			2019	19.0
15.	Wanita yang sudah berkahwin yang menggunakan kaedah moden bagi keperluan perancangan keluarga mereka	%
			2014	47.7
16.	a. Kadar kelahiran remaja (berumur 10-14 tahun) bagi setiap 1,000 wanita	Nisbah	2018	0.1
			2019	0.1
	b. Kadar kelahiran remaja (berumur 15-19 tahun) bagi setiap 1,000 wanita	Nisbah	2018	8.5
			2019	8.2
17.	a. Perbelanjaan isi rumah untuk kesihatan (10%)	%
			2016	2.0
	b. Perbelanjaan isi rumah untuk kesihatan (25%)	%
			2016	0.2
18.	Kadar mortaliti disebabkan oleh air dan sanitasi yang tidak selamat dan kekurangan kebersihan bagi setiap 100,000 penduduk (dilaporkan di fasiliti KKM)	Nisbah	2018	0.7
			2019	0.7
19.	Kadar mortaliti akibat keracunan secara tidak sengaja dan pendedahan kepada bahan berbahaya bagi setiap 100,000 penduduk (dilaporkan di fasiliti KKM sahaja)	Nisbah	2018	0.3
			2019	0.2
20.	Prevalens umur terpiawai bagi penggunaan tembakau semasa dalam kalangan individu berumur 15 tahun dan ke atas	
			2019	20.7
21.	a. Peratusan populasi sasaran yang diliputi oleh DTP (dos ke-3)	%	2018	100.2
			2019	98.4
	b. Peratusan populasi sasaran yang diliputi oleh MMR (dos ke-2)	%	2018	110.7
			2019	106.5
	c. Peratusan populasi sasaran yang dilindungi oleh HPV (dos terakhir dalam jadual)	%	2018	82.2
			2019	84.4
22.	a. Kepadatan dan taburan doktor bagi setiap 1,000 penduduk	Nisbah	2018	1.9
			2019	2.1
	b. Kepadatan dan taburan doktor pergigian per 1,000 penduduk	Nisbah	2018	0.3
			2019	0.3
	c. Kepadatan dan taburan ahli farmasi bagi setiap 1,000 penduduk	Nisbah	2018	0.4
			2019	0.6
	d. Kepadatan dan taburan jururawat berdaftar bagi setiap 1,000 penduduk	Nisbah	2018	3.3
			2019	3.3
	e. Kepadatan dan taburan anggota perbidanan bagi setiap 1,000 penduduk	Nisbah	2018	1.7
			2019	1.7

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
23.	Kapasiti dan ketersediaan kecemasan kesihatan	%	2017	100.0
			2018	92.0
24.	Jangkitan aliran darah disebabkan oleh organisma rintangan antimicrobial terpilih	%	2018	3.3
			2019	3.0
SDG 4: Kualiti Pendidikan				
1.	a. Peratusan kanak-kanak dalam gred 2/3 mencapai sekurang-kurangnya tahap penguasaan minimum dalam membaca	%	2017	98.3
			2018	98.0
	b. Peratusan kanak-kanak dalam gred 2/3 mencapai sekurang-kurangnya tahap penguasaan minimum dalam matematik	%	2017	98.8
			2018	98.6
	c. Peratusan kanak-kanak pada akhir sekolah rendah mencapai tahap penguasaan minimum dalam membaca	%	2018	94.5
			2019	95.0
	d. Peratusan kanak-kanak pada akhir sekolah rendah mencapai sekurang-kurangnya tahap kemahiran minimum dalam matematik	%	2018	80.5
			2019	83.1
	e. Peratusan remaja di akhir sekolah menengah rendah mencapai sekurang-kurangnya tahap penguasaan minimum dalam membaca	%	2018	78.3
			2019	82.2
	f. Peratusan remaja di akhir sekolah menengah rendah mencapai sekurang-kurangnya tahap kemahiran minimum dalam matematik	%	2018	42.3
			2019	56.4
2.	Peratusan kanak-kanak berumur 24-59 bulan yang berada dalam tahap kesihatan yang sepatutnya	%
3.	Kadar penyertaan peringkat pra-sekolah		2018	87.8
			2019	89.7
4.	Kadar penyertaan dalam pendidikan dan latihan formal dalam 12 tempoh bulan sebelumnya		2018	10.3
			2019	9.9
5.	Orang dewasa yang menggunakan komputer mengikut kemahiran dalam teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) seperti menggunakan teknik menyalin atau memindahkan maklumat dalam dokumen	%	2018	81.5
			2019	81.8
6.	Indeks kesetaraan gender untuk kadar penyertaan di prasekolah (wanita / lelaki)		2018	1.01
			2019	1.02
7.	Pencapaian kemahiran dalam kemahiran literasi (15 tahun ke atas)	%	2018	94.9
			2019	95.0
8.	Perkhidmatan asas untuk elektrik yang ditawarkan oleh sekolah	%	2018	100.0
			2019	100.0
9.	Guru dengan latihan guru minimum yang teratur untuk prasekolah	%	2018	100.0
			2019	100.0

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 5: Kesaksamaan Gender				
1.	Bilangan wanita bukan Islam berumur 20-24 tahun yang telah berkahwin sebelum umur 18 tahun		2018	2,496
			2019	2,392
2.	a. Kerusi yang dipegang oleh wanita di Senat	%	2018	17.0
			2019	18.0
	b. Kerusi yang dipegang oleh wanita Parlimen Malaysia di Dewan Perwakilan	%	2018	14.4
			2019	14.9
	c. Kerusi yang dipegang oleh wanita sebagai Menteri Kabinet	%	2018	17.9
			2019	17.9
	d. Kerusi yang dipegang oleh wanita Parlimen Malaysia sebagai Timbalan Menteri	%	2018	14.8
			2019	15.4
3.	Wanita dalam jawatan pengurusan	%	2018	24.7
			2019	23.3
4.	Wanita berumur 15-49 tahun yang menggunakan kontraseptif	%
			2014	89.3
5.	Pemilikan telefon mudah alih oleh individu	%	2018	96.0
			2019	95.7
SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi				
1	Perkhidmatan air minuman yang diuruskan dengan selamat	%	2018	95.6
			2019	95.7
2	Perkhidmatan sanitasi yang diuruskan dengan selamat	%	2016	99.7
			2019	99.7
3	Peratusan badan air dengan kualiti air ambien yang baik	%	2017	90.0
			2018	93.0
4	Peratusan kawasan lembangan rentas sempadan dengan perjanjian operasi untuk kerjasama air	%	2018	3.4
			2019	3.4
SDG 7: Tenaga Mampu Milik dan Bersih				
1.	Akses kepada elektrik	%	2016	99.9
			2019	99.9
2.	Sumbangan tenaga boleh diperbaharui dalam jumlah tenaga primer yang dibekalkan	%	2017	7.1
			2018	7.2
3	Intensiti tenaga (toe / KDNK pada harga malar 2015 (RM Juta))		2017	75.6
			2018	73.3

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 8: Pekerjaan yang Baik dan Pertumbuhan Ekonomi				
1.	Kadar pertumbuhan tahunan KDNK sebenar per kapita	%	2018	3.7
			2019	4.0
2.	Kadar pertumbuhan tahunan KDNK sebenar bagi setiap pekerja	%	2018	2.3
			2019	2.3
3.	Sumbangan pekerjaan di sektor informal	%	2017	10.8
			2019	9.3
4.	Purata gaji & upah bulanan bagi pekerja	RM	2018	3,087
			2019	3,224
5.	Kadar pengangguran	%	2018	3.3
			2019	3.3
6.	Peratus belia bukan dalam pendidikan, pekerjaan atau latihan	%	2018	12.5
			2019	11.6
7.	a. Kadar insiden kecederaan pekerjaan yang membawa maut bagi setiap 100,000 pekerja	Nisbah	2018	12.5
			2019	12.7
	b. Kadar kejadian insiden kecederaan berkaitan kerja yang tidak membawa maut bagi setiap 100,000 pekerja	Nisbah	2018	1,013.3
			2019	1,065.7
8.	Kadar pertumbuhan pelancongan kepada KDNK	%	2018	7.6
			2019	7.9
9.	a. Bilangan cawangan bank perdagangan bagi setiap 100,000 orang dewasa	Nisbah	2018	10.2
			2019	10.1
	b. Bilangan mesin teller automatik (ATM) bagi setiap 100,000 orang dewasa	Nisbah	2018	46.6
			2019	44.7
10.	Orang dewasa dengan akaun di institusi kewangan	%	2018	95.5
			2019	96.0
SDG 9: Industri, Inovasi dan Infrastruktur				
1.	a. Bilangan penumpang pengangkutan rel	juta	2018	260.4
			2019	283.3
	b. Bilangan penumpang di lapangan terbang	juta	2018	102.4
			2019	109.4
	c. Jumlah barangan dan kontena dikendalikan oleh KTMB	('000 tan)	2018	5,944
			2019	5,973
	d. Kargo dikendalikan oleh lapangan terbang	('000 tan)	2018	965.8
			2019	942.6

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
	e. Pengangkutan kargo melalui pelabuhan	('000 000 tan)	2018	570.7
			2019	595.5
2.	Nilai tambah pembuatan per kapita	RM	2018	9,413
			2019	9,709
3.	Pekerja perkilangan pada tahun 2017 sebagai sebahagian daripada jumlah pekerja	%	2018	16.9
			2019	17.3
4.	Sumbangan nilai tambah PKS kepada KDNK	%	2018	34.4
			2019	34.6
5.	Peratus Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) yang mempunyai pinjaman atau kredit	%
			2015	53.8
6.	Perbelanjaan penyelidikan dan pembangunan sebagai sebahagian daripada KDNK	%	2016	1.4
			2018	1.0
7.	Bilangan penyelidik bagi setiap sejuta penduduk		2016	2,325
			2018	2,127
8.	Nisbah nilai tambah industri sederhana dan berteknologi tinggi daripada jumlah nilai tambah pembuatan (pada harga tetap)		2018	45.8
			2019	45.7
9.	Penduduk yang diliputi oleh rangkaian mudah alih	%	2018	96.3
			2018	96.7
SDG 10: Mengurangkan Ketidaksamaan				
1.	Kadar pertumbuhan purata tahunan dikalangan kumpulan 40% terendah	%	2016	5.8
			2019	3.4
2.	Isi rumah di bawah 50 peratus pendapatan median	%	2016	15.9
			2019	16.9
3.	Pampasan pekerja mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga semasa	%	2018	35.8
			2019	35.9
4.	Kos pengiriman wang sebagai sebahagian daripada jumlah yang dikirimkan	%	2018	2.8
			2019	2.4
SDG 11: Bandar dan Komuniti yang Mampan				
1.	a. Bilangan kematian yang disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2018	0.1
			2019	0.0
	b. Bilangan orang yang terjejas dengan rumah yang rosak disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2018	158.0
			2019	266.0
2.	Tahap purata tahunan bagi bahan zarah halus di bandar	(PM10) (µg/m3)	2017	35.0
			2018	28.0

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 12: Penggunaan dan Pengeluaran yang Bertanggungjawab				
1.	Jumlah penyertaan dalam perjanjian alam sekitar antarabangsa pelbagai hala		2017	13
			2018	13
2.	a. Kuantiti sisa klinikal yang dikendalikan	(tan '000)	2018	31.4
			2019	33.8
	b. Kuantiti sisa berjadual yang dikendalikan	(tan '000)	2018	2,355.1
			2019	4,013.2
SDG 13: Tindakan Iklim				
1.	a. Bilangan kematian yang disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2018	0.1
			2019	0.0
	b. Bilangan orang yang terjejas dengan kediaman yang rosak disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2018	158.0
			2019	266.0
2.	Pelepasan eq CO2	(tan (juta))	2011	280.0
			2014	314.3
SDG 14: Kehidupan di Bawah Air				
1	a. Indeks Kualiti Air Marin Malaysia di kawasan pesisir dengan status sangat baik (bilangan stesen)		2018	124
			2019	37
	b. Indeks Kualiti Air Marin Malaysia di kawasan muara dengan status sangat baik (bilangan stesen)		2018	18
			2019	3
	c. Indeks Kualiti Air Marin Malaysia di kawasan pulau dengan status sangat baik (bilangan stesen)		2018	82
			2019	34
2.	Liputan kawasan terlindung berkaitan dengan keluasan laut	%	2019	5.3
			2020	5.3
SDG 15: Kehidupan di Darat				
1.	Kawasan hutan sebagai sebahagian dari keseluruhan keluasan tanah	%	2017	55.6
			2018	55.3
2.	Tapak penting bagi biodiversiti daratan dan air tawar yang dilindungi	%	2017	9.9
			2018	10.0
3.	Bilangan kes jenayah hidupan liar untuk tujuan pemilikan / kegunaan sendiri		2018	1,132
			2019	1,041

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Teguh				
1.	Bilangan kes pembunuhan dengan niat bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2018	1.0
			2019	1.0
2.	Kanak-kanak berumur 1-5 tahun yang mengalami hukuman fizikal dan / atau serangan psikologi oleh pengasuh pada bulan lalu	
			2016	70.8
3.	Tahanan yang tidak ditahan sebagai banduan (%)	%	2018	27.0
			2019	27.5
4.	Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan sebagai sebahagian daripada anggaran asal yang diluluskan	%	2018	102.4
			2019	100.9
5.	Bilangan aduan mengenai perkhidmatan awam		2018	4,128
			2019	6,165
6.	Jumlah penjawat awam kurang upaya dalam perkhidmatan awam	%	2018	0.3
			2019	0.3
SDG 17: Kerjasama Demi Matlamat				
1.	Sumbangan hasil kerajaan sebagai peratusan kepada KDNK	%	2018	16.1
			2019	17.3
2.	Sumbangan hasil cukai dan perbelanjaan Kerajaan Persekutuan	%	2018	60.9
			2019	55.5
3.	Kadar penembusan jalur lebar tetap bagi setiap 100 penduduk	Nisbah	2018	8.2
			2019	8.9
4.	Individu yang menggunakan internet	%	2018	81.2
			2019	84.2
5.	Nilai bantuan kewangan dan teknikal yang diberikan kepada negara-negara membangun	RM '000	2018	6,675.1
			2019	11,720.6
6.	Purata tarif berpemberat perdagangan dengan seluruh dunia	%	2016	4.5
			2017	3.8
7.	Sumbangan eksport global	%	2018	1.3
			2019	1.3
8.	Indikator statistik untuk pemantauan Matlamat Pembangunan Lestari 2018 50.9 2019	%	2018	50.9
			2019	55.2

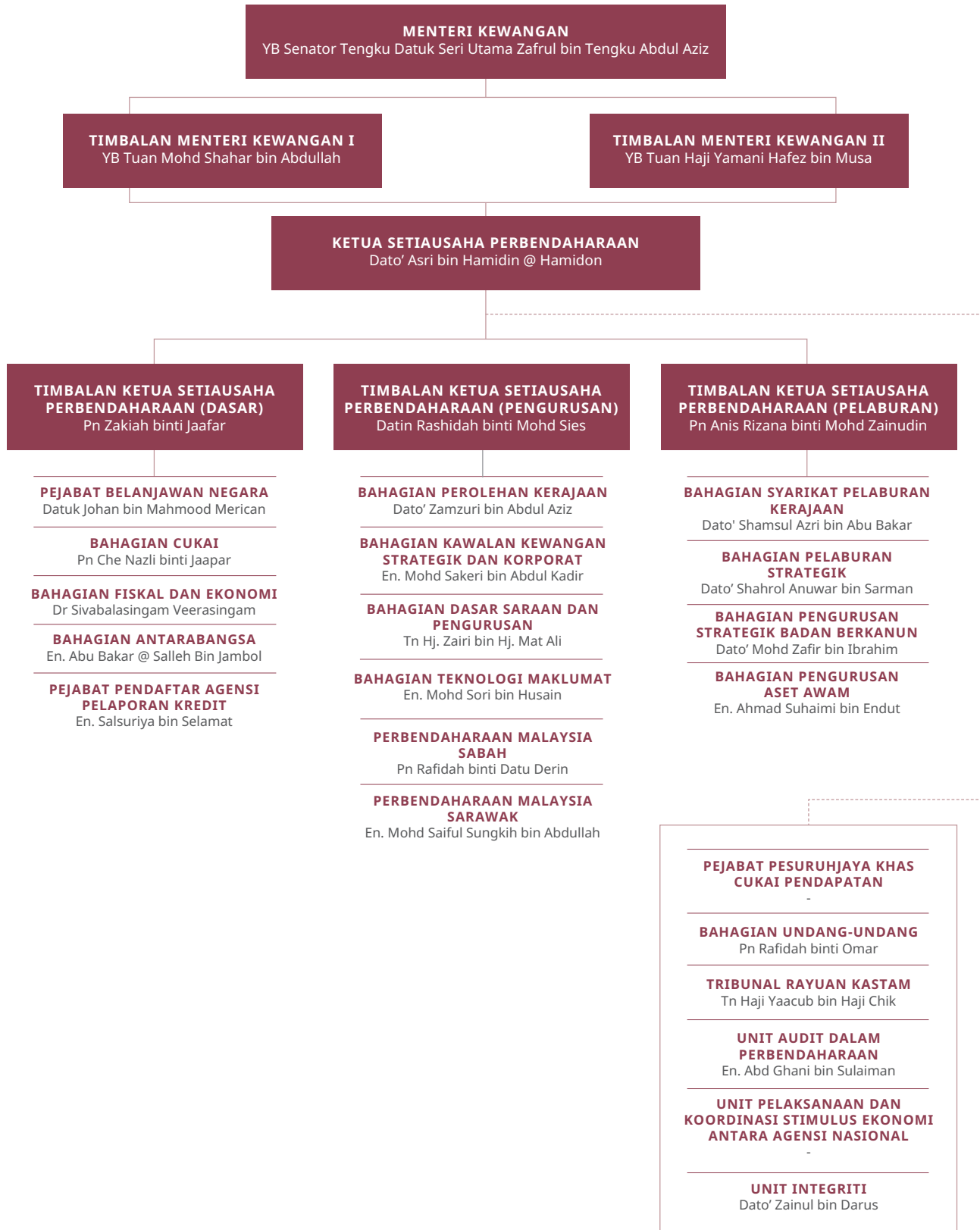
Nota: ... menunjukkan data tidak tersedia

Sumber: Malaysia Voluntary National Review 2021

ORGANISASI KEMENTERIAN KEWANGAN MALAYSIA

PERBENDAHARAAN MALAYSIA

ISSN 2637-0158

9 772637 015009